

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2022 m. spalio 4 d.
(OR. en)

ST 9271/22

Tarpinstitucinė byla:
2022/0141 (NLE)

AGRI 205
FORETS 35
DEVGEN 96
ENV 448
RELEX 666
JUR 351
PROBA 17

TEISĖS AKTAI IR KITI DOKUMENTAI

Dalykas:	Europos Sąjungos ir Gajanos Kooperacinės Respublikos savanoriškos partnerystės susitarimas dėl miškų teisės aktų vykdymo, miškų valdymo ir prekybos į Europos Sąjungą importuojamais medienos produktais
----------	--

EUROPOS SĄJUNGOS IR
GAJANOS KOOPERACINĖS RESPUBLIKOS
SAVANORIŠKOS PARTNERYSTĖS SUSITARIMAS
DĖL MIŠKŲ TEISĖS AKTŲ VYKDYMO, MIŠKŲ VALDYMO IR PREKYBOS
Į EUROPOS SĄJUNGĄ IMPORTUOJAMAIŠ MEDIENOS PRODUKTAIS

EUROPOS SĄJUNGA, toliau – Sąjunga,

ir

GAJANOS KOOPERACINĖ RESPUBLIKA, toliau – Gajana,

toliau kartu – Šalys,

ATSIŽVELGDAMOS į glaudų Sąjungos ir Gajanos bendradarbiavimą, ypač pagal 2000 m. birželio 23 d. Kotonu pasirašytą ir 2005 m. birželio 25 d. Liuksemburge ir 2010 m. birželio 22 d. Uagadugu peržiūrėtą Partnerystės susitarimą tarp Afrikos, Karibų jūros bei Ramiojo vandenyno grupės valstybių ir Europos bendrijos bei jos valstybių narių¹ (toliau – Kotonu susitarimas),

ATSIŽVELGDAMOS į Bendrą ES ir Karibų šalių partnerystės strategiją, sukurta pagal 2010 m. gegužės mėn. ES ir Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno (AKR) valstybių Karibų grupės forumo (CARIFORUM) aukščiausiojo lygio susitikime Madride priimtą ir bendrai Sąjungos ir CARIFORUM valstybių parengtą sprendimą,

ATSIŽVELGDAMOS į 2018 m. kovo 4 d. Eskasu (Kosta Rika) pasirašytą regioninį susitarimą dėl galimybės susipažinti su informacija, visuomenės dalyvavimo ir teisingumo aplinkosaugos klausimais Lotynų Amerikoje ir Karibų jūros regione,

¹ EB OL L 317, 2000 12 15, p. 3.

ATSIŽVELGDAMOS į CARIFORUM valstybių ir Europos bendrijos bei jos valstybių narių ekonominės partnerystės susitarimą¹,

ATSIŽVELGDAMOS į 2003 m. gegužės 21 d. Komisijos komunikatą Europos Sąjungos Tarybai ir Europos Parlamentui „Miškų teisės aktų vykdymas, miškų valdymas ir prekyba mediena (FLEGT): pasiūlymas dėl ES veiksmų plano“, kuris yra pirmasis žingsnis sprendžiant neatidėliotinas neteisėto miškų kirtimo ir susijusios prekybos problemas,

DAR KARTĄ PATVIRTINDAMOS Šalių įsipareigojimą laikytis 1945 m. birželio 26 d. San Franciske pasirašytos Jungtinių Tautų Chartijos ir atsižvelgdamos į 1948 m. gruodžio 10 d. Jungtinių Tautų Organizacijos Generalinės Asamblėjos priimtoje Visuotinėje žmogaus teisių deklaracijoje ir 2007 m. rugsėjo 13 d. Jungtinių Tautų Organizacijos Generalinės Asamblėjos priimtoje Jungtinių Tautų deklaracijoje dėl čiabuvių tautų teisių nustatytus principus,

DAR KARTĄ PATVIRTINDAMOS Šalių įsipareigojimą laikytis 1996 m. gruodžio 16 d. Jungtinių Tautų Organizacijos Generalinės Asamblėjos priimto Tarptautinio pilietinių ir politinių teisių pakto, 1965 m. gruodžio 21 d. Jungtinių Tautų Organizacijos Generalinės Asamblėjos priimtos Tarptautinės konvencijos dėl visų formų rasinės diskriminacijos panaikinimo ir 1966 m. gruodžio 16 d. Jungtinių Tautų Organizacijos Generalinės Asamblėjos priimto Tarptautinio ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių pakto,

¹ ES OL L 289, 2008 10 30, p. 3.

DAR KARTĄ PATVIRTINDAMOS 2015 m. rugsėjo 25 d. Jungtinių Tautų Organizacijos Generalinės Asamblėjos priimtame dokumente „Keiskime mūsų pasaulį. Darnaus vystymosi darbotvarkė iki 2030 m.“ nustatytoje Deklaracijoje dėl darnaus vystymosi darbotvarkės iki 2030 m. (toliau – 2030 m. darbotvarkė) nustatytų principų ir įsipareigojimų svarbą, ypač įsipareigojimą subalansuotai ir nuosekliai siekti užtikrinti darnų vystymąsi visais trimis – ekonominiu, socialiniu ir aplinkos apsaugos – lygmenimis,

PRISIMINDAMOS su tuo susijusius 2030 m. darbotvarkėje nustatytus darnaus vystymosi tikslus ir uždavinius, ypač uždavinį (15.2) – skatinti iki 2020 m. įgyvendinti visų rūšių miškų tvarų valdymą, sustabdyti miškų naikinimą, atkurti nualintus miškus ir labai padidinti miškų įveisimą ir atkūrimą visame pasaulyje,

SUVOKDAMOS, kokie svarbūs yra 1992 m. birželio 14 d. Jungtinių Tautų Organizacijos Generalinės Asamblėjos priimtoje Rio de Žaneiro deklaracijoje dėl aplinkos apsaugos ir plėtros nustatyti tvarios miškotvarkos principai, ypač 10 principas dėl visuomenės informuotumo, įtraukimo ir dalyvavimo sprendžiant aplinkosaugos klausimus svarbos, 20 principas dėl moterų vaidmens aplinkos valdymo ir vystymosi srityse ir 22 principas dėl labai svarbaus čiabuvių ir jų bendruomenių bei kitų vietos bendruomenių vaidmens aplinkos valdymo ir vystymosi srityse,

PRIPAŽINDAMOS, kad miškams tenka vienas svarbiausių vaidmenų klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos srityje, ir PRISIMINDAMOS su tuo susijusį Paryžiaus klimato susitarimą, 2015 m. gruodžio 12 d. priimtą pagal Jungtinių Tautų bendrąją klimato kaitos konvenciją, ypač jo 5 straipsnį, kuriame raginama mažinti dėl miškų naikinimo ir alinimo susidarančių išmetamųjų teršalų kiekį, didinti miškų išsaugojimą ir tvarų valdymą,

ATSIŽVELGDAMOS į 1973 m. kovo 3 d. Vašingtone pasirašytą Nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos konvenciją (toliau – CITES), ypač į reikalavimą, kad CITES leidimus eksportuoti Konvencijos I, II ir III prieduose išvardytų rūšių egzempliorius CITES šalys išduotų tik tam tikromis sąlygomis, visų pirma reikalaujant, kad tokie egzemplioriai nebūtų įsigyti pažeidžiant atitinkamus faunos ir floros apsaugos teisės aktus,

DAR KARTĄ PATVIRTINDAMOS svarbą, kurią Šalys teikia daugiašalės prekybos reglamentavimo principams ir taisyklėms, ypač 1994 m. balandžio 15 d. Marakeše sudarytos Pasaulio prekybos organizacijos steigimo sutarties (Marakešo sutartis) 1A priede pateiktame 1994 m. Bendrajame susitarime dėl muitų tarifų ir prekybos (toliau – 1944 m. GATT) bei kituose tame priede nurodytuose daugiašaliuose susitarimuose nustatytoms teisėms bei pareigoms ir būtinybei juos taikyti skaidriai ir nediskriminuojant,

ATSIŽVELGDAMOS į 2005 m. gruodžio 20 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2173/2005 dėl FLEGT licencijavimo schemos medienos importui į Europos bendriją sukūrimo,

PRIPAŽINDAMOS Gajanos įsipareigojimą toliau skatinti gerą valdymą, tvarią miškotvarką, teisės aktų vykdymą ir prekybą teisėta mediena,

PRIPAŽINDAMOS, kad įgyvendinant miškų teisės aktų vykdymo, miškų valdymo ir prekybos mediena (FLEGT) savanoriškos partnerystės susitarimą bus toliau įtvirtinama tvari miškotvarka ir bus padedama kovoti su klimato kaita, mažinant dėl miškų naikinimo ir alinimo susidarančių išmetamųjų teršalų kiekį ir prisidedant prie miškų išsaugojimo, tvarios miškotvarkos bei anglies sanaujų miškuose didinimo besivystančiose šalyse (REDD+),

PRIPAŽINDAMOS, kad 2018 m. rugsėjo 28 d. Gajanos miškininkystės komisijos priimta Gajanos medienos teisėtumo užtikrinimo sistema sukurama siekiant užtikrinti visų medienos produktų, kuriems taikomas šis Susitarimas, teisėtumą nepriklausomai nuo jų paskirties vietos,

PRIPAŽINDAMOS, kad labai svarbu į šio Susitarimo įgyvendinimą įtraukti visas susijusias tiek miškų, tiek kitų sektorių suinteresuotąsias šalis per joms atstovaujančias institucijas, nepriklausomai nuo asmenų lyties, amžiaus, vietovės, religijos ar tikėjimo, etninės kilmės, odos spalvos, kalbos, negalios ar bet kokios kitos padėties, įskaitant privačiojo sektoriaus dalyvius, pilietinę visuomenę, vietos ir čiabuvių bendruomenes ir kitus nuo miškų priklausomus asmenis,

PATVIRTINDAMA Gajanos įsipareigojimą pagal savo Konstituciją, nacionalinės teisės aktus ir tarptautines teisines priemones, sukurti veiksmingus mechanizmus, kurie padės visoms susijusioms suinteresuotosioms šalims prisidėti prie šio Susitarimo įgyvendinimo,

PRIPAŽINDAMOS, kad siekiant palengvinti visapusišką ir veiksmingą visų susijusių miškų sektoriaus ir kitų suinteresuotųjų šalių, kurioms tai svarbu, dalyvavimą nepriklausomai nuo asmenų lyties, amžiaus, vietovės, religijos ar tikėjimo, etninės kilmės, odos spalvos, kalbos, negalios ar bet kokios kitos padėties, yra itin svarbu viešai paskelbti nekonfidencialią informaciją ir todėl informacijos teikimas yra esminės svarbos dalykas įgyvendinant šį Susitarimą,

PASIRYŽUSIOS kuo labiau sumažinti bet kokią galimą neigiamą šio Susitarimo įgyvendinimo poveikį susijusioms tiek miškų, tiek kitų sektorių suinteresuotosioms šalims,

SUSITARĖ:

1 STRAIPSNIS

Tikslas

Šio Susitarimo tikslas, atitinkantis bendrą Šalių įsipareigojimą tvariai valdyti visų rūšių miškus, yra sukurti teisinį pagrindą, kuriuo būtų užtikrinta, kad visi iš Gajanos į Sąjungą importuojami medienos produktai, kuriems taikomas šis Susitarimas, būtų teisėtai pagaminti, ir taip skatinti prekybą medienos produktais.

Be to, šiuo Susitarimu grindžiamas Šalių dialogas ir bendradarbiavimas siekiant palengvinti ir skatinti visišką šio Susitarimo įgyvendinimą ir stiprinti miškų teisės aktų vykdymą bei miškų valdymą.

2 STRAIPSNIS

Terminų apibrėžtys

Šiame susitarime vartojamų terminų apibrėžtys:

- a) kompetentinga institucija – institucija, kurią Sąjungos valstybės narės paskyrė gauti, tikrinti ir priimti FLEGT licencijas;

- b) eksportas – medienos produktų fizinis išvežimas arba paėmimas iš bet kurios geografinės Gajanos teritorijos dalies, išskyrus medienos produktų vežimą tranzitu per Gajanos teritoriją;
- c) FLEGT licencija – IV priedo 1 priedėlyje pateiktas dokumentas, kuriuo patvirtinama, kad siunta yra teisėtos kilmės ir patikrinta pagal šiuo Susitarimu nustatytus kriterijus;
- d) SS kodas – keturženklis arba šešiaženklis kodas, nustatytas Suderintos prekių aprašymo ir kodavimo sistemos nomenklatūroje, sudarytoje pagal 1983 m. birželio 14 d. Briuselyje pasirašytą Pasaulio muitinių organizacijos Tarptautinę konvenciją dėl suderintos prekių aprašymo ir kodavimo sistemos su visais vėlesniais jos pakeitimais;
- e) importas į Sąjungą – medienos produktų, kurie negali būti priskiriami prie nekomercinio pobūdžio prekių, apibrėžtų 2015 m. liepos 28 d. Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2015/2446, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 952/2013 papildomas išsamiomis taisyklėmis, kuriomis patikslinamos kai kurios Sąjungos muitinės kodekso nuostatos, 1 straipsnio 21 punkte, išleidimas į laisvą apyvartą Sąjungoje, kaip apibrėžta 2013 m. spalio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas, 201 straipsnyje;

- f) nepriklausomas auditorius – fizinis arba juridinis asmuo arba tokių asmenų grupė, sutartais intervalais vertinantis Gajanos medienos teisėtumo užtikrinimo sistemos veikimą, patikimumą ir efektyvumą;
- g) Jungtinis stebėsenos ir priežiūros komitetas arba JSPK – Šalių įsteigtas komitetas, padedantis valdyti, stebėti ir peržiūrėti šį Susitarimą, įskaitant nepriklausomo audito valdymą, ir palengvinantis Šalių tarpusavio dialogą ir keitimąsi informacija;
- h) teisėtai pagaminta mediena arba teisėta mediena – medienos produktai, kurie yra įsigyti, paruošti kertant mišką, pagaminti, perdirbti ir vežami ir jais prekiaujama laikantis II priede nurodytų Gajanoje galiojančių teisės aktų ir kitų atitinkamų šio Susitarimo nuostatų; importuotos medienos atveju tai yra medienos produktai, kurie yra paruošti kertant mišką, pagaminti, perdirbti, vežami ir eksportuojami pagal atitinkamus medienos ruošos šalies teisės aktus ir V priede aprašytas procedūras;
- i) licencijas išduodanti institucija – institucija, kurią Gajana paskyrė išduoti ir tvirtinti FLEGT licencijas;

- j) išleidimas į laisvą apyvartą – Sąjungos muitinės procedūra, pagal kurią ne Sąjungos kilmės prekėms suteikiamas Sąjungos prekių muitinis statusas (pagal Reglamentą (ES) Nr. 952/2013) ir kuri apima visų mokėtinų importo muitų rinkimą, kitų reikiamų mokesčių rinkimą, prekybos politikos priemonių, draudimų ir apribojimų taikymą ir kitų nustatytų formalumų atlikimą importuojant prekes;
- k) siunta – tam tikras medienos produktų, nurodytų FLEGT licencijoje, kiekis, siuntėjo ar ekspeditoriaus siunčiamas iš Gajanos ir pateikiamas Sąjungos muitinės įstaigai, kad būtų išleistas į laisvą apyvartą;
- l) tranzitu vežami medienos produktai – trečiosios valstybės kilmės medienos produktai, kuriuos įvežamus į Gajanos teritoriją tikrina muitinė ir kurie iš jos išvežami nepakeisto pavidalo, o jų kilmės šalis nesikeičia;
- m) medienos produktai – I priede išvardyti produktai.

3 STRAIPSNIS

FLEGT licencijavimo schema

1. Šalys tarpusavyje nustato FLEGT licencijavimo schemą. FLEGT licencijavimo schemoje nustatomomis procedūromis ir reikalavimais siekiama tikrinti ir FLEGT licencijomis patvirtinti, kad iš Gajanos į Sąjungą siunčiami medienos produktai yra teisėtai pagaminti. Pagal Reglamentą (EB) Nr. 2173/2005 ir pagal šį Susitarimą Sąjunga priima tokias iš Gajanos į Sąjungą importuojamas siuntas tik jei joms išduotos FLEGT licencijos.
2. FLEGT licencijavimo schema taikoma medienos produktams.
3. Šalys imasi visų priemonių, būtinų FLEGT licencijavimo schemos įgyvendinimui.

4 STRAIPSNIS

Licencijas išduodanti institucija

1. Gajana paskiria licencijas išduodančią instituciją ir Europos Komisijai raštu pateikia jos kontaktinius duomenis. Šią informaciją Šalys paskelbia viešai.

2. Licencijas išduodanti institucija tikrina, ar medienos produktai yra teisėtai pagaminti laikantis II priede nurodytų teisės aktų. Licencijas išduodanti institucija FLEGT licencijas išduoda kiekvienai Gajanoje teisėtai pagamintų medienos produktų, skirtų eksportuoti į Sąjungą, siuntai.
3. Importuotos medienos atveju licencijas išduodanti institucija FLEGT licencijų neišduoda produktams, kurie yra paruošti kertant mišką, pagaminti ar eksportuoti nesilaikant medienos ruošos šalies ir gamybos šalies teisės aktų.
4. Licencijas išduodanti institucija laikosi savo nustatytų FLEGT licencijų išdavimo procedūrų ir apie jas viešai paskelbia.
5. Licencijas išduodanti institucija visų siuntų, kurioms išduotos FLEGT licencijos, duomenų įrašus saugo taip, kad tai atitiktų įvairius su duomenų apsauga ir informacijos konfidencialumu susijusius nacionalinės teisės aktus ir politikos priemones, ir teikia šiuos įrašus atliekant 11 straipsnyje nurodytą nepriklausomą auditą, neatskleisdama konfidencialios privačios eksportuotojų informacijos.

5 STRAIPSNIS

Kompetentingos institucijos

1. Europos Komisija Sąjungos valstybių narių paskirtų kompetentingų institucijų kontaktinius duomenis raštu perduoda Gajanai. Šią informaciją Šalys paskelbia viešai.
2. Kompetentingos institucijos, prieš išleisdamos siuntas į laisvą apyvartą Sąjungoje, patikrina ir įsitikina, kad kiekvienai iš jų yra išduota galiojanti FLEGT licencija. Kilus abejonių dėl FLEGT licencijos galiojimo pagal III priedo nuostatas, išleidimas į laisvą apyvartą gali būti sustabdytas, o siunta sulaikyta.
3. Kompetentingos institucijos saugo ir kasmet viešai paskelbia gautų FLEGT licencijų duomenų įrašus.
4. Laikydamosi nacionalinės teisės aktų dėl duomenų apsaugos, kompetentingos institucijos suteikia galimybę su atitinkamais dokumentais ir duomenimis susipažinti asmeniui ar įstaigai, Gajanos paskirtiems atlikti nepriklausomo auditoriaus funkcijas.

5. Šio straipsnio 2 dalis netaikoma iš CITES konvencijos prieduose išvardytų rūšių medžių pagamintiems medienos produktams, kai tiems produktams taikomas tikrinimas, nustatytas 1996 m. gruodžio 9 d. Tarybos reglamente (EB) Nr. 338/97 dėl laukinės faunos ir floros rūšių apsaugos kontroliuojant jų prekybą. Tačiau medienos produktų, kuriems taikomas šis tikrinimas, teisėtumo tikrinimas atliekamas pagal šio Susitarimo 8 straipsnyje nurodytą Gajanos medienos teisėtumo užtikrinimo sistemą.

6 STRAIPSNIS

FLEGT licencijos

1. Licencijas išduodanti institucija išduoda FLEGT licencijas, kuriomis patvirtinama, kad medienos produktai yra teisėtai pagaminti.
2. FLEGT licencijos rengiamos ir pildomos anglų kalba, naudojant IV priede nustatytą formą.
3. Šalys gali susitarusios sukurti elektronines sistemas, skirtas FLEGT licencijoms išduoti, siųsti ir gauti.
4. FLEGT licencijų techninės specifikacijos ir jų išdavimo procedūra nustatytos IV priede.

7 STRAIPSNIS

Teisėtai pagamintos medienos apibrėžtis

1. Šiame Susitarime vartojama „teisėtai pagamintos medienos“ apibrėžtis yra nustatyta 2 straipsnio h punkte ir išsamiai nustatyta II priede. II priede nurodyta Gajanos nacionalinė teisės sistema, taip pat taikomi principai, kriterijai, rodikliai ir atitikties patvirtinimo dokumentai, kurių turi būti laikomasi tam, kad medienos produktams būtų išduota FLEGT licencija.
2. Gajana atliks miškų sektoriui taikomos nacionalinės teisinės sistemos, nustatytos II priede, peržiūrą siekdama prireikus stiprinti ir įgyvendinti visas atitinkamas politikos priemones, įstatymus ir kitus teisės aktus ir taisykles, strategijas, gaires, savanoriškas priemones ir praktikos kodeksus.

8 STRAIPSNIS

Gajanos medienos teisėtumo užtikrinimo sistema (GMTUS)

1. Gajana naudoja ir prireikus patobulina esamą sistemą, skirtą tikrinti ir įsitikinti, kad medienos produktai būtų teisėtai pagaminti ir kad į Sąjungą būtų eksportuojamos tik taip patikrintos siuntos, sukurdamą Gajanos medienos teisėtumo užtikrinimo sistemą (toliau – GMTUS), kaip nustatyta V priede.

2. GMTUS apima atitikties patikras siekiant užtikrinti, kad medienos produktai būtų teisėtai pagaminti, nepriklausomai nuo to, kuriai rinkai jie skirti, ir kad FLEGT licencijos nebūtų išduodamos neteisėtai pagamintų ar nežinomos kilmės medienos produktų siuntoms.

9 STRAIPSNIS

(GMTUS taikymas medienos produktams)

1. Naudodamasi GMTUS Gajana tikrina į ne Sąjungos rinkas eksportuojamų medienos produktų ir savo vidaus rinkoje parduodamų medienos produktų teisėtumą, taip pat tikrina importuojamų medienos produktų teisėtumą, naudodama šiam Susitarimui įgyvendinti sukurtą sistemą.
2. Sąjunga, remdama GMTUS taikymą, skatina naudoti šią sistemą prekybai ir kitose tarptautinėse rinkose bei su trečiosiomis valstybėmis.
3. Sąjunga pagal savo taikomus teisės aktus imasi priemonių, kad neleistų pateikti Sąjungos rinkai neteisėtai paruoštos medienos ir iš jos pagamintų produktų.

10 STRAIPSNIS

Siuntų, kurioms išduotos FLEGT licencijos, išleidimas į laisvą apyvartą

1. III priede yra nustatytos sąlygos, pagal kurias į laisvą apyvartą Sąjungoje išleidžiamos siuntos, kurioms išduotos FLEGT licencijos.
2. Kai kompetentinga institucija turi pagrįstų įtarimų, kad licencija negalioja, nėra autentiška arba neatitinka siuntos, kuriai ji išduota, ta institucija gali taikyti III priede nustatytas procedūras.
3. Jei dėl tarp licencijas išduodančios institucijos ir kompetentingų institucijų nuolat kyla nesutarimų arba sunkumų dėl FLEGT licencijų, atitinkamas klausimas perduodamas nagrinėti JSPK.

11 STRAIPSNIS

Nepriklausomas auditorius

1. Šalys susitaria dėl poreikio sutartais intervalais naudotis nepriklausomo auditoriaus, vertinsiančio V priede nustatytos GMTUS veikimą, patikimumą ir efektyvumą, paslaugomis.

2. Gajana, pasikonsultavusi su Sąjunga, naudojasi nepriklausomo auditoriaus paslaugomis, pavesdama jam atlikti VI priede nurodytas užduotis.
3. Nepriklausomas auditorius yra fizinis arba juridinis asmuo arba tokių asmenų grupė, neturinti interesų konfliktų, be kita ko, tokių, kurie galėtų kilti dėl organizacinių ar komercinių ryšių su:
 - a) Sąjunga arba su Gajanos miškų sektoriaus reguliavimo institucijomis;
 - b) licencijas išduodančia institucija ar bet koku asmeniu, kuriam pavesta tikrinti medienos gamybos teisėtumą, arba
 - c) bet kuriuo Gajanos miškų sektoriaus komercinės veiklos vykdytoju.
4. Nepriklausomo auditoriaus darbas atitinka dokumentais patvirtintą valdymo struktūrą ir paskelbtą politiką, metodus bei procedūras, atitinkančius tarptautiniu mastu pripažintą geriausią praktiką.
5. Gautus su savo darbu susijusius skundus nepriklausomas auditorius perduoda nagrinėti JSPK.

6. Nepriklausomas auditorius savo pastabas Šalims pateikia ataskaitose pagal VI priede aprašytą nepriklausomo audito procedūrų vadovą. Nepriklausomo auditoriaus ataskaitos skelbiamos pagal IX priede nustatytas procedūras.

7. Šalys, laikydamosi savo atitinkamų įvairių su duomenų apsauga ir informacijos konfidencialumu susijusių nacionalinės teisės aktų ir politikos priemonių, palengvina nepriklausomo auditoriaus darbą, visų pirma užtikrindamos, kad jis galėtų gauti dokumentus, informaciją ir kitą medžiagą, būtinus funkcijoms atlikti, ir galėtų juos registruoti ir dauginti;

12 STRAIPSNIS

Pažeidimai

Šalys pagal 22 straipsnį viena kitai raštu praneša, jeigu turi pagrįstų įtarimų arba įrodymų, kad kaip nors vengiama taikyti FLEGT licencijavimo schemą, įskaitant, tokius atvejus:

- a) vengimą laikytis prekybos taisyklių, be kita ko, nukreipiant prekybos srautus iš Gajanos į Sąjungą per trečiąją valstybę, jei pagrįstai manoma, kad tai daroma siekiant nesilaikyti licencijavimo reikalavimų;

- b) FLEGT licencijas, išduodamas medienos produktams, kurių sudėtyje yra medienos iš trečiųjų valstybių, dėl kurios kyla įtarimų, kad ji neteisėtai pagaminta;
- c) sukčiavimą įgyjant arba naudojant FLEGT licencijas.

13 STRAIPSNIS

FLEGT licencijavimo schemos veikimo pradžios data

1. Kai Šalys mano, jog jau užbaigė reikiamus parengiamuosius darbus, kad FLEGT licencijavimo schema galėtų pradėti visapusiškai veikti, jos apie tai praneša viena kitai per JSPK.
2. Per JSPK Šalys paveda atlikti FLEGT licencijavimo schemos nepriklausomą vertinimą. Juo siekiama nustatyti, ar GMTUS pagal VIII priede nustatytus kriterijus atitinka savo funkcijas ir ar Sąjungoje įdiegtos FLEGT licencijų gavimo, tikrinimo ir priėmimo sistemos.
3. JSPK, remdamasis 2 dalyje nurodytu vertinimu, teikia rekomendaciją dėl to, ar pradėti naudoti FLEGT licencijavimo schemą, ar ne.

4. Remdamosi JSPK rekomendacija dėl FLEGT licencijavimo schemos veikimo pradžios, Šalys viena kitai raštu praneša apie datą, nuo kurios FLEGT licencijavimo schema pradeda visapusiškai veikti.

5. Remdamosi JSPK rekomendacija dėl to, kad FLEGT licencijavimo schema neturėtų pradėti veikti, Šalys per Jungtinį stebėsenos ir priežiūros komitetą susitaria dėl schemos veikimui būtinų priemonių.

14 STRAIPSNIS

Šio Susitarimo įgyvendinimo tvarkaraštis

JSPK parengia šio Susitarimo įgyvendinimo tvarkaraštį ir vertina įgyvendinimo pažangą remdamasis tuo tvarkaraščiu.

15 STRAIPSNIS

Pagalbinės priemonės

1. Šalys nustatė sritis, išvardytas VII priede, kuriose reikia papildomų techninių ir finansinių išteklių šiam Susitarimui įgyvendinti.

2. 1 dalyje nurodyti ištekliai skiriami pagal įprastas Sąjungos ir jos valstybių narių pagalbos Gajana programavimo procedūras ir Gajanos biudžeto procedūras.
3. Gajana užtikrina, kad jos nacionalinės planavimo priemonės, tokios kaip skurdo mažinimo strategijos ir biudžetai, apimtų jos pajėgumo įgyvendinti šį Susitarimą stiprinimą.
4. Šalys užtikrina, kad su šio Susitarimo įgyvendinimu susijusi veikla būtų derinama su atitinkamomis dabartinėmis ir būsimomis vystymosi iniciatyvomis, kaip antai tomis, kuriomis remiamos pastangos mažinti dėl miškų naikinimo ir alinimo susidarančių išmetamųjų teršalų kieki ir prisidėti prie miškų išsaugojimo, tvarios miškotvarkos bei anglies san kaupų miškuose didinimo besivystančiose šalyse.

16 STRAIPSNIS

Suinteresuotųjų šalių dalyvavimas įgyvendinant šį Susitarimą

1. Gajana užtikrina, kad šio Susitarimo įgyvendinimas ir stebėseną būtų skaidrūs ir vykdomi dalyvaujant visoms susijusioms suinteresuotosioms šalims per jų pačių institucijas, nepriklausomai nuo asmenų lyties, amžiaus, vietovės, religijos ar tikėjimo, etninės kilmės, odos spalvos, kalbos, negalios ar bet kokios kitos padėties, įskaitant privačiojo sektoriaus dalyvius, pilietinę visuomenę, vietas ir čiabuvių bendruomenes ir kitus nuo miškų priklausomus asmenis.

2. Gajana užtikrina, kad būtų įsteigta Nacionalinė įgyvendinimo darbo grupė (toliau – NIDG), stebėsimi šio Susitarimo įgyvendinimą ir sudaryta iš atitinkamų vyriausybinių institucijų atstovų ir visų susijusių suinteresuotųjų šalių atstovų.

3. Gajana dėl šio Susitarimo įgyvendinimo reguliariai konsultuojasi su visomis susijusiomis suinteresuotosiomis šalimis, nepriklausomai nuo asmenų lyties, amžiaus, vietovės, religijos ar tikėjimo, etninės kilmės, odos spalvos, kalbos, negalios ar bet kokios kitos padėties, įskaitant privačiojo sektoriaus dalyvius, pilietinę visuomenę, vietos ir čiabuvių bendruomenes ir kitus nuo miškų priklausomus asmenis. Todėl, siekdama prasmingai konsultuotis su savo suinteresuotosiomis šalimis, Gajana parengia ir taiko tam skirtas strategijas, metodus ir programas.

4. Sąjunga dėl šio Susitarimo įgyvendinimo reguliariai konsultuojasi su savo suinteresuotosiomis šalimis, atsižvelgdama į savo įsipareigojimus pagal 1998 m. birželio 25 d. Orhuse sudarytą Konvenciją dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais (Orhuso konvenciją).

17 STRAIPSNIS

Socialinės apsaugos garantijos

1. Siekdamas kuo labiau sumažinti galimą neigiamą poveikį miškų sektoriaus ir kitoms suinteresuotosioms šalims, nepriklausomai nuo asmenų lyties, amžiaus, vietovės, religijos ar tikėjimo, etninės kilmės, odos spalvos, kalbos, negalios ar bet kokios kitos padėties, Šalys reguliariai vertina šio Susitarimo poveikį.

2. Šalys stebi šio Susitarimo poveikį suinteresuotosioms šalims ir imasi pagrįstų bei tinkamų priemonių bet kokiam neigiamam poveikiui sušvelninti ir prireikus Šalys susitaria dėl papildomų priemonių tokiam neigiamam poveikiui sušvelninti.

18 STRAIPSNIS

Pastangos įgyvendinti arba ratifikuoti kitus susitarimus

Šalys dar kartą patvirtina savo įsipareigojimą veiksmingai įgyvendinti tarptautinius ir regioninius susitarimus, sutartis ir konvencijas, kurių šalys jos yra, įskaitant daugiašalius aplinkosaugos susitarimus ir susitarimus dėl klimato politikos veiksmų, sutartis dėl žmogaus teisių ir čiabuvių tautų teisių ir darbo ir prekybos sričių susitarimus. Šalys deda nuolatinės pastangas ratifikuoti ir toliau įgyvendinti tarptautinius ir regioninius susitarimus, sutartis ir konvencijas.

19 STRAIPSNIS

Rinkos paskatos

Atsižvelgdama į šį Susitarimą ir kitus susijusius tarptautinius įsipareigojimus Sąjunga siekia sudaryti palankias sąlygas medienos produktams patekti į jos rinką. Šios pastangos apima:

- a) skatinimą vykdyti tokią viešojo ir privataus pirkimo politiką, kad būtų pripažįstamos pastangos užtikrinti teisėtai pagamintų medienos produktų tiekimą; taip pat

- b) formuojamą palankesnę požiūrį į FLEGT licenciją turinčius produktus Sąjungos rinkoje.

20 STRAIPSNIS

Jungtinis stebėsenos ir priežiūros komitetas

1. Siekdamas palengvinti šio Susitarimo valdymą, stebėseną ir peržiūrą, įskaitant nepriklausomo audito valdymą, Šalys per tris mėnesius nuo šio Susitarimo įsigaliojimo įsteigia Jungtinį stebėsenos ir priežiūros komitetą. JSPK taip pat palengvina Šalių tarpusavio dialogą ir keitimąsi informacija.
2. Kiekviena Šalis paskiria savo atstovus į JSPK, kurio sprendimai priimami bendru sutarimu. JSPK bendrai pirmininkauja du nariai: vienas paskirtas Gajanos, kitas – Sąjungos.
3. JSPK nustato savo darbo tvarkos taisykles.
4. JSPK posėdžiauja ne rečiau kaip du kartus per metus, o jo posėdžių datos ir vietos nustatomos Šalių susitarimu.
5. JSPK užtikrina savo darbo skaidrumą ir kad svarbi informacija apie jo darbą ir sprendimus būtų prieinama visuomenei.

6. JSPK skelbia metinę ataskaitą, atitinkančią IX priede nustatytus kriterijus.
7. Konkrečios JSPK funkcijos apibūdintos X priede.

21 STRAIPSNIS

Ataskaitų teikimas ir informacijos atskleidimas visuomenei

1. Siekiant gerinti valdymą labai svarbu, kad informacija būtų prieinama visuomenei, todėl susijusios informacijos teikimas suinteresuotosioms šalims yra esminė šio Susitarimo nuostata. Informacijos prieinamumas visuomenei užtikrinamas, kaip numatyta IX priede, siekiant didinti suinteresuotųjų šalių ir vartotojų pasitikėjimą ir užtikrinti Šalių atskaitomybę.
2. Kiekviena Šalis atsižvelgia į tai, kokios yra tinkamiausios šio straipsnio 1 dalyje nurodytos informacijos sklaidos visuomenei priemonės, be kita ko, žiniasklaida, dokumentai, internetas, praktiniai seminarai ir metinės ataskaitos. Visų pirma Šalys stengiasi teikti patikimą, aktualią ir naujausią informaciją įvairioms su miškų sektoriumi susijusioms suinteresuotosioms šalims, naudodamos IX priede nurodytus įgyvendinimo metodus.

22 STRAIPSNIS

Pranešimas apie šio Susitarimo įgyvendinimą

1. Už oficialius pranešimus apie šio Susitarimo įgyvendinimą atsakingi Šalių atstovai yra:
 - a) Gajanos – už finansus atsakingas ministras;
 - b) Sąjungos – Sąjungos delegacijos Gajanoje vadovas.
2. Šalys viena kitai laiku praneša informaciją, reikalingą šiam Susitarimui įgyvendinti, įskaitant informaciją apie 1 dalyje nurodytų atstovų pakeitimus.

23 STRAIPSNIS

Konfidenciali informacija

Kiekviena Šalis įsipareigoja, laikydamasi savo įstatymų, neatskleisti konfidencialios informacijos, kuria keičiamasi pagal šį Susitarimą. Nė viena Šalis viešai neatskleidžia komercinių paslapčių ar konfidencialios komercinės informacijos, kuria keičiamasi pagal šį Susitarimą.

24 STRAIPSNIS

Teritorinė taikymo sritis

Šis Susitarimas taikomas teritorijoje, kurioje taikoma Sutartis dėl Europos Sąjungos veikimo pagal toje Sutartyje nustatytas sąlygas, ir Gajanos teritorijoje.

25 STRAIPSNIS

Konsultacijos ir tarpininkavimas

1. Šalys visada stengiasi susitarti dėl šio Susitarimo aiškinimo ir taikymo ir bet kokią ginčą Šalys stengiasi išspręsti geranoriškai pirmiausia pradėdamos konsultacijas ir prireikus – tarpininkavimą, kad būtų rastas abipusiai priimtinas sprendimas.
2. Konsultacijas norinti pradėti Šalis kitai Šaliai ir JSPK apie tai praneša raštu, nurodydama dalyką bei prašymą pagrindžiančius apibendrintus argumentus.

3. Konsultacijos pradedamos per 40 dienų ir laikomos užbaigtomis per 90 dienų nuo prašymo pateikimo dienos, nebent abi Šalys susitaria kitaip. Nepaisant vykstančių konsultacijų, bet kuri Šalis dėl skubaus klausimo gali pradėti konsultacijas per 15 dienų. Tokios konsultacijos užbaigiamos per 30 dienų nuo prašymo pateikimo dienos, nebent abi Šalys susitaria kitaip.
4. Jei per konsultacijas nepavyksta rasti abipusiai priimtino sprendimo, abi Šalys gali susitarti kreiptis į tarpininką. Nepaisant to, bet kuri Šalis gali perduoti ginčą spręsti arbitražo komisijai, nesikreipdama į tarpininką.
5. Šalys bendrai pasirenka tarpininką pagal JSPK darbo tvarkos taisykles dėl kreipimosi į tarpininką. Tarpininkas iš abiejų Šalių gauna pareiškimus ir sušaukia tarpininkavimo posėdį. Nebent abi Šalys susitaria kitaip, tarpininkas ne vėliau kaip per 60 dienų nuo jo išrinkimo pateikia nuomonę, kaip išspręsti ginčą laikantis šio Susitarimo.
6. Tarpininko nuomonė nėra privaloma.

26 STRAIPSNIS

Arbitražas

1. Tais atvejais, kai Šalys ginčo neišsprendžia konsultacijų ir, kai taikoma, tarpininkavimo būdu, kaip numatyta 25 straipsnyje, bet kuri Šalis kitai Šaliai ir Nuolatinio arbitražo teismo Tarptautiniam biurui raštu teikia prašymą sudaryti arbitražo komisiją. Prašyme nurodomos konkrečios ginčijamos priemonės ir paaiškinama, kodėl tokiomis priemonėmis pažeidžia šį Susitarimą.
2. Arbitražo komisiją sudaro trys pagal 2012 m. Nuolatinio arbitražo teismo arbitražo taisykles, kurios įsigaliojo 2012 m. gruodžio 17 d., su visais vėlesniais pakeitimais, paskirti arbitrai.
3. Arbitražo komisijos sprendimas Šalims privalomas ir jos imasi visų priemonių, būtinų arbitražo komisijos sprendimui įvykdyti gera valia.
4. Šalys informuoja viena kitą ir JSPK apie priemones, kurių ėmėsi arbitražo komisijos sprendimui vykdyti. JSPK peržiūri priemones, kurių Šalys ėmėsi arbitražo komisijos sprendimui vykdyti, ir prireikus teikia rekomendaciją dėl papildomų arba taisomųjų priemonių, kad arbitražo komisijos sprendimas būtų iki galo įvykdytas. Bet kuri Šalis arbitražo komisijos gali prašyti priimti sprendimą dėl pirminio sprendimo laikymosi.

5. JSPK nustato arbitražo tvarką.

27 STRAIPSNIS

Pakeitimai

1. Šalis, norinti iš dalies pakeisti šį Susitarimą, dėl to pateikia pasiūlymą kitai Šaliai likus ne mažiau kaip vienam mėnesiui iki kito JSPK posėdžio. JSPK apsversto šį pasiūlymą ir, jeigu dėl jo sutariama, pateikia rekomendaciją dėl siūlomo pakeitimo. Kiekviena Šalis apsversto šią rekomendaciją ir, jeigu su ja sutinka, patvirtina tai pagal savo teisines procedūras.
2. Bet koks pagal 1 dalį abiejų Šalių patvirtintas pakeitimas įsigalioja pirmą kito mėnesio dieną po datos, kurią Šalys viena kitai pranešė apie tam reikalingų procedūrų užbaigimą.
3. JSPK gali patvirtinti šio Susitarimo priedų pakeitimus.
4. Pranešimas apie bet kokią pakeitimą nusiunčiamas bendriems šio Susitarimo deponentams.

28 STRAIPSNIS

Taikymo sustabdymas

1. Šalis, norinti sustabdyti šio Susitarimo taikymą, apie tokį ketinimą raštu praneša kitai Šaliai. Tada Šalys per vieną mėnesį nuo tokio pranešimo gavimo šį klausimą apsvarsto tarpusavyje.
2. Bet kuri Šalis gali sustabdyti šio Susitarimo taikymą, jeigu kita Šalis padaro esminį šio Susitarimo pažeidimą.
3. Apie Susitarimo taikymo sustabdymo sprendimą ir priežastis, dėl kurių priimtas toks sprendimas, raštu pranešama kitai Šaliai.
4. Šis Susitarimas nustoja būti taikomos po 30 kalendorinių dienų nuo 3 dalyje nurodyto pranešimo.
5. Šio Susitarimo taikymas atnaujinamas po 30 kalendorinių dienų nuo tada, kai jo taikymą sustabdžiusi Šalis praneša kitai Šaliai, kad nebėra tų priežasčių, dėl kurių jo taikymas buvo sustabdytas.

29 STRAIPSNIS

Nutraukimas

Bet kuri Šalis apie ketinimą nutraukti šį Susitarimą raštu praneša kitai Šaliai ir tada šis klausimas aptariamas JSPK.

Šis Susitarimas nustoja būti taikomas po 12 mėnesių nuo tokio pranešimo dienos.

30 STRAIPSNIS

Trukmė

1. Šis Susitarimas galioja 10 metų laikotarpį, nebent Šalys jį sustabdytų arba nutrauktų atitinkamai pagal 28 arba 29 straipsnį.
2. Šis Susitarimas automatiškai pratęsiamas papildomiems penkerių metų laikotarpiams, nebent kuri nors Šalis atsisakytų jį pratęsti, apie tai raštu pranešdama kitai Šaliai likus ne mažiau kaip 12 mėnesių iki šio Susitarimo galiojimo pabaigos.

31 STRAIPSNIS

Priedai

Šio Susitarimo priedai yra neatskiriama Susitarimo dalis.

32 STRAIPSNIS

Autentiški tekstai

Šis Susitarimas sudaromas dviem egzemplioriais airių, anglų, bulgarų, čekų, danų, estų, graikų, ispanų, italų, kroatų, latvių, lenkų, lietuvių, maltiečių, nyderlandų, portugalų, prancūzų, rumunų, slovakių, slovėnų, suomių, švedų, vengrų ir vokiečių kalbomis; visi tekstai yra vienodai autentiški. Esant aiškinimo skirtumams, viršenybę turi tekstas anglų kalba.

33 STRAIPSNIS

Įsigaliojimas

1. Šis Susitarimas įsigalioja pirmą kito mėnesio po to, kai Šalys viena kitai raštu praneša apie atitinkamų tam reikalingų savo procedūrų užbaigimą, dieną.

2. 1 dalyje nurodytas pranešimas nusiunčiamas už finansus atsakingam Gajanos ministrui ir Europos Sąjungos Tarybos generaliniam sekretoriui, kurie yra bendri šio Susitarimo depozитарai.

TAI PATVIRTINDAMI, šį Susitarimą pasirašė toliau nurodyti įgaliotieji asmenys.

PRIIMTA ...

Europos Sąjungos vardu

Gajanos Kooperacinės Respublikos vardu

PRIEDAI

I priedas. Produktai, kuriems taikomas Susitarimas. Suderinti medienos produktų, kuriems taikoma FLEGT licencijavimo schema, prekių kodai

II priedas. Teisėtumo apibrėžtis

III priedas. Medienos produktų, eksportuojamų iš Gajanos su išduota FLEGT licencija, išleidimo į laisvą apyvartą Sąjungoje sąlygos

IV priedas. FLEGT licencijoms taikomi reikalavimai ir techninės specifikacijos

V priedas. Gajanos medienos teisėtumo užtikrinimo sistema (GMTUS)

VI priedas. GMTUS nepriklausomo audito įgaliojimai

VII priedas. Pagalbinės priemonės ir finansavimo priemonės

VIII priedas. Gajanos medienos teisėtumo užtikrinimo sistemos (GMTUS) veikimo vertinimo kriterijai

IX priedas. Galimybė visuomenei susipažinti su informacija apie FLEGT licencijavimo schemą

X priedas. Jungtinis stebėsenos ir priežiūros komitetas

PRODUKTAI, KURIEMS TAIKOMAS SUSITARIMAS.
SUDERINTI MEDIENOS PRODUKTŲ,
KURIEMS TAIKOMA FLEGT LICENCIJAVIMO SCHEMA, PREKIŲ KODAI

Šio priedo sąrašas parengtas pagal Suderintą prekių aprašymo ir kodavimo sistemą, nustatytą pagal Pasaulio muitinių organizacijos Tarptautinę konvenciją dėl suderintos prekių aprašymo ir kodavimo sistemos.

SS kodai	Aprašymas
4403	Padarinė mediena, nuo kurios nuskusta arba nenuskusta žievė ar balana arba kuri grubiai aptašyta arba neaptašyta
4404	Lankinė mediena; perskelti mediniai poliai; medinės kartys, kuolai, stulpeliai ir mietai, nusmailintu galu, bet išilgai neperpjauti; medinės lazdos, grubiai aptašytos, bet nenutekintos, lenktos arba kitais būdais apdorotos, tinkamos naudoti lazdų, skėčių, įrankių rankenoms arba panašiams gaminiams gaminti; plonų juostelių pavidalo ir panaši mediena
4406	Mediniai geležinkelio arba tramvajaus bėgių pabėgiai.
4407	Mediena, kurios storis didesnis kaip 6 mm, išilgai perpjauta arba perskelta, drožtinė arba lukštinta, obliuota arba neobliuota, šlifluota arba nešlifluota ar sujungta arba nesujungta galais
4408	Lakštinė faneruotė (įskaitant gautą drožiant sluoksniuotąją medieną), skirta fanerai arba panašiai sluoksniuotajai medienai gaminti, ir kita mediena, kurios storis ne didesnis kaip 6 mm, išilgai perpjauta, drožtinė arba lukštinta, obliuota arba neobliuota, šlifluota arba nešlifluota, sudurta arba nesudurta ar sujungta arba nesujungta galais

SS kodai	Aprašymas
4409	Mediena (įskaitant palaidas lenteles ir frizus (apvadus), skirtus parketui), ištisai profiliuota (su įlaidais, išdrožomis, užkaitais, nuosklembomis, V formos sąlaidomis, briaunelėmis, formuota, suapvalinta arba panašiai profiliuota) išilgai bet kurios briaunos, galo arba paviršiaus, obliuota arba neobliuota, šlifauta arba nešlifauta ar sujungta arba nesujungta galais
4412	Fanera, faneruoti skydai ir panaši sluoksniuotoji mediena
4418	Statybiniai stalių ir dailidžių gaminiai iš medienos, įskaitant tuščiavidurius skydus, sumontuotus grindų skydus, malksnas ir skalas

TEISĖTUMO APIBRĖŽTIS

1. Santrumpų sąrašas
2. Įvadas
3. Terminų apibrėžtys
4. Teisėtumo lentelės
 - 4.1 A teisėtumo lentelė dėl MSVV teisėto miško darbų vykdymo
 - 4.2 B teisėtumo lentelė dėl valstybinio miško naudojimo leidimų (didelėse koncesijos teritorijose)
 - 4.3 C teisėtumo lentelė dėl valstybinio miško naudojimo leidimų (mažose koncesijos teritorijose)
 - 4.4 D teisėtumo lentelė dėl Amerikos indėnų kaimo

4.5 E teisėtumo lentelė dėl privačios žemės

4.6 F teisėtumo lentelė dėl utilizuojamos medienos produktų iš valstybinės žemės, kurios paskirtis keičiama

4.7 G teisėtumo lentelė dėl konfiskuotų medienos produktų

4.8 H teisėtumo lentelė dėl medienos produktų perdirbimo ir pardavimo

4.9 I teisėtumo lentelė dėl medienos produktų eksporto ir importo

5. Terminų žodynėlis

Priedėlis. Taikomų teisės aktų nuorodos

1. Santrumpų sąrašas

MVP	Metinis veiklos planas
AAA	Aplinkos apsaugos agentūra
ES	Europos Sąjunga
MKS	Miško koncesijos sutartis
FP	Finansų padalinys
FLEGT	Miškų teisės aktų vykdymas, miškų valdymas ir prekyba mediena
MP	Miškotvarkos planas
MSP	Miškų stebėsenos padalinys
MIVP	Miško išteklių valdymo padalinys
MSVV	Miškų sektoriaus veiklos vykdytojas

GMK	Gajanos miškininkystės komisija
GGKK	Gajanos geologijos ir kasyklų komisija
GŽTK	Gajanos žemės ir topografijos komisija
VPT	Valstybės pajamų tarnyba
GMTUS	Gajanos medienos teisėtumo užtikrinimo sistema
TA	Teisėtumo apibrėžtis
VISDB	Valdymo informacinių sistemų duomenų bazė
DM	Darbo ministerija
AIRM	Amerikos indėnų reikalų ministerija
VDM	Viešųjų darbų ministerija
NŽŪTPI	Nacionalinis žemės ūkio tyrimų ir plėtros institutas

VDV	Valstybinė draudimo valdyba
NAAO	Nacionalinė augalų apsaugos organizacija
NTDG	Nacionalinė techninė darbo grupė
AAP	Asmeninės apsaugos priemonės
VMNL	Valstybinio miško naudojimo leidimas
KT	Kaimo taryba
SPS	Savanoriškos partnerystės susitarimas
MJSS	Medienos judėjimo sekimo sistema

2. Įvadas

Šiame priede nustatyta „teisėtos medienos“ teisėtumo apibrėžtis (TA), taikoma pagal šį Susitarimą. TA gali būti atnaujinama, jei reikia ir kai reikia įgyvendinant šį Susitarimą, pagal šio Susitarimo 27 straipsnį.

TA yra neatsiejama Gajanos medienos teisėtumo užtikrinimo sistemos (GMTUS), aprašytos V priede, dalis.

TA yra grindžiama atitinkama galiojančia nacionaline teisine ir reguliavimo sistema; TA nustatomi principai, kriterijai, rodikliai ir atitikties patvirtinimo dokumentai, reikalingi įrodyti, kad laikomasi šios sistemos nuostatų.

TA taip pat apima papildomas šio Susitarimo įgyvendinimui ir bendram GMTUS veikimui svarbių teisės aktų nuorodas. Šios nuorodos pateiktos ir kiti taikomi įstatymai ir kiti teisės aktai nurodyti šio priedo priedėlyje. TA taikoma visiems miškų sektoriaus veiklos vykdytojams (MSVV) visoje šalyje ir visiems I priede išvardytiems medienos produktams ir apima šalies vidaus ir tarptautinę prekybą.

TA parengta per Nacionalinės techninės darbo grupės (NTDG) koordinuojamą procesą, kuriame dalyvavo daugelis suinteresuotųjų šalių, – jame buvo atstovaujama daugumai svarbiausių Gajanos miškų sektoriaus suinteresuotųjų šalių ir kitoms interesų grupėms. Rengiant TA visoje šalyje buvo surengti keli praktiniai seminarai, kuriuose dalyvavusioms svarbiausioms suinteresuotosioms šalims suteikta informacijos apie savanoriškos partnerystės susitarimo (SPS) procesą. Su suinteresuotosiomis šalimis taip pat konsultuotasi ir siekta jų pritarimo dėl įvairių TA elementų.

Tikslinės suinteresuotosios šalys buvo miško kirtėjai ir lentpjoviai, produktų gamintojai, prekyautojai mediena, medienos eksportuotojai, medienos importuotojai, vežėjai, muitinės tarpininkai, taip pat miškakirčių asociacijų, Amerikos indėnų kaimų ir bendruomenių, nevyriausybinių organizacijų (įskaitant čiabuvių organizacijas), ministerijų ir (arba) vyriausybinių institucijų atstovai.

Teisėtumo apibrėžties lentelių struktūra ir turinys

TA sudaro devynios lentelės, susijusios su skirtingų rūšių veikla. Kiekvienoje lentelėje nustatyti tam tikri principai, nurodantys pagrindines teisines prievoles, su atitinkamais kriterijais dėl konkrečių teisinių reikalavimų, kuriais užtikrinamas kiekvieno principo laikymasis. Kiekvienas kriterijus apima rodiklius dėl priemonių, kuriomis užtikrinamas to kriterijaus laikymasis. Be to, atitikties patvirtinimo dokumentai suteikia kiekvieno rodiklio laikymosi įrodymų ir yra pagrįsti nacionaline reguliavimo sistema (pateiktos teisės aktų nuorodos), kuria nustatyti teisiniai ir procedūriniai reikalavimai, kurių reikia laikytis siekiant gauti atitikties patvirtinimo dokumentą.

Tai, kad MSVV atitinka nustatytus rodiklius, įrodo, kad jis atitinka TA. Tolesnėse lentelėse nurodomos atsakingos tarnybos yra atitinkamos ministerijos ir (arba) vyriausybės institucijos, kurios tikrins, ar MSVV atitinka TA rodiklius.

Su kiekvienu rodikliu yra susieti tam tikri atitikties patvirtinimo dokumentai. Atitikties patvirtinimo dokumentai yra dviejų rūšių:

- kai kuriuos atitikties patvirtinimo dokumentus išduoda ministerijos ir (arba) vyriausybės institucijos pagal savo vidaus procedūras ir atlikdamos vidaus patikras dėl jų išdavimo. Šiais atvejais MSVV atitinka rodiklius tada, kai turi reikiamą galiojantį atitikties patvirtinimo dokumentą;

- kitus atitikties patvirtinimo dokumentus taip pat išduoda ministerijos ir (arba) vyriausybės institucijos pagal savo įgaliojimus, tačiau jos tai daro organizuodamos reguliarius inspektorių patikrinimus, kaip MSVV vykdo savo veiklą. Po šių inspektorių patikrinimų pateiktos patikrinimų ataskaitos ir yra atitikties patvirtinimo dokumentai. Šiais atvejais rodikliais nustatomi reikalavimai, kurių turi laikytis MSVV. Jų atitiktis įvertinama atliekant inspektorių patikrinimą ir to patikrinimo ataskaitoje nurodomas vertinimo rezultatas.

Kad būtų lengviau įgyvendinti GMTUS tikrinimo procedūrų vadovą, kuris bus parengtas GMTUS kūrimo etape, skiriami nekintami ir kintami atitikties patvirtinimo dokumentai:

- nekintami atitikties patvirtinimo dokumentai padeda įrodyti teisinę atitiktį TA kriterijams, kurie nėra tiesiogiai susiję su medienos judėjimu tiekimo grandinėje ir (arba) yra susiję su ilgalaike MSVV veikla. Jie yra išduodami vieną kartą ar periodiškai ir galioja atitinkamą nustatytą laikotarpį. Nekintamais atitikties patvirtinimo dokumentais patvirtinama atitiktis visu laikotarpiu (koncesijos laikotarpiu arba teisės aktų nustatyto galiojimo laikotarpiu);
- kintami atitikties patvirtinimo dokumentai apima dokumentus, tiesiogiai susijusius su medienos produktų judėjimu tiekimo grandinėje Gajanoje. Jiems taikytinų reikalavimų yra kiekviename tiekimo grandinės svarbiajame kontrolės taške. Kintami atitikties patvirtinimo dokumentai yra išduodami ir galiojantys tik vienai siuntai, todėl jie nuolat stebimi ir tikrinami tiekimo grandinėje.

Lentelių, kuriose išsamiai nustatyti kiekvienam MSVV keliami reikalavimai, susiję su toliau nurodytų rūšių veikla, sąrašas:

Veiklos rūšys	Lentelė	Pavadinimas
Visi MSVV	A	Teisėtumo lentelė dėl MSVV teisėto miško darbų vykdymo
Didelė koncesijos teritorija	B	Teisėtumo lentelė dėl valstybinio miško naudojimo leidimų (didelėse koncesijos teritorijose)
Maža koncesijos teritorija	C	Teisėtumo lentelė dėl valstybinio miško naudojimo leidimų (mažose koncesijos teritorijose)
Amerikos indėnų kaimas	D	Teisėtumo lentelė dėl Amerikos indėnų kaimo
Veikla privačioje žemėje	E	Teisėtumo lentelė dėl privačios žemės
Utilizuojamos medienos produktai iš valstybinės žemės, kurios paskirtis keičiama	F	Teisėtumo lentelė dėl utilizuojamos medienos produktų iš valstybinės žemės, kurios paskirtis keičiama
MSVV, pažeidžiantys 2009 m. Miškų įstatymą Nr. 6	G	Teisėtumo lentelė dėl konfiskuotų medienos produktų
Medienos produktų perdirbimas ir pardavimas	H	Teisėtumo lentelė dėl medienos produktų perdirbimo ir pardavimo
Medienos produktų eksportas ir importas	I	Teisėtumo lentelė dėl medienos produktų eksporto ir importo

Visų kategorijų MSVV privalo laikytis atitinkamų reikalavimų, nustatytų A teisėtumo lentelėje dėl MSVV teisėto miško darbų vykdymo ir kitose jų veiklai taikomose lentelėse. Konfiskavimo dėl galimų 2009 m. Miškų įstatymo Nr. 6 pažeidimų atvejais MSVV turi atitikti taikomus reikalavimus, nustatytus G teisėtumo lentelėje dėl konfiskuotų medienos produktų.

3. Terminų apibrėžtys

MSVV – fizinis arba juridinis asmuo, kuris yra Gajanos miškininkystės komisijos (GMK) užregistruotas ir patvirtintas kaip miškų ūkio veiklos vykdytojas.

Fizinis arba juridinis asmuo gali būti apibrėžtas kaip individualus prekiautojas (-ai) ir (arba) asmenys, registruoti pagal Verslo pavadinimų (registravimo) įstatymą (Gajanos teisyno 90:05 skyrius), Partnerystės įstatymą (Gajanos teisyno 89:02 skyrius), Bendrovių įstatymą (Gajanos teisyno 89:01 skyrius), Savišalpos draugijų įstatymą (Gajanos teisyno 36:04 skyrius) arba Kooperatinių bendrovių įstatymą (Gajanos teisyno 88:01 skyrius).

MSVV klasifikuojami pagal toliau nurodytas kategorijas.

- Didelės koncesijos teritorijos – didesnės nei 8 097 hektarų teritorijos, kaip apibrėžta 2009 m. Miškų įstatymo Nr. 6 8 dalyje.

Didelėse koncesijos teritorijose veiklą vykdančys MSVV turi turėti GMK išduotą valstybinio miško naudojimo leidimą (VMNL). Šie VMNL gali būti miško koncesijos sutartis (MKS) arba išteklių žvalgymo leidimas. MKS gali būti medienos pardavimo sutartis arba kirtavietės nuomos sutartis, kurios sudaromos ne ilgesniam kaip 40 metų laikotarpiui ir gali būti tam tikromis sąlygomis pratęsiamos. MKS sudaroma tik po to, kai MSVV gauna išteklių žvalgymo leidimą.

- Mažos koncesijos teritorijos – mažesnės nei 8 097 hektarų teritorijos, kaip apibrėžta 2009 m. Miškų įstatymo Nr. 6 7 dalyje.

Mažose koncesijos teritorijose veiklą vykdančios MSVV turi turėti VMNL – tai gali būti leidimas naudoti valstybinį mišką arba bendruomeninio miško valdymo susitarimas. Šiuos VMNL GMK išduoda ne ilgesniam kaip dvejų metų laikotarpiui ir jie gali būti tam tikromis sąlygomis pratęsimi.

- Amerikos indėnų kaimas. Amerikos indėnų įstatymo (Gajanos teisyno 29:01 skyrius) 2 straipsnyje „kaimas“ arba „Amerikos indėnų kaimas“ apibrėžiamas kaip „Amerikos indėnų grupė, užimanti arba naudojanti kaimo žemę“, o „kaimo žemė“ apibrėžiama kaip „žemė, kurios nuosavybė priklauso kaimo bendruomenei“, suteikta pagal nuosavybės teisės liudijimą valdyti kaimo tarybai (KT) to kaimo gyventojų labui.

Kaimo tarybai suteikiamas absoliučios teisės į žemę suteikimo patvirtinimas arba nuosavybės teisės liudijimas žemės nuosavybei patvirtinti. Amerikos indėnų kaimas tampa MSVV tada, kai sudaro sutartį su GMK dėl komercinės medienos ruošos to Amerikos indėnų kaimo teritorijoje;

- privati žemė – 2009 m. Miškų įstatymo Nr. 6 2 straipsnyje privati žemė apibrėžta kaip „žemė, kuri nėra valstybinė žemė ar kaimo žemė“.

Privati žemė teisėtai priklauso fiziniam asmeniui ar asmenims arba juridiniam asmeniui pagal registruotą nuosavybės teisę, senosios sistemos žemės nuosavybės teisę (angl. *transport*) arba suteiktą absoliučią teisę į žemę. Privачios žemės savininkas MSVV tampa tada, kai sudaro sutartį su GMK dėl komercinės medienos ruošos tos privačios žemės teritorijoje;

- valstybinė žemė, kurios paskirtis keičiama. Gali būti utilizuojami medienos produktai iš valstybinės žemės plotų, kuriuose atitinkamos ministerijos ir (arba) vyriausybės institucijos yra patvirtinusios žemės paskirties keitimą į ne miško žemę, pagal šiuos leidimus:
 - a) kasybos licenciją arba leidimą. Gajanos geologijos ir kasyklų komisija išduoda kasybos licenciją arba leidimą dėl bet kokių naudingųjų iškasenų išteklių žvalgymo, kasybos, gavimo ir paėmimo nuosavybės valstybinės žemės teritorijoje. Kasybos licencijos arba leidimo turėtojas MSVV tampa tada, kai GMK jam leidžia utilizuoti medienos produktus toje teritorijoje;

- b) nuomos sutartį. Gajanos žemės ir topografijos komisija suteikia galimybę išsinuomoti valstybinės žemės plotą žemės ūkio ar kitai veiklai vykdyti; nuomos sutarties turėtojas MSVV tampa tada, kai GMK jam leidžia utilizuoti medienos produktus toje teritorijoje;
 - c) su infrastruktūra (keliais, hidroelektrine, užtvankomis ir kt.) susijusius leidimus. Prezidentūros kanceliarija suteikia leidimą statyti hidroelektrines, o Viešųjų darbų ministerija suteikia leidimus vykdyti visus kitus infrastruktūros darbus, pavyzdžiui, susijusius su keliais ir tiltais. Infrastruktūros leidimo turėtojas MSVV tampa tada, kai GMK jam leidžia utilizuoti medienos produktus toje teritorijoje.
- Trečiasis asmuo – fizinis arba juridinis asmuo, pagal teisinį susitarimą su MSVV vykdomas komercinę miškų ūkio veiklą patvirtintoje teritorijoje. MSVV pareiga yra užtikrinti, kad tas trečiasis asmuo atitiktų TA reikalavimus.

4. Teisėtumo lentelės

4.1 A teisėtumo lentelė dėl MSVV teisėto miško darbų vykdymo

1 principas	Fizinis arba juridinis asmuo turi teisėtą statusą			
1.1 kriterijus	Fizinis arba juridinis asmuo turi teisinį subjektiškumą			
Rodiklio numeris	Rodiklis	Atitikties patvirtinimo dokumentai (atsakinga tarnyba)	Teisės aktų ir (arba) administracinės nuorodos	Atitikties patvirtinimo dokumento tipas
A.1.1.1 (privalomas) ¹	Fizinis arba juridinis asmuo turi mokesčių mokėtojo identifikacinį numerį.	Galiojantis mokesčių mokėtojo identifikacinio numerio pažymėjimas (Valstybės pajamų tarnyba)	Pajamų mokesčio įstatymo (Gajanos teisyno 81:01 skyrius) 60A straipsnis	Nekintamas
A.1.1.2 Pasirenkamasis (papildomai taikomas kartu su A.1.1.1)	Fizinis arba juridinis asmuo turi verslo pavadinimą, registruotą pagal Verslo pavadinimo (registravimo) įstatymą (Gajanos teisyno 90:05 skyrius).	Registracijos liudijimas (Žemės nuosavybės aktų ir komercinės veiklos registrų institucija)	Verslo pavadinimo (registravimo) įstatymo (Gajanos teisyno 90:05 skyrius) 5 ir 13 straipsniai, Partnerystės įstatymo (Gajanos teisyno 89:02 skyrius) 3 ir 6 straipsniai	Nekintamas

¹ Rodiklis A1.1.1 taikomas visiems veiklos vykdytojams nepriklausomai nuo jų statuso. Papildomai MSVV turės atitikti vieną iš kitų pagal jų statusą tinkamų rodiklių.

A.1.1.3 Pasirenkamasis (papildomai taikomas kartu su A.1.1.1)	Vietinės bendrovės atveju: juridinis asmuo turi steigimo liudijimą. Užsienio bendrovės atveju: juridinis asmuo turi registracijos liudijimą.	i) Steigimo liudijimas (vietinės bendrovės) (Žemės nuosavybės aktų ir komercinės veiklos registrų institucija) ii) Registracijos liudijimas (užsienio bendrovės) (Žemės nuosavybės aktų ir komercinės veiklos registrų institucija)	i) Bendrovių įstatymo (Gajanos teisyno 89:01 skyrius) 8 straipsnis ii) Bendrovių įstatymo (Gajanos teisyno 89:01 skyrius) 321 straipsnis	Nekintamas
A.1.1.4 Pasirenkamasis (papildomai taikomas kartu su A.1.1.1)	Kaimo taryba yra teisėtai paskirta pagal Amerikos indėnų įstatymą (Gajanos teisyno 29:01 skyrius).	Rinkimų rezultatų ataskaita (Amerikos indėnų reikalų ministerija)	Amerikos indėnų įstatymo (Gajanos teisyno 29:01 skyrius) 72 straipsnio 13 dalis	Nekintamas
A.1.1.5 Pasirenkamasis (papildomai taikomas kartu su A.1.1.1)	Savišalpos draugija turi registracijos patvirtinimą.	Registracijos patvirtinimas (Savišalpos draugijų registras)	Savišalpos draugijų įstatymo (Gajanos teisyno 36:04 skyrius) 15 straipsnis	Nekintamas
A.1.1.6 Pasirenkamasis (papildomai taikomas kartu su A.1.1.1)	Kooperatinė bendrovė turi registracijos liudijimą.	Registracijos liudijimas (Kooperatinių bendrovių komisarai)	Kooperatinių bendrovių įstatymo (Gajanos teisyno 88:01 skyrius) 7 ir 9 straipsniai	Nekintamas

4.2 B teisėtumo lentelė dėl valstybinio miško naudojimo leidimų (didelėse koncesijos teritorijose)

1 principas	MSVV turi juridinę medienos ruošos teisę ir gerbia kitų asmenų juridines naudotojų teises			
1.1 kriterijus	MSVV turi juridinę medienos ruošos teisę.			
Rodiklio numeris	Rodiklis	Atitikties patvirtinimo dokumentai (atsakinga tarnyba)	Teisės aktų ir (arba) administracinės nuorodos	Atitikties patvirtinimo dokumento tipas
B.1.1.1	MSVV turi suteikiamos miško koncesijos patvirtinimo raštą.	Patvirtinimo raštas (GMK / MIVP)	2009 m. Miškų įstatymo Nr. 6 6 ir 8 straipsniai, MJSS gairės ¹	Nekintamas
B.1.1.2	MSVV turi vieną iš šių dokumentų: i) galiojantį išteklių žvalgymo leidimą ii) (MKS	MSVV turi vieną iš šių atitikties patvirtinimo dokumentų: i) išteklių žvalgymo leidimą (GMK / MIVP) ii) MKS (GMK / MIVP)	i) 2009 m. Miškų įstatymo Nr. 6 9 straipsnis, 2018 m. Miškų taisyklių taisyklės Nr. 4 ir 5 ii) 2009 m. Miškų įstatymo Nr. 6 6 ir 8 straipsniai, 2018 m. Miškų taisyklių taisyklės Nr. 7, 8, 9 ir 11	Nekintamas
B.1.1.3 Pasirenkamasis	MSVV turi GMK patvirtintą trečiojo asmens nuomos sutartį, kurioje leidžiama vykdyti medienos ruošą ir (arba) išgavimą iš kirtavietės to MSVV koncesijos teritorijoje.	GMK patvirtinta trečiojo asmens nuomos sutartis (GMK / MSP)	2009 m. Miškų įstatymo Nr. 6 16 dalis	Nekintamas

¹ MJSS gairės bus atnaujintos šio Susitarimo įgyvendinimo etape. Ši išnaša taikoma visur, kur šioje lentelėje minimos MJSS gairės.

1.2 kriterijus	MSVV gerbia kitų asmenų juridines naudotojų teises			
Rodiklio numeris	Rodiklis	Atitikties patvirtinimo dokumentai (atsakinga tarnyba)	Teisės aktų ir (arba) administracinės nuorodos	Atitikties patvirtinimo dokumento tipas
B.1.2.1	MSVV vykdo medienos produktų ruošą savo koncesijos teritorijoje.	MSP inspektorių patikrinimo ataskaita (GMK / MSP)	2009 m. Miškų įstatymo Nr. 6 6 dalies 2 punktas	Nekintamas
B.1.2.2	MSVV netrukdo naudotis tradicinėmis Amerikos indėnų tautų teisėmis.	MSP inspektorių patikrinimo ataskaita (GMK / MSP)	2009 m. Miškų įstatymo Nr. 6 5 straipsnio 2 dalies e punktas, Amerikos indėnų įstatymo (Gajanos teisyno 29:01 skyrius) 55 ir 57 straipsniai, 2018 m. Miškų taisyklių taisyklės Nr. 8, pirmojo priedo B formos 4.3 skirsnis, 2018 m. Miškų taisyklių taisyklės Nr. 4, pirmojo priedo A formos 8 skirsnis	Nekintamas
B.1.2.3	MSVV netrukdo naudotis kitų asmenų grupių juridinėmis naudotojų teisėmis.	MSP inspektorių patikrinimo ataskaita (GMK / MSP)	2009 m. Miškų įstatymo Nr. 6 5 straipsnio 2 dalis, 2018 m. Miškų taisyklių taisyklės Nr. 8, pirmojo priedo B formos 4.2 skirsnis	Nekintamas

2 principas	MSVV vykdo miško darbų prievoles			
2.1 kriterijus	MSVV laikosi miškotvarkos, aplinkosaugos ir MJSS reikalavimų			
Rodiklio numeris	Rodiklis	Atitikties patvirtinimo dokumentai (atsakinga tarnyba)	Teisės aktų ir (arba) administracinės nuorodos	Atitikties patvirtinimo dokumento tipas
B.2.1.1	MSVV turi aplinkosaugos leidimą.	Vienas iš šių atitikties patvirtinimo dokumentų: i) aplinkosaugos leidimas (AAA) ii) veiklos leidimas (AAA)	Dėl abiejų atitikties patvirtinimo dokumentų: Aplinkos apsaugos įstatymo (Gajanos teisyno 20:05 skyrius) 11, 12, 13 ir 15 straipsniai ir 21 straipsnio 1 dalies b punktas, Aplinkos apsaugos (leidimų) taisyklių taisyklės Nr. 18 ir 19	Nekintamas
B.2.1.2	MSVV laikosi nuostatų dėl patvirtinto metinio leidžiamo iškirsti kiekio ir (arba) didžiausio leidžiamo iškirsti kiekio.	Sekimo kortelių tvarkymo ataskaita (GMK / MSP)	2009 m. Miškų įstatymo Nr. 6 6 straipsnio 2 dalies b punktas ir 9 straipsnio 2 dalies b punktas, 2018 m. Praktikos kodekso Nr. 1 2.2.2 dalis	Kintamas
B.2.1.3	MSVV laikosi MJSS reikalavimų.	MJSS tikrinimo ataskaita ¹ (GMK / MSP)	2018 m. Miškų taisyklių taisyklės Nr. 23, 24, 25, 26 ir 27, Medienos judėjimo sekimo sistemos gairės	Kintamas

¹ Šiame priede „MJSS tikrinimo ataskaita“ bendrai vadinamos įvairios V priedo 3.4.4 skirsnyje nurodytos ataskaitos.
EU/GY/II priedas/lt 19

B.2.1.4	MSVV turi patvirtintą bent penkerių metų MP kartu su MVP toje koncesijos teritorijoje.	Abu atitikties patvirtinimo dokumentai: i) MP (GMK / MIVP) ii) MVP (GMK / MIVP)	Dėl abiejų atitikties patvirtinimo dokumentų: 2009 m. Miškų įstatymo Nr. 6 8 straipsnio 2 dalies a punktas, 2018 m. Praktikos kodekso Nr. 1 2.2 ir 2.3 dalys, Miško darbų (didelėse koncesijos teritorijose) gairės	Nekintamas
B.2.1.5	MSVV be GMK leidimo nekerta jokių riboto naudojimo ir saugomų rūšių medžių.	GMK išduotas patvirtinimo raštas (GMK / MSP)	2018 m. Miškų taisyklių taisyklės Nr. 15, 2018 m. Praktikos kodekso Nr. 1 4 dalis (4.4.1 ir 4.4.2 skirsniai)	Kintamas
3 principas	MSVV vykdo savo mokestines ir socialines prievoles			
3.1 kriterijus	MSVV laikosi privalomų mokesčių ir rinkliavų mokėjimo reikalavimų			
Rodiklio numeris	Rodiklis	Atitikties patvirtinimo dokumentai (atsakinga tarnyba)	Teisės aktų ir (arba) administracinės nuorodos	Atitikties patvirtinimo dokumento tipas
B.3.1.1	MSVV laikosi valdymo mokesčių ir rinkliavų mokėjimo reikalavimų.	Vienas iš šių atitikties patvirtinimo dokumentų: i) reguliarių mokėjimų gavimo patvirtinimai (GMK / FP) ii) visos sumos sumokėjimo patvirtinimas (GMK / FP)	Dėl abiejų atitikties patvirtinimo dokumentų: 2018 m. Miškų taisyklių taisyklės Nr. 38, 40, 41 ir 53	Kintamas

B.3.1.2	MSVV laikosi mokesčių mokėjimo reikalavimų pagal atitinkamą VPT paskelbtą mokesčių mokėjimo grafiką.	Vienas iš šių atitikties patvirtinimo dokumentų: i) galiojantis mokesčių mokėtojo identifikacinio numerio pažymėjimas (MSVV, vykdančioms veiklą trumpiau nei vienus metus) (VPT) ii) mokėjimo pavedimo patvirtinimas (MSVV, vykdančioms veiklą ilgiau kaip vienus metus) (VPT)	Dėl abiejų atitikties patvirtinimo dokumentų: Įmonių pelno mokesčio įstatymo (Gajanos teisyno 81:03 skyrius) 4 straipsnis, Pajamų mokesčio įstatymo (Gajanos teisyno 81:01 skyrius) 60A straipsnis	Nekintamas
3.2 kriterijus	MSVV vykdo savo prievolės pagal darbo teisės ir socialinės apsaugos reikalavimus			
Rodiklio numeris	Rodiklis	Atitikties patvirtinimo dokumentai (atsakinga tarnyba)	Teisės aktų ir (arba) administracinės nuorodos	Atitikties patvirtinimo dokumento tipas
B.3.2.1	MSVV turi atitikties pažymėjimą.	Atitikties pažymėjimas (Valstybinio socialinio draudimo valdyba (VSDV))	Valstybinio draudimo ir socialinės apsaugos įstatymo (Gajanos teisyno 36:01 skyrius) 16 straipsnis, Valstybinio draudimo ir socialinės apsaugos (įmokų surinkimo) taisyklių taisyklės Nr. 4, 5, 14, 15 ir 19	Nekintamas
B.3.2.2	MSVV, priklausomai nuo atliekamų darbų, samdo ne jaunesnius kaip atitinkamo įstatymų nustatyto amžiaus asmenis.	Inspektorių patikrinimo ataskaita (DM)	Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo (Gajanos teisyno 99:10 skyrius) 41 straipsnis, Jaunimo ir vaikų darbo įstatymo (Gajanos teisyno 99:01 skyrius) 2 ir 3 straipsniai	Nekintamas

B.3.2.3	MSVV moka darbuotojams atlyginimą, ne mažesnę kaip nustatytasis minimalusis darbo užmokestis.	Inspektorių patikrinimo ataskaita (DM)	Darbo įstatymo (Gajanos teisyno 98:01 skyrius) 8 ir 11 straipsniai, 2016 m. Darbo nacionalinio (minimaliojo darbo užmokesčio) įsakymo Nr. 15 4 dalis ir priedas	Nekintamas
B.3.2.4	MSVV užtikrina, kad darbo vietoje būtų prieinamos arba parūpinamos pirmosios pagalbos priemonės.	Inspektorių patikrinimo ataskaita (DM)	2009 m. Miškų įstatymo Nr. 6 17 dalis Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo (Gajanos teisyno 99:10 skyrius) 47 straipsnio 1 dalies n punktas	Nekintamas
B.3.2.5	MSVV užtikrina, kad darbuotojams būtų suteiktos tinkamos AAP.	Inspektorių patikrinimo ataskaita (DM)	Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo (Gajanos teisyno 99:10 skyrius) 46 straipsnis, 2009 m. Miškų įstatymo Nr. 6 17 straipsnis	Nekintamas
B.3.2.6	MSVV praneša ir užfiksuoja visus nelaimingų atsitikimų ir traumų darbe atvejus.	Inspektorių patikrinimo ataskaita (DM)	Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo (Gajanos teisyno 99:10 skyrius) 69 straipsnis	Nekintamas
B.3.2.7	MSVV laikosi teisės aktų dėl nediskriminavimo.	Inspektorių patikrinimo ataskaita (DM)	Diskriminacijos prevencijos įstatymo (Gajanos teisyno 99:09 skyrius) 4 straipsnio 2 dalis ir 5 straipsnis	Nekintamas

4.3 C teisėtumo lentelė dėl valstybinio miško naudojimo leidimų (mažose koncesijos teritorijose)

1 principas	MSVV turi juridinę medienos ruošos teisę ir gerbia kitų asmenų juridines naudotojų teises			
1.1 kriterijus	MSVV turi juridinę medienos ruošos teisę			
Rodiklio numeris	Rodiklis	Atitikties patvirtinimo dokumentai (atsakinga tarnyba)	Teisės aktų ir (arba) administracinės nuorodos	Atitikties patvirtinimo dokumento tipas
C.1.1.1	MSVV turi suteikiamos miško koncesijos patvirtinimo raštą.	Patvirtinimo raštas (GMK / MIVP)	2009 m. Miškų įstatymo Nr. 6 6 ir 7 straipsniai, MJSS gairės ¹	Nekintamas
C.1.1.2	MSVV turi MKS.	MKS (GMK / MIVP)	2009 m. Miškų įstatymo Nr. 6 6 ir 7 straipsniai ir 11 straipsnio 3 dalis, 2018 m. Miškų taisyklių taisyklės Nr. 7, 8, 9 ir 11	Nekintamas
C.1.1.3 Pasirenkamasis	MSVV turi GMK patvirtintą trečiojo asmens nuomos sutartį, kurioje leidžiama vykdyti medienos ruošą ir (arba) išgavimą iš kirtavietės to MSVV koncesijos teritorijoje.	GMK patvirtinta trečiojo asmens nuomos sutartis (GMK / MSP)	2009 m. Miškų įstatymo Nr. 6 16 dalis	Nekintamas

¹ MJSS gairės bus atnaujintos šio Susitarimo įgyvendinimo etape. Ši išnaša taikoma visur, kur šioje lentelėje minimos MJSS gairės.

1.2 kriterijus	MSVV gerbia kitų asmenų juridines naudotojų teises			
Rodiklio numeris	Rodiklis	Atitikties patvirtinimo dokumentai (atsakinga tarnyba)	Teisės aktų ir (arba) administracinės nuorodos	Atitikties patvirtinimo dokumento tipas
C.1.2.1	MSVV vykdo medienos produktų ruošą savo koncesijos teritorijoje.	MSP inspektorių patikrinimo ataskaita (GMK / MSP)	2009 m. Miškų įstatymo Nr. 6 6 dalies 2 punktas	Nekintamas
C.1.2.2	MSVV netrukdo naudotis tradicinėmis Amerikos indėnų tautų teisėmis.	MSP inspektorių patikrinimo ataskaita (GMK / MSP)	2009 m. Miškų įstatymo Nr. 6 5 straipsnio 2 dalies e punktas, 2018 m. Miškų taisyklių taisyklės Nr. 8, pirmojo priedo C formos 4.3 dalis, Amerikos indėnų įstatymo (Gajanos teisyno 29:01 skyrius) 55 ir 57 straipsniai	Nekintamas
C.1.2.3	MSVV netrukdo naudotis kitų asmenų grupių juridinėmis naudotojų teisėmis.	MSP inspektorių patikrinimo ataskaita (GMK / MSP)	2009 m. Miškų įstatymo Nr. 6 5 straipsnio 2 dalis, 2018 m. Miškų taisyklių taisyklės Nr. 8, pirmojo priedo C formos 4.3 dalis	Nekintamas

2 principas	MSVV vykdo miško darbų prievoles			
2.1 kriterijus	MSVV laikosi miškotvarkos, aplinkosaugos ir MJSS reikalavimų.			
Rodiklio numeris	Rodiklis	Atitikties patvirtinimo dokumentai (atsakinga tarnyba)	Teisės aktų ir (arba) administracinės nuorodos	Atitikties patvirtinimo dokumento tipas
C.2.1.1	MSVV turi aplinkosaugos leidimą.	Veiklos leidimas (AAA)	Aplinkos apsaugos įstatymo (Gajanos teisyno 20:05 skyrius) 21 straipsnio 1 dalies b punktas, Aplinkos apsaugos (leidimų) taisyklių taisyklės Nr. 18 ir 19	Nekintamas
C.2.1.2	MSVV laikosi patvirtintų kvotų.	Sekimo kortelių tvarkymo ataskaita (GMK / MSP)	2009 m. Miškų įstatymo Nr. 6 6 straipsnio 2 dalies b punktas ir 9 straipsnio 2 dalies b punktas 2018 m. Praktikos kodekso Nr. 1 2.4 dalis	Kintamas
C.2.1.3	MSVV laikosi MJSS reikalavimų.	MJSS tikrinimo ataskaita (GMK / MSP)	2018 m. Miškų taisyklių taisyklės Nr. 23, 24, 25, 26 ir 27, Medienos judėjimo sekimo sistemos gairės	Kintamas
C.2.1.4	MSVV be GMK leidimo nekerta jokių riboto naudojimo ir saugomų rūšių medžių.	GMK išduotas patvirtinimo raštas (GMK / MSP)	2018 m. Miškų taisyklių taisyklės Nr. 15, 2018 m. Praktikos kodekso Nr. 1 4 dalis (4.4.1 ir 4.4.2 skirsniai)	Kintamas

3 principas	MSVV vykdo savo mokestines ir socialines prievoles			
3.1 kriterijus	MSVV laikosi privalomų mokesčių ir rinkliavų mokėjimo reikalavimų			
Rodiklio numeris	Rodiklis	Atitikties patvirtinimo dokumentai (atsakinga tarnyba)	Teisės aktų ir (arba) administracinės nuorodos	Atitikties patvirtinimo dokumento tipas
C.3.1.1	MSVV laikosi valdymo mokesčių ir rinkliavų mokėjimo reikalavimų.	Vienas iš šių atitikties patvirtinimo dokumentų: i) reguliarių mokėjimų gavimo patvirtinimai (GMK / FP) ii) visos sumos sumokėjimo patvirtinimas (GMK / FP)	Dėl abiejų atitikties patvirtinimo dokumentų: 2018 m. Miškų taisyklių taisyklės Nr. 38, 40, 41 ir 53	Kintamas
C.3.1.2	MSVV laikosi mokesčių mokėjimo reikalavimų pagal atitinkamą VPT paskelbtą mokesčių mokėjimo grafiką ¹ .	Vienas iš šių atitikties patvirtinimo dokumentų: i) galiojantis mokesčių mokėtojo identifikacinio numerio pažymėjimas (MSVV, vykdančioms veiklą trumpiau nei vienus metus) (VPT) ii) mokėjimo pavedimo patvirtinimas (MSVV, vykdančioms veiklą ilgiau kaip vienus metus) (VPT)	Dėl abiejų atitikties patvirtinimo dokumentų: Įmonių pelno mokesčio įstatymo (Gajanos teisyno 81:03 skyrius) 4 straipsnis, Pajamų mokesčio įstatymo (Gajanos teisyno 81:01 skyrius) 60A straipsnis	Nekintamas

¹ Savišalpos draugijose registruotiems bendruomeninio miško valdymo susitarimams neprivaloma atitikti C.3.1.2 rodiklio.

3.2 kriterijus	MSVV vykdo savo prievoles pagal darbo teisės ir socialinės apsaugos reikalavimus			
Rodiklio numeris	Rodiklis	Atitikties patvirtinimo dokumentai (atsakinga tarnyba)	Teisės aktų ir (arba) administracinės nuorodos	Atitikties patvirtinimo dokumento tipas
C.3.2.1	MSVV turi atitikties pažymėjimą.	Atitikties pažymėjimas (VSDV)	Valstybinio draudimo ir socialinės apsaugos įstatymo (Gajanos teisyno 36:01 skyrius) 16 straipsnis, Valstybinio draudimo ir socialinės apsaugos (įmokų surinkimo) taisyklių taisyklės Nr. 4, 5, 14, 15 ir 19	Nekintamas
C.3.2.2	MSVV, priklausomai nuo atliekamų darbų, samdo ne jaunesnius kaip atitinkamo įstatymų nustatyto amžiaus asmenis.	Inspektorių patikrinimo ataskaita (DM)	Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo (Gajanos teisyno 99:10 skyrius) 41 straipsnis, Jaunimo ir vaikų darbo įstatymo (Gajanos teisyno 99:01 skyrius) 2 ir 3 straipsniai	Nekintamas
C.3.2.3	MSVV moka darbuotojams atlyginimą, ne mažesnę kaip nustatytasis minimalusis darbo užmokestis.	Inspektorių patikrinimo ataskaita (DM)	Darbo įstatymo (Gajanos teisyno 98:01 skyrius) 8 ir 11 straipsniai 2016 m. Darbo nacionalinio (minimaliojo darbo užmokesčio) įsakymo Nr. 15 4 straipsnis ir priedas	Nekintamas

C.3.2.4	MSVV užtikrina, kad darbo vietoje būtų prieinamos arba parūpinamos pirmosios pagalbos priemonės.	Inspektorių patikrinimo ataskaita (DM)	2009 m. Miškų įstatymo Nr. 6 17 straipsnis, Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo (Gajanos teisyno 99:10 skyrius) 47 straipsnio 1 dalies n punktas	Nekintamas
C.3.2.5	MSVV užtikrina, kad darbuotojams būtų suteiktos tinkamos AAP.	Inspektorių patikrinimo ataskaita (DM)	Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo (Gajanos teisyno 99:10 skyrius) 46 straipsnis, 2009 m. Miškų įstatymo Nr. 6 17 straipsnis	Nekintamas
C.3.2.6	MSVV praneša ir užfiksuoja visus nelaimingų atsitikimų ir traumų darbe atvejus.	Inspektorių patikrinimo ataskaita (DM)	Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo (Gajanos teisyno 99:10 skyrius) 69 straipsnis	Nekintamas
C.3.2.7	MSVV laikosi teisės aktų dėl nediskriminavimo.	Inspektorių patikrinimo ataskaita (DM)	Diskriminacijos prevencijos įstatymo (Gajanos teisyno 99:09 skyrius) 4 straipsnio 2 dalis ir 5 straipsnis	Nekintamas

4.4 D teisėtumo lentelė dėl Amerikos indėnų kaimo

1 principas	MSVV turi juridinę medienos ruošos teisę ir gerbia kitų asmenų juridines naudotojų teises			
1.1 kriterijus	MSVV turi juridinę medienos ruošos teisę			
Rodiklio numeris	Rodiklis	Atitikties patvirtinimo dokumentai (atsakinga tarnyba)	Teisės aktų ir (arba) administracinės nuorodos	Atitikties patvirtinimo dokumento tipas
D.1.1.1	MSVV turi juridinę miško žemės, kurioje vykdoma komercinė veikla, nuosavybės teisę.	Vienas iš šių atitikties patvirtinimo dokumentų: i) nuosavybės teisės liudijimas (Žemės kadastras) ii) suteikta absoliuti teisė į žemę (Gajanos žemės ir topografijos komisija)	i) Žemės kadastro įstatymo 71 straipsnis (Gajanos teisyno 5:02 skyrius) ii) Amerikos indėnų įstatymo 63 straipsnis (Gajanos teisyno 29:01 skyrius), Valstybinės žemės įstatymo 3 straipsnis (Gajanos teisyno 62:01 skyrius)	Nekintamas
D.1.1.2 Pasirenkamasis	Amerikos indėnų kaimo gyventojas turi rašytinį leidimą, skirtą MSVV, vykdyti komercinę veiklą, susijusią su medienos ruošą ar išgavimu iš kirtavietės kaimo žemėje.	Rašytinis leidimas, KT suteiktas MSVV (gyventojui) (GMK)	Amerikos indėnų įstatymo 54 straipsnis (Gajanos teisyno 29:01 skyrius)	Nekintamas
D.1.1.3 Pasirenkamasis	Asmuo, kuris nėra gyventojas, turi rašytinį sutikimą, suteiktą MSVV, dėl su medienos ruošą ar išgavimu iš kirtavietės susijusios komercinės veiklos vykdymo kaimo žemėje.	KT rašytinis sutikimas, suteiktas MSVV (ne gyventojui) (GMK)	Amerikos indėnų įstatymo 55 straipsnis (Gajanos teisyno 29:01 skyrius)	Nekintamas

1.2 kriterijus	MSVV gerbia kitų asmenų juridines naudotojų teises			
Rodiklio numeris	Rodiklis	Atitikties patvirtinimo dokumentai (atsakinga tarnyba)	Teisės aktų ir (arba) administracinės nuorodos	Atitikties patvirtinimo dokumento tipas
D.1.2.1	MSVV vykdo medienos produktų ruošą kaimo žemėje.	Inspektorių patikrinimo ataskaita (GMK / MSP)	Amerikos indėnų įstatymo 55 straipsnis (Gajanos teisyno 29:01 skyrius)	Nekintamas
D.1.2.2	MSVV netrukdo naudotis tradicinėmis Amerikos indėnų tautų teisėmis.	Inspektorių patikrinimo ataskaita (GMK / MSP)	2009 m. Miškų įstatymo Nr. 6 5 straipsnio 2 dalies e punktas, Amerikos indėnų įstatymo 55 ir 57 straipsniai (Gajanos teisyno 29:01 skyrius)	Nekintamas
2 principas	MSVV vykdo miško darbų prievoles			
2.1 kriterijus	MSVV laikosi miškotvarkos, aplinkosaugos ir MJSS reikalavimų.			
Rodiklio numeris	Rodiklis	Atitikties patvirtinimo dokumentai (atsakinga tarnyba)	Teisės aktų ir (arba) administracinės nuorodos	Atitikties patvirtinimo dokumento tipas
D.2.1.1	MSVV laikosi MJSS reikalavimų.	MJSS tikrinimo ataskaita (GMK / MSP)	2018 m. Miškų taisyklių taisyklės Nr. 23, 24, 25, 26 ir 27, MJSS gairės ¹	Kintamas

¹ MJSS gairės bus atnaujintos šio Susitarimo įgyvendinimo etape.

3 principas	MSVV vykdo savo mokestines ir socialines prievoles			
3.1 kriterijus	MSVV laikosi taikomų reikalavimų dėl mokesčių			
Rodiklio numeris	Rodiklis	Atitikties patvirtinimo dokumentai (atsakinga tarnyba)	Teisės aktų ir (arba) administracinės nuorodos	Atitikties patvirtinimo dokumento tipas
D.3.1.1	MSVV laikosi mokesčių mokėjimo reikalavimų pagal atitinkamą VPT paskelbtą mokesčių mokėjimo grafiką.	Vienas iš šių atitikties patvirtinimo dokumentų: i) galiojantis mokesčių mokėtojo identifikacinio numerio pažymėjimas (MSVV, vykdančioms veiklą trumpiau nei vienus metus) (VPT) ii) mokėjimo pavedimo patvirtinimas (MSVV, vykdančioms veiklą ilgiau kaip vienus metus) (VPT)	Dėl abiejų atitikties patvirtinimo dokumentų: Įmonių pelno mokesčio įstatymo (Gajanos teisyno 81:03 skyrius) 4 straipsnis, Pajamų mokesčio įstatymo (Gajanos teisyno 81:01 skyrius) 60A straipsnis	Nekintamas
3.2 kriterijus	MSVV vykdo savo prievoles pagal darbo teisės ir socialinės apsaugos reikalavimus			
Rodiklio numeris	Rodiklis	Atitikties patvirtinimo dokumentai (atsakinga tarnyba)	Teisės aktų ir (arba) administracinės nuorodos	Atitikties patvirtinimo dokumento tipas
D.3.2.1	MSVV turi atitikties pažymėjimą.	Atitikties pažymėjimas (VSDV)	Valstybinio draudimo ir socialinės apsaugos įstatymo 16 straipsnis (Gajanos teisyno 36:01 skyrius), Valstybinio draudimo ir socialinės apsaugos (įmokų surinkimo) taisyklių taisyklės Nr. 4, 5, 14, 15 ir 19	Nekintamas

D.3.2.2	MSVV, priklausomai nuo atliekamų darbų, samdo ne jaunesnius kaip atitinkamo įstatymų nustatyto amžiaus asmenis.	Inspektorių patikrinimo ataskaita (DM)	Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo (Gajanos teisyno 99:10 skyrius) 41 straipsnis, Jaunimo ir vaikų darbo įstatymo (Gajanos teisyno 99:01 skyrius) 2 ir 3 straipsniai	Nekintamas
D.3.2.3	MSVV moka darbuotojams atlyginimą, ne mažesnį kaip nustatytasis minimalusis darbo užmokestis.	Inspektorių patikrinimo ataskaita (DM)	Darbo įstatymo 8 ir 11 straipsniai (Gajanos teisyno 98:01 skyrius), 2016 m. Darbo nacionalinio (minimaliojo darbo užmokesčio) įsakymo Nr. 15 4 straipsnis ir priedas	Nekintamas
D.3.2.4	MSVV užtikrina, kad darbo vietoje būtų prieinamos arba parūpinamos pirmosios pagalbos priemonės.	Inspektorių patikrinimo ataskaita (DM)	Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo (Gajanos teisyno 99:10 skyrius) 47 straipsnio 1 dalies n punktas	Nekintamas
D.3.2.5	MSVV užtikrina, kad darbuotojams būtų suteiktos tinkamos AAP.	Inspektorių patikrinimo ataskaita (DM)	Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo (Gajanos teisyno 99:10 skyrius) 46 straipsnis, 2009 m. Miškų įstatymo Nr. 6 17 straipsnis	Nekintamas
D.3.2.6	MSVV praneša ir užfiksuoja visus nelaimingų atsitikimų ir traumų darbe atvejus.	Inspektorių patikrinimo ataskaita (DM)	Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo (Gajanos teisyno 99:10 skyrius) 69 straipsnis	Nekintamas
D.3.2.7	MSVV laikosi teisės aktų dėl nediskriminavimo.	Inspektorių patikrinimo ataskaita (DM)	Diskriminacijos prevencijos įstatymo (Gajanos teisyno 99:09 skyrius) 4 straipsnio 2 dalis ir 5 straipsnis	Nekintamas

4.5 E teisėtumo lentelė dėl privačios žemės

1 principas	MSVV turi juridinę medienos ruošos teisę			
1.1 kriterijus	MSVV turi juridinę medienos ruošos teisę			
Rodiklio numeris	Rodiklis	Atitikties patvirtinimo dokumentai (atsakinga tarnyba)	Teisės aktų ir (arba) administracinės nuorodos	Atitikties patvirtinimo dokumento tipas
E.1.1.1	MSVV turi juridinę miško žemės, kurioje vykdoma komercinė veikla, nuosavybės teisę.	Vienas iš šių atitikties patvirtinimo dokumentų: i) absoliuti nuosavybės teisė (Žemės kadastras) ii) senosios sistemos žemės nuosavybės teisė (angl. <i>transport</i>) (Žemės nuosavybės aktų registras) iii) suteikta absoliuti teisė į žemę (Gajanos žemės ir topografijos komisija)	i) Žemės kadastro įstatymo 65 ir 66 straipsniai (Gajanos teisyno 5:02 skyrius) ii) Žemės nuosavybės aktų registro įstatymo 22 straipsnio 1 dalis (Gajanos teisyno 5:01 skyrius) iii) Valstybinės žemės įstatymo 3 straipsnio 1 dalies a punktas (Gajanos teisyno 62:01 skyrius)	Nekintamas
E.1.1.2 Pasirenkamasis	MSVV yra sudaręs teisinį susitarimą su trečiuoju asmeniu dėl medienos ruošos ir (arba) išgavimo iš kirtavietės privačioje žemėje.	MSVV ir trečiojo asmens susitarimas (GMK / MSP)	Miškų įstatymo 16 straipsnis Medienos judėjimo sekimo sistemos gairės ¹	Nekintamas

¹ MJSS gairės bus atnaujintos šio Susitarimo įgyvendinimo etape. Ši išnaša taikoma visur, kur šioje lentelėje minimos MJSS gairės.

2 principas	MSVV vykdo miško darbų prievoles			
2.1 kriterijus	MSVV laikosi MJSS reikalavimų.			
Rodiklio numeris	Rodiklis	Atitikties patvirtinimo dokumentai (atsakinga tarnyba)	Teisės aktų ir (arba) administracinės nuorodos	Atitikties patvirtinimo dokumento tipas
E.2.1.1	MSVV laikosi MJSS reikalavimų.	MJSS tikrinimo ataskaita (GMK / MSP)	2018 m. Miškų taisyklių taisyklės Nr. 23, 24, 25, 26 ir 27, Medienos judėjimo sekimo sistemos gairės	Kintamas
E.2.1.2	MSVV vykdo medienos produktų ruošą privačioje žemėje.	MSP inspektorių patikrinimo ataskaita (GMK / MSP)	Valstybinės žemės įstatymo 21 straipsnis (Gajanos teisyno 62:01 skyrius), Medienos judėjimo sekimo sistemos gairės	Nekintamas
3 principas	MSVV vykdo savo mokestines ir socialines prievoles			
3.1 kriterijus	MSVV laikosi taikomų reikalavimų dėl mokesčių			
Rodiklio numeris	Rodiklis	Atitikties patvirtinimo dokumentai (atsakinga tarnyba)	Teisės aktų ir (arba) administracinės nuorodos	Atitikties patvirtinimo dokumento tipas
E.3.1.1	MSVV laikosi mokesčių mokėjimo reikalavimų pagal atitinkamą VPT paskelbtą mokesčių mokėjimo grafiką.	Vienas iš šių atitikties patvirtinimo dokumentų: i) galiojantis mokesčių mokėtojo identifikacinio numerio pažymėjimas (MSVV, vykdančioms veiklą trumpiau nei vienus metus) (VPT) ii) mokėjimo pavedimo patvirtinimas (MSVV, vykdančioms veiklą ilgiau kaip vienus metus) (VPT)	Dėl abiejų atitikties patvirtinimo dokumentų: Įmonių pelno mokesčio įstatymo (Gajanos teisyno 81:03 skyrius) 4 straipsnis, Pajamų mokesčio įstatymo (Gajanos teisyno 81:01 skyrius) 60A straipsnis	Nekintamas

3.2 kriterijus	MSVV vykdo savo prievoles pagal darbo teisės ir socialinės apsaugos reikalavimus			
Rodiklio numeris	Rodiklis	Atitikties patvirtinimo dokumentai (atsakinga tarnyba)	Teisės aktų ir (arba) administracinės nuorodos	Atitikties patvirtinimo dokumento tipas
E.3.2.1	MSVV turi atitikties pažymėjimą.	Atitikties pažymėjimas (VSDV)	Valstybinio draudimo ir socialinės apsaugos įstatymo 16 straipsnis (Gajanos teisyno 36:01 skyrius), Valstybinio draudimo ir socialinės apsaugos (įmokų surinkimo) taisyklių taisyklės Nr. 4, 5, 14, 15 ir 19	Nekintamas
E.3.2.2	MSVV, priklausomai nuo atliekamų darbų, samdo ne jaunesnius kaip atitinkamo įstatymų nustatyto amžiaus asmenis.	Inspektorių patikrinimo ataskaita (DM)	Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo (Gajanos teisyno 99:10 skyrius) 41 straipsnis, Jaunimo ir vaikų darbo įstatymo (Gajanos teisyno 99:01 skyrius) 2 ir 3 straipsniai	Nekintamas
E.3.2.3	MSVV moka darbuotojams atlyginimą, ne mažesnį kaip nustatytasis minimalusis darbo užmokestis.	Inspektorių patikrinimo ataskaita (DM)	Darbo įstatymo (Gajanos teisyno 98:01 skyrius) 8 ir 11 straipsniai 2016 m. Darbo nacionalinio (minimaliojo darbo užmokesčio) įsakymo Nr. 15 4 straipsnis ir priedas	Nekintamas
E.3.2.4	MSVV užtikrina, kad darbo vietoje būtų prieinamos arba parūpinamos pirmosios pagalbos priemonės.	Inspektorių patikrinimo ataskaita (DM)	Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo (Gajanos teisyno 99:10 skyrius) 47 straipsnio 1 dalies n punktas	Nekintamas
E.3.2.5	MSVV užtikrina, kad darbuotojams būtų suteiktos tinkamos AAP.	Inspektorių patikrinimo ataskaita (DM)	Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo (Gajanos teisyno 99:10 skyrius) 46 straipsnis, 2009 m. Miškų įstatymo Nr. 6 17 straipsnis	Nekintamas
E.3.2.6	MSVV praneša ir užfiksuoja visus nelaimingų atsitikimų ir traumų darbe atvejus.	Inspektorių patikrinimo ataskaita (DM)	Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo (Gajanos teisyno 99:10 skyrius) 69 straipsnis	Nekintamas
E.3.2.7	MSVV laikosi teisės aktų dėl nediskriminavimo.	Inspektorių patikrinimo ataskaita (DM)	Diskriminacijos prevencijos įstatymo (Gajanos teisyno 99:09 skyrius) 4 straipsnio 2 dalis ir 5 straipsnis	Nekintamas

4.6 F teisėtumo lentelė dėl utilizuojamos medienos produktų iš valstybinės žemės, kurios paskirtis keičiama

1 principas	MSVV turi juridines medienos ruošos teises ir gerbia kitų šalių juridines naudojimo teises			
1.1 kriterijus	MSVV turi juridinę medienos ruošos teisę			
Rodiklio numeris	Rodiklis	Atitikties patvirtinimo dokumentai (atsakinga tarnyba)	Teisės aktų ir (arba) administracinės nuorodos	Atitikties patvirtinimo dokumento tipas
F.1.1.1	MSVV turi: i) nuomos sutartį ii) kasybos leidimą arba licenciją iii) leidimą patekti į bet kokią žemės sklypą ir jame vykdyti darbus bet kokių kelių tiesimo ir priežiūros tikslais, įskaitant medžių kirtimą ir medienos produktų išgabenimą, arba kitais tikslais iv) hidroelektrinės statybos ir priežiūros licenciją	Vienas iš šių atitikties patvirtinimo dokumentų: i) nuomos sutartis (GŽTK) ii) kasybos leidimas arba licencija iii) VDM rašytinis leidimas iv) Hidroenergetikos licencija (prezidento kanceliarija)	i) Valstybinės žemės įstatymo 3 straipsnio 1 dalies b punktas (Gajanos teisyno 62:01 skyrius) ii) Naudingųjų iškasenų kasybos įstatymo 7 straipsnis (Gajanos teisyno 65:01 skyrius) iii) Valstybinės žemės (privačių kelių) įstatymo 3 ir 4 straipsniai (Gajanos teisyno 62:03 skyrius), Valstybinės žemės privačių kelių (medžių kirtimo) taisyklių taisyklė Nr. 2 iv) Hidroenergetikos įstatymo 5, 6 ir 7 straipsniai (Gajanos teisyno 56:03 skyrius)	Nekintamas
F.1.1.2 Pasirenkamasis	MSVV yra sudaręs teisinį susitarimą su trečiuoju asmeniu dėl medienos ruošos ir (arba) išgavimo iš kirtavietės to MSVV nuosavoje teritorijoje.	MSVV ir trečiojo asmens susitarimas (GMK / MSP)	Miškų įstatymo 16 straipsnis Medienos judėjimo sekimo sistemos gairės ¹	Nekintamas

¹ MJSS gairės bus atnaujintos šio Susitarimo įgyvendinimo etape. Ši išnaša taikoma visur, kur šioje lentelėje minimos MJSS gairės.

1.2 kriterijus	MSVV gerbia kitų asmenų juridines naudotojų teises			
Rodiklio numeris	Rodiklis	Atitikties patvirtinimo dokumentai (atsakinga tarnyba)	Teisės aktų ir (arba) administracinės nuorodos	Atitikties patvirtinimo dokumento tipas
F.1.2.1	MSVV vykdo medienos ruošą nustatytoje teritorijoje pagal vieną iš šių pagrindų: i) nuomos sutartį ii) kasybos leidimą arba licenciją iii) teritorijoje, kurioje VDM ir (arba) Gajanos energetikos agentūra yra tinkamai įgaliotos vykdyti projektus	MSP inspektorių patikrinimo ataskaita (GMK / MSP)	i) Valstybinės žemės įstatymo 3 straipsnis (Gajanos teisyno 62:01 skyrius) ii) Naudingųjų iškasenų kasybos įstatymo 7 straipsnis ir 135 straipsnio 2 dalies 2c punktas (Gajanos teisyno 65:01 skyrius) iii) Valstybinės žemės (privačių kelių) įstatymo 3 ir 4 straipsniai (Gajanos teisyno 62:03 skyrius), Hidroenergetikos įstatymo 6 straipsnio 2 dalis (Gajanos teisyno 56:03 skyrius)	Nekintamas
F.1.2.2	MSVV netrukdo naudotis tradicinėmis Amerikos indėnų tautų teisėmis.	MSP inspektorių patikrinimo ataskaita (GMK / MSP)	2009 m. Miškų įstatymo Nr. 6 5 straipsnio 2 dalies e punktas, Amerikos indėnų įstatymo 55 ir 57 straipsniai (Gajanos teisyno 29:01 skyrius)	Nekintamas
F.1.2.3	MSVV netrukdo naudotis kitų asmenų grupių juridinėmis naudotojų teisėmis.	MSP inspektorių patikrinimo ataskaita (GMK / MSP)	2009 m. Miškų įstatymo Nr. 6 5 dalies 2 punktas	Nekintamas

2 principas	MSVV vykdo miško darbų prievoles			
2.1 kriterijus	MSVV laikosi miškotvarkos, aplinkosaugos ir MJSS reikalavimų.			
Rodiklio numeris	Rodiklis	Atitikties patvirtinimo dokumentai (atsakinga tarnyba)	Teisės aktų ir (arba) administracinės nuorodos	Atitikties patvirtinimo dokumento tipas
F.2.1.1	MSVV laikosi MJSS reikalavimų.	MJSS tikrinimo ataskaita (GMK / MSP)	2018 m. Miškų taisyklių taisyklės Nr. 23, 24, 25, 26 ir 27, Medienos judėjimo sekimo sistemos gairės	Kintamas
F.2.1.2 (taikomas MSVV, kuris turi laikytis F.1.1.1 iv punkto)	MSVV turi aplinkosaugos leidimą dėl hidroelektrinės statybos ir priežiūros.	Statybos leidimas (AAA)	Aplinkos apsaugos įstatymo 21 straipsnio 1 dalies a punktas (Gajanos teisyno 20:05 skyrius), Aplinkos apsaugos (leidimų) taisyklių taisyklės Nr. 18 ir 19 taisyklės	Nekintamas

3 principas	MSVV vykdo savo mokesines ir socialines prievoles			
3.1 kriterijus	MSVV laikosi privalomų mokesčių ir rinkliavų mokėjimo reikalavimų			
Rodiklio numeris	Rodiklis	Atitikties patvirtinimo dokumentai (atsakinga tarnyba)	Teisės aktų ir (arba) administracinės nuorodos	Atitikties patvirtinimo dokumento tipas
F.3.1.1	MSVV laikosi valdymo mokesčių ir rinkliavų mokėjimo reikalavimų.	Vienas iš šių dviejų atitikties patvirtinimo dokumentų: i) reguliarių mokėjimų gavimo patvirtinimai (GMK / FP) ii) visos sumos sumokėjimo patvirtinimas (GMK / FP)	Dėl abiejų atitikties patvirtinimo dokumentų: MJSS gairės ¹	Kintamas
F.3.1.2	MSVV laikosi mokesčių mokėjimo reikalavimų pagal atitinkamą VPT paskelbtą mokesčių mokėjimo grafiką.	Vienas iš šių atitikties patvirtinimo dokumentų: i) galiojantis mokesčių mokėtojo identifikacinio numerio pažymėjimas (MSVV, vykdančioms veiklą trumpiau nei vienus metus) (VPT) ii) mokėjimo pavedimo patvirtinimas (MSVV, vykdančioms veiklą ilgiau kaip vienus metus) (VPT)	Dėl abiejų atitikties patvirtinimo dokumentų: Įmonių pelno mokesčio įstatymo (Gajanos teisyno 81:03 skyrius) 4 straipsnis, Pajamų mokesčio įstatymo (Gajanos teisyno 81:01 skyrius) 60A straipsnis	Nekintamas

¹ MJSS gairės bus atnaujintos šio Susitarimo įgyvendinimo etape.

3.2 kriterijus	MSVV vykdo savo prievolės pagal darbo teisės ir socialinės apsaugos reikalavimus			
Rodiklio numeris	Rodiklis	Atitikties patvirtinimo dokumentai (atsakinga tarnyba)	Teisės aktų ir (arba) administracinės nuorodos	Atitikties patvirtinimo dokumento tipas
F.3.2.1	MSVV turi atitikties pažymėjimą.	Atitikties pažymėjimas (VSDV)	Valstybinio draudimo ir socialinės apsaugos įstatymo 16 straipsnis (Gajanos teisyno 36:01 skyrius), Valstybinio draudimo ir socialinės apsaugos (įmokų surinkimo) taisyklių taisyklės Nr. 4, 5, 14, 15 ir 19	Nekintamas
F.3.2.2	MSVV, priklausomai nuo atliekamų darbų, samdo ne jaunesnius kaip atitinkamo įstatymų nustatyto amžiaus asmenis.	Inspektorių patikrinimo ataskaita (DM)	Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo (Gajanos teisyno 99:10 skyrius) 41 straipsnis, Jaunimo ir vaikų darbo įstatymo (Gajanos teisyno 99:01 skyrius) 2 ir 3 straipsniai	Nekintamas
F.3.2.3	MSVV moka darbuotojams atlyginimą, ne mažesnę kaip nustatytasis minimalusis darbo užmokestis.	Inspektorių patikrinimo ataskaita (DM)	Darbo įstatymo 8 ir 11 straipsniai (Gajanos teisyno 98:01 skyrius), 2016 m. Darbo nacionalinio (minimaliojo darbo užmokesčio) įsakymo Nr. 15 4 straipsnis ir priedas	Nekintamas
F.3.2.4	MSVV užtikrina, kad darbo vietoje būtų prieinamos arba parūpinamos pirmosios pagalbos priemonės.	Inspektorių patikrinimo ataskaita (DM)	Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo (Gajanos teisyno 99:10 skyrius) 47 straipsnio 1 dalies n punktas	Nekintamas
F.3.2.5	MSVV užtikrina, kad darbuotojams būtų suteiktos tinkamos AAP.	Inspektorių patikrinimo ataskaita (DM)	Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo (Gajanos teisyno 99:10 skyrius) 46 straipsnis, 2009 m. Miškų įstatymo Nr. 6 17 straipsnis	Nekintamas
F.3.2.6	MSVV praneša ir užfiksuoja visus nelaimingų atsitikimų ir traumų darbe atvejus.	Inspektorių patikrinimo ataskaita (DM)	Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo (Gajanos teisyno 99:10 skyrius) 69 straipsnis	Nekintamas
F.3.2.7	MSVV laikosi teisės aktų dėl nediskriminavimo.	Inspektorių patikrinimo ataskaita (DM)	Diskriminacijos prevencijos įstatymo (Gajanos teisyno 99:09 skyrius) 4 straipsnio 2 dalis ir 5 straipsnis	Nekintamas

4.7 G teisėtumo lentelė dėl konfiskuotų medienos produktų¹

1 principas	Konfiskuoti medienos produktai tvarkomi pagal teisinius reikalavimus			
1.1 kriterijus	MSVV laikosi konfiskuotų medienos produktų naudojimo taisyklių.			
Rodiklio numeris	Rodiklis	Atitikties patvirtinimo dokumentai (atsakinga tarnyba)	Teisės aktų ir (arba) administracinės nuorodos	Atitikties patvirtinimo dokumento tipas
G.1.1.1	MSVV dėl konfiskuotų medienos produktų turi vieną iš šių dokumentų: i) konfiskavimo formą ii) arešto formą	Vienas iš šių atitikties patvirtinimo dokumentų: i) konfiskavimo forma (GMK / MSP) ii) arešto forma (GMK / MSP)	2009 m. Miškų įstatymo Nr. 6 58 straipsnis, MJSS gairės ²	Kintamas
G.1.1.2	MSVV įvykdo visas teises prievoles dėl konfiskuotų medienos produktų, grąžinamų į tiekimo grandinę.	GMK išleidimo patvirtinimas (GMK / MSP)	2009 m. Miškų įstatymo Nr. 6 58 straipsnio 5 ir 7 dalys, 60 straipsnis, 70 straipsnio 5 dalis ir 71 straipsnis, MJSS gairės	Kintamas

¹ Šioje lentelėje pateiktų rodiklių atitiktis įrodo, kad konfiskuoti medienos produktai yra teisėtai grąžinami į tiekimo grandinę.

² MJSS gairės bus atnaujintos šio Susitarimo įgyvendinimo etape. Ši išnaša taikoma visur, kur šioje lentelėje minimos MJSS gairės.

4.8 H teisėtumo lentelė dėl medienos produktų perdirbimo ir pardavimo

1 principas	MSVV laikosi medienos perdirbimo ir pardavimo reikalavimų			
1.1 kriterijus	MSVV laikosi taikomų licencijavimo reikalavimų			
Rodiklio numeris	Rodiklis	Atitikties patvirtinimo dokumentai (atsakinga tarnyba)	Teisės aktų ir (arba) administracinės nuorodos	Atitikties patvirtinimo dokumento tipas
H.1.1.1	MSVV turi metinę veiklos licenciją.	Metinė veiklos licencija (GMK / MSP)	2009 m. Miškų įstatymo Nr. 6 39 straipsnis, 2018 m. Miškų taisyklių taisyklės Nr. 29, 30 ir 31, MJSS gairės ¹	Nekintamas
H.1.1.2 pasirenkamas	MSVV turi galiojančią prekiautojo miško produktais licenciją.	Prekiautojo miško produktais licencija (GMK / MSP)	2009 m. Miškų įstatymo Nr. 6 41 straipsnis, 2018 m. Miškų taisyklių taisyklės Nr. 32, 33 ir 34, MJSS gairės	Nekintamas
H.1.1.3 pasirenkamas	MSVV turi galiojančią medienos sandėlio licenciją.	Medienos sandėlio licencija (GMK / MSP)	2009 m. Miškų įstatymo Nr. 6 40 straipsnis MJSS gairės	Nekintamas

¹ MJSS gairės bus atnaujintos šio Susitarimo įgyvendinimo etape. Ši išnaša taikoma visur, kur šioje lentelėje minimos MJSS gairės.

2 principas	MSVV vykdo miško darbų prievoles			
2.1 kriterijus	MSVV laikosi miškotvarkos, aplinkosaugos ir MJSS reikalavimų			
Rodiklio numeris	Rodiklis	Atitikties patvirtinimo dokumentai (atsakinga tarnyba)	Teisės aktų ir (arba) administracinės nuorodos	Atitikties patvirtinimo dokumento tipas
H.2.1.1	MSVV turi aplinkosaugos leidimą.	Vienas iš šių atitikties patvirtinimo dokumentų: i) aplinkosaugos leidimas (AAA) ii) veiklos leidimas (AAA)	Dėl abiejų atitikties patvirtinimo dokumentų: Aplinkos apsaugos įstatymo 11, 12, 13 ir 15 straipsniai ir 21 straipsnio 1 dalies b punktas (Gajanos teisyno 20:05 skyrius), Aplinkos apsaugos (leidimų) taisyklių taisyklės Nr. 18 ir 19	Nekintamas
H.2.1.2	MSVV laikosi MJSS reikalavimų.	MJSS tikrinimo ataskaita (GMK / MSP)	MJSS gairės	Kintamas
3 principas	MSVV vykdo savo mokestines ir socialines prievoles			
3.1 kriterijus	MSVV laikosi privalomų mokesčių ir rinkliavų mokėjimo reikalavimų			
Rodiklio numeris	Rodiklis	Atitikties patvirtinimo dokumentai (atsakinga tarnyba)	Teisės aktų ir (arba) administracinės nuorodos	Atitikties patvirtinimo dokumento tipas
H.3.1.1	MSVV laikosi valdymo mokesčių mokėjimo reikalavimų.	Vienas iš šių dviejų atitikties patvirtinimo dokumentų: i) reguliarių mokėjimų gavimo patvirtinimai (GMK / FP) ii) visos sumos sumokėjimo patvirtinimas (GMK / FP)	Dėl abiejų atitikties patvirtinimo dokumentų: 2018 m. Miškų taisyklių taisyklės Nr. 53 MJSS gairės	Kintamas

H.3.1.2	MSVV laikosi mokesčių mokėjimo reikalavimų pagal atitinkamą VPT paskelbtą mokesčių mokėjimo grafiką.	Vienas iš šių atitikties patvirtinimo dokumentų: i) galiojantis mokesčių mokėtojo identifikacinio numerio pažymėjimas (MSVV, vykdančioms veiklą trumpiau nei vienus metus) (VPT) ii) mokėjimo pavedimo patvirtinimas (MSVV, vykdančioms veiklą ilgiau kaip vienus metus) (VPT)	Dėl abiejų atitikties patvirtinimo dokumentų: Įmonių pelno mokesčio įstatymo (Gajanos teisyno 81:03 skyrius) 4 straipsnis, Pajamų mokesčio įstatymo (Gajanos teisyno 81:01 skyrius) 60A straipsnis	Nekintamas
3.2 kriterijus	MSVV vykdo savo prievolės pagal darbo teisės ir socialinės apsaugos reikalavimus			
Rodiklio numeris	Rodiklis	Atitikties patvirtinimo dokumentai (atsakinga tarnyba)	Teisės aktų ir (arba) administracinės nuorodos	Atitikties patvirtinimo dokumento tipas
H.3.2.1	MSVV turi atitikties pažymėjimą.	Atitikties pažymėjimas (VSDV)	Valstybinio draudimo ir socialinės apsaugos įstatymo (Gajanos teisyno 36:01 skyrius) 16 straipsnis, Valstybinio draudimo ir socialinės apsaugos (įmokų surinkimo) taisyklių taisyklės Nr. 4, 5, 14, 15 ir 19	Nekintamas
H.3.2.2	MSVV, priklausomai nuo atliekamų darbų, samdo ne jaunesnius kaip atitinkamo įstatymų nustatyto amžiaus asmenis.	Inspektorių patikrinimo ataskaita (DM)	Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo (Gajanos teisyno 99:10 skyrius) 41 straipsnis, Jaunimo ir vaikų darbo įstatymo (Gajanos teisyno 99:01 skyrius) 2 ir 3 straipsniai	Nekintamas

H.3.2.3	MSVV moka darbuotojams atlyginimą, ne mažesnį kaip nustatytasis minimalusis darbo užmokestis.	Inspektorių patikrinimo ataskaita (DM)	Darbo įstatymo 8 ir 11 straipsniai (Gajanos teisyno 98:01 skyrius), 2016 m. Darbo nacionalinio (minimaliojo darbo užmokesčio) įsakymo Nr. 15 4 straipsnis ir priedas	Nekintamas
H.3.2.4	MSVV užtikrina, kad darbo vietoje būtų prieinamos arba parūpinamos pirmosios pagalbos priemonės.	Inspektorių patikrinimo ataskaita (DM)	Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo (Gajanos teisyno 99:10 skyrius) 47 straipsnio 1 dalies n punktas	Nekintamas
H.3.2.5	MSVV užtikrina, kad darbuotojams būtų suteiktos tinkamos AAP.	Inspektorių patikrinimo ataskaita (DM)	Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo (Gajanos teisyno 99:10 skyrius) 46 straipsnis, 2009 m. Miškų įstatymo Nr. 6 17 straipsnis	Nekintamas
H.3.2.6	MSVV praneša ir užfiksuoja visus nelaimingų atsitikimų ir traumų darbe atvejus.	Inspektorių patikrinimo ataskaita (DM)	Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo (Gajanos teisyno 99:10 skyrius) 69 straipsnis	Nekintamas
H.3.2.7	MSVV laikosi teisės aktų dėl nediskriminavimo.	Inspektorių patikrinimo ataskaita (DM)	Diskriminacijos prevencijos įstatymo (Gajanos teisyno 99:09 skyrius) 4 straipsnio 2 dalis ir 5 straipsnis	Nekintamas

4.9 I teisėtumo lentelė dėl medienos produktų eksporto ir importo

1 principas	MSVV laikosi medienos produktų eksporto ir importo reikalavimų			
1.1 kriterijus	MSVV laikosi eksporto reikalavimų ir MJSS			
Rodiklio numeris	Rodiklis	Atitikties patvirtinimo dokumentai (atsakinga tarnyba)	Teisės aktų ir (arba) administracinės nuorodos	Atitikties patvirtinimo dokumento tipas
I.1.1.1	MSVV turi galiojančią medienos produktų eksporto licenciją.	Vienas iš šių atitikties patvirtinimo dokumentų: i) prekiautojo miško produktais licencija (GMK / MSP) ii) metinė veiklos licencija (GMK / MSP) iii) medienos sandėlio licencija (GMK / MSP)	i) 2009 m. Miškų įstatymo Nr. 6 41 straipsnis, 2018 m. Miškų taisyklių taisyklės Nr. 32, 33 ir 34 ii) 2018 m. Miškų taisyklių taisyklės Nr. 31 a punkto iii papunktis, 2009 m. Miškų įstatymo Nr. 6 39 straipsnis iii) 2009 m. Miškų įstatymo Nr. 6 40 straipsnio 2 dalis	Nekintamas

I.1.1.2	MSVV turi eksporto leidimą.	i) eksporto sertifikatas (GMK / MSP) ii) CITES leidimas (kai taikytina) (Laukinės gamtos apsaugos ir valdymo komisija, GMK / MSP)	i) 2009 m. Miškų įstatymo Nr. 6 44 dalis MJSS gairės ¹ ii) 2016 m. Laukinės gamtos apsaugos ir valdymo įstatymo 29 straipsnio 1 dalis	Kintamas
I.1.1.3	MSVV laikosi MJSS reikalavimų.	MJSS tikrinimo ataskaita (GMK / MSP)	2018 m. Miškų taisyklių taisyklės Nr. 23, 24, 25, 26 ir 27, MJSS gairės	Kintamas
I.1.1.4	MSVV laikosi eksporto mokesčių mokėjimo reikalavimų.	Mokėjimo gavimo patvirtinimai (GMK / FP)	2018 m. Miškų taisyklių taisyklė Nr. 41, MJSS gairės	Kintamas
1.2 kriterijus	MSVV laikosi importo reikalavimų ir MJSS			
Rodiklio numeris	Rodiklis	Atitikties patvirtinimo dokumentai (atsakinga tarnyba)	Teisės aktų ir (arba) administracinės nuorodos	Atitikties patvirtinimo dokumento tipas
I.1.2.1	MSVV turi importo licenciją.	Importo licencija (GMK / MSP)	2009 m. Miškų įstatymo Nr. 6 37 straipsnis, 2018 m. Miškų taisyklių taisyklė Nr. 36	Nekintamas
I.1.2.2	MSVV turi importo leidimą.	Importo leidimas (Valstybinė augalų apsaugos organizacija)	2011 m. Augalų apsaugos įstatymo Nr. 9 8 straipsnis	Kintamas

¹ MJSS gairės bus atnaujintos šio Susitarimo įgyvendinimo etape. Ši išnaša taikoma visur, kur šioje lentelėje minimos MJSS gairės.

I.1.2.3	MSVV atlieka išsamų patikrinimą, kad kuo labiau sumažintų neteisėtos kilmės medienos produktų importavimo riziką.	i) Išsamaus patikrinimo ataskaita (Valstybinė augalų apsaugos organizacija) ii) CITES leidimas (kai taikytina) (Laukinės gamtos apsaugos ir valdymo komisija)	i) 2018 m. Miškų taisyklių taisyklė Nr. 36 3 dalis ii) 2016 m. Laukinės gamtos apsaugos ir valdymo įstatymo 22 skyriaus 29 straipsnio 1 dalis	Kintamas
I.1.2.4	MSVV laikosi MJSS reikalavimų.	MJSS tikrinimo ataskaita (GMK / MSP)	2018 m. Miškų taisyklių taisyklės Nr. 23, 24, 25, 26 ir 27, Medienos judėjimo sekimo sistemos gairės	Kintamas
2 principas	MSVV vykdo savo mokestines ir socialines prievoles (taikoma tik eksportuojantiems ir (arba) importuojantiems MSVV, kuriems netaikomos kitos lentelės)			
2.1 kriterijus	MSVV vykdo privalomas mokestines prievoles			
Rodiklio numeris	Rodiklis	Atitikties patvirtinimo dokumentai (atsakinga tarnyba)	Teisės aktų ir (arba) administracinės nuorodos	Atitikties patvirtinimo dokumento tipas
I.2.1.1	MSVV laikosi mokesčių mokėjimo reikalavimų pagal atitinkamą VPT paskelbtą mokesčių mokėjimo grafiką.	Vienas iš šių atitikties patvirtinimo dokumentų: i) galiojantis mokesčių mokėtojo identifikacinio numerio pažymėjimas (MSVV, vykdančioms veiklą trumpiau nei vienus metus) (VPT) ii) mokėjimo pavedimo patvirtinimas (MSVV, vykdančioms veiklą ilgiau kaip vienus metus) (VPT)	Dėl abiejų atitikties patvirtinimo dokumentų: Įmonių pelno mokesčio įstatymo (Gajanos teisyno 81:03 skyrius) 4 straipsnis, Pajamų mokesčio įstatymo (Gajanos teisyno 81:01 skyrius) 60A straipsnis	Nekintamas

2.2 kriterijus	MSVV vykdo savo prievoles pagal darbo teisės ir socialinės apsaugos reikalavimus			
Rodiklio numeris	Rodiklis	Atitikties patvirtinimo dokumentai (atsakinga tarnyba)	Teisės aktų ir (arba) administracinės nuorodos	Atitikties patvirtinimo dokumento tipas
I.2.2.1	MSVV turi atitikties pažymėjimą.	Atitikties pažymėjimas (VSDV)	Valstybinio draudimo ir socialinės apsaugos įstatymo (Gajanos teisyno 36:01 skyrius) 16 straipsnis, Valstybinio draudimo ir socialinės apsaugos (įmokų surinkimo) taisyklių taisyklės Nr. 4, 5, 14, 15 ir 19	Nekintamas
I.2.2.2	MSVV, priklausomai nuo atliekamų darbų, samdo ne jaunesnius kaip atitinkamo įstatymų nustatyto amžiaus asmenis.	Inspektorių patikrinimo ataskaita (DM)	Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo (Gajanos teisyno 99:10 skyrius) 41 straipsnis, Jaunimo ir vaikų darbo įstatymo (Gajanos teisyno 99:01 skyrius) 2 ir 3 straipsniai	Nekintamas
I.2.2.3	MSVV moka darbuotojams atlyginimą, ne mažesnę kaip nustatytasis minimalusis darbo užmokestis.	Inspektorių patikrinimo ataskaita (DM)	Darbo įstatymo 8 ir 11 straipsniai (Gajanos teisyno 98:01 skyrius), 2016 m. Darbo nacionalinio (minimaliojo darbo užmokesčio) įsakymo Nr. 15 4 straipsnis ir priedas	Nekintamas

I.2.2.4	MSVV užtikrina, kad darbo vietoje būtų prieinamos arba parūpinamos pirmosios pagalbos priemonės.	Inspektorių patikrinimo ataskaita (DM)	Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo (Gajanos teisyno 99:10 skyrius) 47 straipsnio 1 dalies n punktas	Nekintamas
I.2.2.5	MSVV užtikrina, kad darbuotojams būtų suteiktos tinkamos AAP.	Inspektorių patikrinimo ataskaita (DM)	Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo (Gajanos teisyno 99:10 skyrius) 46 straipsnis, 2009 m. Miškų įstatymo Nr. 6 17 straipsnis	Nekintamas
I.2.2.6	MSVV praneša ir užfiksuoja visus nelaimingų atsitikimų ir traumų darbe atvejus.	Inspektorių patikrinimo ataskaita (DM)	Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo (Gajanos teisyno 99:10 skyrius) 69 straipsnis	Nekintamas
I.2.2.7	MSVV laikosi teisės aktų dėl nediskriminavimo.	Inspektorių patikrinimo ataskaita (DM)	Diskriminacijos prevencijos įstatymo (Gajanos teisyno 99:09 skyrius) 4 straipsnio 2 dalis ir 5 straipsnis	Nekintamas

5. Terminų žodynelis

Amerikos indėnai	„Amerikos indėnas“ Amerikos indėnų įstatymo (Gajanos teisyno 29:01 skyrius) 2 straipsnyje apibrėžiamas kaip Gajanos pilietis, kuris yra bet kurios Gajanos vietinės ar čiabuvių tautos narys arba bet kurios Gajanos vietinės ar čiabuvių tautos palikuonis.
Amerikos indėnų kaimo taryba	„Kaimo taryba“ Amerikos indėnų įstatymo (Gajanos teisyno 29:01 skyrius) 2 straipsnyje apibrėžiama kaip kaimo taryba, įsteigta pagal Amerikos indėnų įstatymą, Anajo (Annai) apygardos taryba, Konašeno (Konashen) kaimo taryba, Baramitos (Baramita) kaimo taryba ir bet kokia Amerikos indėnų reikalų ministro įsakymu įsteigta kaimo taryba.
Metinė veiklos licencija	2009 m. Miškų įstatymo Nr. 6 39 straipsnyje nurodyta vienus metus galiojanti veiklos licencija, GMK išduodama lentpjūvei, kurioje rąstai ir tašai supjaustomi ir perdirbami į lentas, storlentes, lentjuostas ar medienos produktus, tinkamus toliau perdirbti.
Metinis veiklos planas	Dokumentas, kuriame nustatoma pagrindinė ir išsamiai apibūdinta veikla, kurią licencijos savininkas vykdys per ateinančius kalendorinius metus (sausio–gruodžio mėn.). Jame apžvelgiama praėjusių metų veikla ir pateikiami parengti einamųjų metų veiklos planai.

CITES	Nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos konvencija (CITES) (Gajanos ratifikuota 1973 m.) yra 1973 m. pasirašyta konvencija, kuria reglamentuojama arba uždraudžiama tarptautinė prekyba augalų ir gyvūnų rūšimis, kurioms, kaip manoma, daro arba gali daryti žalą tarptautinė prekyba.
Išsamus patikrinimas	Šiame Susitarime išsamiau patikrinimu vadinamos pagrįstos priemonės, kurių veiklos vykdytojai imasi, kad sumažintų iš neteisėtai kertant mišką paruoštos arba neteisėtos medienos importavimo į Gajaną riziką.
Eksportas	Muitų įstatymo (Gajanos teisyno 82:01 skyrius) 2 straipsnyje „eksportas“ apibrėžiamas kaip išvežimas iš Gajanos arba tokio išvežimo organizavimas.
Eksportuotojas	Muitų įstatymo (Gajanos teisyno 82:01 skyrius) 2 straipsnyje „eksportuotojas“ apibrėžiamas kaip asmuo, kuris bet kokią prekę (įskaitant prekes, perimamas iš importavimo orlaivio ar laivo) eksportuoja iš Gajanos arba tiekia naudoti kaip orlaivio ar laivo atsargas, taip pat prekių savininkas arba jo vardu veikiantis asmuo ir bet koks asmuo, kuris muitinės tikslais pasirašo bet kokį dokumentą, susijusį su prekėmis, kurios eksportuojamos arba kurios yra skirtos tiekti kaip laivo ar orlaivio atsargos, kaip minėta pirmiau.

- a) ekosistema, kurioje vyrauja sumedėję augalai, susidedanti iš:
 - i) uždarų miško masyvų, kuriuose didelę žemės paviršiaus dalį užima įvairaus aukščio medžiai ir pomiškis; arba
 - ii) atvirų miškingų plotų su vientisa augmenijos danga, kur medžių lajos danga užima daugiau kaip 10 proc. ir
- b) apimanti:
 - i) mangrovių miškus ir bet kokias šlapynes ar miško laukymes, kurios yra neatskiriama ekosistemos dalis;
 - ii) miško produktus ekosistemoje ir
 - iii) ekosistemos biologinius, dirvožemio ir vandens išteklius.

Miško koncesijos sutartis	2009 m. Miškų įstatymo Nr. 6 2 straipsnyje „Miško koncesijos sutartis“ apibrėžiama kaip sutartis, kuria GMK suteikia koncesiją pagal 2009 m. Miškų įstatymo Nr. 6 6 straipsnį.
Miškotvarkos planas	2018 m. Miškotvarkos plano gairėse nurodyta, kad miškotvarkos planas grindžiamas išsamiais socialiniais, ekonominiais ir aplinkos įvertinimais, nustatant visos veiklos, kuri bus vykdoma koncesijos teritorijoje, vykdymo tvarką ir mastą.
Miško darbai	2009 m. Miškų įstatymo Nr. 6 2 straipsnyje miško darbai apibrėžiami kaip apimantys miško produktų pjovimą arba surinkimą; miško produktų pašalinimą arba išvežimą iš bet kokios teritorijos; pirminio perdirbimo įrenginio eksploatavimą; bet kokio susisiekimui skirtą tako ar kelio, konstrukcijos ar įrenginio įrengimą arba priežiūrą arba bet kokią kitą veiklą, vykdomą siekiant palengvinti bet kurios iš minėtų rūšių veiklą.
Prekiautojo miško produktais licencija	2009 m. Miškų įstatymo Nr. 6 41 straipsnyje reikalaujama, kad kiekvienas medienos produktų pirkimo veiklą perpardavimo tikslu vykdomantis asmuo turėtų šią licenciją, kurią išduoda GMK.

Importas	Muitų įstatymo (Gajanos teisyno 82:01 skyrius) 2 straipsnyje „importas“ apibrėžiamas kaip įvežimas į Gajaną arba tokio įvežimo organizavimas.
Importuotojas	Muitų įstatymo (Gajanos teisyno 82:01 skyrius) 2 straipsnyje „importuotojas“ apibrėžiamas kaip prekių savininkas ar bet kuris kitas asmuo, tuo metu turintis prekes arba turintis interesų gauti naudos iš bet kokių prekių, kai jos importuojamos ir po jų importavimo iki tada, kai jas tinkamai išleidžia į apyvartą atitinkamas pareigūnas, taip pat bet kuris asmuo, pasirašantis bet kokią su importuojamomis prekėmis susijusį dokumentą, kurį pagal muitų teisės aktus privalo pasirašyti importuotojas.
Miško atsargų sandėlio licencija	2009 m. Miškų įstatymo Nr. 6 40 straipsnyje nurodyta GMK išduodama licencija, kuria asmeniui leidžiama vykdyti medienos pirkimo, laikymo ir pardavimo savo patalpose veiklą.
Pirminio perdirbimo įrenginys	2009 m. Miškų įstatymo Nr. 6 2 straipsnyje „pirminio perdirbimo įrenginys“ apibrėžiamas kaip lentpjūvė ar bet kokie kiti įrenginiai, mašina ar įrenginys, sukonstruotas ar naudojamas bet kokiems žaliaviniams miško produktams suskaidyti ar kaip nors perdirbti į produktus, skirtus parduoti, naudoti arba toliau apdoroti ar perdirbti; ši apibrėžtis apima ir kilnojamąsias lentpjūves bei grandininis pjūklus.

Išgabenimo leidimas	2009 m. Miškų įstatymo Nr. 6 36 straipsnyje reikalaujama, kad MSVV turėtų galiojantį GMK išduotą išgabenimo leidimą, kuriuo leidžiama pašalinti medienos produktus ir (arba) išvežti medienos produktus Gajanos teritorijoje iš bet kokio valstybinio miško, valstybinės žemės, kaimo žemės, privačios žemės ar bet kurio įvežimo į Gajaną punkto.
Lentpjūvė	2009 m. Miškų įstatymo Nr. 6 2 straipsnyje „lentpjūvė“ apibrėžiama kaip smulkinimo įranga, sukonstruota ir naudojama rąstams ir tašams suskaidyti ir perdirbti į lentas, storlentes, lentjuostas ar medienos produktus, tinkamus toliau perdirbti. Ši apibrėžtis apima ir pjovimo duobę.
Pjovimo duobė	2009 m. Miškų įstatymo Nr. 6 2 straipsnyje „pjovimo duobė“ apibrėžiama kaip zona ar duobė, įrengta rankiniam medienos pjovimo darbui palengvinti.
Valstybinis miškas	Pagal 2009 m. Miškų įstatymo Nr. 6 3 straipsnį valstybinis miškas yra kaip bet kokia teritorija, atsakingo ministro paskelbta valstybiniu mišku. Tačiau Amerikos indėnų kaimų žemė, Aivokramos atogrąžų miškas ir Kajetūro nacionalinis parkas negali būti paskelbti valstybiniu mišku.

Valstybinio miško naudojimo leidimas 2009 m. Miškų įstatymo Nr. 6 2 straipsnyje „valstybinio miško naudojimo leidimas“ apibrėžiamas kaip išteklių žvalgyimo leidimas, koncesijos sutartis, naudojimo leidimas, miško įveisimo susitarimas arba bendruomeninio miško valdymo susitarimas.

Mediena 2009 m. Miškų įstatymo Nr. 6 2 straipsnyje mediena apibrėžiama kaip apimanti:

- a) medį ar bet kokią sumedėjusią medžio (augančio, nuvirtusio ar nukirsto) dalį, taip pat
- b) bet kokią medieną, neapdorotą arba supjaustytą, suskaldytą, aptašytą ar kitaip suskaidytą ar apdirbtą (išskyrus malkas).

Tradicinė teisė „Tradicinė teisė“ Amerikos indėnų įstatymo (Gajanos teisyno 29:01 skyrius) 2 straipsnyje apibrėžiama kaip bet kokia to įstatymo įsigaliojimo dieną jau buvusi pragyvenimo teisė ar privilegija, kurią teisiškai ar pagal paprotį turi Amerikos indėnų kaimas arba Amerikos indėnų bendruomenė ir kuria tvariai naudojamas laikantis Amerikos indėnų kaimo ar Amerikos indėnų bendruomenės dvasinio ryšio su ta žeme; tačiau ši teisė neapima tradicinės kalnakasybos privilegijos.

Taikomų teisės aktų nuorodos

	Įstatymai ir kiti teisės aktai	Aprašymas
Miškininkystė	2009 m. Miškų įstatymas Nr. 6	Įstatymas, kuriuo konsoliduoti ir iš dalies pakeisti teisės aktai dėl miškų.
	2018 m. Miškų taisyklės, taisyklės Nr. 2	Šiomis taisyklėmis padedama įgyvendinti 2009 m. Miškų įstatymą Nr. 6.
	1903 m. Valstybinės žemės įstatymas (Gajanos teisyno 62:01 skyrius)	Įstatymas, kuriuo nustatytas tinkamas valstybinės žemės, upių ir įlankų, kurios priklauso valstybei, reglamentavimas.
	2018 m. Praktikos kodeksas Nr. 1	Bendrasis jo tikslas yra skatinti tokią medienos ruošos praktiką, kad būtų gerinami utilizavimo standartai, mažinamas poveikis aplinkai, padedama užtikrinti miškų išsaugojimą ateities kartoms ir didinamas miškų ūkio, kaip darnaus vystymosi komponento, įnašas į ekonomiką ir visuomenę.
	Medienos judėjimo sekimo sistemos gairės	Medienos judėjimo sekimo sistema (MJSS) yra privaloma nacionalinė informacinė sistema, kurioje kontroliuojama medienos produktų tiekimo grandinė nacionaliniu lygmeniu.

	Įstatymai ir kiti teisės aktai	Aprašymas
Aplinkos / žemės naudojimas	Aplinkos apsaugos įstatymas (Gajanos teisyno 20:05 skyrius)	Įstatymas, kuriuo reglamentuojamas aplinkos valdymas, išsaugojimas, apsauga ir gerinimas, taršos prevencija arba kontrolė, ekonominės plėtros poveikio aplinkai vertinimas, tausūs gamtos išteklių naudojimas ir kiti tam svarbūs arba su tuo susiję dalykai.
	2000 m. Aplinkos apsaugos (leidimų) taisyklės	Šiomis taisyklėmis padedama įgyvendinti Aplinkos apsaugos įstatymą (Gajanos teisyno 20:05 skyrius).
	Naudingųjų iškasenų kasybos įstatymas (Gajanos teisyno 65:01 skyrius)	Įstatymas, kurio nuostatomis reglamentuojamas metalų, naudingųjų iškasenų ir brangakmenių išteklių žvalgymas ir kasyba, reguliuojamas jų transportavimas ir kiti su tuo susiję dalykai.
	Augalų apsaugos įstatymas, Įstatymas Nr. 9, 2011 m.	Įstatymas, kuriuo reglamentuojamas augalų, sodinamosios medžiagos ir augalų produktų importas ir eksportas, apsauga nuo egzotinių kenkėjų ir ligų patekimo į Gajaną ir augalų ligų bei kenkėjų kontrolė ir naikinimas šalyje.
	Žemės nuosavybės aktų registro įstatymas (Gajanos teisyno 5:01 skyrius)	Įstatymas, kuriuo reglamentuojamas Gajanos žemės nuosavybės aktų registratoriaus tarnybos darbas; juo taip pat iš dalies pakeisti įstatymai dėl senosios sistemos žemės nuosavybės teisių (angl. <i>transports</i>), hipotekos ir kitų aktų vykdymo ir registravimo.
	Žemės kadastro įstatymas (Gajanos teisyno 5:02 skyrius)	Įstatymas, kuriuo reglamentuojamas žemės registravimas ir kiti su tuo susiję dalykai.
	Hidroenergetikos įstatymas (Gajanos teisyno 56:03 skyrius)	Įstatymas, kuriuo nustatytas Gajanos vandenų naudojimo elektros energijos gamybai licencijų išdavimas ir kuriuo reglamentuojami kiti su tuo susiję dalykai.
	Valstybinės žemės (privačių kelių) įstatymas (Gajanos teisyno 62:03 skyrius)	Įstatymas, kuriuo leidžiama asmenims tiesti ir prižiūrėti kelius valstybinėje žemėje naudingųjų iškasenų kasybos, medžių kirtimo ir kitais tikslais, taip pat tam tikromis sąlygomis nustatomi ir renkami kitų asmenų naudojimosi tokiais keliais mokesčiai.
	Valstybinės žemės privačių kelių (medžių kirtimo) taisyklės	Šiomis taisyklėmis padedama įgyvendinti Valstybinės žemės (privačių kelių) įstatymą (Gajanos teisyno 62:03 skyrius).
	Laukinės gamtos apsaugos ir valdymo įstatymas, Įstatymas Nr. 14, 2016 m.	Įstatymas, kuriuo reglamentuojama Gajanos laukinės gyvosios gamtos apsauga, išsaugojimas, valdymas, tausūs naudojimas ir vidaus ir užsienio prekyba.

	Įstatymai ir kiti teisės aktai	Aprašymas
Darbo, saugos ir nediskriminavimo praktika	Jaunimo ir vaikų darbo įstatymas (Gajanos teisyno 99:01 skyrius)	Įstatymas, kuriuo įgyvendinamos tam tikros konvencijos dėl jaunimo ir vaikų įdarbinimo.
	Darbo įstatymas (Gajanos teisyno 98:01 skyrius)	Įstatymas, kuriuo įsteigtas Darbo departamentas, nustatytas darbdavių ir darbuotojų santykių reguliavimas ir jų ginčų sprendimas.
	Darbo (nacionalinio minimaliojo darbo užmokesčio) įsakymas Nr. 15, 2016 m.	Šiomis taisyklėmis padedama įgyvendinti Darbo įstatymą (Gajanos teisyno 98:01 skyrius).
	Diskriminacijos prevencijos įstatymas (Gajanos teisyno 99:09 skyrius)	Įstatymas, kuriuo siekiama panaikinti su užimtumu, profesiniu mokymu, įdarbinimu ir naryste profesinėse organizacijose susijusią diskriminaciją, skatinama mokėti vienodą atlyginimą darbuotojams vyrams ir moterims už lygiavertį darbą ir reglamentuojami kiti su tuo susiję dalykai.
	Valstybinio draudimo ir socialinės apsaugos įstatymas (Gajanos teisyno 36:01 skyrius)	Įstatymas, kuriuo sukurta valstybinio draudimo ir socialinės apsaugos sistema, kurioje skiriamos piniginės išmokos – senatvės pensija, invalidumo pašalpa, maitintojo netekimo išmoka, ligos išmoka, motinystės išmoka ir laidojimo išmoka, taip pat pakeistos kompensacijos pagal Kompensacijų darbininkams potvarkį (draudimo sistema, kurioje drausta nuo traumų ar mirties dėl nelaimingų atsitikimų dėl darbo ir darbo metu arba dėl profesinės ligos); įsteigtas Valstybinio draudimo fondas; taip pat reglamentuojami su tuo susiję arba tam svarbūs dalykai.
	Valstybinio draudimo ir socialinės apsaugos (įmokų surinkimo) taisyklės	Šiomis taisyklėmis padedama įgyvendinti Valstybinio draudimo ir socialinės apsaugos įstatymą (Gajanos teisyno 36:01 skyrius).

	Įstatymai ir kiti teisės aktai	Aprašymas
Darbuotojų sauga ir sveikata	Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas (Gajanos teisyno 99:10 skyrius)	Įstatymas, kuriuo nustatytas pramonės įmonių registravimas ir jų veiklos reguliavimas, dirbančių asmenų sauga ir sveikatos apsauga darbe, taip pat reglamentuojami kiti su tuo susiję arba tam reikšmingi dalykai.
Finansai ir prekyba	Pajamų mokesčio įstatymas (Gajanos teisyno 81:01 skyrius)	Įstatymas, kuriuo nustatytas pajamų mokestis ir reglamentuojamas jo surinkimas.
	Įmonių pelno mokesčio įstatymas (Gajanos teisyno 81:03 skyrius)	Įstatymas, kuriuo nustatytas įmonių pelno mokestis ir reglamentuojami su tuo susiję dalykai.
	Bendrovių įstatymas (Gajanos teisyno 89:01 skyrius)	Įstatymas, kuriuo peržiūrėtas ir iš dalies pakeistas įstatymas dėl bendrovių ir reglamentuojami su tuo susiję ir tam svarbūs dalykai.
	Verslo (pavadinimų) registravimo įstatymas (Gajanos teisyno 90:05 skyrius)	Įstatymas, kuriuo reglamentuojamas verslą vykdančių įmonių ir asmenų su jų verslo pavadinimais registravimas ir kiti su tuo susiję dalykai.
	Partnerystės įstatymas (Gajanos teisyno 89:02 skyrius)	Įstatymas, kuriuo paskelbtas ir iš dalies pakeistas ankstesnis Partnerystės įstatymas.
	Savišalpos draugijų įstatymas (Gajanos teisyno 36:04 skyrius)	Įstatymas, kuriuo reglamentuojami su savišalpos ir kitų draugijų steigimu, registravimu, juridinio asmens teisių suteikimu ir valdymu susiję dalykai.
	Kooperatinių bendrovių įstatymas (Gajanos teisyno 88:01 skyrius)	Įstatymas, kuriuo nustatytas kooperatinių bendrovių steigimas ir jų veiklos reguliavimas.
Čiabuvių tautos	Amerikos indėnų įstatymas (Gajanos teisyno 29:01 skyrius)	Įstatymas, kuriuo reglamentuojamas Amerikos indėnų kaimų ir bendruomenių kolektyvinių teisių pripažinimas ir apsauga, žemės suteikimas Amerikos indėnų kaimams ir bendruomenėms ir gero valdymo Amerikos indėnų kaimuose ir bendruomenėse skatinimas.

Taikomų teisės aktų nuorodos, svarbios aiškinant ir įgyvendinant šį Susitarimą ir palaikant bendrą Gajanos medienos teisėtumo užtikrinimo sistemos veikimą:

- Konstitucija (Gajanos teisyno 1:01 skyrius)
- 2011 m. Įstatymas dėl galimybės gauti informaciją (Įstatymas Nr. 21, 2011 m.)
- Muitų įstatymas (Gajanos teisyno 82:01 skyrius)
- Lygių teisių įstatymas (Gajanos teisyno 38:01 skyrius)
- 2007 m. Įstatymas dėl Gajanos miškininkystės komisijos Nr. 20
- Susijusios tarptautinės sutartys, konvencijos, deklaracijos ir dvišaliai susitarimai, kurių šalis yra Gajana

Toliau nurodyti galiojantys dokumentai bus atnaujinti GMTUS įgyvendinimo etape:

1. Miško darbų (mažose koncesijos teritorijose) gairės
2. Miško darbų (didelėse koncesijos teritorijose) gairės

3. MIVP procedūrų vadovas
4. MSP procedūrų vadovas
5. FP procedūrų vadovas
6. MJSS gairės

Toliau nurodyti dokumentai bus parengti GMTUS kūrimo etape:

1. GMTUS tikrinimo procedūrų vadovas
 2. Importuojamų medienos produktų kontrolės procedūrų vadovas
-

MEDIENOS PRODUKTŲ,
EKSPORTUOJAMŲ IŠ GAJANOS SU IŠDUOTA FLEGT LICENCIJA,
IŠLEIDIMO Į LAISVĄ APYVARTĄ SĄJUNGOJE SĄLYGOS

I. FLEGT licencijos (toliau – licencija) pateikimas

1. Licencija pateikiama Sąjungos valstybės narės, kurioje ta siunta, kuriai skirta licencija, deklaruojama išleidimui į laisvą apyvartą įforminti, kompetentingoms institucijoms¹. Tai gali būti atliekama elektroninėmis arba kitomis operatyviomis priemonėmis.
2. 1 dalyje nurodytos kompetentingos institucijos, laikydamosi taikomų nacionalinių procedūrų, kai tik priima licenciją, iškart apie tai praneša muitinei.

¹ Išleidimas į laisvą apyvartą yra ES muitinės procedūra. Pagal 2013 m. spalio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas, 201 straipsnio 2 ir 3 dalis prekių išleidimas į laisvą apyvartą reiškia, kad turi būti: a) surinkti visi privalomi importo muitai; b) atitinkamais atvejais surinkti kiti privalomieji mokėjimai, kaip numatyta atitinkamose galiojančiose nuostatose, susijusiose su tokių mokėjimų rinkimu; c) taikomos prekybos politikos priemonės, draudimai ir apribojimai, jeigu jie netaikyti ankstesniame etape (šiuo atveju kartu su tomis priemonėmis atliekamas tikrinimas, ar turima FLEGT licencija); d) atlikti kiti nustatyti prekių importo formalumai. Išleidimas į laisvą apyvartą suteikia ne Sąjungos prekėms Sąjungos prekių muitinį statusą.

II. Licencijos dokumentų galiojimo patikros

1. Popierinės formos FLEGT licencijos turi atitikti IV priede pateiktą modelį. Bet kuri IV priede nustatytų reikalavimų ir specifikacijų neatitinkanti licencija yra negaliojanti.
2. Licencija laikoma negaliojančia, jeigu jos pateikimo data yra vėlesnė negu licencijoje nurodyta galiojimo pabaigos data.
3. Licencija, kurioje kai kurie duomenys yra ištrinti ar pakeisti, nepriimama, nebent tokie ištrynimai ar pakeitimai būtų patvirtinti licencijas išduodančios institucijos.
4. Licencijos galiojimo pratęsimas nepripažįstamas, nebent pratęsimą patvirtintų licencijas išduodanti institucija.
5. Dublikatas ar pakaitinė licencija nepripažįstami, nebent būtų išduoti ir patvirtinti licencijas išduodančios institucijos.

III. Prašymai pateikti papildomos informacijos

1. Kai yra abejonių dėl licencijos, jos dublikato ar pakaitinės licencijos galiojimo arba autentiškumo, Sąjungos kompetentinga institucija gali prašyti licencijas išduodančios institucijos pateikti papildomos informacijos.

2. Kartu su tokiu prašymu galima nusiųsti abejotinos licencijos, dublikato arba pakaitinės licencijos kopiją.
3. Jei būtina, licencijas išduodanti institucija panaikina licenciją ir išduoda pataisytą jos egzempliorių, kurio autentiškumas patvirtinamas antspaudu „Dublikatas“, ir nusiunčia jį kompetentingai institucijai.

IV. Licencijos atitikties siuntai tikrinimas

1. Jei manoma, kad siuntą reikia papildomai patikrinti, kad kompetentinga institucija galėtų nuspręsti, ar galima priimti licenciją, gali būti atliekamos patikros, ar ta siunta atitinka licencijoje pateiktą informaciją ir licencijas išduodančios institucijos turimus įrašus dėl tos licencijos.
2. Jeigu siuntos, pateikiamos išleisti į laisvą apyvartą, medienos produktų tūris ar svoris ne daugiau kaip 10 proc. skiriasi nuo toje licencijoje nurodyto tūrio ar svorio, siunta laikoma atitinkančia licencijoje pateiktą informaciją apie tūrį ar svorį.
3. Kai yra abejonių, ar siunta atitinka FLEGT licenciją, atitinkama kompetentinga institucija gali prašyti licencijas išduodančios institucijos papildomo paaiškinimo.

4. Licencijas išduodanti institucija gali prašyti kompetentingos institucijos atsiųsti tos licencijos kopiją arba pakaitinę licenciją.
5. Jei būtina, licencijas išduodanti institucija panaikina licenciją ir išduoda pataisytą jos egzempliorių, kurio autentiškumas patvirtinamas antspaudu „Dublikatas“, ir nusiunčia jį kompetentingai institucijai.
6. Jei kompetentinga institucija negauna atsakymo per 21 kalendorinę dieną po prašymo pateikti papildomą paaiškinimą, kompetentinga institucija nepriima tos licencijos ir imasi veiksmų pagal taikomus teisės aktus ir procedūras.
7. Licencija nepriimama, jeigu nustatoma (kai reikia, pateikus papildomos informacijos pagal III skyrių arba atlikus tolesnį tyrimą pagal šį skyrių), kad licencija neatitinka siuntos.

V. Tikrinimas prieš atvežant siuntą

1. Licencija gali būti pateikta prieš atvežant siuntą, kuriai ji skirta.
2. Licencija priimama, jeigu ji atitinka visus IV priede nustatytus reikalavimus ir nemanoma, kad reikia papildomo tikrinimo pagal šio priedo III ir IV skyrius.

VI. Kiti klausimai

1. Išlaidas, patiriamas tuo metu, kai atliekamas tikrinimas pagal III ir IV skyrius, padengia importuotojas, nebent pagal atitinkamos Sąjungos valstybės narės taikomus teisės aktus ir procedūras būtų nustatyta kitaip.
2. Jei nuolat kyla nesutarimų arba sunkumų dėl licencijų tikrinimo, tą klausimą galima perduoti nagrinėti JSPK.

VII. Išleidimas į laisvą apyvartą

1. Bendrojo administracinio dokumento, kuriame surašoma išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaracija, 44 langelyje nurodomas tų deklaruojamų medienos produktų licencijos numeris.
 2. Kai muitinės deklaracija teikiama kompiuterinėmis priemonėmis, ši nuoroda pateikiama tam skirtame langelyje.
 3. Medienos produktai į laisvą apyvartą išleidžiami tik po šiame priede aprašytų procedūrų užbaigimo.
-

FLEGT LICENCIJOMS TAIKOMI REIKALAVIMAI IR TECHNINĖS SPECIFIKACIJOS

1. Bendrieji reikalavimai dėl FLEGT licencijų
 - 1.1. Kiekviena iš Gajanos į Sąjungą eksportuojama į šio Susitarimo I priedą įtrauktų medienos produktų siunta turi turėti FLEGT licenciją. Pagal Reglamentą (EB) Nr. 2173/2005 ir pagal šį Susitarimą Sąjunga priima tokias iš Gajanos į Sąjungą importuojamas siuntas tik jei joms išduotos FLEGT licencijos.
 - 1.2. Pagal šio Susitarimo 2 straipsnio c punktą FLEGT licencija yra licencijas išduodančios institucijos išduotas dokumentas, kuriuo patvirtinama, kad į Sąjungą eksportuoti planuojamą medienos produktų siuntą sudarantys medienos produktai yra teisėtai pagaminti ir patikrinti pagal šiuo Susitarimu nustatytus kriterijus.
 - 1.3. Gali būti išduodamos popierinės arba elektroninės formos FLEGT licencijos.
 - 1.4. FLEGT licencija išduodama vienai siuntai, vieno licencijos savininko siunčiamai į pirmąjį įvežimo į Sąjungą punktą. Viena atskira FLEGT licencija turėtų būti pateikta ne daugiau kaip vienai Sąjungos muitinės įstaigai.

- 1.5. Ir popierinės, ir elektroninės formos licencijose pateikiama 1 priedėlyje nurodyta informacija pagal 2 priedėlyje pateiktas pildymo instrukcijas.
- 1.6. Pareiškėjas Muitų, akcizų ir prekybos operacijų skyriui (MAPOS) pateikia FLEGT licenciją ir eksporto sertifikatą, kai eksportuojama į Sąjungą, arba tik eksporto sertifikatą, kai eksportuojama į kitas paskirties vietas, ir prideda kitus reikalaujamus dokumentus. FLEGT licencijos ir eksporto sertifikato išdavimo procedūros ir atitinkamas jų įforminimas muitinės dokumentuose galutinai nustatomi GMTUS įgyvendinimo etape.
- 1.7. Dėl sudėtinių siuntų, kuriose yra įvairių tipų medienos produktų, dėl kurių gali būti neįmanoma pateikti visos 1 priedėlio 1 šablone nurodytos informacijos, prie FLEGT licencijos pridedamas oficialiai patvirtintas priedas (papildomas prekių aprašas, pridedamas prie FLEGT licencijos). Į šį oficialiai patvirtintą priedą įtraukiama su siuntos apibūdinimu susijusi kokybinė ir kiekybinė informacija, kaip nurodyta 1 priedėlio 2 šablone. Tokiu atveju atitinkamuose FLEGT licencijos laukeliuose (9–16 laukeliai) nepateikiama informacijos apie siuntą, tačiau pateikiama nuoroda į oficialiai patvirtintą priedą.
- 1.8. FLEGT licencijų galiojimo pratęsimo ir FLEGT licencijų panaikinimo bei tvarkymo išsamūs reikalavimai ir procedūros galutinai nustatomi GMTUS įgyvendinimo etape. Paraiškų išduoti FLEGT licenciją teikimo ir FLEGT licencijų išdavimo sąlygos skelbiamos viešai.

- 1.9. Gajana pateikia Sąjungai patvirtintą FLEGT licencijos egzempliorių, licencijas išduodančios institucijos antspaudų ir įgaliotųjų darbuotojų parašų pavyzdžius.
- 1.10. Visų patvirtintų FLEGT licencijų originalai ir jų kopijos licencijos savininkui išduodami pagal atitinkamas šio Susitarimo nuostatas.
- 1.11. Pagal Nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos konvenciją (CITES) saugomų medienos produktų teisėtumo tikrinimas atliekamas pagal GMTUS ir jiems taip pat turi būti išduodama FLEGT licencija.
- 1.12. Prieš eksportavimą Gajanos CITES valdymo institucija įsitikina, kad mediena, kuriai taikomos CITES nuostatos, arba produktai, kurių sudėtyje yra tokios medienos, atitiktų visus GMTUS reikalavimus. Gajanos CITES valdymo institucija išduoda CITES leidimus į Sąjungą eksportuoti siuntas, kurias sudaro tik tokia mediena, kuriai taikomos CITES nuostatos, arba tik tokie produktai, kurių sudėtyje yra medienos.

2. FLEGT licencijas išduodančios institucijos atsakomybė

- 2.1. Gajanos FLEGT licencijas išduodanti institucija (toliau – licencijas išduodanti institucija) yra Gajanos miškininkystės komisijos Medienos teisėtumo ir prekybos skyrius (MTPS).

- 2.2. Licencijas išduodančios institucijos darbuotojų kompetencijos reikalavimai, valdymo struktūros ir vidaus kontrolė nustatomi ir patvirtinami prieš įsigalint FLEGT licencijavimo tvarkai.
- 2.3. Licencijas išduodanti institucija informuoja Valdymo informacinių sistemų skyrių (VISS) apie gautas ir atmetas eksporto prašymų formas ir apie išduotas FLEGT licencijas.
- 2.4. Licencijas išduodanti institucija sukuria FLEGT licencijų numeravimo sistemą, kurioje galima skirti FLEGT licencijas, skirtas Sąjungos rinkai, ir visus kitus pagal įstatymus privalomus eksporto dokumentus.
- 2.5. Licencijas išduodanti institucija licencijos savininko prašymu licencijos galiojimą pratęsia tik vieną kartą ne ilgesniam kaip trijų mėnesių laikotarpiui. Licencijas išduodanti institucija nustato ir patvirtina naująją galiojimo pabaigos datą.
- 2.6. Visais atvejais, kai pratęsiamas FLEGT licencijos galiojimas, ji panaikinama arba pakeičiama, licencijas išduodanti institucija apie tai praneša atitinkamos Sąjungos valstybės narės kompetentingai institucijai.
- 2.7. Licencijas išduodanti institucija stengiasi užtikrinti FLEGT licencijų autentiškumą ir išvengti jų duomenų ištrynimo ar pakeitimų.

- 2.8. Atsiradus galimybei FLEGT licencijavimo schema laipsniškai susiejama su eksportui iš Gajanos skirta Gajanos vieno langelio sistema, sukurta pagal 2019 m. Muitų ir prekybos vieno langelio sistemos įstatymą Nr. 15.
- 2.9. Licencijas išduodanti institucija yra atsakinga už reikiamą keitimąsi informacija tarp Gajanos ir Sąjungos valstybių narių FLEGT kompetentingų institucijų, taip pat kitų Gajanos institucijų, kompetentingų su FLEGT licencijomis susijusiais klausimais.

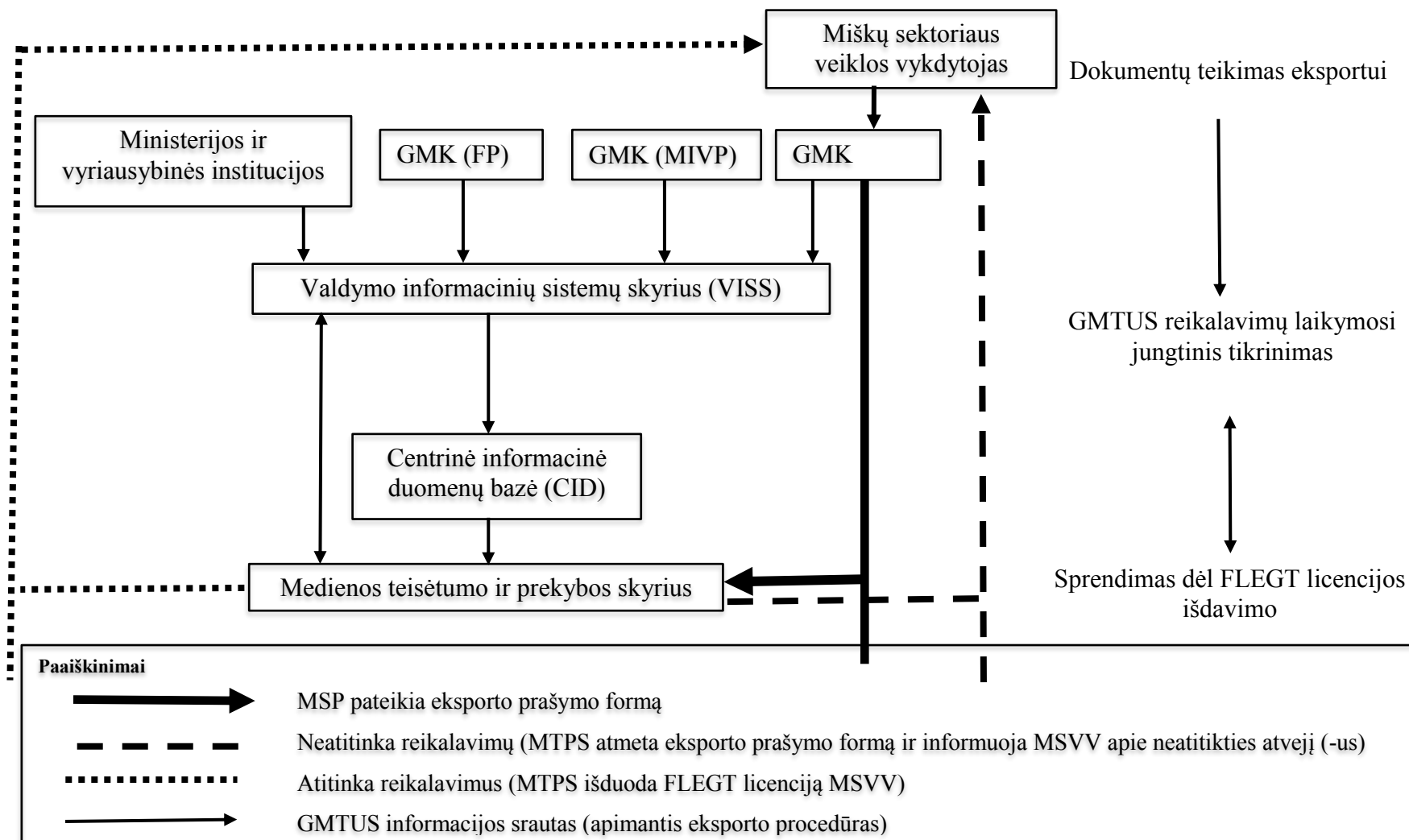
3. FLEGT licencijų išdavimo procedūra

Toliau nurodyti numatomi FLEGT licencijų tvarkymo veiksmai.

- 3.1. Dėl kiekvienos siuntos Miškų stebėsenos padalinys (MSP) pateikia eksporto prašymo formą licencijas išduodančiai institucijai, pranešdamas licencijas išduodančiai institucijai, kad MSVV pateikė prašymą leisti eksportuoti medienos produktą ir atitinka MSP eksporto reikalavimus.
- 3.2. Gavusi eksporto prašymo formą licencijas išduodanti institucija patikrina duomenis Centrinėje informacinėje duomenų bazėje (CID), kad įsitikintų, jog MSVV atitinka GMTUS reikalavimus.
- 3.3. Peržiūrėjusi eksporto prašymo formą, patikrinusi CID ir gavusi patvirtinimą, kad MSVV atitinka GMTUS reikalavimus, licencijas išduodanti institucija atitinkamai siuntai išduoda FLEGT licenciją.

- 3.4. Jeigu MSVV neatitinka GMTUS reikalavimų, licencijas išduodanti institucija informuoja MSVV apie nustatytus neatitikties atvejus, ir MSVV suteikiama galimybė juos ištaisyti. Jeigu MSVV negali ištaisyti tų neatitikties atvejų, licencijas išduodanti institucija atmeta atitinkamos siuntos eksporto prašymo formą.
- 3.5. FLEGT licencija išduodama prieš MAPOS atliekamą siuntos muitinį įforminimą.
- 3.6. FLEGT licencijavimo schema taip pat taikoma eksportuojant į Sąjungos rinką bet kokius į I priedą įtrauktų medienos produktų pavyzdžius ir parodomosios paskirties produktus.
- 3.7. Licencijas išduodanti institucija visų patvirtintų FLEGT licencijų elektronines kopijas pateikia atitinkamai Sąjungos muitinei ir kompetentingai institucijai.
- 3.8. Visi su FLEGT licencijų išdavimu, įskaitant atmestas paraiškas, susiję duomenų įrašai saugomi CID duomenų bazėje.
- 3.9. Prieš pradedant veikti FLEGT licencijavimo schemai parengiamos ir viešai paskelbiamos atitinkamos formos ir procedūros, taikomos prašant išduoti FLEGT licenciją.

Informacijos srauto schema

4. Popierinės formos FLEGT licencijų techninės specifikacijos

- 4.1. Popierinės formos licencijos atitinka 1 priedėlyje nustatytą formatą.
- 4.2. A4 formato popieriuje turi būti vandens ženklai su Gajanos miškininkystės komisijos (GMK) logotipu ir antspaudu.
- 4.3. Licencijos pildomos rašomąja mašinėle ar kompiuteriu arba, prireikus, gali būti rašomos ranka.
- 4.4. Licencijas išduodanti institucija naudoja plieninį antspaudą.
- 4.5. Įrašydama skiriamą kiekį, licencijas išduodanti institucija taiko tokį apsaugos nuo klastojimo būdą, kad nebūtų įmanoma įterpti papildomų skaitmenų ar nuorodų.
- 4.6. Užpildytoje licencijos formoje negali būti taisymų ar pakeitimų, nebent jų autentiškumas būtų patvirtintas licencijas išduodančios institucijos antspaudu ir parašu.
- 4.7. Licencijos spausdinamos ir pildomos anglų kalba.

5. Elektroninės formos FLEGT licencijų techninės specifikacijos

5.1. FLEGT licencijos gali būti išduodamos ir tvarkomos naudojant GMTUS sukurtas elektronines sistemas.

5.2. Sąjungos valstybėse narėse, neprisijungusiose prie elektroninės sistemos, pateikiama popierinė licencija.

6. FLEGT licencijų kopijos

6.1. Parengiamas FLEGT licencijos originalas ir keturios kopijos:

- i) „Originalas“ kompetentingai institucijai;
- ii) „Kopija paskirties šalies muitinei“;
- iii) „Kopija importuotojui“;
- iv) „Kopija licencijas išduodančiai institucijai“;
- v) „Kopija licencijos savininkui“.

- 6.2. FLEGT licencijos, pažymėtos kaip „Originalas“ kompetentingai institucijai, „Kopija importuotojui“ ir „Kopija paskirties šalies muitinei“, atiduodamos licencijos savininkui, kuris jas nusiunčia importuotojui.
- 6.3. Importuotojas pateikia originalą kompetentingai institucijai, o atitinkamą kopiją – Sąjungos valstybės narės, kurioje ta siunta, kurios licencija išduota, yra deklaruojama numatant ją išleisti į laisvą apyvartą, muitinei. Kopiją, pažymėtą kaip „Kopija importuotojui“, importuotojas saugo savo archyvuose.
- 6.4. Kopiją, pažymėtą kaip „Kopija licencijas išduodančiai institucijai“, licencijas išduodanti institucija saugo savo archyvuose ir ateityje gali ja remtis tikrindama išduotas licencijas.
- 6.5. Kopija, pažymėta kaip „Kopija licencijos savininkui“, atiduodama licencijos savininkui ir jis ją saugo savo archyvuose.
- 6.6. Atitinkamai Sąjungos muitinei ir kompetentingai institucijai taip pat pateikiamos FLEGT licencijos elektroninės kopijos.
- 6.7. Licencijas išduodanti institucija saugo FLEGT licencijos kopiją savo archyvuose, o elektroninė kopija saugoma VISS CID duomenų bazėje.

7. FLEGT licencijų galiojimas, panaikinimas ir pakeitimas

7.1. FLEGT licencijų galiojimas ir nustojimas galioti

FLEGT licencijos pradeda galioti jų išdavimo dieną ir galioja šešis mėnesius nuo išdavimo dienos. Galiojimo pabaigos data bus nurodyta FLEGT licencijose;

FLEGT licencijos nebegalioja ir grąžinamos licencijas išduodančiai institucijai, jeigu medienos produktai, kuriems skirta ta licencija, yra prarandami arba sugadinami juos vežant, bet dar neatvežus į Sąjungą, arba jeigu eksportas nevykdomas ir licencijos savininkas neprašo licencijos pratęsti.

7.2. FLEGT licencijos panaikinimas

FLEGT licencija bus panaikinta tokiais atvejais:

- dėl bet kokio licencijos savininko padaryto su siunta susijusio pažeidimo, kuris nustatomas po FLEGT licencijos išdavimo, taip pat
- licencijos savininkui nusprendus ją nesinaudoti ir savanoriškai grąžinus.

7.3. FLEGT licencijos pakeitimas

Jeigu FLEGT licencija pametama, pavagiama arba sunaikinama, licencijos savininkas arba jo įgaliotasis atstovas gali prašyti licencijas išduodančios institucijos išduoti pakaitinę licenciją, pateikdamas licencijos originalo ir (arba) kopijos praradimo, vagystės ar sunaikinimo įrodymų.

Kai licencijas išduodančią instituciją tenkina pateiktas pagrindimas, kodėl licenciją reikia pakeisti, ji, gavusi licencijos savininko prašymą, išduoda pakaitinę licenciją.

Pakaitinėse FLEGT licencijose pateikiama originalioje FLEGT licencijoje buvusi informacija ir duomenys, įskaitant FLEGT licencijos numerį; ant pakaitinės FLEGT licencijos nurodoma „Pakaitinė licencija“.

Jei pamesta ar pavogta licencija vėliau surandama, ji nebenaudojama ir grąžinama licencijas išduodančiai institucijai.

7.4. Pakartotinė paraiška išduoti FLEGT licenciją

Eksportuotojas prašo išduoti naują FLEGT licenciją visais atvejais, kai kaip nors pakinta medienos produktas, SS kodas, medžių rūšis ar vienetų skaičius, arba siuntos svoris ir (arba) tūris pakinta daugiau kaip 10 proc., palyginti su tuo, kas nurodyta FLEGT licencijoje.

8. Su FLEGT licencijomis susijusių reikalavimų neatitikties atvejų tvarkymas

Tais atvejais, kai padaromas bet koks su medienos produktais susijęs pažeidimas ar pateikiama apgaulingos informacijos, suklastojama FLEGT licencija ar kaip nors pakeičiama joje pateikta informacija arba pažeidžiamos FLEGT licencijavimo taisyklės, licencijas išduodanti institucija taiko Gajanos įstatymų nustatytas sankcijas.

9. Abejonių dėl licencijos galiojimo pašalinimas

9.1. Tais atvejais, kai kyla abejonių dėl licencijos, jos dublikato ar pakaitinės licencijos galiojimo arba autentiškumo, Sąjungos valstybės narės kompetentinga institucija gali prašyti licencijas išduodančios institucijos pateikti papildomos informacijos.

9.2. Prireikus licencijas išduodanti institucija gali prašyti kompetentingos institucijos atsiųsti tos licencijos arba pakaitinės licencijos kopiją.

9.3. Jeigu licencijas išduodanti institucija mano, kad tai reikalinga, ji panaikina licenciją ir išduoda pataisytą jos originalą, kurio autentiškumas patvirtinamas antspaudu „Dublikatas“, ir jį nusiunčia kompetentingai institucijai.

- 9.4. Jeigu licencijos galiojimas patvirtinamas, licencijas išduodanti institucija apie tai praneša kompetentingai institucijai, geriausia elektroninėmis priemonėmis. Bet kokių kompetentingai institucijai grąžinamų kopijų autentiškumas patvirtinamas antspaudu „Patvirtinta [data]“.
- 9.5. Jeigu atitinkama licencija negalioja, licencijas išduodanti institucija apie tai praneša kompetentingai institucijai, geriausia elektroninėmis priemonėmis, ir abi institucijos imasi tinkamų veiksmų.

PRIEDĖLIAI

1. Licencijos forma (1 ir 2 šablonai)
2. Pildymo instrukcijos

1 šablonas. FLEGT licencijos forma

Europos Sąjunga		FLEGT	
ORIGINALAS	1. Licencijas išduodanti institucija Pavadinimas Adresas	2. Importuotojas Pavadinimas Adresas	
	3. FLEGT licencijos numeris	4. Galiojimo pabaigos data..... _ _ _ _ _ _ _	
	5. Eksportuojanti šalis	7. Transporto priemonė	
	6. ISO kodas		
	8. Licencijos savininkas [pavadinimas ir adresas]		
	9. Medienos produktų prekinis aprašas	10. SS pozicija	
	11. Bendrinis ir mokslinis pavadinimai	12. Medienos ruošos šalys	13. Medienos ruošos šalies ISO kodas
	14. Tūris (m ³)	15. Grynasis svoris (kg)	16. Vienetų skaičius
	17. Skiriamieji ženklai (jei tokių yra)		
	18. Licencijas išduodančios institucijos parašas ir antspaudas Pavadinimas Vieta ir data		

2 šablonas. Papildoma informacija apie sudėtines siuntas

ŠI INFORMACIJA YRA SUSIJUSI SU FLEGT LICENCIJA:

Licencijos numeris

Galiojimo pabaigos data:

Licencijos savininko pavadinimas:

Importuotojo pavadinimas:

Eilės Nr.	Medienos produktų prekinis aprašas	SS pozicija	Bendrinis ir mokslinis pavadinimai	Medienos ruošos šalys	Medienos ruošos šalies ISO kodas	Tūris (m³)*	Grynasis svoris (kg)*	Vienetų skaičius
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								

* Būtina pateikti tūrio arba svorio duomenis.

Išdavimo vieta	Data (DD/MM/MMMM):	Licencijas išduodančios institucijos parašas ir antspaudas			
----------------	--------------------	--	--	--	--

Pildymo instrukcijos

Bendrosios pastabos:

- Pildyti didžiosiomis raidėmis.
- ISO kodai yra tarptautiniai standartiniai dviraidežiai valstybių kodai.
- Atsižvelgiant į licencijos kopijos gavėją, žyma „Originalas“ 1 šablone turės būti pakeičiama viena iš toliau nurodytų žymų: „KOPIJA PASKIRTIES ŠALIES MUITINEI“, „KOPIJA IMPORTUOTOJUI“, „KOPIJA LICENCIJAS IŠDUODANČIAI INSTITUCIJAI“, „KOPIJA LICENCIJOS SAVININKUI“

1 laukelis	Licencijas išduodanti institucija	Nurodyti licencijas išduodančios institucijos visą pavadinimą ir adresą.
2 laukelis	Importuotojas	Nurodyti visą importuotojo pavadinimą ir adresą.
3 laukelis	FLEGT licencijos numeris	Aiškiai nurodyti reikiamo formato licencijos numerį.
4 laukelis	Galiojimo pabaigos data	Aiškiai nurodyti licencijos galiojimo pabaigos datą.
5 laukelis	Eksportuojanti šalis	Tai yra šalis partnerė (Gajana), iš kurios medienos produktai eksportuoti į Sąjungą.
6 laukelis	ISO kodas	Nurodyti dviraideį Gajanos kodą.
7 laukelis	Transporto priemonė	Nurodyti transporto priemonę, naudotą eksportavimo vietoje.

8 laukelis	Licencijos savininkas	Nurodyti eksportuotojo pavadinimą ir adresą.
9 laukelis	Medienos produktų prekinis aprašas	Nurodyti medienos produkto (-ų) prekinį aprašą.
10 laukelis	SS pozicija	Keturių arba šešių skaitmenų prekės kodas, nustatytas pagal Suderintą prekių aprašymo ir kodavimo sistemą, kaip apibūdinta šio Susitarimo I priede.
11 laukelis	Bendriniis ir mokslinis pavadinimai	Nurodyti medžių, kurių mediena naudota gaminant produktą, rūšių bendrinius ir mokslinius pavadinimus. Jei sudėtinio produkto sudėtyje yra kelių rūšių medžių medienos, tas rūšis reikia nurodyti atskirose eilutėse. Šio laukelio galima nepildyti, kai sudėtinis produktas arba produkto sudedamoji dalis pagaminta iš kelių rūšių medžių medienos ir tų rūšių nebeįmanoma identifikuoti (pvz., medienos drožlių plokštė).
12 laukelis	Medienos ruošos šalys	Nurodyti valstybes, kuriose vykdyta 10 laukelyje nurodytos rūšies medienos ruošą. Sudėtinio produktu atveju nurodyti visus naudotos medienos šaltinius. Šio laukelio galima nepildyti, kai sudėtinis produktas arba produkto sudedamoji dalis pagaminta iš kelių rūšių medžių medienos ir tų rūšių nebeįmanoma identifikuoti (pvz., medienos drožlių plokštė).
13 laukelis	ISO kodai	Įrašyti 12 laukelyje nurodytų valstybių ISO kodus. Šio laukelio galima nepildyti, kai sudėtinis produktas arba produkto sudedamoji dalis pagaminta iš kelių rūšių medžių medienos ir tų rūšių nebeįmanoma identifikuoti (pvz., medienos drožlių plokštė).
14 laukelis	Tūris (m ³)	Nurodyti bendrą tūrį, išreikštą kubiniais metrais. Šio laukelio galima nepildyti, jei pateikiama reikiama informacija 15 laukelyje.

15 laukelis	Grynasis svoris (kg)	Nurodyti bendrą svorį kilogramais. Tai grynoji medienos produktų masė be tiesioginių talpyklų ar pakuočių, išskyrus atramas, tarpiklius, lipdukus ir pan. Šio laukelio galima nepildyti, jei pateikiama reikiama informacija 14 laukelyje.
16 laukelis	Vienetų skaičius	Nurodyti vienetų skaičių, jei tai yra geriausias būdas nurodyti pagaminto produkto kiekį. Šio laukelio galima nepildyti.
17 laukelis	Skiriamieji ženklai	Kai tinka, nurodyti bet kokius skiriamuosius ženklus, pvz., partijos numerį ar konosamento numerį. Šio laukelio galima nepildyti.
18 laukelis	Licencijas išduodančios institucijos parašas ir antspaudas	Šiame laukelyje turi pasirašyti įgaliotasis pareigūnas ir uždedamas licencijas išduodančios institucijos oficialus antspaudas. Taip pat turi būti nurodytas pasirašančio asmens vardas ir pavardė, vieta ir data.

GAJANOS MEDIENOS TEISĖTUMO UŽTIKRINIMO SISTEMA (GMTUS)

1 ĮVADAS

2 GMTUS TAIKYMO SRITIS

2.1 Medienos produktai, kuriems taikoma GMTUS

2.2 Medienos kilmės šaltiniai

2.3 Miškų sektoriaus veiklos vykdytojai, kuriems taikoma GMTUS

2.4 Taikomi teisės aktai ir procedūros

2.5 Įgyvendinant GMTUS dalyvaujančių subjektų funkcijos ir pareigos

2.6 Veiksmingam koordinavimui užtikrinti reikalingų struktūrų diegimas

3 GMTUS APIBŪDINIMAS

3.1 Miško skyrimas ir medienos ruošos teisės

3.2 Teisėtumo apibrėžtis

3.3 MJSS reikalavimai

3.4 Skyrimo proceso, teisėtumo apibrėžties ir MJSS reikalavimų atitikties tikrinimas

3.5 Neatitikties atvejų tvarkymas

3.6 Jungtinis tikrinimas

3.7 Duomenų ir informacijos rinkimas ir tvarkymas

3.8 FLEGT licencijavimo schema

3.9 Nepriklausomas auditas

3.10 GMTUS skundų nagrinėjimo tvarka

3.11 GMTUS įgyvendinimo stebėseną

4 GMTUS ĮGYVENDINIMO PAGALBINIŲ SISTEMŲ STIPRINIMAS

PRIEDĖLIS

1 ĮVADAS

Dedant tarptautines pastangas kovoti su neteisėtu miškų kirtimu ir susijusia prekyba, vis daugiau valstybių imasi prekybos neteisėtais medienos produktais prevencijos priemonių. Šis Susitarimas papildo Gajanos ekologiškai tvaraus valstybės vystymosi strategiją. Įgyvendindama šį Susitarimą Gajana remsis savo esama teisėtumo užtikrinimo sistema, toliau stiprindama kovą su neteisėtu miškų kirtimu ir susijusia prekyba ir siekdama užtikrinti, kad miškų naikinimo ir alinimo mastai nebūtų dideli.

Gajanos medienos teisėtumo užtikrinimo sistema (GMTUS) grindžiama nacionaline teisės sistema ir ja siekiama užtikrinti Gajanos medienos produktų teisėtumą. Šiuo tikslu GMTUS bus sukurta patikima teisėtumo užtikrinimo sistema, kurioje bus garantuojamas medienos ruošos, vežimo ir perdirbimo, taip pat medienos produktų eksporto ir importo teisėtumas. Ji apims atitikties patikras siekiant įsitikinti, kad medienos produktai yra teisėtai pagaminti, nepriklausomai nuo numatomos jų paskirties rinkos. Bus užtikrinama, kad teisėtų Sąjungos rinkai skirtų medienos produktų siuntoms būtų išduodamos FLEGT licencijos ir eksporto sertifikatai, o siuntoms į visas kitas paskirties rinkas – tik eksporto sertifikatai. Be to, GMTUS bus tikrinamas importuojamų medienos produktų teisėtumas.

Gajana stiprins ir plėtos savo dabartinę Medienos judėjimo sekimo sistemą (MJSS) ir kitas valdžios kontrolės sistemas, kuriomis užtikrinamas jos medienos produktų teisėtumas. Dabartinė MJSS yra sekimo kortelių ir popierinių dokumentų naudojimu grindžiama sistema, kurioje galima efektyviai stebėti šalies vidaus ir tarptautinei prekybai skirtų medienos produktų judėjimą. MJSS bus susieta su Gajanos nacionaline teisės sistema pagrįsta teisėtumo apibrėžtimi ir taps vienu pagrindinių GMTUS elementų.

Atliekant dabartinės MJSS ir tikrinimo procedūrų vertinimą buvo įvertintas GMTUS reikalavimų praktiškumas ir taikomumas. Taip pat nustatytos priemonės ir šalinamos spragos įgyvendinimo etape, siekiant užtikrinti medienos teisėtumą griežtomis patikromis, tikrinimo ir patvirtinimo procedūromis.

Kai kurios iš šių priemonių yra viešojo sektoriaus tarpinstitucinio koordinavimo, visų pirma tarp Gajanos miškininkystės komisijos (GMK) ir kitų žemėtvarkos tarnybų, stiprinimas siekiant toliau tobulinti žemės skyrimo procesus ir spręsti susijusias problemas; galimybių visuomenei susipažinti su informacija apie miškininkystės sektorių didinimas; teisinės sistemos stiprinimas; GMK duomenų valdymo informacinės ir ryšių sistemos patobulinimas; taip pat griežtesnių tikrinimo ir patvirtinimo procedūrų kūrimas. Pastangos užpildyti kai kurias nustatytas spragas apima neatitikties atvejų nustatymo, užfiksavimo ir tvarkymo sistemų kūrimą; skundų tvarkymą ir sprendimą; reguliarių trečiojo asmens atliekamų auditų planavimą siekiant vertinti ir tobulinti GMTUS; taip pat medienos eksporto FLEGT licencijų išdavimo skyriaus įsteigimą. Siekiant užtikrinti pažangą tose srityse, kurias, kaip nustatyta, reikia stiprinti, bus sukurtos įgyvendinimo struktūros.

GMTUS sukurta per Nacionalinės techninės darbo grupės koordinuojamą procesą, kuriame dalyvavo daugelis suinteresuotųjų šalių. Į šį procesą įtraukta dauguma svarbiausių Gajanos miškų sektoriaus suinteresuotųjų šalių ir kitos interesų grupės. Keliuose susitikimuose, organizuotuose visos šalies mastu, svarbiausioms suinteresuotosioms šalims suteikta informacijos ir su jomis konsultuotasi dėl SPS proceso. Bendru sutarimu su šiomis suinteresuotosiomis šalimis buvo išsamiai susitarta dėl įvairių GMTUS elementų, įtrauktų į šį priedą.

Kuriant GMTUS dalyvavo šios suinteresuotosios šalys: miško kirtėjai, lentpjoviai, produktų gamintojai, prekyautojai mediena, eksportuotojai, importuotojai ir vežėjai, muitinės tarpininkai, taip pat miškakirčių asociacijų, Amerikos indėnų kaimų ir bendruomenių, čiabuvių nevyriausybinių organizacijų, vyriausybės ministerijų ir (arba) institucijų atstovai.

2 GMTUS TAIKYMO SRITIS

2.1 Medienos produktai, kuriems taikoma GMTUS

Medienos produktai, kuriems taikoma GMTUS, ir jų atitinkama Suderintas prekių aprašymo ir kodavimo sistema nurodyti I priede. Praėjus dvejiems metams nuo FLEGT licencijavimo pradžios Šalys apsvarsto galimybę į I priedą įtraukti daugiau produktų.

2.2 Medienos kilmės šaltiniai

Medienos kilmės šaltiniai skirstomi į šešias pagrindines kategorijas:

- a) mažos koncesijos teritorijos – 8 097 hektarų ar mažesnės teritorijos. Mažose koncesijos teritorijose veiklą vykdančios MSVV turi turėti valstybinio miško naudojimo leidimą – tai gali būti leidimas naudoti valstybinį mišką arba bendruomeninio miško valdymo susitarimas. Šiuos valstybinio miško naudojimo leidimus GMK išduoda ne ilgesniam kaip dvejų metų laikotarpiui, jie gali būti tam tikromis sąlygomis pratęsimi ir apima patvirtintas kvotas. Mažose koncesijos teritorijose privaloma laikytis 2018 m. Praktikos kodekso Nr. 1 ir Miško darbų (mažose koncesijos teritorijose) gairių. Mažose koncesijos teritorijose nereikalaujama atlikti prieškiriminės inventORIZacijos;
- b) didelės koncesijos teritorijos yra didesnės nei 8 097 hektarų teritorijos. Didelėse koncesijos teritorijose veiklą vykdančios MSVV turi turėti GMK išduotą valstybinio miško naudojimo leidimą. Šie valstybinio miško naudojimo leidimai gali būti miško koncesijos sutartis arba išteklių žvalgymo leidimas. Miško koncesijos sutartys gali būti medienos pardavimo sutartys arba kirtavietės nuomos sutartys. Šie VMNL išduodami po to, kai MSVV gauna išteklių žvalgymo leidimą, sudarant sutartį ne ilgesniam kaip 40 metų laikotarpiui, po kurio ji gali būti tam tikromis sąlygomis pratęsiama. Didelėse koncesijos teritorijose privaloma laikytis 2018 m. Praktikos kodekso Nr. 1 ir Miško darbų (didelėse koncesijos teritorijose) gairių. Į minėtą praktikos kodeksą bus įtrauktos nuostatos dėl MSVV rengiamo miškotvarkos plano, metinio veiklos plano ir atliekamos prieškiriminės inventORIZacijos, kaip nustatyta Gairėse dėl miškotvarkos planų;

- c) Amerikos indėnų kaimas. Amerikos indėnų įstatyme (Gajanos teisyno 29:01 skyrius) „kaimas“ arba „Amerikos indėnų kaimas“ apibrėžiamas kaip „Amerikos indėnų grupė, užimanti arba naudojanti kaimo žemę“, o „kaimo žemė“ apibrėžiama kaip „žemė, kurios nuosavybė priklauso kaimo bendruomenei“, suteikta pagal nuosavybės teisės liudijimą valdyti kaimo tarybai (KT) to kaimo gyventojų labui. Kaimo tarybai suteikiamas absoliučios teisės į žemę suteikimo patvirtinimas arba nuosavybės teisės liudijimas žemės nuosavybei patvirtinti. Amerikos indėnų kaimas tampa MSVV tada, kai sudaro sutartį su GMK dėl komercinės medienos ruošos to Amerikos indėnų kaimo teritorijoje;
- d) privati žemė – 2009 m. Miškų įstatyme Nr. 6 privati žemė apibrėžta kaip „žemė, kuri nėra valstybinė žemė ar kaimo žemė“. Privati žemė teisėtai priklauso fiziniam asmeniui ar asmenims arba juridiniam asmeniui pagal registruotą nuosavybės teisę, senosios sistemos žemės nuosavybės teisę (angl. *transport*) arba suteiktą absoliučią teisę į žemę. Privačios žemės savininkas MSVV tampa tada, kai sudaro sutartį su GMK dėl komercinės medienos ruošos tos privačios žemės teritorijoje.
- e) valstybinė žemė¹, kurios paskirtis keičiama. Gali būti utilizuojami medienos produktai iš valstybinės žemės plotų, kuriuose atitinkamos ministerijos ir (arba) vyriausybės institucijos yra patvirtinusios žemės paskirties keitimą į ne miško žemę, pagal šiuos leidimus:
- i) kasybos licenciją arba leidimą. Gajanos geologijos ir kasyklų komisija išduoda kasybos licenciją arba leidimą dėl bet kokių naudingųjų iškasenų išteklių žvalgymo, kasybos, gavimo ir paėmimo nuosavybės valstybinės žemės teritorijoje. Kasybos licencijos arba leidimo turėtojas MSVV tampa tada, kai GMK jam leidžia utilizuoti medienos produktus toje teritorijoje;

¹ Valstybinė žemė apima ir valstybinių miškų plotus.
EU/GY/V priedas/lt 7

- ii) nuomos sutartį. Gajanos žemės ir topografijos komisija suteikia galimybę išsinuomoti valstybinės žemės plotą žemės ūkio ar kitai veiklai vykdyti. Nuomos sutarties turėtojas MSVV tampa tada, kai GMK jam leidžia utilizuoti medienos produktus toje teritorijoje;
- iii) su infrastruktūra (keliais, hidroelektrinėmis, užtvankomis ir kt.) susijusius leidimus. Prezidentūros kanceliarija suteikia leidimą statyti hidroelektrines. Viešųjų darbų ministerija suteikia leidimus vykdyti visus kitus infrastruktūros darbus, pavyzdžiui, susijusius su keliais ir tiltais. Infrastruktūros leidimo turėtojas MSVV tampa tada, kai GMK jam leidžia utilizuoti medienos produktus toje teritorijoje.

Siekdamas utilizuoti medieną sklype, kurio paskirtis keičiama (komerciniam naudojimui), bet kurio iš minėtų leidimų turėtojas turi pirma užsiregistruoti GMK, kad taptų MSVV, ir laikytis 3 skirsnyje nustatytų taisyklių. Jei bet kurio iš minėtų leidimų turėtojas neketina naudoti patvirtintoje teritorijoje esančios medienos komerciniais tikslais ar kaip nors kitaip jos naudoti, leidimo turėtojui nereikia registruotis GMK ir jis netampa MSVV. Šiais atvejais laikoma, kad mediena yra palikta (žr. 3.3.10 skirsnį);

- f) importuoti medienos produktai. Importuotojas tampa MSVV, kai GMK išduoda importo licenciją dėl I priede nurodytų medienos produktų importo;

- g) konfiskuoti medienos produktai. Medienos produktai konfiskuojami, kai įtariama, kad padarytas pažeidimas, prieštaraujantis 2009 m. Miškų įstatymo Nr. 6 nuostatoms. Konfiskuoti medienos produktai gali būti grąžinami į tiekimo grandinę po 3.3.10 skirsnyje nurodytų procedūrų.

2.3 MSVV, kuriems taikoma GMTUS

MSVV klasifikuojami pagal šias veiklos rūšis, apimančias medienos ruošą ir medienos produktų importą, vežimą, perdirbimą, prekybą ir eksportą:

- VMNL (mažose ir didelėse koncesijos teritorijose)
- Amerikos indėnų kaimai
- Veikla privačioje žemėje
- Valstybinė žemė, kurios paskirtis keičiama
- Medienos produktų perdirbimas ir (arba) pardavimas
- Medienos produktų eksportas ir (arba) importas

2.4 Taikomi teisės aktai ir procedūros

Teisėtumo apibrėžtyje nustatyti taikomi teisės aktai (įskaitant taisykles), kuriais grindžiama GMTUS (žr. II priedo priedėlį). Šie teisės aktai sudaro teisinę sistemą, taikomą Gajanos miškininkystės sektoriui, ir prisideda prie šalies pastangų siekti tvarios miškotvarkos (TM). Jais siekiama kovoti su neteisėtu miškų kirtimu ir susijusia prekyba. Veiksmingu šiame Susitarime nurodytos nacionalinės teisės sistemos įgyvendinimu siekiama skatinti gerą miškų valdymą ir užtikrinti GMTUS patikimumą.

2.5 Įgyvendinant GMTUS dalyvaujančių subjektų funkcijos ir pareigos

Toliau išvardytos vyriausybės ministerijos ir (arba) institucijos, dalyvausiančios tikrinant teisėtumo apibrėžties atitiktį ir tiekimo grandinės kontrolės procedūrų laikymąsi:

- GMK
- Valstybės pajamų tarnyba
- Amerikos indėnų reikalų ministerija
- Darbo ministerija

- Valstybinio socialinio draudimo valdyba
- Gajanos žemės ir topografijos komisija
- Gajanos geologijos ir kasyklų komisija
- Aplinkos apsaugos agentūra
- Žemės nuosavybės aktų ir komercinės veiklos registrų institucija
- Savišalpos draugijų registras
- Kooperatinių bendrovių departamentas
- Žemės nuosavybės aktų registras
- Žemės kadastras
- Valstybinė augalų apsaugos organizacija
- Laukinės gamtos apsaugos ir valdymo komisija

- Viešųjų darbų ministerija
- Prezidentūros kanceliarija

Visos ministerijos ir (arba) vyriausybės institucijos bus pagal savo įgaliojimus atsakingos už MSVV atitikties teisėtumo apibrėžčiai tikrinimą ir privalės teikti duomenis ir informaciją Valdymo informacinių sistemų skyriui (VISS), kuriame bus tvarkomos ir saugomos MSVV elektroninės duomenų bylos. GMTUS įgyvendinimo etape ministerijų ir (arba) vyriausybinių institucijų funkcijos ir pareigos atliekant tikrinimą pagal GMTUS bus toliau plėtojamos ir bus apibendrintos GMTUS tikrinimo procedūrų vadove.

Toliau glaustai apibūdintos GMTUS dalyvaujančios ministerijos ir (arba) vyriausybės institucijos, kurios tikrins reikalavimų atitiktį ir teiks duomenis ir informaciją VISS:

1. GMK turi įstatymų nustatytą Gajanos valstybinių miškų valdymo ir reguliavimo įgaliojimą. GMK bus atsakinga už šio Susitarimo įgyvendinimą Gajanos vardu, įskaitant GMTUS valdymą koordinuojant darbą su kitomis ministerijomis ir (arba) vyriausybėmis institucijomis. Įgyvendinant GMTUS dalyvaus šie GMK padaliniai arba skyriai:

- Miško išteklių valdymo padalinys (MIVP) yra atsakingas už atitinkamų MSVV teisinio statuso nustatymą dėl į I priedą įtrauktų medienos produktų iš visų kilmės šaltinių. MIVP atlieka, peržiūri ir patvirtina priešskirtiminę inventORIZaciją didelėse koncesijos teritorijose ir atlieka inspektorių priešskirtiminių patikrinimų valstybinėje žemėje, kurios paskirtis keičiama. MIVP taip pat, kai tinka, peržiūri ir patvirtina susijusius MSVV valdymo ir veiklos planus. Be to, MIVP konsultuoja Miškų stebėsenos padalinį (MSP) dėl leidimo MSVV pradėti medienos ruošą. Tada MSP išduoda GMK sekimo korteles ir atitinkamus vežimo dokumentus (žr. 3.3.4 skirsnį);
- Miškų stebėsenos padalinys (MSP) yra atsakingas už visų MJSS svarbiųjų kontrolės taškų valdymą ir stebėseną. MSP taip pat išduoda GMK sekimo korteles ir vežimo dokumentus MSVV ir stebi jų naudojimą (žr. 3.3.4 skirsnį). Jis tai daro naudodamasis popieriniais dokumentais ir skaitmenine informacija visoje tiekimo grandinėje. Jei MSVV ketina sudaryti sutartį su trečiąja šalimi dėl medienos ruošos ir (arba) išgavimo iš kirtavietės to MSVV mažoje arba didelėje koncesijos teritorijoje, MSP patvirtina trečiojo asmens nuomos sutartį, sudaromą tarp MSVV ir trečiojo asmens; tačiau MSVV tebėra atsakingas už atitinkamų teisėtumo apibrėžties rodiklių atitiktį;

- Finansų padalinys (FP) yra atsakingas už priežiūrą, kaip MSVV vykdo finansines prievoles GMK;
- Valdymo informacinių sistemų skyrius (VISS) yra Finansų padalinio skyrius, atsakingas už bendrą Centrinės informacinės duomenų bazės (CID) valdymą. CID bus saugomi duomenys ir informacija, VISS naudojami vertinant MSVV ir jų veiklos teisinę atitiktį. VISS gauna, tikrina ir archyvuoja su GMTUS veikimu susijusius duomenis ir informaciją, teikiamus GMK padalinių, ministerijų ir (arba) vyriausybinių institucijų ir MSVV ir įtraukiamus į CID elektronines duomenų bylas. Reikalavimų neatitikties atveju VISS informuoja MSVV arba už tą neatitiktį atsakingą asmenį ir atnaujinama CID dalį, kurioje saugomi duomenys apie reikalavimų neatitiktį, remdamasis iš atitinkamų ministerijų ir (arba) vyriausybinių institucijų gauta informacija. VISS tikrins šiuos duomenis ir informaciją rengdamas dokumentų patikras, reguliariai palaikydamas ryšius su visais susijusiais MSVV ir atlikdamas duomenų analizę. VISS taip pat užtikrins CID informacijos patikimumą ir prieinamumą, visų pirma, kad būtų atnaujinamos MSVV elektroninės duomenų bylos. Jis taip pat bendradarbiaus su kitomis ministerijomis ir (arba) vyriausybėmis institucijomis siekdamas gerinti reguliarių duomenų perdavimą ir dalijimąsi duomenimis;

- Medienos teisėtumo ir prekybos skyrius (MTPS) bus Gajanos FLEGT licencijas išduodanti institucija. MTPS ir VISS dirbs nepriklausomai vienas nuo kito, kad nebūtų interesų konfliktų tarp VISS tikrinimo veiklos ir MTPS licencijų išdavimo veiklos. MTPS gaus ir nagrinės eksporto prašymų formas iš MSP. MTPS tikrins CID duomenis siekdamas nustatyti, ar MSVV atitinka GMTUS teisinius reikalavimus. Jeigu GMTUS reikalavimai tenkinami, MTPS išduos eksporto sertifikatus dėl eksporto į visas rinkas, taip pat FLEGT licencijas į I priedą įtrauktiems produktams, skirtiems eksportuoti į Sąjungą. Be to, MTPS bus atsakingas už medienos produktų importo licencijų išdavimą;
- Vidaus audito skyrius (VAS) yra atsakingas už vidaus auditą pagal GMK įgaliojimus. VAS vykdo su GMTUS susijusių duomenų ir informacijos kokybės kontrolę. Gavęs prašymą VAS taip pat pateiks GMK funkcijų atlikimo GMTUS ataskaitą nepriklausomam auditoriui.

2. Valstybės pajamų tarnyba yra Gajanos mokesčių ir muitinės administracija. Valstybės pajamų tarnybos Muitų, akcizų ir prekybos operacijų skyrius (MAPOS) užtikrins, kad visi iš Gajanos eksportuojami ir į Gajaną importuojami medienos produktai atitiktų su muitų ir akcizų funkcijomis susijusius GMTUS reikalavimus. MAPOS užtikrina, kad visi eksportuojami medienos produktai turėtų galiojančią FLEGT licenciją ir eksporto sertifikatą, kai eksportuojama į Sąjungos rinką, arba tik eksporto sertifikatą, kai eksportuojama į kitas rinkas. Jis taip pat stebi tranzitu vežamos medienos judėjimą nuo įvežimo į Gajaną punkto iki išvežimo iš šalies punkto.
3. Amerikos indėnų reikalų ministerija yra atsakinga už kaimo tarybų rinkimų tikrinimą Amerikos indėnų kaimuose, užsiimančiuose komercine medienos ruošos veikla.
4. Darbo ministerija yra atsakinga už tikrinimą, kaip MSVV vykdo savo socialines ir su darbo jėga susijusias prievoles pagal teisėtumo apibrėžtį.
5. Valstybinio socialinio draudimo valdyba yra atsakinga už MSVV registravimo ir jų socialinio draudimo įmokų mokėjimo priežiūrą ir kontrolę. Valstybinio socialinio draudimo valdyba taip pat yra atsakinga už tikrinimą, ar MSVV atitinka susijusį teisėtumo apibrėžties rodiklį.

6. Gajanos žemės ir topografijos komisija yra atsakinga už absoliučių teisių į žemę suteikimą ir žemės nuomą valstybinės žemės plotuose. Ji palaiko ryšius su visomis ministerijomis ir (arba) vyriausybėmis institucijomis, dalyvaujančiomis registruojant ir saugant su valstybinės žemės sklypais susijusių duomenų įrašus.
7. Gajanos geologijos ir kasyklų komisija yra atsakinga už naudingųjų iškasenų kasybos licencijų arba leidimų išdavimą ir tvarkymą.
8. Aplinkos apsaugos agentūra (AAA) yra atsakinga už aplinkosaugos leidimų išdavimą ir tvarkymą.
9. Žemės nuosavybės aktų ir komercinės veiklos registrų institucija yra atsakinga už įsteigtų bendrovių arba juridinių asmenų registravimą.
10. Savišalpos draugijų registras yra atsakingas už MSVV iš bendruomeninio miškų valdymo asociacijų, patenkančių į Savišalpos draugijų registro kategorijas, registravimą.
11. Kooperatinių bendrovių departamentas yra atsakingas už MSVV iš bendruomeninio miškų valdymo asociacijų, patenkančių į kooperatinių bendrovių kategorijas, registravimą.

12. Žemės nuosavybės aktų registras yra atsakingas už žemės, kurios statusas keičiamas iš valstybinės į privačią žemę, registravimą ir nuosavybės teisių nustatymą.
13. Žemės kadastras yra atsakingas už privačios žemės registravimą ir nuosavybės teisių nustatymą.
14. Valstybinė augalų apsaugos organizacija yra atsakinga už su medienos produktais susijusių importo leidimų, fitosanitarinių sertifikatų ir su karantinu susijusių dalykų tvarkymą.
15. Laukinės gamtos apsaugos ir valdymo komisija yra valdymo institucija pagal Nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos konvenciją (CITES) ir yra atsakinga už CITES leidimų išdavimą eksporto ir importo vietose.
16. Viešųjų darbų ministerija yra atsakinga už pagrindinės viešosios infrastruktūros planavimą, statybą ir priežiūrą Gajanoje ir už infrastruktūros darbų patvirtinimo (leidimų) suteikimą ir tvarkymą.
17. Prezidentūros kanceliarija yra atsakinga už hidroelektrinių statybos patvirtinimą (hidroenergetikos licencija).

2.6 Veiksmingam koordinavimui užtikrinti reikalingų struktūrų diegimas

Siekiant užtikrinti sklandų darbą ir koordinavimą tarp Vyriausybės ir nevyriausybinių organizacijų, dalyvaujančių įgyvendinant šį Susitarimą, bus sustiprintas FLEGT SPS sekretoriatas ir įsteigtas Vyriausybės darbo koordinavimo organas ir Nacionalinė įgyvendinimo darbo grupė.

2.6.1 FLEGT SPS sekretoriatas

FLEGT SPS sekretoriatas bus GMK dalis ir atliks Nacionalinės įgyvendinimo darbo grupės sekretoriato funkcijas. Šis sekretoriatas koordinuos ir lengvins veiklą, vykdomą pagal Nacionalinės įgyvendinimo darbo grupės patvirtintą darbo planą. Jis taip pat teiks logistinę ir techninę paramą Vyriausybės darbo koordinavimo organo ir Jungtinio stebėsenos ir priežiūros komiteto (JSPK) posėdžiams.

2.6.2 Vyriausybės darbo koordinavimo organas

Vyriausybės darbo koordinavimo organas bus įsteigtas ir jo funkcijos oficialiai nustatytos Vyriausybės direktyva. Jis veiks kaip ministerijų ir vyriausybinių institucijų, dalyvaujančių rengiant ir įgyvendinant šį Susitarimą, darbo koordinavimo organas. Bus parengtas ir visų ministerijų ir (arba) vyriausybinių institucijų pasirašytas bendras susitarimo memorandumas (SM), kuriuo bus nustatytas jų įsipareigojimas dalyvauti Vyriausybės darbo koordinavimo organo darbe. Vyriausybės darbo koordinavimo organas užtikrins veiksmingą šio Susitarimo įgyvendinimą pagal kiekvienos institucijos teisėkūros ir politinius įgaliojimus. Prireikus jis galės papildomai įtraukti ir bet kokius kitus valdžios sektoriaus subjektus.

Vyriausybės darbo koordinavimo organo funkcijos apima:

- su GMTUS veikimu susijusių ministerijų ir (arba) vyriausybinių institucijų dabartinių procedūrų peržiūrą siekiant nustatyti ir pašalinti bet kokias tų procedūrų spragas ir dubliavimą;
- indėlį kuriant ir įgyvendinant GMTUS;

- nuolatinį GMTUS kūrimo ir įgyvendinimo vertinimą;
- rekomendacijas atlikti patobulinimus ir klausimų, kurių gali kilti dėl GMTUS veikimo, sprendimą, taip pat
- GMTUS tikrinimo procedūrų kūrimą: šios procedūros bus grindžiamos neatitikties rizikos analize (žr. 3.4.1 skirsnį) siekiant užtikrinti masto ekonomiką ir koordinavimą tarp ministerijų ir vyriausybinių institucijų.

Vyriausybės darbo koordinavimo organo atstovaujamos ministerijos ir (arba) vyriausybės institucijos rengs reguliarius, periodinius ir pagal poreikius sušaukiamus posėdžius svarstydamos GMTUS veikimo klausimus.

Įgyvendinimo etape GMK parengs SM ar kitokius tinkamus darbo susitarimus su kiekviena iš šių ministerijų ir (arba) vyriausybinių institucijų, kad būtų nustatyti keitimosi duomenimis ir informacija protokolai ir procedūros. Derybos dėl SM vyks ir jie bus pasirašyti GMTUS įgyvendinimo etape. Tuo tikslu ministerijos ir (arba) vyriausybės institucijos turės paskirti SPS ryšių punktą ir pakaitinį organą.

SM arba kiti tinkami darbo susitarimai apims bent šiuos dalykus:

- susitarimą dėl atitikties patvirtinimo dokumentų ir atitikties vertinimo rezultatų pateikimo VISS;
- informacijos, kurią reikia teikti, apibūdinimą ir jos formos nustatymą;
- informacijos teikimo dažnumą ir terminus;
- protokolo, pagal kurį apie MSVV atitikties reikalavimams statusą pranešama VISS, aprašymą;
- tikrinimo ir audito protokolus siekiant užtikrinti GMK teikiamų duomenų ir informacijos patikimumą;
- procedūrą, pagal kurią šalys prireikus galėtų pateikti užklausą dėl kokio nors dokumento ar atitikties patvirtinimo dokumento;
- procedūrą, taikomą GMK ar atitinkamai ministerijai arba vyriausybinei institucijai pažeidus SM sąlygas;
- bendradarbiavimą tarp ministerijų ir (arba) vyriausybinių institucijų atliekant tikrinimo ar stebėsenos vietoje užduotis;

- bet kokią kitą informaciją, kuri bus reikalinga efektyviam GMTUS veikimui užtikrinti, pavyzdžiui, institucijų bendrai organizuojamą visuomenės švietimo veiklą, sąmoningumo didinimo kampanijas ir dalijimosi informacija su kitomis žemėtvarkos tarnybomis priemonių kūrimą.

2.6.3 Nacionalinė įgyvendinimo darbo grupė

Nacionalinė įgyvendinimo darbo grupė (NĮDG) yra daugelio suinteresuotųjų šalių dalyvavimo organas, padėsiantis įgyvendinti SPS reglamentavimo sistemą. Joje dalyvauja ministerijų ir (arba) vyriausybinių institucijų atstovai, taip pat kitų privačiojo sektoriaus suinteresuotųjų šalių, pilietinės visuomenės ir čiabuvių tautų atstovai. NĮDG veiks kaip ryšių punktas veiksmingai palaikant ryšius ir keičiantis informacija apie įgyvendinimo pažangą ir koordinuos išsamių veiklos gairių parengimą pagal įgyvendinimo tvarkaraštį. Jis prižiūrės šios veiklos įgyvendinimą koordinuodamas veiksmus su suinteresuotosiomis šalimis ir joms nuolat dalyvaujant GMTUS kūrimo procese, kai bus įgyvendinamas SPS. NĮDG teiks JSPK dalyvaujantiems Gajanos atstovams strateginių gairių, taip pat galės siūlyti įtraukti svarstytinus klausimus į JSPK posėdžių darbotvarkes. Jis reguliariai ir periodiškai rengs posėdžius ir gaus Vyriausybės darbo koordinavimo organo ir FLEGT SPS sekretoriato indėlį į savo darbą.

3 GMTUS APIBŪDINIMAS

GMTUS, dėl kurios susitarė dauguma suinteresuotųjų šalių Gajanoje, sudaro aštuoni elementai:

1. Miško skyrimas ir medienos ruošos teisės
2. Teisėtumo apibrėžtis
3. MJSS reikalavimai
4. Koncesijų skyrimo proceso, teisėtumo apibrėžties ir MJSS reikalavimų atitikties tikrinimas
5. FLEGT licencijavimo schema
6. Nepriklausomas auditas
7. GMTUS skundų nagrinėjimo tvarka
8. GMTUS įgyvendinimo stebėseną.

Miško skyrimas ir medienos ruošos teisės apima procedūras, kurių GMK turi laikytis skirdama miško koncesijas valstybinėje žemėje ir suteikdama medienos ruošos teises valstybinių miškų teritorijose, valstybinėje žemėje, kurios paskirtis keičiama, Amerikos indėnų kaimuose ir privačioje žemėje.

Teisėtumo apibrėžtis yra šiam Susitarimui taikomos Gajanos nacionalinės teisinės ir reguliavimo sistemos santrauka. MSVV, siekdami, kad jų medienos produktams būtų išduota FLEGT licencija, privalo laikytis šios sistemos nuostatų.

MJSS reikalavimai – tai reikalavimai, kurių MSVV turi laikytis, kad būtų galima sistemingai sekti medienos produktus visoje tiekimo grandinėje.

Ketvirtasis elementas apima Gajanos atliekamą tikrinimą. Jis grindžiamas esamomis GMTUS dalyvaujančių ministerijų ir (arba) vyriausybinių institucijų funkcijomis ir bus stiprinamas atitinkamose srityse atsižvelgiant į suinteresuotųjų šalių pasiūlymus. Ministerijų ir (arba) vyriausybinių institucijų funkcijos ir pareigos atliekant tikrinimą pagal GMTUS bus GMTUS įgyvendinimo etape išsamiau nustatytos GMTUS tikrinimo procedūrų vadove.

Penktasis elementas yra FLEGT licencijavimo schema. Siuntos bus laikomos teisėtomis, kai MSVV ir jų medienos produktai atitiks tikrinimo sistemoje nustatytus reikalavimus. Tuo remdamosi Sąjunga ir Gajana susitaria, kad MTPS išduos FLEGT licencijas tokiems į Sąjungą eksportuojamiems medienos produktams. FLEGT licencijavimo schemos procedūros išsamiau nustatytos IV priede.

Nepriklausomas auditorius pagal savo tikslus, kurie išdėstyti VI priede, reguliariai vertina GMTUS patikimumą ir veiksmingumą.

Septintasis elementas yra skundų nagrinėjimo tvarka. Skundų nagrinėjimo tvarka teikia galimybę visoms suinteresuotosioms šalims be diskriminavimo pateikti skundą dėl GMTUS veikimo arba jeigu jos mano, kad GMTUS joms padarė neigiamą poveikį. Skundai bus perduoti ministerijoms ir (arba) vyriausybiniams institucijoms, nepriklausomam auditoriui arba JSPK.

Aštuntasis elementas - GMTUS įgyvendinimo stebėseną. Gajana ir Sąjunga kartu per JSPK stebės GMTUS įgyvendinimą, kaip aprašyta X priede.

3.1 Miško skyrimas ir medienos ruošos teisės

2009 m. Miškų įstatymu Nr. 6 ir 2018 m. Miškų taisyklėmis yra apibrėžti GMK įgaliojimai suteikti:

- VMNL mažoms koncesijos teritorijoms (įskaitant bendruomeninio miško valdymo susitarimus);
- VMNL didelėms koncesijos teritorijoms;
- naudojimo leidimus ir
- miško įveisimo susitarimus.

2009 m. Miškų įstatymu Nr. 6 ir 2018 m. Miškų taisyklėmis taip pat nustatytos sąlygos dėl sutarčių, sudaromų tarp GMK ir šių tipų suinteresuotųjų šalių:

- privačios žemės turėtojo;
- Amerikos indėnų žemių kaimo tarybos ir
- leidimo utilizuoti medienos produktus iš valstybinės žemės, kurios paskirtį numatoma keisti iš miško į kitą paskirtį, turėtojo.

GMK, bendradarbiaudama su Gajanos geologijos ir kasyklų komisija, Gajanos žemės ir topografijos komisija, Amerikos indėnų reikalų ministerija, Aplinkos apsaugos agentūra ir kitomis atitinkamomis institucijomis, stiprins nacionalinės geografinės informacinės sistemos (GIS) priemonės, naudojamas dalijantis su žemėtvarkos klausimais susijusia informacija tarp šių institucijų. Tai apims GIS skaitmeninimo funkcijos sukūrimą privačiai žemei ir nuomojamai žemės ūkio paskirties žemei, naudingųjų iškasenų kasybos sklypams ir smulkiems veiklos vykdytojams, taip pat Gamtos išteklių ministerijos GIS platformoje turimos dabartinės GIS informacijos atnaujinimą.

Visais toliau 3.1.1–3.1.3 skirsniuose nurodytais atvejais pareiškėjas (MSVV), kurio paraiška patenkinta, privalo laikytis visų sutartinių įsipareigojimų.

Miško koncesijų skyrimo procedūros bus atnaujintos MIVP procedūrų vadove, kuriant GMTUS. Šios procedūros apims miško skyrimą didelėse ir mažose koncesijos teritorijose (laisvų plotų sąrašo sudarymą; paraiškų teikimo procesą; vertinimo procesą; VMNL išdavimą) ir sutarties sudarymą dėl medienos ruošos privačioje žemėje arba leidimą tai daryti valstybinėje žemėje, kurios paskirtis keičiama. Vadove taip pat bus išsamiai nustatyti reikalavimai, kuriuos atitikti privaloma laikantis nacionalinės teisės sistemos. Atitinkamos vadovo dalys bus viešai paskelbtos.

3.1.1 Miško skyrimas ir medienos ruošos teisės mažose ir didelėse koncesijos teritorijose

VMNL išduodami tik nustačius, kad nėra savininko, kuriam priklausytų teisė to valstybinio miško ploto, kurį numatoma skirti, nuosavybė. Šiuo tikslu prieš miško skyrimo procesą GMK surengia posėdžius su kitomis žemėtvarkos tarnybomis, siekdama įsitikinti, kad nėra jokių kliūčių išduoti VMNL dėl laisvų miško plotų. Kiek tik įmanoma, GMK, bendradarbiaudama su kitomis žemėtvarkos tarnybomis, sieks neišduoti VMNL ten, kur žemė naudojama kitais būdais.

Skirdama valstybinių miškų plotus, kuriuose gali būti užsiimama kitokia teisėto žemės naudojimo veikla, tokia kaip naudingųjų iškasenų kasyba ar žemės ūkis, GMK įsitikins, kad kitos žemėtvarkos tarnybos neprieštarauja VMNL išdavimui. Pagal teisėtumo apibrėžtį GMK užtikrins, kad MSVV gerbtų kitų asmenų juridines naudotojų teises, ypač kai kartu su VMNL vykdoma kitokio žemės naudojimo veikla.

Valstybinių miškų skyrimo komercinei medienos ruošai procesas pradedamas sudarant laisvų miško plotų, dėl kurių GMK gali išduoti VMNL, sąrašą. Kai tą sąrašą patvirtina GMK direktorių valdyba, jis paskelbiamas elektroninėje žiniasklaidoje ir spaudoje, kad suinteresuotosios šalys galėtų teikti paraiškas. Suinteresuotosios šalys gali teikti paraiškas dėl tų plotų naudodamos tinkamas formas ir iki nustatyto galutinio termino. GMK padaliniai ir Miško išteklių skyrimo komitetas peržiūri paraiškas tikrindami pateiktos informacijos tikslumą ir išsamumą. Tada paraiškas toliau peržiūri ir vertina GMK valdybos techninis pakomitetas, taikydamas atitinkamus valdybos patvirtintus kriterijus ir atsižvelgdamas į reikalavimus pagal 2009 m. Miškų įstatymą Nr. 6 ir 2018 m. Miškų taisykles. Techninis pakomitetas pateikia rekomendacijų GMK direktorių valdybai, kuri priima galutinį sprendimą dėl miško skyrimo.

Vertinant paraiškas bus taikomi bent šie kriterijai: užpildytos paraiškos išsamumas; visiškas informacijos apie pareiškėjo finansinės padėties tvarumą atskleidimas; miško darbų patirtis; darbo vietų kūrimas; taip pat siūlomų darbų pridėtinė vertė. Jei galutinis sprendimas dėl miško skyrimo yra teigiamas, GMK parengia ir išduoda VMNL originalą ir įtraukia reikiamą informaciją į CID duomenų bazę. Jokia miško koncesijos sutartis nesudaroma iki bus sumokėtas (arba iki GMK garantuojama, kad bus sumokėtas) nustatytas specialus mokestis ir bet kokie kiti mokėtini mokesčiai.

3.1.2 Medienos ruošos teisių suteikimas miškuose, esančiuose valstybinėje žemėje, kurios paskirtis keičiama, Amerikos indėnų kaimuose ir privačioje žemėje

Dėl medienos ruošos Amerikos indėnų kaimuose, privačioje žemėje ir valstybinėje žemėje, kurios paskirtis keičiama, pareiškėjas reikalingus dokumentus pateikia GMK. Tada GMK kartu su atitinkamomis ministerijomis ir (arba) vyriausybėmis institucijomis patikrina patvirtinamųjų dokumentų autentiškumą. Dėl medienos ruošos Amerikos indėnų kaimuose ir privačioje žemėje privalomi pateikti patvirtinamieji dokumentai yra Absoliuti nuosavybės teisė, senosios sistemos žemės nuosavybės teisė (angl. *Transport*) absoliučios teisės į žemę suteikimo patvirtinimas arba nuosavybės teisės liudijimas. Medienos ruošai valstybinėje žemėje, kurios paskirtis keičiama, reikalingi dokumentai yra žemės ūkio paskirties žemės nuomos sutartis; kasybos licencija ar leidimas; arba infrastruktūros patvirtinimo raštas ar hidroenergetikos licencija. Patikrinus ir įsitikinus šių dokumentų autentiškumu, GMK išnagrinėja pateiktą informaciją, sudaro sutartį dėl medienos produktų išgabenimo ir įtraukia reikiamą informaciją į CID duomenų bazę.

GMK pripažįsta, kad tebevyksta Amerikos indėnų žemių nuosavybės teisių suteikimo ir jų galiojimo pratęsimo procesas, prižiūrimas pagal Amerikos indėnų žemių nuosavybės teisių nustatymo projektą (AIŽNTN projektas).

Kai AIŽNTN projekto rekomendacijas dėl Amerikos indėnų žemių nuosavybės teisių suteikimo ar galiojimo pratęsimo patvirtina ir tam pritaria Gajanos Ministrų Kabinetas, atitinkamas ministras apie tai tinkamu laiku informuoja GMK. Tada GMK turi, laikydamasi šių rekomendacijų, iš naujo peržiūrėti koncesijos teritoriją, kurioje yra skirtas miškas, ir prireikus patikslinti koncesijos teritorijos ribas.

3.1.3 Kitų teisių suteikimas

3.1.3.1 Naudojimo leidimai

Gavusi paraišką GMK gali suteikti naudojimo leidimą pagal 2009 m. Miškų įstatymą Nr. 6. Naudojimo leidimų paskirtis yra atlikti tyrimus ir vykdyti švietimo, profesinio mokymo ar panašią veiklą. Pagal naudojimo leidimą negali būti vykdoma komercinė medienos ruošą.

3.1.3.2 Miško įveisimo susitarimai

Gavusi paraišką GMK gali leisti vykdyti miško įveisimo veiklą pagal 2009 m. Miškų įstatymą Nr. 6. Šio Susitarimo sudarymo metu tokių susitarimų nėra sudaryta.

Tuo atveju, jei būtų įveisti komerciniai medynai, šio Susitarimo II priedas bus pakeistas – į jį bus įtrauktos reikiamos teisėtumo lentelės. Šios lentelės bus parengtos konsultuojantis su suinteresuotosiomis šalimis ir Sąjunga.

3.2 Teisėtumo apibrėžtis

GMTUS pagrindą sudaro šio Susitarimo II priedas, kuriame nustatyti įvairių to priedo 2.3 skirsnyje nurodytų kategorijų MSVV taikomi reikalavimai ir aptariami 1 lentelėje išdėstyti principai.

Plati teisėtumo lentelių aprėptis yra pagrįsta Gajanos teisės aktais, kuriuose nustatyti keli medienos produktų kilmės šaltiniai ir MSVV tipai su skirtingais jiems keliamais teisėtumo reikalavimais.

Tikrinant, ar MSVV atitinka tam tikrą principą, atsižvelgiama į visus taikytinus kriterijus ir atitinkamus rodiklius, kaip toliau apibūdinta 3.4 ir 3.6 skirsniuose. Kiekvieno rodiklio atitiktis grindžiama atitinkamų oficialių dokumentų (atitikties patvirtinimo dokumentų), kuriuos išduoda GMK ir (arba) įvairios ministerijos ir (arba) vyriausybės institucijos, buvimu ir galiojimu.

Toliau 1 lentelėje apibendrinta kiekviena iš devynių teisėtumo apibrėžties lentelių. Kairiajame lentelės stulpelyje išvardytos kiekvieno principo teminės sritys, o dešiniajame stulpelyje – už tą teminę sritį atsakingos ministerijos ir (arba) vyriausybės institucijos.

1 lentelė. Visų II priede nurodytų tipų MSVV taikomi principai

A. Teisėtumo lentelė dėl MSVV teisėto miško darbų vykdymo	
1 principas. Fizinis arba juridinis asmuo turi teisėtą statusą	
Juridinė teisė vykdyti veiklą	Žemės nuosavybės aktų ir komercinės veiklos registrų institucija, Kooperatinių bendrovių komisaras, Savišalpos draugijų registras, Amerikos indėnų reikalų ministerija, Valstybės pajamų tarnyba
B. Teisėtumo lentelė dėl valstybinio miško naudojimo leidimų (didelėse koncesijos teritorijose)	
1 principas. MSVV turi juridinę medienos ruošos teisę ir gerbia kitų asmenų juridines naudotojų teises	
Juridinė medienos ruošos teisė	GMK
Kitų šalių juridinės naudotojų teisės	GMK
2 principas. MSVV vykdo miško darbų prievoles	
Aplinka	Aplinkos apsaugos agentūra
Miškininkystė	GMK
3 principas. MSVV vykdo savo mokesčines ir socialines prievoles	
Mokesčių sritis	GMK, Valstybės pajamų tarnyba
Socialinė sritis	Darbo ministerija, Valstybinio socialinio draudimo valdyba

C. Teisėtumo lentelė dėl valstybinio miško naudojimo leidimo (mažose koncesijos teritorijose)	
1 principas. MSVV turi juridinę medienos ruošos teisę ir gerbia kitų asmenų juridines naudotojų teises	
Juridinė medienos ruošos teisė	GMK
Kitų šalių juridinės naudotojų teisės	GMK
2 principas. MSVV vykdo miško darbų prievoles	
Aplinka	Aplinkos apsaugos agentūra
Miškininkystė	GMK
3 principas. MSVV vykdo savo mokesčines ir socialines prievoles	
Mokesčių sritis	GMK, Valstybės pajamų tarnyba
Socialinė sritis	Darbo ministerija, Valstybinio socialinio draudimo valdyba
D. Teisėtumo lentelė dėl Amerikos indėnų kaimo	
1 principas. MSVV turi juridinę medienos ruošos teisę ir gerbia kitų asmenų juridines naudotojų teises	
Juridinė medienos ruošos teisė	Žemės kadastras, Gajanos žemės ir topografijos komisija
Kitų šalių juridinės naudotojų teisės	GMK
2 principas. MSVV vykdo miško darbų prievoles	
Miškininkystė	GMK
3 principas. MSVV vykdo savo mokesčines ir socialines prievoles	
Mokesčių sritis	Valstybės pajamų tarnyba
Socialinė sritis	Darbo ministerija, Valstybinio socialinio draudimo valdyba

E. Teisėtumo lentelė dėl privačios žemės	
1 principas. MSVV turi juridinę medienos ruošos teisę ir gerbia kitų asmenų juridines naudotojų teises	
Juridinė medienos ruošos teisė	Žemės kadastras, Žemės nuosavybės aktų registras, Gajanos žemės ir topografijos komisija, GMK
Kitų šalių juridinės naudotojų teisės	GMK
2 principas. MSVV vykdo miško darbų prievoles	
Miškininkystė	GMK
3 principas. MSVV vykdo savo mokestines ir socialines prievoles	
Mokesčių sritis	Valstybės pajamų tarnyba
Socialinė sritis	Darbo ministerija, Valstybinio socialinio draudimo valdyba
F. Teisėtumo lentelė dėl utilizuojamos medienos produktų iš valstybinės žemės, kurios paskirtis keičiama	
1 principas. MSVV turi juridines medienos ruošos teises ir gerbia kitų šalių juridines naudojimo teises	
Juridinė medienos ruošos teisė	GMK, Gajanos žemės ir topografijos komisija, Gajanos geologijos ir kasyklų komisija, Viešųjų darbų ministerija, Prezidentūros kanceliarija
Kitų šalių juridinės naudotojų teisės	GMK
2 principas. MSVV vykdo miško darbų prievoles	
Aplinka	Aplinkos apsaugos agentūra
Miškininkystė	GMK
3 principas. MSVV vykdo savo mokestines ir socialines prievoles	
Mokesčių sritis	GMK, Valstybės pajamų tarnyba
Socialinė sritis	Darbo ministerija, Valstybinio socialinio draudimo valdyba

G. Teisėtumo lentelė dėl konfiskuotų medienos produktų	
1 principas. Konfiskuoti medienos produktai tvarkomi pagal teisinius reikalavimus	
Medienos konfiskavimo reikalavimų pažeidimas ir tvarkymas	GMK
H. Teisėtumo lentelė dėl medienos produktų perdirbimo ir pardavimo	
1 principas. MSVV laikosi medienos perdirbimo ir pardavimo reikalavimų	
Juridinė teisė vykdyti veiklą	GMK
2 principas. MSVV vykdo miško darbų prievoles	
Aplinka	Aplinkos apsaugos agentūra
Miškininkystė	GMK
3 principas. MSVV vykdo savo mokestines ir socialines prievoles	
Mokesčių sritis	GMK, Valstybės pajamų tarnyba
Socialinė sritis	Darbo ministerija, Valstybinio socialinio draudimo valdyba

I. Teisėtumo lentelė dėl medienos produktų eksporto ir importo	
1 principas. MSVV laikosi medienos produktų eksporto ir importo reikalavimų	
Eksportas	GMK, Laukinės gamtos apsaugos ir valdymo komisija
Importas	GMK, Laukinės gamtos apsaugos ir valdymo komisija, Valstybinė augalų apsaugos organizacija
Mokesčių sritis	GMK
Miškininkystė	GMK
2 principas. MSVV vykdo savo mokestines ir socialines prievoles (taikoma tik eksportuojantiems ir (arba) importuojantiems MSVV, kuriems netaikomos kitos lentelės)	
Mokesčių sritis	Valstybės pajamų tarnyba
Socialinė sritis	Darbo ministerija, Valstybinio socialinio draudimo valdyba

3.3 MJSS reikalavimai

Pagrindiniai GMTUS elementai yra tiekimo grandinės valdymas ir kontrolė nuo medienos ruošos iki jos vežimo, perdirbimo, pardavimo šalies rinkoje, eksporto ir importo. Ši kontrolė vykdoma pagal MJSS gairėse nustatytas procedūras. Visi MSVV turi laikytis reikalavimų pagal teisėtumo apibrėžtį. Papildomai MSVV, vykdančys veiklą didelėse ir mažose koncesijos teritorijose, turi laikytis 2018 m. Praktikos kodekse Nr. 1 nustatytų reikalavimų, Miško darbų (mažose koncesijos teritorijose) gairių ir Miško darbų (didelėse koncesijos teritorijose) gairių.

Šiame skirsnyje nustatyti MJSS reikalavimai, kurių turi laikytis MSVV, o 3.4.4 skirsnyje nustatytos ministerijų ir (arba) vyriausybinių institucijų atliekamos procedūros tikrinant šių reikalavimų atitiktį.

Priedėlyje apibendrinti tiekimo grandinės svarbieji kontrolės taškai, taip pat dokumentai ir įrodymai, kurie bus reikalingi, kai bus atliekami specialūs tikrinimai vykdant tiekimo grandinės kontrolę ir vertinant tiekiamos medienos teisėtumą pagal GMTUS.

3.3.1 Prieškirtiminės inventorizacijos

Didelės koncesijos teritorijos. Didelėse koncesijos teritorijose veiklą vykdančios MSVV turi laikytis 2018 m. Praktikos kodekso Nr. 1 prieškirtimeinių reikalavimų, Miško darbų (didelėse koncesijos teritorijose) gairių ir MJSS gairėse nustatytų sekimo reikalavimų.

Prieškirtiminiai reikalavimai netaikomi MSVV, vykdančioms veiklą mažose koncesijos teritorijose¹, Amerikos indėnų kaimuose arba privačioje žemėje.

Prieškirtiminės taisyklės didelėse koncesijos teritorijose yra tokios:

1. Prievolė atlikti visų miško kvartalų, kuriuos siūloma iškirsti per veiklos metus, prieškirtimeinę inventorizaciją siekiant sužinoti didžiausią leidžiamą iškirsti kiekį per konkretų ciklą².

¹ Valstybinėje žemėje, kurios paskirtis keičiama, GMK atlieka inspektorių prieškirtimeinę patikrinimą nustatydamas komercinei medienos ruošai skirtų medžių augimo vietą ir rūšis.

² Prieškirtiminės inventorizacijos prievolė gali būti GMK netaikoma MSVV, vykdančioms veiklą didelėse koncesijos teritorijose, kuriose aktyviai vykdoma naudingųjų išteklių kasyba yra paveikusi 25 proc. ar didesnę miško kvartalo (100 ha) dalį.

2. Prievolė parengti priešskirtiminės inventORIZacijos ataskaitą su išteklių žemėlapiu.
3. Prievolė prie kiekvieno numatomo kirsti medžio pritvirtinti kortelę su unikaliu inventoriaus numeriu.
4. Prievolė parengti miškotvarkos planą.
5. Prievolė parengti metinį veiklos planą, į kurį būtų įtraukta priešskirtiminės inventORIZacijos informacija.

3.3.2 Medienos ruošą

Komercinei medienos gamybai taikomą GMK administracinės kontrolės ir stebėsenos tvarką palengvina MJSS naudojami unikalūs GMK sekimo kortelių, suteikiamų visiems MSVV, sekos numeriai. Šios GMK sekimo kortelės naudojamos nustatant ir tikrinant medienos produkto kilmę ir kontroliuojant medienos ruošos valstybinių miškų teritorijose lygį. Ženklimas kortelėmis turi būti atliekamas taip: pusė kortelės pritvirtinama prie kelmo, kai kertamas medis, o kita pusė su ta pačia skaitmenų seka, kaip ir prie kelmo pritvirtintoje kortelėje, pritvirtinama prie medienos produkto (rąstų, pjautinės medienos, polių, karčių ir statramsčių) prieš išvežant tuos produktus iš valstybinio miško teritorijų, valstybinės žemės, kurios paskirtis keičiama, privačios žemės ir Amerikos indėnų kaimų. Paskirtose kortelėse esantis unikalus numeris nurodo, kas yra MSVV, ir geografinę medienos produktų kilmę.

Didelės koncesijos teritorijos. MSVV, vykdančys veiklą didelėse koncesijos teritorijose, turi laikytis 2018 m. Praktikos kodekse Nr. 1 nustatytų medienos ruošos reikalavimų, Miško darbų (didelėse koncesijos teritorijose) gairių ir MJSS gairėse nustatytų sekimo reikalavimų. Didelėse koncesijos teritorijose veiklą vykdančiams MSVV išduodamos kortelės žymėti medžiams, kurie bus kertami GMK patvirtintuose miško kvartaluose tais veiklos metais. GMK apskaičiuoja MSVV metinę kvotą (medienos produktų tūrį) pagal parinktą kirtimo ciklą ir priešskirtiminės inventORIZacijos rezultatus. Pagal šią kvotą nustatoma, kiek kortelių reikia išduoti.

Mažos koncesijos teritorijos. Mažose koncesijos teritorijose veiklą vykdančys MSVV turi laikytis 2018 m. Praktikos kodekse Nr. 1 nustatytų medienos ruošos reikalavimų, Miško darbų (mažose koncesijos teritorijose) gairių ir MJSS gairėse nustatytų sekimo reikalavimų. Mažose koncesijos teritorijose veiklą vykdančiams MSVV sekimo kortelės išduodamos po to, kai GMK patvirtina komercinę medienos ruošą. MSVV skiriama patvirtinta kvota (medienos produktų tūris) yra GMK apskaičiuojama tai koncesijos teritorijai. Pagal šią kvotą nustatoma, kiek kortelių reikia išduoti.

Valstybinė žemė, kurios paskirtis keičiama. MSVV, vykdančys veiklą valstybinėje žemėje, kurios paskirtis keičiama, turi laikytis MJSS gairėse nustatytų sekimo reikalavimų. Per MIVP inspektorių priešskirtiminį patikrinimą MSVV, vykdančiams veiklą valstybinėje žemėje, kurios paskirtis keičiama, išduodamos kortelės žymėti tiems medžiams, kuriuos numatoma kirsti komerciniais tikslais.

Amerikos indėnų kaimai ir privati žemė. MSVV, vykdančys veiklą Amerikos indėnų kaimuose ir privačioje žemėje, turi laikytis MJSS gairėse nustatytų sekimo reikalavimų. Amerikos indėnų kaimuose ir privačioje žemėje veiklą vykdančiams MSVV kortelės išduodamos paprašius, nes nėra priešskirtiminės inventORIZacijos ar nustatytų kvotų.

Medienos ruošos taisyklės		MSVV kategorijos			
		Didelės koncesijos teritorijos	Mažos koncesijos teritorijos	Valstybinė žemė, kurios paskirtis keičiama	Amerikos indėnų kaimai ir privati žemė
1.	Prievolė kirsti tik leidžiamus medžius iš patvirtinto priešskirtiminės inventORIZACIJOS aprašo ir susijusio išteklių žemėlapiu (žr. 3.3.1 skirsnį), laikantis metinio veiklos plano ¹	X			
2.	Draudimas kirsti bet kokius medžius už patvirtintos teritorijos ribų	X	X	X	X
3.	Prievolė komerciniais tikslais kirsti tik tuos medžius, kurie yra patvirtinti MIVP inspektorių priešskirtiminio patikrinimo ataskaitoje			X	
4.	Prievolė kirsti medžius remiantis tvaria produkcijos išeiga ²	X	X		
5.	Prievolė pritvirtinti GMK sekimo korteles prie nukirstų rąstų	X	X	X	X
6.	Prievolė pritvirtinti GMK sekimo korteles prie atitinkamų kelmų	X	X	X	X

¹ GMK leis MSVV kirsti neinventorizuotus (kirsti tinkamo skersmens) medžius, tačiau ne daugiau kaip 10 proc. iš kiekvieno GMK patvirtinto miško kvartalo metinio veiklos plano. Todėl MSVV turi parengti patikslintą išteklių žemėlapi su aiškiai pažymėtais neinventorizuotais medžiais ir pateikti jį GMK-.

² Metinis leidžiamas iškirsti kiekis / didžiausias leidžiamas iškirsti kiekis didelėse koncesijos teritorijose arba patvirtinta kvota mažose koncesijos teritorijose.

Medienos ruošos taisyklės		MSVV kategorijos			
		Didelės koncesijos teritorijos	Mažos koncesijos teritorijos	Valstybinė žemė, kurios paskirtis keičiama	Amerikos indėnų kaimai ir privati žemė
7.	Prievolė užpildyti išgabenimo leidimą arba privačios nuosavybės išgabenimo deklaraciją su visa pateiktina informacija (žr. priedėlį) ir tai deklaruoti GMK miško poste	X	X	X	X
8.	Prievolė laikytis kirtimo apribojimų (įskaitant mažiausią kertamų medžių skersmenį, didžiausią kertamų medžių aukštį)	X	X		
9.	Draudimas kirsti saugomų rūšių medžius be GMK leidimo	X	X		
10.	Prievolė laikytis su susisiekimui skirtų kelių ir takų tiesimu susijusių nuostatų	X	X		
11.	Prievolė laikytis nuostatos dėl kontroliuojamo ir kryptinio medžių kirtimo	X	X		

3.3.3 Pokirtiminis etapas

Didelės koncesijos teritorijos. Didelėse koncesijos teritorijose veiklą vykdančios MSVV turi laikytis 2018 m. Praktikos kodekso Nr. 1 pokirtiminių reikalavimų, Miško darbų (didelėse koncesijos teritorijose) gairių ir MJSS gairėse nustatytų sekimo reikalavimų.

Mažos koncesijos teritorijos. Mažose koncesijos teritorijose veiklą vykdančios MSVV turi laikytis 2018 m. Praktikos kodekse Nr. 1 nustatytų pokirtiminių reikalavimų, Miško darbų (mažose koncesijos teritorijose) gairių ir MJSS gairėse nustatytų sekimo reikalavimų.

Valstybinė žemė, kurios paskirtis keičiama, Amerikos indėnų kaimai ir privati žemė. MSVV, vykdančios veiklą valstybinėje žemėje, kurios paskirtis keičiama, Amerikos indėnų kaimuose ir privačioje žemėje, turi laikytis MJSS gairėse nustatytų sekimo reikalavimų.

Pokirtiminės taisyklės	MSVV kategorijos			
	Didelės koncesijos teritorijos	Mažos koncesijos teritorijos	Valstybinė žemė, kurios paskirtis keičiama	Amerikos indėnų kaimai ir privati žemė
1. Prievolė mokėti valdymo mokesčius ir rinkliavas	X	X	X	
2. Prievolė uždaryti iškirstus miško kvartalus	X			
3. Prievolė grąžinti nenaudotas korteles	X	X	X	X
4. Prievolė laikytis aplinkos apsaugos reikalavimų	X	X		

3.3.4 Medienos produktų vežimas

Didelės koncesijos teritorijos. MSVV, vykdančys veiklą didelėse koncesijos teritorijose, turi laikytis 2018 m. Praktikos kodekse Nr. 1 nustatytų vežimo reikalavimų, Miško darbų (didelėse koncesijos teritorijose) gairių ir MJSS gairėse nustatytų sekimo reikalavimų.

Mažos koncesijos teritorijos. Mažose koncesijos teritorijose veiklą vykdančys MSVV turi laikytis 2018 m. Praktikos kodekse Nr. 1 nustatytų vežimo reikalavimų, Miško darbų (mažose koncesijos teritorijose) gairių ir MJSS gairėse nustatytų sekimo reikalavimų.

Valstybinė žemė, kurios paskirtis keičiama, Amerikos indėnų kaimai ir privati žemė, taip pat medienos produktų perdirbimas ir pardavimas. Šią veiklą vykdančios MSVV turi laikytis MJSS gairėse nustatytų sekimo reikalavimų.

MSVV turi užpildyti dokumentus, kuriuose nurodomi kiekvienoje vietoje esantys ar iš jos išvežami medienos produktai. Šie dokumentai naudojami vežamos medienos kilmei kontroliuoti. Tolesnėje lentelėje nurodyta, kuris dokumentas reikalingas, priklausomai nuo vietos, iš kurios išvežami medienos produktai: iš miško teritorijų išvežamų medienos produktų atveju; tarpinio vežimo atveju; konfiskuotos medienos atveju; taip pat eksportuojamos medienos atveju.

1. Iš miško teritorijų išvežami medienos produktai

Iš valstybinių miškų teritorijų išvežamų medienos produktų vežimui kontroliuoti naudojami keturi skirtingi dokumentai:

- i) Išgabenimo leidimas¹ naudojamas išvežant medienos produktus iš valstybinių miškų teritorijų. Išgabenimo leidimas yra teisinis dokumentas, kurį naudodama GMK renka duomenis apie GMK patikrintus ir paženklintus medienos produktus. Tada tokie medienos produktai kartu su pridedamu išgabenimo leidimu gali būti vežami per pirmąjį deklaravimo GMK punktą arba į galutinę paskirties vietą.

¹ Kaip papildomas dokumentas, pridedamas prie išgabenimo leidimo arba privačios nuosavybės išgabenimo deklaracijos, naudojamas produkcijos registras, kuriame registruojama papildoma produkcijos informacija apie bet kuriame iš minėtų dokumentų deklaruotus medienos produktus.

- ii) Važtaraštis naudojamas kartu su išgabenimo leidimu ir yra skirtas naudoti iki išgabenimo leidimo galiojimo pabaigos. Paprastai išduodamas vienas arba keli važtaraščiai, pridedami prie vieno išgabenimo leidimo. Važtaraščiai naudojami prieš tai, kai miško poste pateikiamame išgabenimo leidime deklaruojamas bendras medienos produktų tūris. Važtaraščiai naudojami vežant tam tikro pogrupio medienos produktus iš miško į centrinę surinkimo vietą, kad būtų galima deklaruoti bendrą medienos tūrį jos išgabenimo leidime. Vėliau, toliau vežant medienos produktus, naudojamas išgabenimo leidimas iki galutinės paskirties vietos.
- iii) Perkrovimo leidimas naudojamas iš valstybinių miškų vežant medienos produktus, kurių išgabenimo leidimas atiduotas GMK. Tokie medienos produktai kartu su perkrovimo leidimu gali būti vežami per punktą, kuriame atiduotas išgabenimo leidimas, toliau iki galutinės paskirties vietos.
- iv) Pardavimą patvirtinantis dokumentas¹ naudojamas iš valstybinių miškų teritorijų vežant parduotus medienos produktus (kurių išgabenimo leidimas atiduotas GMK).

¹ Pardavimą patvirtinantį dokumentą pirkėjui išduoda MSVV ir jame pateikiama ši informacija: medžių rūšis, tiekėjas, paskirties vieta, oficialus antspaudas (lentpjūvės arba medienos sandėlio atveju) ir kiekis (tūris arba ilgis).

Veždami medienos produktus iš privačios žemės ir Amerikos indėnų kaimų MSVV naudoja privačios nuosavybės išgabenimo deklaraciją¹. Tada tokie medienos produktai kartu su pridedama privačios nuosavybės išgabenimo deklaracija gali būti vežami per pirmąjį deklaravimo GMK punktą arba į jų galutinę paskirties vietą. Pardavimą patvirtinantis dokumentas taip pat naudojamas iš privačios žemės ir Amerikos indėnų kaimų vežant parduotus medienos produktus (kurių privačios nuosavybės išgabenimo deklaracija yra atiduota GMK).

2. Konfiskuotų medienos produktų vežimo kontrolei naudojami šie dokumentai:
 - a) Arešto arba konfiskavimo formos naudojamos vežant medienos produktus, kai įtariama, kad tie medienos produktai pažeidžia 2009 m. Miškų įstatymo Nr. 6 nuostatas. Abu dokumentus išduoda GMK.
 - i) Arešto forma išduodama, kai medienos produktas paliekamas MSVV arba kaltinamo padariusio pažeidimą asmens veiklos vietoje. Ši forma palengvina to medienos produkto išvežimą į GMK patvirtintą vietą.
 - ii) Konfiskavimo forma išduodama, kai medienos produktą perima GMK.

¹ Kaip papildomas dokumentas, pridedamas prie išgabenimo leidimo arba privačios nuosavybės išgabenimo deklaracijos, naudojamas produkcijos registras, kuriame registruojama papildoma produkcijos informacija apie bet kuriame iš minėtų dokumentų deklaruotus medienos produktus.

- b) Išleidimo patvirtinimas yra GMK išduodamas tolesniam medienos produktų vežimui, kai leidžiama juos grąžinti į tiekimo grandinę atlikus 3.3.10 skirsnyje nurodytas procedūras.
- 3. Medienos prekybos sertifikatas (žr. 3.3.7 skirsnį dėl to, kaip teikti paraišką ir gauti medienos prekybos sertifikatą) yra GMK išduodamas medienos produktams, skirtiems tik eksportuoti, nepriklausomai nuo medienos kilmės. Medienos prekybos sertifikatas naudojamas vežant medienos produktą iš GMK inspektorių atliekamo patikrinimo vietos į eksporto vietą, jeigu eksportuojamų medienos produktų kiekis yra vienas konteineris. Jeigu medienos produktų yra daugiau kaip vienas konteineris, vežant medienos produktą iš GMK inspektorių patikrinimo vietos į eksporto vietą naudojamas perkrovimo leidimas arba pardavimą patvirtinantis dokumentas kartu su pridėta patvirtinto medienos prekybos sertifikato kopija. Visi medienos produktai, kurie vežami eksportuoti, turi būti prieš išvežant patikrinti GMK.

Vežimo taisyklės		MSVV kategorijos				
		Didelės koncesijos teritorijos	Mažos koncesijos teritorijos	Valstybinė žemė, kurios paskirtis keičiama	Amerikos indėnų kaimai ir privati žemė	Perdirbimas ir pardavimas
1.	Prievolė išgabenimo leidime užregistruoti visus medienos produktus iš miškų teritorijų, prieš pradėdant juos vežti, ir pateikti šį dokumentą GMK miško poste vežimo metu arba kai GMK to prašo per patikrą vietoje.	X	X	X		
2.	Prievolė važtaraštyje užregistruoti bet kokio pogrupio medienos produktą iš valstybinių miškų teritorijų, kad būtų galima jį deklaruoti išgabenimo leidime.	X	X	X		

Vežimo taisyklės		MSVV kategorijos				
		Didelės koncesijos teritorijos	Mažos koncesijos teritorijos	Valstybinė žemė, kurios paskirtis keičiama	Amerikos indėnų kaimai ir privati žemė	Perdirbimas ir pardavimas
3.	Prievolė pardavimą patvirtinančiame dokumente ¹ užregistruoti visus medienos produktus iš valstybinių ar privačių miškų teritorijų, prieš pradedant juos vežti, ir pateikti šį dokumentą GMK miško poste vežimo metu arba kai GMK to prašo per patikrą vietoje.	X	X	X	X	
4.	Prievolė privačios nuosavybės išgabenimo deklaracijoje užregistruoti visus medienos produktus iš privačių miškų teritorijų, prieš pradedant juos vežti, ir pateikti šį dokumentą GMK miško poste vežimo metu arba kai GMK to prašo per patikrą vietoje.				X	

¹ Pardavimą patvirtinančio dokumento naudojimo tvarka yra tokia: jis naudojamas tik kai medienos produktas (už kurį sumokėtas mokestis ir išgabenimo leidimas atiduotas GMK) yra parduotas valstybinio miško teritorijų ar privačių miškų teritorijų lygmeniu.

Vežimo taisyklės		MSVV kategorijos				
		Didelės koncesijos teritorijos	Mažos koncesijos teritorijos	Valstybinė žemė, kurios paskirtis keičiama	Amerikos indėnų kaimai ir privati žemė	Perdirbimas ir pardavimas
5.	Jei taikoma, prievolė pardavimą patvirtinančiame dokumente užregistruoti visus medienos produktus, kurių vežimas vykdomas tiekimo grandinėje, ir pateikti šį dokumentą, kai GMK to prašo per patikrą vietoje.					X
6.	Prievolė naudoti arešto arba konfiskavimo formą vežant konfiskuotus medienos produktus ir pateikti šį dokumentą GMK miško poste vežimo metu arba kai GMK to prašo per patikrą vietoje.	X	X	X	X	X
7.	Prievolė naudoti išleidimo patvirtinimą toliau vežant medienos produktus, kuriuos GMK leido grąžinti į tiekimo grandinę ¹ , ir pateikti šį dokumentą GMK miško poste vežimo metu arba kai GMK to prašo per patikrą vietoje.	X	X	X	X	X

¹ Kai konfiskuoto medienos produkto neatitikties reikalavimams klausimas išsprendžiamas, GMK išduoda jo išleidimo patvirtinimą. Kai medienos produktai parduodami aukcione ir juos leidžiama grąžinti į tiekimo grandinę, GMK išduoda jų išleidimo patvirtinimą.

Vežimo taisyklės		MSVV kategorijos				
		Didelės koncesijos teritorijos	Mažos koncesijos teritorijos	Valstybinė žemė, kurios paskirtis keičiama	Amerikos indėnų kaimai ir privati žemė	Perdirbimas ir pardavimas
8.	Prievolė užpildyti visas atitinkamas vežimo dokumentų dalis.	X	X	X	X	X
9.	Prievolė dėl eksportui skirtų medienos produktų naudoti medienos prekybos sertifikatą tik juos vežant iš vietos, kurioje GMK inspektoriai atlieka medienos rūšiavimo patikrinimą, iki eksporto vietos.	X	X	X	X	X
10.	Prievolė naudoti perkrovimo leidimą dėl visų medienos produktų iš valstybinių miškų plotų, kurių išgabenimo leidimas atiduotas GMK.	X	X	X		

3.3.5 Medienos produktų perdirbimas

Pirminis apdorojimas yra pradinis apvaliosios medienos perdirbimas į kitus medienos produktus. Pirminis apdorojimas gali būti atliekamas stacionarioje lentpjūvėje, kilnojamojoje lentpjūvėje ar dirbant grandininiais pjūklais. Antrinis apdorojimas yra po pirminio apdorojimo atliekamas tolesnis medienos produktų perdirbimas į kitus medienos produktus. Antrinio apdorojimo įmonė gali būti lentpjūvė arba medienos sandėlis, kuriame medienos produktai tik po pirminio apdorojimo toliau perdirbami į pridėtinės vertės turinčius medienos produktus. Vykdam šią veiklą kaip žaliava nenaudojama apvalioji mediena.

Lentpjūvė arba medienos sandėlis. Lentpjūvę arba medienos sandėlį eksploatuojantis MSVV turi laikytis MJSS gairėse nustatytų sekimo reikalavimų.

Perdirbimo taisyklės		MSVV kategorijos	
		Lentpjūvės	Medienos sandėliai
1.	Prievolė kasmet gauti lentpjūvės arba medienos sandėlio veiklos licenciją.	X	X
2.	Prievolė lentpjūvės ar medienos sandėlio gautos, pirktos ar tiekiamos produkcijos registravimo žurnale nurodyti reikiamą informaciją apie visus į lentpjūvę ar medienos sandėlį įvežamus produktus.	X	X
3.	Prievolė „Supjaustytos medienos ir pjautinės medienos produkcijos apskaitos“ formoje arba „Supjaustytų rąstų ir rąstų medienos produkcijos apskaitos“ formoje nurodyti reikiamą informaciją apie visus perdirbtus medienos produktus.	X	
4.	Prievolė medienos sandėlio mėnesio apskaitoje nurodyti reikiamą informaciją apie visus perdirbtus medienos produktus.		X
5.	Prievolė kas mėnesį pateikti visus minėtus dokumentus į GMK miško postą arba kai GMK to prašo per patikrą vietoje.	X	X

3.3.6 Medienos produktų pardavimas šalies vidaus rinkoje

Medienos produktų pardavimas šalies vidaus rinkoje yra vykdomas medienos sandėlyje, lentpjūvėje arba koncesijos teritorijoje. Be to, fizinis ar juridinis asmuo, kuris neturi lentpjūvės ar medienos sandėlio, gali gauti licenciją tik pirkti ir parduoti medienos produktus.

VISI MSVV turi laikytis MJSS gairėse nustatytų sekimo reikalavimų.

Medienos produktų pardavimo šalies vidaus rinkoje taisyklės		MSVV kategorijos				
		Didelės koncesijos teritorijos	Mažos koncesijos teritorijos	Valstybinė žemė, kurios paskirtis keičiama	Amerikos indėnų kaimai ir privati žemė	Perdirbimas ir pardavimas ¹
1.	Prievolė gauti licenciją parduoti medienos produktus vietoje ² .					X
2.	Prievolė nurodyti reikiamą informaciją apie visų medienos produktų pardavimo formoje įrašytų medienos produktų pardavimą.	X	X	X	X	X
3.	Prievolė kas mėnesį pateikti medienos produktų pardavimo formą GMK miško postui arba kai GMK to prašo per patikrą vietoje.	X	X	X	X	X
4.	Prievolė išduoti pirkėjui pardavimą patvirtinantį dokumentą ir jo sąskaitos faktūros numerį įrašyti medienos produktų pardavimo formoje.	X	X	X	X	X

¹ Turimos omenyje lentpjūvės ir medienos sandėliai arba fizinis ar juridinis asmuo arba subjektas, kuris neturi lentpjūvės ar medienos sandėlio, o turi licenciją tik pirkti ir parduoti medienos produktus.

² MSVV, vykdančys veiklą didelėse koncesijos teritorijose, mažose koncesijos teritorijose, valstybinėje žemėje, kurios paskirtis keičiama, Amerikos indėnų kaimuose ir privačioje žemėje, jau yra GMK užregistruoti kaip vykdančys arba leidžiantys vykdyti komercinę miškų ūkio veiklą.

3.3.7 Medienos produktų eksportas

Šiuo metu pagal 2009 m. Miškų įstatymą Nr. 6 bet kokie medienos produktai turi būti eksportuojami su GMK išduotu eksporto sertifikatu.

Be to, negalima išduoti eksporto sertifikato dėl jokio medienos produkto, kuris yra paimamas, išgabenamas, vežamas ar kitaip tvarkomas pažeidžiant 2009 m. Miškų įstatymą Nr. 6.

MSVV pirmiausia turi pateikti toliau nurodytus dokumentus GMK išankstiniam patvirtinimui, kad būtų įsitikinta, jog MSVV eksportuoja medienos produktus, kurių teisėtumas yra patvirtintas:

- Medienos prekybos sertifikato paraiškos formoje
- Eksporto sertifikato paraiškos formoje
- Miškų ūkio produkcijos eksporto paraiškos formoje
- Elektroniniame bendrajame administraciniame dokumente Muitinės duomenų automatizuotoje sistemoje (ASYCUDA)
- komercinėje sąskaitoje faktūroje

- CITES leidime (jei taikoma)
- CARICOM kilmės sertifikate (privalomas tik eksportuojant į Karibų bendrijos (CARICOM) valstybes)
- kilmės sertifikate (ne CARICOM valstybėms).

Kai MSVV laikomas atitinkančiu reikalavimus ir patvirtinami pirmiau nurodyti dokumentai, pastarieji grąžinami MSVV, o MTPS MSVV išduos eksporto sertifikatus dėl eksporto į visas rinkas, taip pat FLEGT licencijas į I priedą įtrauktiems produktams, skirtiems eksportuoti į Sąjungą. Tada MSVV pateikia FLEGT licenciją ir eksporto sertifikatą, kai eksportuojama į Sąjungos rinką, arba tik eksporto sertifikatą, kai eksportuojama į ne Sąjungos rinkas, kartu su kitais pirmiau nurodytais dokumentais.

Medienos produktų eksporto taisyklės		Visi MSVV
1.	Prievolė gauti licenciją eksportuoti medienos produktus.	X
2.	Prievolė užregistruoti visus eksportuoti skirtus medienos produktus atitinkamuose eksporto dokumentuose ¹ prieš eksportuojant ir pateikti šiuos dokumentus patvirtinti GMK centrinėje būstinėje.	X
3.	Prievolė užpildyti visas atitinkamas pirmiau nurodytų eksporto dokumentų dalis.	X
4.	Prievolė pateikti Gajanos miškininkystės komisijos patvirtintus eksporto dokumentus ir eksporto sertifikatą MAPOS.	X
5.	Draudimas eksportuoti medienos produktus, kurie nedeklaruoti eksporto sertifikate.	X
6.	Prievolė pateikti CITES leidimą (jei taikoma) ir CARICOM kilmės sertifikatą (jei taikoma) ir prekybinę sąskaitą faktūrą deklaruojuojant eksporto dokumentus GMK centrinėje būstinėje.	X
7.	Prievolė sumokėti eksporto mokestį.	X

3.3.8 Medienos produktų importas

Pagal 2009 m. Miškų įstatymą Nr. 6 kiekvienas MSVV, importuojantis medienos produktą, turi turėti importo licenciją. Be to, 2009 m. Miškų įstatyme Nr. 6 nustatyta, kad joks asmuo negali į Gajaną importuoti ar Gajanoje vežti jokio medienos produkto, kuris yra neteisėtai gautas bet kurioje valstybėje arba neteisėtai importuotas iš bet kurios valstybės.

¹ Jie apima Miškų ūkio produkcijos eksporto paraiškos formą, Medienos prekybos sertifikato paraiškos formą, Eksporto sertifikato paraiškos formą ir Elektroninį bendrąjį administracinį dokumentą Muitinės duomenų automatizuotoje sistemoje (ASYCUDA).

Pagal 2009 m. Miškų įstatymą Nr. 6 importuotojo pareiga įrodyti, kad importuojami medienos produktai yra teisėtai įgyti ir teisėtai eksportuoti iš jų kilmės šalies.

Gajana priims teisės aktus su reikalavimais importuotojams atlikti išsamų patikrinimą ir parengs specialias įgyvendinimo gaires dėl papildomų importo dokumentų reikalavimų įgyvendinant Susitarimą.

Gajana pripažins importuojamų medienos produktų teisėtumą, jei kartu su jais bus pateikta:

1. galiojanti FLEGT licencija, skirta visai siuntai iš eksportuojančios šalies, kuri yra sudariusi SPS su Sąjunga ir kurioje veikia FLEGT licencijavimo schema;
2. galiojantis CITES leidimas, skirtas visai siuntai, arba
3. savideklaracija, kuria įrodoma, kad atliktas išsamus patikrinimas, parengiant išsamaus patikrinimo ataskaitą remiantis:
 - informacija apie importuojamų medienos produktų teisėtą kilmę medienos ruošos šalyje;

- informacija apie įvertintą importuojamų medienos produktų neteisėtumo riziką;
- bet kokios nustatytos neteisėtumo rizikos mažinimo ir (arba) valdymo procedūra.

Medienos produktų importo taisyklės		Visi MSVV
1.	Prievolė gauti licenciją importuoti medienos produktus.	X
2.	Draudimas importuoti medienos produktus, kurie nedeklaruoti importo leidime.	X
3.	Prievolė užregistruoti visus importuoti skirtus medienos produktus importo leidimo paraiškoje ir pateikti šį dokumentą Valstybinei augalų apsaugos organizacijai (VAAO) patvirtinti prieš importuojant produktus.	X
4.	Prievolė užpildyti visas atitinkamas importo leidimo paraiškos dalis.	X
5.	Prievolė kartu su importo leidimo paraiška pateikti FLEGT licenciją ar CITES leidimą arba išsamaus patikrinimo ataskaitą (kai taikytina).	X

3.3.9 Medienos produktų vežimas tranzitu

Tranzitu vežami medienos produktai yra produktai, vežami Gajanos teritorijoje, kurių kilmės ir paskirties vietos yra už Gajanos muitų teritorijos ribų. Tranzitu vežamiems medienos produktams neleidžiama patekti į tiekimo grandinę Gajanoje. Todėl jie negali būti parduodami šalies vidaus rinkoje, jiems neišduodami eksporto sertifikatai ar FLEGT licencijos.

MAPOS turi nustatytas tranzitu vežamų prekių valdymo ir kontrolės procedūras, kurios taip pat bus taikomos valdant ir kontroliuojant tranzitu vežamus medienos produktus.

Tranzitu vežami medienos produktai turi būti MAPOS patvirtinti. Gajanos muitinė juos visą laiką prižiūri nuo jų įvežimo į Gajaną punkto iki išvežimo iš šalies punkto, kuriame medienos produktai išvežami į priimančiąją šalį, pasikeitus oficialiais muitinės dokumentais.

3.3.10 Konfiskuoti ir palikti medienos produktai

3.3.10.1 Konfiskuoti medienos produktai

Medienos produktai, kurie, kaip įtariama, pažeidžia 2009 m. Miškų įstatymą Nr. 6, konfiskuojami ir pašalinami iš tiekimo grandinės. Tam tikrais atvejais, kurie aprašyti toliau, pagal konfiskuotos medienos tvarkymo procedūras tokia mediena gali būti grąžinama į tiekimo grandinę Gajanoje.

Juos grąžinus į tiekimo grandinę, FLEGT licencijos konfiskuotai medienai išduodamos tik tais atvejais, jeigu per tris mėnesius nuo pažeidimo, dėl kurio konfiskuota mediena, nepradedamas baudžiamasis persekiojimas (Miškų įstatymo 60 straipsnio 1 dalies a punktas), arba jeigu visi asmenys, kurie buvo patraukti baudžiamojon atsakomybėn, buvo išteisinti (Miškų įstatymo 60 straipsnio 1 dalies b punktas).

Praėjus dvejiems metams nuo šio Susitarimo įsigaliojimo šį požiūrį abi Šalys iš naujo įvertins JSPK.

Toliau aprašytos konfiskuotos medienos tvarkymo procedūros.

1. Konfiskuoja ir tyrimą atlieka GMK. Kai MSP kyla pagrįstų abejonių dėl medienos produkto teisėtumo, GMK jį konfiskuoja fiziškai perimdama arba išduodama jo arešto formą, įsakydama MSVV toliau laikyti tą medienos produktą, tačiau uždrausdama jį išvežti kur nors kitur, nebent GMK leistų tai daryti. Konfiskavimo forma išduodama MSVV arba ne MSVV tada, kai GMK perima konfiskuojamą medienos produktą.

Tada MSP atlieka tyrimą siekdamas nustatyti, ar padarytas pažeidimas. Dėl Miškų įstatymo pažeidimų ar įtariamų pažeidimų (Amerikos indėnų kaimų teritorijose) Kaimo taryba (KT) ir (arba) GMK (kai KT pakviečia ją dalyvauti)¹ atlieka tyrimą ir KT gali iškviesti MSVV arba ne MSVV atvykti į svarstymą KT.

¹ KT gali pasirinkti priimti kompensaciją arba leisti vykdyti teismo procesą. Pagal bet kurią iš šių scenarijų MSP gaus KT ataskaitos kopiją.

Visais neatitikties atvejais, kai reikalavimų nesilaiko MSVV arba ne MSVV, MSP parengia medienos produktų arešto arba konfiskavimo ir sulaikymo ataskaitą. Ši ataskaita kartu su bet kurios iš minėtų formų kopija nusiunčiama į GMK centrinę būstinę, kad būtų priimtas galutinis sprendimas dėl išvadų ir rekomendacijų. Tada ataskaita persiunčiama į VISS ir ten archyvuojama CID duomenų bazės dalyje, kurioje saugomi duomenys apie neatitikties atvejus.

2. Sankcija. Kai pirmas pažeidimas yra nereikšmingas ar nedidelis, MSVV ir GMK gali susitarti dėl sankcijos sušvelninimo. Dėl visų kitų pažeidimų taikomi 2009 m. Miškų įstatymo Nr. 6 68, 69 ir 70 straipsniai ir to įstatymo 1 priede nurodytos sankcijos.
3. Konfiskuotos medienos pardavimas, grąžinimas ir disponavimas ja

Konfiskuotos, galinčios supūti, medienos pardavimas. Kai konfiskuota mediena gali greitai ir natūraliai supūti, GMK tokią medieną gali parduoti, o gautomis pajamomis gali disponuoti patikėjimo teise, kol bus užbaigtas bet kokio 2009 m. Miškų įstatymo Nr. 6 pažeidimo nagrinėjimas.

Konfiskuotos medienos gražinimas MSVV. Konfiskuotos medienos statusas gali būti panaikintas ir konfiskuoti medienos produktai gali būti gražinti MSVV ir į tiekimo grandinę, jeigu:

- a) per tris mėnesius nuo konfiskavimo datos nepradedamas baudžiamasis persekiojimas dėl 2009 m. Miškų įstatymo Nr. 6 pažeidimo. Tai apima atvejus, kai sumokėta bet kokia reikalinga kompensacija ir likę mokėjimai įtraukti į apskaitą GMK finansų sistemoje, ir GMK yra suteikusi paskesnę patvirtinimą;
- b) asmenys patraukti baudžiamojon atsakomybėn ir procesas užbaigtas, tačiau:
 - i) visi asmenys, kuriems buvo pareikšti kaltinimai, buvo išteisinti, arba
 - ii) joks teismas nepriėmė sprendimo nusavinti konfiskuotą medieną pagal 2009 m. Miškų įstatymą Nr. 6 arba pagal bet kurią kitą rašytinį įstatymą.

Konfiskuotos medienos nusavinimas ir GMK disponavimas ja. Jeigu teismas priėmė sprendimą valstybei nusavinti konfiskuotą medieną, GMK gali ją išlaikyti arba ja disponuoti taip, kaip jai atrodo geriausia. Tai apima galimybę GMK skelbti viešą tokios nusavintos medienos aukcioną.

Minėtais atvejais išduodamas visų konfiskuotų medienos produktų, kuriuos leidžiama grąžinti į tiekimo grandinę, išleidimo patvirtinimas, apimantis ir tolesnį tų medienos produktų vežimą. Tačiau FLEGT licencijos išduodamos tik konfiskuotai medienai, kuri grąžinta MSVV, nes per tris mėnesius nepradėtas joks baudžiamasis persekiojimas, arba visi asmenys, kurių atžvilgiu vykdytas baudžiamasis persekiojimas, buvo išteisinti.

Jeigu nustatoma, kad pažeidimą padarė ne MSVV, Vyriausybė konfiskuotus ir nusavintus medienos produktus gali naudoti tik Vyriausybės patvirtintiems projektams vykdyti¹.

4. Dokumentai apie bylos išsprendimą. Po to, kai išduodamas medienos produktų išleidimo patvirtinimas, VISS nusiunčiamas galutinis sprendimas dėl sankcijos ir sutikimas dėl medienos produktų išleidimo atgal į apyvartą. Tada VISS atnaušina duomenis CID dalyje, kurioje saugomi duomenys apie neatitikties atvejus, ir archyvuoja dokumentus CID saugomoje MSVV elektroninėje duomenų byloje, jei pažeidėjas yra MSVV. GMTUS įgyvendinimo etape ši CID dalis, kurioje saugomi duomenys apie neatitikties atvejus, bus patobulinta.

¹ Jei tuo metu, kai konfiskuojama mediena, jokių Vyriausybės patvirtintų projektų nevykdoma, tie medienos produktai saugomi GMK patvirtintoje saugioje vietoje vėlesniam naudojimui.
EU/GY/V priedas/lt 67

5. Būsiami konfiskuotiems medienos produktams taikomų reikalavimų pokyčiai. GMTUS įgyvendinimo etape bus pašalintos bet kokios spragos, susijusios su šiame skirsnyje aprašytu procesu, įskaitant procedūras, taikomas grąžinant į tiekimo grandinę medienos produktus, dėl kurių buvo padaryti pažeidimai ir sušvelnintos taikomos sankcijos; į tiekimo grandinę grąžintos medienos dokumentavimo procedūras ir medienos, kuriai gali būti išduotos FLEGT licencijos, atskyrimo procedūras, medienos, kurios neteisėtumas įtariamas prieš nustatant pažeidimą, statusą ir jai taikomus apribojimus; medienos produktų, dėl kurių mokėtinos kompensacijos, rinkos vertės nustatymo standartus ir procedūrą; procedūras, taikomas, kai nesumokama reikalaujama kompensacija; kompensacijos mokėjimo procesą ir užfiksavimą; sankcijų įvykdymo patvirtinimo ir medienos produktų išleidimo patvirtinimo išdavimo procesą, standartus ir dokumentavimą; medienos produktų baigtį, kai MSVV pripažįstamas kaltu per teismo procesą; konfiskuotų medienos produktų aukciono rengimo reikalavimus ir procedūras; taip pat kas GMK organizacijoje yra atsakingas už kiekvieną iš šių veiksmų ir kokie yra jų įgaliojimai ir pareigos per aukciono procesą.

Taisyklės dėl konfiskuotų medienos produktų taip pat bus taikomos bet kuriam asmeniui, kuris nėra MSVV, tačiau kurį GMK įtaria pažeidus 2009 m. Miškų įstatymą Nr. 6.

Praėjus dvejiems metams po šio Susitarimo įsigaliojimo, MSVV gražintai konfiskuotai medienai taikomus FLEGT licencijų išdavimo apribojimus, susijusius su tuo, kad per tris mėnesius nepradėtas joks baudžiamojo persekiojimo procesas, arba su tuo, kad išteisinti visi asmenys, kurie buvo patraukti baudžiamojon atsakomybėn, abi Šalys iš naujo vertins JSPK.

Konfiskuotiems medienos produktams taikomos taisyklės		Visi MSVV
1.	Prievolė vežti konfiskuotą medienos produktą (į GMK nurodytą vietą) su pridėta arešto forma arba konfiskavimo forma ir pateikti šį dokumentą GMK miško poste vežimo metu arba kai GMK to prašo per patikrą vietoje.	X
2.	Draudimas naudoti konfiskuotus medienos produktus, kurių nėra leista gražinti į tiekimo grandinę išduodant išleidimo patvirtinimą.	X

3.3.10.2 Palikti medienos produktai

2009 m. Miškų įstatyme Nr. 6 nustatyta, kad palikti medienos produktai, kurių teisinės nuosavybės atsekti ir (arba) nustatyti neįmanoma, nepatenka į tiekimo grandinę, o yra laikomi valstybės nuosavybe ir naudojami vykdant Vyriausybės patvirtintus projektus. GMK parengs išvadų dėl paliktų medienos produktų ir dėl to, kaip jie buvo naudoti, ataskaitas, ir elektroninės šių ataskaitų kopijos bus archyvuojamos VISS CID duomenų bazėje ir bus viešai paskelbtos. Paliktos medienos apibrėžtis, priemonės, kurių imamasi siekiant užtikrinti jos atskyrimą nuo tiekimo grandinės, ir reikalavimai reguliariai ataskaitose pranešti išvadas dėl paliktos medienos bus nustatyti pagal procedūras, kurios bus parengtos SPS įgyvendinimo etape.

3.4 Skyrimo proceso, teisėtumo apibrėžties ir MJSS reikalavimų atitikties tikrinimas

3.4.1 Bendrieji tikrinimo principai

Šiame skirsnyje aprašyta, kaip atliekamas miško skyrimo proceso, teisėtumo apibrėžties ir MJSS reikalavimų atitikties tikrinimas. Tai yra pagrįsta galiojančiais Gajanos teisės aktais ir procedūrų vadovais.

Atsižvelgiant į spragas, nustatytas kuriant GMTUS, prieš pradedant veikti FLEGT licencijavimo schemai bus atnaujintas MSP procedūrų vadovas, Finansų padalinio procedūrų vadovas ir MIVP procedūrų vadovas.

GMTUS įgyvendinimo etape ministerijų ir (arba) vyriausybinių institucijų įprastų funkcijų ir inspektorių atliekamų patikrinimų, jungtinio tikrinimo ir neatitikties atvejų tvarkymo metodika, taikoma atliekant tikrinimą pagal GMTUS, bus toliau tobulinama ir bus apibendrinta GMTUS tikrinimo procedūrų vadove. Šio vadovo rengimas bus prižiūrimas GMK, koordinuojant darbą su visomis kitomis GMTUS dalyvaujančiomis ministerijomis ir (arba) vyriausybėmis institucijomis. JSPK taip pat galės peržiūrėti šį vadovą ir pateikti dėl jo pastabų prieš pradedant veikti GMTUS.

GMTUS procedūrų vadove bus nustatyta tikrinimo metodika, taikoma vertinant MSVV neatitikties rodikliams ir tiekimo grandinės kontrolės priemonėms riziką, remiantis:

- ministerijų ir (arba) vyriausybinių institucijų funkcijomis ir pareigomis: remiantis tuo, kas nustatyta pirmesniame 2.5 skirsnyje, vadove bus išsamiau apibūdintos kiekvieno dalyvio užduotys tikrinant kiekvieną rodiklį ir tiekimo grandinės kontrolę;

- tikrinimo dažnio nustatymo ir intensyvumo nustatymo pagal įvertintą riziką tvarka;
- rizikos veiksniais, pavyzdžiui, susijusiais su MSVV tipais, medienos produktų rūšimis, medžių rūšimis ar geografiniu regionu;
- tikrinimo pobūdžiu: fizinis ar dokumentų tikrinimas, planinis ar neplaninis tikrinimas;
- atitikties patvirtinimo dokumentų ir informacijos apie reikalavimų atitiktį archyvavimo (tiek elektronine, tiek popierine forma) protokolais.

Taip bus užtikrinama, kad tikrinimas būtų atliekamas patikimai, ekonomiškai ir efektyviai.

Miško skyrimo proceso, teisėtumo apibrėžties ir tiekimo grandinės reikalavimų teisinės atitikties tikrinimu siekiama užtikrinti, kad:

- valstybiniai miškai būtų skiriami laikantis 3.1 skirsnyje aprašytų procedūrų;

- medienos ruošą Amerikos indėnų kaimuose ir privačioje žemėje būtų vykdoma laikantis 3.1.2 skirsnyje aprašytų procedūrų;
- miško darbai Gajanoje būtų vykdomi teisėtai;
- MSVV atliktų savo prievoles pagal teisėtumo apibrėžtį ir tiekimo grandinės kontrolės procedūras; taip pat
- neatitikties atvejai būtų nustatomi, užfiksuojami ir išsprendžiami.

3.4.2 Miško skyrimo proceso atitikties tikrinimas

Atliekant miško skyrimo proceso atitikties tikrinimą patikrinama, kaip laikomasi reikalavimų dėl miško koncesijos sutarčių sudarymo, kaip nustatyta 2009 m. Miškų įstatyme Nr. 6, ir MIVP procedūrų vadovo skyriaus, kuriame aprašytos skyrimo procedūros, nuostatų.

Kai parengiamos paraiškos ir sumokami reikiami mokesčiai, paraiškas pirmiausia peržiūri GMK padaliniai MSP ir MIVP, tikrindami jų išsamumą, o tada GMK Miško išteklių skyrimo komitetas. GMK Vidaus audito skyrius patikrina ir įsitikina, kad GMK miško skyrimo procesas atliktas laikantis nustatytų MKS sudarymo procedūrų, įskaitant tai, kad paraiškos atitiko reikiamas gaires, pagal kurias Miško išteklių skyrimo komitetas peržiūri paraiškas. Tada Miškų reikalų komisaras pateikia viso pirmiau aprašyto proceso ataskaitą GMK direktorių valdybos techniniam pakomitečiui, kuris peržiūri ir įvertina paraiškas. Remdamasis minėta peržiūra ir vertinimu, valdybos techninis pakomitetas pateikia ataskaitą GMK direktorių valdybai, kuri priima galutinį sprendimą dėl skyrimo. Siekiant užtikrinti skaidrumą, su miško skyrimo procesu ir jo rezultatais susijusi informacija bus skelbiama viešai.

Priėmus galutinį sprendimą dėl skyrimo, parengiami ir GMK išduodami sutarčių originalai ir reikiama informacija įtraukiama į CID duomenų bazę.

MKS skyrimo procedūra (laisvų plotų sąrašo sudarymas, paraiškų teikimo procesas, GMK peržiūros ir vertinimo procesas ir GMK valdybos peržiūros ir vertinimo bei skyrimo procesas), įskaitant susijusių įrodymų pateikimą ir atitikties įvertinimą CID duomenų bazėje, bus aprašyta MIVP procedūrų vadove.

3.4.3 Teisėtumo apibrėžties atitikties tikrinimas

Teisėtumo apibrėžties atitikties tikrinimas bus atliekamas dėl visų Gajanos MSVV. MSVV atitikties reikalavimams tikrinimas grindžiamas GMK ir visų kitų ministerijų ir (arba) vyriausybinių institucijų, dalyvaujančių įgyvendinant GMTUS, darbu. Teisėtumo apibrėžtyje nurodyti atitikties patvirtinimo dokumentai naudojami atitinkamų rodiklių teisinei atitikčiai patvirtinti. GMTUS dalyvaujančios ministerijos ir (arba) vyriausybės institucijos pagal savo įgaliojimus atliks dokumentų tikrinimo ir tikrinimo vietoje užduotis. Ministerijos ir (arba) vyriausybės institucijos GMTUS atliks trejopas toliau aprašytas pareigas.

- Įprastos funkcijos

Ministerijos ir (arba) vyriausybės institucijos privalės atlikti savo vidaus procedūras ir vidaus patikras, kuriomis remiantis išduodami atitikties patvirtinimo dokumentai. Šiais atvejais MSVV atitinka rodiklius tada, kai turi reikiamą galiojantį atitikties patvirtinimo dokumentą.

– Planiniai inspektorių patikrinimai

Planiniai inspektorių patikrinimai yra reguliarūs MSVV veiklos patikrinimai, atliekami ministerijų ir (arba) vyriausybinių institucijų inspektorių pagal tų institucijų įgaliojimus. Po jų pateikiamos inspektorių patikrinimų ataskaitos, kurios taip pat yra teisinės apibrėžties atitikties patvirtinimo dokumentai. Šiais atvejais rodikliais nustatomi reikalavimai, kuriuos turi atitikti MSVV. Jų atitiktis įvertinama atliekant inspektorių patikrinimą ir to patikrinimo ataskaitoje nurodomas vertinimo rezultatas.

– Atsitiktine tvarka atliekami inspektorių patikrinimai (pranešus arba nepranešus iš anksto)

Ministerijos ir (arba) vyriausybės institucijos taip pat atsitiktine tvarka atliks rodiklių atitikties tikrinimus, apie kuriuos bus iš anksto pranešama arba nepranešama; šie tikrinimai bus grindžiami dokumentų ir fizinėmis patikromis, siekiant įsitikinti, kad MSVV nuolat vykdo savo teises prievoles pagal GMTUS.

Už rodiklio atitikties vertinimą atsakingos ministerijos ir (arba) vyriausybės institucijos informuos VISS apie atitikties vertinimo rezultatą, aiškiai nurodydamos, ar MSVV atitinka rodiklius, už kurių tikrinimą jos atsakingos.

VISS atnaujins MSVV elektroninę duomenų bylą CID duomenų bazėje, remdamasis ataskaitomis, parengtomis vykdant 3.4 skirsnyje nurodytą tikrinimo veiklą, ir kitų ministerijų ir (arba) vyriausybinių institucijų per jungtinį tikrinimą pateiktomis ataskaitomis.

Kiekvieno rodiklio atitikties tikrinimo pagal teisėtumo apibrėžtį konkrečios procedūros bus GMTUS įgyvendinimo etape išsamiau nustatytos GMTUS tikrinimo procedūrų vadove. Šiomis tikrinimo procedūromis bus užtikrintas GMTUS atliekamo rodiklių atitikties tikrinimo patikimumas.

Šiomis procedūromis bus nustatyta, kaip turi būti atliekamos nustatytos funkcijos ir inspektorių patikrinimai (tiek planiniai, tiek atsitiktine tvarka) ir kaip tuo remiantis bus parengtas atitikties patvirtinimo dokumentas ir įvertinta atitiktis. Tvarka dėl nekintamų ir kintamų atitikties patvirtinimo dokumentų bus skirtinga:

- nekintami atitikties patvirtinimo dokumentai bus tikrinami konkrečių laikotarpių, kuris bus nustatytas GMTUS įgyvendinimo etape;
- kintami atitikties patvirtinimo dokumentai naudojami tikrinant medienos šaltinio ir MJSS reikalavimų teisinę atitiktį kiekviename tiekimo grandinės etape.

3.4.4 MJSS reikalavimų laikymosi tikrinimas

MJSS yra privaloma nacionalinė sistema, GMK naudojama vertinant ir tikrinant MSVV atitiktį MJSS reikalavimams ir jų medienos produktus visoje tiekimo grandinėje nuo medienos ruošos iki jos vežimo, perdirbimo ir pardavimo Gajanos vidaus rinkoje. MJSS apima visų Gajanoje tiekiamų medienos produktų kilmės šaltinius, įskaitant importą, ir teikia galimybę GMK rinkti tikslius statistinius duomenis apie šiuos tiekimo srautus, įskaitant su medienos gamyba, perdirbimu ir prekyba susijusius duomenis. MJSS teikia galimybę GMK patikrinti ir įsitikinti, kad MSVV atitinka tiekimo grandinės kontrolės reikalavimus, nustatytus MJSS gairėse, taip pat teikia galimybę tvarkyti neatitikties atvejus. 3.3 skirsnyje nustatytos MJSS taisyklės, kurių privalo laikytis MSVV, o 3.4.4.1–3.4.4.8 skirsniuose apibūdinamas susijęs ministerijų ir (arba) vyriausybinių institucijų atliekamas tikrinimas. MJSS teikia galimybę GMK atlikti sisteminius ir atsitiktine tvarka vykdomus MSVV veiklos ir darbų tikrinimus vietoje ir dokumentais grindžiamus tikrinimus įvairiuose MJSS kontrolės taškuose. Atliekant tikrinimus vietoje, MSP inspektoriai reguliariai patikrina medienos produktus; taip siekiama įvertinti ir patvirtinti MSVV atitiktį reikalavimams pagal informaciją, MSVV pateiktą GMK kiekviename tiekimo grandinės svarbiajame kontrolės taške.

Deklaruojami ir tikrinami duomenys išsamiau apibūdinti priedėlyje. Per GMK centrinėje būstinėje atliekamus dokumentų tikrinimus MSP atlieka reguliarių sutikrinimą analizuodamas MSVV deklaruotus duomenis ir informaciją ir duomenis, kuriuos GMK yra surinkusi per tikrinimus vietoje, atliktus įvairiuose tiekimo grandinėse svarbiuosiuose kontrolės taškuose. Šios kiekviename kontrolės taške atliekamos analizės išsamiau apibūdintos 3.4.4.1–3.4.4.8 skirsniuose ir priedėlyje. Kai MJSS reikalavimas yra susijęs su tam tikro dokumento pateikimu, to reikalavimo atitikties tikrinimas apima tame dokumente pateiktos informacijos tikslumo ir išsamumo vertinimą.

Per vietoje atliekamus inspektorių patikrinimus ir tikrinimą, įskaitant dokumentų duomenų tikrinimą, nustatyti reikalavimų neatitikties atvejai sprendžiami pagal 3.5 skirsnyje nurodytą administracinį neatitikties atvejų tvarkymo procesą.

Visos MSP darbuotojų pateiktos ataskaitos ir MSVV pateikta informacija nusiunčiamos į VISS, kad būtų archyvuojamos MSVV elektroninėse duomenų bylose CID duomenų bazėje. Bus viešai skelbiama metinė tikrinimų ataskaitų santrauka.

VISS gauna, įtraukia į CID ir archyvuoja svarbius kitų ministerijų ir (arba) vyriausybinių institucijų pateiktus su tiekimo grandinės kontrole susijusius duomenis ir informaciją (žr. 3.4.3 skirsnį).

GMTUS įgyvendinimo etape MSP procedūrų vadove bus atnaujintos duomenų analizės, sutikrinimo ir patvirtinimo procedūros. Tame procedūrų vadove bus nurodyta, kas, kur ir kaip tikrins šiuos duomenis atlikdamas jų patvirtinimą ir sutikrinimą¹. GMK parengė lentelę (pateiktą priedėlyje), kurioje nurodyti svarbieji kontrolės taškai tiekimo grandinėje ir dokumentai ir (arba) įrodymai, pagal kuriuos nustatomas teisėtumas šiuose etapuose:

- priešskirtiminės inventORIZacijos;
- medienos ruošos;
- pokirtiminio etapo;
- medienos produktų vežimo;
- medienos produktų perdirbimo;
- medienos produktų pardavimo šalies vidaus rinkoje;
- medienos produktų eksporto;
- medienos produktų konfiskavimo;

¹ Per patvirtinimo procedūrą vyriausybė patikrina MSVV deklaruotą informaciją ir įsitikina deklaracijos tikslumu. Per sutikrinimo procedūrą vyriausybė palygina dviejų etapų informaciją tikrindama atsekamumą.

- medienos produktų vežimo tranzitu;
- medienos produktų importo.

Apskritai MJSS didina Gajanos miškininkystės sektoriaus skaidrumą ir patikimumą ir taip padeda gerinti jo įvaizdį nacionalinėje ir tarptautinėse rinkose.

3.4.4.1 Teisinio statuso atitikties tikrinimas prieš pradedant miško darbus

MIVP tikrina, ar MSVV turi dokumentus, reikalingus įrodyti, kad MSVV yra teisėtai įsisteigęs vykdyti veiklą Gajanoje, kaip nustatyta teisėtumo apibrėžtyje. Prieš pradedant medienos ruošą MIVP patvirtina MSVV teisę vykdyti medienos ruošą remdamasis dokumentų vertinimais GMK centrinėje būstinėje ir inspektorių patikrinimais vietoje. MIVP pateikia šiuos duomenis ir informaciją VISS, kad jie būtų archyvuojami MSVV elektroninėje duomenų byloje.

3.4.4.2 Prieškirtiminės inventorizacijos reikalavimų atitikties tikrinimas

- Didelės koncesijos teritorijos

MSP tikrina 3.3.1 skirsnyje išdėstytų prieškirtiminių reikalavimų atitiktį atlikdamas tikrinimus vietoje ir duomenų tikrinimus keliais lygmenimis.

A. Inspektorių patikrinimai vietoje

A.1 Prieškirtiminės veiklos stebėseną

MIVP vietos darbuotojai įvertina, kaip MSVV laikosi 3.3.1 skirsnyje nurodytų 1, 2 ir 3 prieškirtiminės veiklos taisyklių per planinį inspektorių atliekamą patikrinimą vietoje ir parengia GMK tikrinimo ataskaitą, joje nurodydami visus galimus reikalavimų neatitikties atvejus.

MIVP darbuotojai pateikia GMK tikrinimo ataskaitą MIVP centrinei būstinei ir ten ji toliau tikrinama palyginant duomenis.

B. Dokumentų tikrinimas

B.1 Miškotvarkos dokumentų patvirtinimas

MIVP centrinėje būstinėje atliekant MSVV miškotvarkos plano ir metinio veiklos plano dokumentų peržiūrą įvertinama, kaip MSVV laikosi 3.3.1 skirsnyje nurodytų 2, 4 ir 5 priešskirtiminės veiklos taisyklių, ir parengiama dokumentų peržiūros ataskaita, kurioje nurodomi visi reikalavimų neatitikties atvejai.

B.2 Deklaruotos inventorizacijos informacijos tikrinimas

MIVP centrinėje būstinėje MSVV priešskirtiminės inventorizacijos ataskaitos duomenys palyginami su GMK tikrinimo ataskaitos duomenimis siekiant patvirtinti 3.3.1 skirsnyje nurodytų 1, 2 ir 3 priešskirtiminės veiklos taisyklių laikymąsi.

Remiantis minėtais tikrinimais, MIVP centrinėje būstinėje GMK tikrinimo ataskaita ir dokumentų peržiūros ataskaita su įtraukta informacija apie reikalavimų atitiktį pateikiamos VISS, kad būtų archyvuojamos MSVV elektroninėje duomenų byloje.

MIVP informuoja MSP apie MSVV reikalavimų atitikti, reikalingą medienos ruošai pradėti.

Patvirtinus priešskirtiminę inventORIZaciją, MSP išduoda GMK sekimo korteles, skirtas MSVV medžiams, kurie bus kertami GMK patvirtintuose miško kvartaluose tais veiklos metais, žymėti. GMK apskaičiuoja MSVV metinę kvotą (medienos produktų tūrį) pagal parinktą kirtimo ciklą ir priešskirtiminės inventORIZacijos rezultatus. Pagal šią kvotą nustatoma, kiek kortelių reikia išduoti.

– Mažos koncesijos teritorijos

GMK inspektorių priešskirtiminiai patikrinimai neatliekami, nes mažose koncesijos teritorijose veiklą vykdantys MSVV neprivalo vykdyti priešskirtiminės veiklos.

MSP apskaičiuoja ir patvirtina MSVV kvotą (medienos produktų tūrį) toje koncesijos teritorijoje. Pagal šią kvotą nustatoma, kiek kortelių reikia išduoti.

MSP patvirtina komercinę medienos ruošą ir išduoda MSVV susijusias GMK sekimo korteles.

– Valstybinė žemė, kurios paskirtis keičiama

Nors MSVV, vykdančys veiklą valstybinėje žemėje, kurios paskirtis keičiama, neprivalo vykdyti priešskirtiminės veiklos, atliekamas MIVP inspektorių priešskirtiminis patikrinimas nustatant komercinei medienos ruošai skirtų medžių augimo vietą ir rūšis. MIVP darbuotojai pateikia MSP centrinei būstinei inspektorių priešskirtiminio patikrinimo ataskaitą, kad ji būtų įtraukta į CID duomenų bazę ir būtų galima atlikti tolesnį tikrinimą palyginant duomenis per medienos ruošos tikrinimus.

MSP išduoda GMK žymėjimo korteles MSVV žymėti tiems medžiams, kurie per MIVP inspektorių priešskirtiminį patikrinimą nustatyti kaip skirti kirsti komerciniais tikslais.

– Amerikos indėnų kaimai ir privati žemė

GMK inspektorių priešskirtiminiai patikrinimai neatliekami, nes Amerikos indėnų kaimuose ir privačioje žemėje veiklą vykdančys MSVV neprivalo vykdyti priešskirtiminės veiklos. MSP išduoda GMK ženklavimo korteles MSVV paprašius.

3.4.4.3 Medienos ruošos ir pokirtiminio etapo reikalavimų atitikties tikrinimas

- Didelės koncesijos teritorijos

MSP vertina ir tikrina 3.3.2 skirsnyje išdėstytų medienos ruošos reikalavimų atitiktį atlikdamas tikrinimus vietoje ir duomenų tikrinimus keliais lygmenimis.

A. Inspektorių patikrinimai vietoje ir tikrinimai

A.1 Medienos ruošos veiklos stebėsena

MSP vietos darbuotojai per planinius vietoje atliekamus inspektorių patikrinimus įvertina, kaip MSVV laikosi 3.3.2 skirsnyje nurodytų 1, 2, 5, 6, 8, 9, 10 ir 11 taisyklių, ir parengia inspektorių patikrinimo ataskaitą, kurioje nurodomi visi galimi reikalavimų neatitikties atvejai.

A.2 Inspektorių atliekami rąstų matavimo patikrinimai

MSP vietos darbuotojai per planinį inspektorių patikrinimą vietoje išmatuoja nukirstus rąstus ir užpildo rąstų matavimo patikrinimo ataskaitą, kurioje nurodomi visi galimi 3.3.2 skirsnyje pateiktų 5, 8 ir 9 taisyklių nesilaikymo atvejai.

A.3 Inspektorių pokirtiminiai patikrinimai

MSP vietos darbuotojai patikrina kelmų buvimo vietą ir duomenis ir užpildo nustatytos formos vietos duomenų lapą, kuriame nurodomi visi galimi 3.3.2 skirsnyje nurodytų 1, 2, 6, 7, 8, 9, 10 ir 11 taisyklių ir 3.3.3 skirsnyje nurodytų 2 ir 4 taisyklių nesilaikymo atvejai.

A.4 Deklaruotos informacijos apie nukirstus rąstus patikrinimas vietoje

MSP vietos darbuotojai patikrina medienos produktus vertindami 3.3.2 skirsnyje nurodytų 5, 7, 8 ir 9 taisyklių laikymąsi ir patvirtina išgabenimo leidime pateiktus duomenis. MSP vietos darbuotojai pildo kasdienės stebėsenos ataskaitą, kurioje nurodomi visi galimi reikalavimų neatitikties atvejai.

Per inspektorių patikrinimus vietoje ir tikrinimus MSP vietos darbuotojai prie reikalavimų neatitinkančios medienos pritvirtina (prikala plaktuku) sulaikymo žymą, o prie reikalavimus atitinkančios medienos – patvirtinimo žymą. Po MSP inspektorių patikrinimo vietoje patvirtinama, kad medieną, kuri pažymėta kaip atitinkanti reikalavimus, yra leidžiama toliau vežti tiekimo grandinėje, kur bus atliekami tolesni inspektorių patikrinimai vietoje ir tikrinimai, kaip nustatyta 3.4.4.4–3.4.4.7 skirsniuose.

MSP vietos darbuotojai visas ataskaitas ir pirmiau 3.4.4.3 skirsnyje nurodytą formą pateikia MSP centrinei būstinei, kad būtų atliekamas tolesnis tikrinimas palyginant duomenis.

B. Duomenų tikrinimas

Medienos kilmės ir ruošos apribojimų laikymosi tikrinimas atliekamas sutikrinant informaciją apie kelmus ir rąstus:

- MSP centrinėje būstinėje išgabenimo leidimo duomenys palyginami su atlikto inspektorių patikrinimo, rąstų matavimo patikrinimo ir kasdienės stebėsenos ataskaitų bei nustatytos formos vietos duomenų lapo duomenimis tikrinant medienos kilmę ir 3.3.2 skirsnyje nurodytų 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8 ir 9 taisyklių laikymąsi.

- MSP centrinėje būstinėje MSVV priešskirtiminės inventORIZacijos ataskaitos duomenys palyginami su inspektorių patikrinimo, rąstų matavimo patikrinimo ir kasdienės stebėsenos ataskaitų duomenimis tikrinant 3.3.2 skirsnyje nurodytą 1, 2 ir 7 taisyklių laikymąsi.
- GMK centrinėje būstinėje tikrinamas mokestinių prievolių ir kortelių naudojimo prievolių laikymasis:
 - GMK Finansų padalinys palygina miško koncesijos sutarties ir (arba) išgabenimo leidimo duomenis su mokėjimų gavimo patvirtinimų ir mokėjimo tvarkaraščių duomenimis, tikrindamas, ar MSVV atitinka 3.3.3 skirsnio 1 taisyklę;
 - GMK Vidaus audito skyrius palygina MSP kortelių išdavimo registro ir išgabenimo leidimo duomenis su MSP grąžinamų kortelių registro ir produkcijos registro duomenimis, tikrindamas, ar MSVV atitinka 3.3.3 skirsnio 3 taisyklę.

Remiantis pirmiau nurodytais tikrinimais, MSP centrinėje būstinėje užpildoma dokumentų peržiūros ataskaita, kuri kartu su pirmiau 3.4.4.3 skirsnyje nurodytomis ataskaitomis nusiunčiama į VISS, kad būtų archyvuojama MSVV elektroninėje duomenų byloje.

– Mažos koncesijos teritorijos

MSP vertina ir tikrina 3.3.2 skirsnyje išdėstytų medienos ruošos reikalavimų atitiktį atlikdamas tikrinimus vietoje ir duomenų tikrinimus keliais lygmenimis.

A. Inspektorių patikrinimai vietoje ir tikrinimai

A.1 Medienos ruošos veiklos stebėseną

MSP vietos darbuotojai per planinius vietoje atliekamus inspektorių patikrinimus įvertina, kaip MSVV laikosi 3.3.2 skirsnyje nurodytų 2, 5, 6, 8, 9, 10 ir 11 taisyklių, ir parengia inspektorių patikrinimo ataskaitą, kurioje nurodomi visi galimi reikalavimų neatitikties atvejai.

A.2 Deklaruotos informacijos apie nukirstus rąstus patikrinimas vietoje

MSP vietos darbuotojai patikrina medienos produktus vertindami 3.3.2 skirsnyje nurodytų 5, 7, 8 ir 9 taisyklių laikymąsi ir patvirtina išgabenimo leidime pateiktus duomenis. MSP vietos darbuotojai pildo kasdienės stebėsenos ataskaitą, kurioje nurodomi visi galimi reikalavimų neatitikties atvejai.

A.3 Inspektorių pokirtiminiai patikrinimai

MSP vietos darbuotojai patikrina kelmų buvimo vietą ir duomenis ir užpildo nustatytos formos vietos duomenų lapą, kuriame nurodomi visi galimi 3.3.2 skirsnyje nurodytų 2, 6, 7, 8, 9, 10 ir 11 taisyklių ir 3.3.3 skirsnyje nurodytos 4 taisyklės nesilaikymo atvejai.

MSP vietos darbuotojai visas ataskaitas ir pirmiau 3.4.4.3 skirsnyje nurodytą formą pateikia MSP centrinei būstinei, kad būtų atliekamas tolesnis tikrinimas palyginant duomenis.

B. Duomenų tikrinimas

B.1 Medienos kilmės ir ruošos apribojimų laikymosi tikrinimas sutikrinant informaciją apie kelmus ir rąstus:

MSP centrinėje būstinėje išgabenimo leidimo duomenys palyginami su inspektorių patikrinimo ir kasdienės stebėsenos ataskaitų bei nustatytos formos vietos duomenų lapo duomenimis tikrinant medienos kilmę ir 3.3.2 skirsnyje nurodytų 2, 4, 5, 6, 7, 8 ir 9 taisyklių laikymąsi.

B.2 GMK centrinėje būstinėje tikrinamas mokestinių prievolių ir kortelių naudojimo prievolių laikymasis:

- GMK Finansų padalinys palygina miško koncesijos sutarties ir (arba) išgabenimo leidimo duomenis su mokėjimų gavimo patvirtinimų ir mokėjimo tvarkaraščių duomenimis, tikrindamas, ar MSVV atitinka 3.3.3 skirsnio 1 taisyklę;

- GMK Vidaus audito skyrius palygina MSP kortelių išdavimo registre ir išgabenimo leidime pateiktus duomenis su MSP grąžinamų kortelių registro duomenimis, tikrindamas, ar MSVV atitinka 3.3.3 skirsnio 3 taisyklę.

Remiantis pirmiau nurodytais tikrinimais, MSP centrinėje būstinėje užpildoma dokumentų peržiūros ataskaita, kuri kartu su visomis ataskaitomis ir užpildyta forma, pirmiau nurodytomis 3.4.4.3 skirsnyje, nusiunčiama į VISS, kad būtų archyvuojama MSVV elektroninėje duomenų byloje.

- Valstybinė žemė, kurios paskirtis keičiama

MSP vertina ir tikrina 3.3.2 skirsnyje išdėstytų medienos ruošos reikalavimų atitiktį atlikdamas duomenų tikrinimą.

Duomenų tikrinimas

Medienos kilmės ir deklaruotos informacijos tikslumo tikrinimas sutikrinant informaciją apie kelmus ir rąstus:

MSP centrinėje būstinėje išgabenimo leidimo duomenys palyginami su inspektorių priešskirtiminio patikrinimo ataskaitos duomenimis vertinant ir tikrinant medienos kilmę ir 3.3.2 skirsnyje nurodytų 2, 3, 5, 6 ir 7 taisyklių laikymąsi.

GMK centrinėje būstinėje tikrinamas mokestinių prievolių ir kortelių naudojimo prievolių laikymasis:

- GMK Finansų padalinys palygina žemės ūkio paskirties žemės nuomos sutarties ar kasybos leidimo ar licencijos arba hidroenergetikos licencijos ir (arba) išgabenimo leidimo duomenis su mokėjimų gavimo patvirtinimų ir (arba) mokėjimo tvarkaraščių duomenimis, tikrindamas, ar MSVV atitinka 3.3.3 skirsnio 1 taisyklę;
- GMK Vidaus audito skyrius palygina MSP kortelių išdavimo registre ir išgabenimo leidime pateiktus duomenis su MSP grąžinamų kortelių registro duomenimis, tikrindamas, ar MSVV atitinka 3.3.3 skirsnio 3 taisyklę.

Remiantis pirmiau nurodytais tikrinimais, MSP centrinėje būstinėje užpildoma dokumentų peržiūros ataskaita, į kurią įtraukiama informacija apie reikalavimų atitiktį, ir ji nusiunčiama į VISS, kad būtų archyvuojama MSVV elektroninėje duomenų byloje.

– Amerikos indėnų kaimai ir privati žemė

MSP vertina ir tikrina 3.3.2 skirsnyje išdėstytų medienos ruošos reikalavimų atitiktį atlikdamas tikrinimus vietoje ir duomenų tikrinimus keliais lygmenimis.

A. Inspektorių patikrinimai vietoje

A.1 Medienos ruošos veiklos stebėseną

MSP vietos darbuotojai per planinius inspektorių patikrinimus vietoje įvertina, kaip MSVV laikosi 3.3.2 skirsnyje nurodytų 2 ir 5 taisyklių, ir parengia inspektorių patikrinimo ataskaitą, kurioje nurodomi visi galimi reikalavimų neatitikties atvejai.

A.2 Deklaruotos informacijos apie nukirstus rąstus patikrinimas vietoje

MSP vietos darbuotojai patikrina medienos produktus vertindami 3.3.2 skirsnyje nurodytų 5 ir 7 taisyklių laikymąsi ir patvirtina privačios nuosavybės išgabenimo deklaracijoje pateiktus duomenis. MSP vietos darbuotojai pildo kasdienės stebėsenos ataskaitą, kurioje nurodomi visi galimi reikalavimų neatitikties atvejai.

A.3 Inspektorių pokirtiminiai patikrinimai

MSP vietos darbuotojai patikrina kelmų buvimo vietą ir duomenis ir užpildo nustatytos formos vietos duomenų lapą, kuriame nurodomi visi galimi 3.3.2 skirsnyje nurodytų 2, 5, 6 ir 7 taisyklių nesilaikymo atvejai.

MSP vietos darbuotojai pateikia inspektorių patikrinimo ir kasdienės stebėsenos ataskaitas ir nustatytos formos vietos duomenų lapą MSP centrinei būstinei, kad būtų atliekamas tolesnis tikrinimas palyginant duomenis.

B. Duomenų tikrinimas

B.1 Medienos kilmės ir deklaruotos informacijos tikslumo tikrinimas sutikrinant informaciją apie kelmus ir rąstus:

- MSP centrinėje būstinėje privačios nuosavybės išgabenimo deklaracijos duomenys palyginami su inspektorių patikrinimo ataskaitos ir kasdienės stebėsenos ataskaitos bei nustatytos formos vietos duomenų lapo duomenimis tikrinant medienos kilmę ir 3.3.2 skirsnyje nurodytų 2, 5 ir 7 taisyklių laikymąsi.

B.2 GMK centrinėje būstinėje tikrinamas mokestinių prievolių ir kortelių naudojimo prievolių laikymasis:

- GMK Vidaus audito skyrius palygina MSP kortelių išdavimo registre ir privačios nuosavybės išgabenimo deklaracijoje pateiktus duomenis su MSP grąžinamų kortelių registro duomenimis, tikrindamas, ar MSVV atitinka 3.3.3 skirsnio 3 taisyklę.

Remiantis pirmiau nurodytais tikrinimais, MSP centrinėje būstinėje užpildoma dokumentų peržiūros ataskaita, kuri kartu su ataskaitomis ir užpildyta forma, nurodytomis 3.4.4.3 skirsnyje, nusiunčiama į VISS, kad būtų archyvuojama MSVV elektroninėje duomenų byloje.

3.4.4.4 Vežimo reikalavimų atitikties tikrinimas

MSP tikrina 3.3.4 skirsnyje išdėstytų vežimo reikalavimų atitiktį atlikdamas tikrinimus vietoje ir duomenų tikrinimus keliais lygmenimis. MSP vertina medienos kilmę patikrindamas iš kilmės vietos gautą dokumentą.

A. Inspektorių patikrinimai vietoje

A.1 Vežimo veiklos stebėseną

MSP inspektoriai tikrina vežamą medieną per planinį inspektorių patikrinimą, per kurį vertinamas medienos kilmės šaltinis ir MSVV 3.3.4 skirsnyje nurodytų 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9 arba 10 ir 8 taisyklių (priklausomai nuo aplinkybių) laikymasis, ir parengia mėnesio ataskaitą, kurioje nurodomi visi galimi reikalavimų neatitikties atvejai.

MSP darbuotojai pateikia mėnesio ataskaitą MSP centrinei būstinei ir ten ji toliau tikrinama palyginant duomenis.

B. Duomenų tikrinimas

B.1 Deklaruotos informacijos apie vežamus medienos produktus tikrinimas:

MSP centrinėje būstinėje 3.3.4 skirsnyje nurodytų vežimo dokumentų duomenys palyginami su mėnesio ataskaitos duomenimis vertinant 3.3.4 skirsnyje nurodytų 8 ir 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9 arba 10 taisyklių (priklausomai nuo aplinkybių) laikymąsi.

Remiantis pirmiau nurodytais tikrinimais, MSP centrinėje būstinėje užpildoma dokumentų peržiūros ataskaita, kuri kartu su mėnesio ataskaita nusiunčiama į VISS, kad būtų archyvuojama MSVV elektroninėje duomenų byloje.

3.4.4.5 Perdirbimo įmonių atitikties reikalavimams tikrinimas

MSP yra atsakingas už medienos atsargų ir rąstų sandėlių, taip pat į perdirbimo įmones (lentpjūvę ar medienos sandėlį) atvežamų rąstų žaliavų ir perdirbtos produkcijos duomenų ir informacijos tikrinimą ir sutikrinimą. MSP kas mėnesį patikrins ir sutikrins medienos produktų žaliavų ir produkcijos duomenis, palygindamas į lentpjūvę ar medienos sandėlį įvežtų ir ten perdirbtų (produkcijos) medienos produktų tūrio duomenis. MSP patikrins faktines perdirbimo veiklos žaliavas ir produkciją pagal į perdirbimo įmonę įvežamų ir joje perdirbamų medienos produktų rūšis ir tūrį, taip pat perdirbamos medienos panaudojimo normą, siekiant užtikrinti, kad į perdirbimo įmonę nepatektų nedeklaruotų medienos produktų. Taip užtikrinama, kad MSVV perdirbtų tik deklaruotus medienos produktus, kurie prieš įvežant į perdirbimo įmonę buvo inspektorių patikrinti.

MSP tikrina 3.3.5 skirsnyje išdėstytų perdirbimo reikalavimų atitiktį atlikdamas tikrinimus vietoje ir duomenų tikrinimus keliais lygmenimis.

A. Inspektorių patikrinimai vietoje ir tikrinimas

A.1 Į lentpjūvę ar medienos sandėlį įvežamų medienos produktų kilmės šaltinio ir deklaracijų tikslumo stebėseną ir tikrinimas

MSP vietos darbuotojai vertina, kaip MSVV laikosi 1 ir 2 taisyklių (žr. 3.3.5 skirsnį), palygindami lentpjūvės ar medienos sandėlio gautos, pirktos ar tiekiamos produkcijos registravimo žurnale pateiktus duomenis su inspektorių atliekamo į lentpjūvę ar medienos sandėlį įvežamo medienos produkto fizinio patikrinimo duomenimis, ir pildo kasdienės stebėsenos ataskaitą, kurioje nurodomi visi galimi reikalavimų neatitikties atvejai.

MSP vietos darbuotojai pateikia kasdienės stebėsenos ataskaitą MSP centrinei būstinei ir ten ji toliau tikrinama palyginant duomenis.

B. Duomenų tikrinimas

B.1 Deklaruotos informacijos tikslumo tikrinimas atliekant sutikrinimą:

- MSP centrinėje būstinėje lentpjūvės ar medienos sandėlio gautos, pirktos ar tiekiamos produkcijos registravimo žurnalo duomenys palyginami su kasdienės stebėsenos ataskaitos duomenimis siekiant patikrinti 3.3.5 skirsnyje nurodytų 1, 2 ir 5 taisyklių laikymąsi.

MSP centrinėje būstinėje apskaitos formų¹ duomenys palyginami su kasdienės stebėsenos ataskaitos duomenimis siekiant patikrinti 3.3.5 skirsnyje nurodytų 1, 3 arba 4 ir 5 taisyklių laikymąsi ir stebėti perdirbamos medienos panaudojimo normą, siekiant užtikrinti, kad lentpjūvėje ar medienos sandėlyje nebūtų perdirbama jokių nedeklaruotų medienos produktų. Remiantis pirmiau nurodytais tikrinimais, MSP centrinėje būstinėje užpildoma dokumentų peržiūros ataskaita, kuri kartu visomis pirmiau 3.4.4.5 skirsnyje nurodytomis ataskaitomis nusiunčiama į VISS, kad būtų archyvuojama MSVV elektroninėje duomenų byloje.

¹ Supjaustytos medienos ir pjautinės medienos produkcijos apskaitos forma ar Supjaustytų rąstų ir rąstų medienos produkcijos apskaitos forma arba medienos sandėlio mėnesio apskaita.

3.4.4.6 Šalies vidaus rinkoje parduodamo medienos produkto atitikties reikalavimams tikrinimas¹

MSP tikrina visų po perdirbimo parduodamų medienos produktų atitiktį reikalavimams atlikdamas perdirbimo veiklos tikrinimus, aprašytus 3.4.4.5 skirsnyje.

Be to, MSP centrinėje būstinėje atliekamas šis duomenų tikrinimas siekiant patikrinti medienos kilmės šaltinius:

- MSP centrinėje būstinėje medienos produktų pardavimo formų duomenys palyginami su atitinkamų apskaitos formų² duomenimis ir lentpjūvės ar medienos sandėlio gautos, pirktos ar tiekiamos produkcijos registravimo žurnalo duomenimis, tikrinant 3.3.6 skirsnyje nurodytų 1, 2, 3 ir 4 taisyklių laikymąsi ir siekiant įsitikinti, kad nebus parduodami nedeklaruoti medienos produktai.

¹ Žr. II priedo 3 skirsnyje pateiktą MSVV apibrėžtį.

² Supjaustytos medienos ir pjautinės medienos produkcijos apskaitos forma ar Supjaustytų rąstų ir rąstų medienos produkcijos apskaitos forma arba medienos sandėlio mėnesio apskaita.

- MSP centrinėje būstinėje medienos produktų pardavimo formų duomenys palyginami su pardavimą patvirtinančio dokumento duomenimis tikrinant 3.3.6 skirsnyje nurodytų 1, 2, 3 ir 4 taisyklių laikymąsi ir tikrinant, kad nebūtų parduodama nedeklaruotų medienos produktų (taikoma MSVV, kuris yra fizinis ar juridinis asmuo arba subjektas, turintis licenciją tik pirkti ir parduoti medienos produktus).

Remiantis pirmiau nurodytais tikrinimais, MSP centrinėje būstinėje užpildoma dokumentų peržiūros ataskaita, kuri kartu su visomis formomis ir registravimo žurnalu, kuriame pateikiama informacija apie atitiktį, nusiunčiama į VISS, kad būtų archyvuojama MSVV elektroninėje duomenų byloje.

- Didelės arba mažos koncesijos teritorijos, valstybinė žemė, kurios paskirtis keičiama, Amerikos indėnų kaimai ir privati žemė

MSP tikrina visų po perdirbimo parduodamų medienos produktų atitiktį reikalavimams atlikdamas priešskirtiminės ir medienos ruošos veiklos tikrinimus, aprašytus 3.4.4.1 ir 3.4.4.2 skirsniuose.

Be to, MSP centrinėje būstinėje atliekamas šis duomenų tikrinimas siekiant patikrinti medienos kilmės šaltinius:

- MSP centrinėje būstinėje medienos produkto pardavimo formos duomenys palyginami su vežimo dokumentų duomenimis tikrinant 3.3.6 skirsnyje nurodytų 1, 2, 3 ir 4 taisyklių laikymąsi ir siekiant įsitikinti, kad neparduodami nedeklaruoti medienos produktai.

Remiantis pirmiau nurodytu tikrinimu, MSP centrinėje būstinėje užpildoma dokumentų peržiūros ataskaita, kuri kartu su medienos produktų pardavimo forma nusiunčiama į VISS, kad būtų archyvuojama MSVV elektroninėje duomenų byloje.

3.4.4.7 Eksporto reikalavimų atitikties tikrinimas

Yra dvi atskiros viena po kitos atliekamos tikrinimo procedūros prieš išduodant FLEGT licenciją ir eksporto sertifikatą. Tai yra GMK inspektorių atliekamas medienos rūšiavimo patikrinimas ir MTPS galutinės patikros. IV skyriuje nustatyti FLEGT licencijų išdavimo, kuris bus grindžiamas šiomis tikrinimo procedūromis, reikalavimai.

MSP tikrina 3.3.7 skirsnyje išdėstytų reikalavimų atitiktį atlikdamas tikrinimus vietoje ir duomenų tikrinimus keliais lygmenimis.

A. Inspektorių patikrinimai vietoje

A.1 GMK patikrinimas

Po to, kai MSVV pateikia miškų ūkio produkcijos eksporto paraišką su visomis susijusiomis formomis ir dokumentais, MSP vietos inspektoriai patikrina medienos produktus atlikdami jų matavimus ir rūšiavimą, vertindami 3.3.7 skirsnyje nurodytų 1, 2 ir 3 taisyklių laikymąsi. Po rūšiavimo, jeigu GMK medienos rūšiavimo inspektorius yra įsitikinęs, kad neatitikties atvejų nėra, jis prie medienos produkto pritvirtina „patvirtinimo žymą“ ir baigia pildyti Medienos prekybos sertifikato paraišką prieš grąžindamas ją MSVV. MSVV dar kartą pateikia Medienos prekybos sertifikato paraišką MSP centrinei būstinei, kad būtų atliktas tolesnis tikrinimas palyginant duomenis (žr. B.1 punktą).

B. Duomenų tikrinimas

B.1 Deklaruotos informacijos ir medienos produkto kilmės šaltinio tikrinimas:

B.1.a MSP centrinėje būstinėje Medienos prekybos sertifikato paraiškos duomenys palyginami su Miškų ūkio produkcijos eksporto paraiška, Eksporto sertifikato paraiška ir Elektroninio bendrojo administracinio dokumento duomenimis Muitinės duomenų automatizuotoje sistemoje (ASYCUDA) tikrinant medienos kilmės šaltinį ir 3.3.7 skirsnyje nurodytų 1, 2, 3, 4, 5 ir 6 taisyklių laikymąsi.

Tada MSP pateikia tikrinimo ataskaitą VISS, kad ji būtų archyvuojama CID duomenų bazėje. Kai MSVV laikomas atitinkančiu reikalavimus, MSP taip pat pateikia eksporto prašymo formą MTPS.

B.1.b Atitikties GMTUS tikrinimas siekiant pagrįsti
FLEGT licencijos išdavimą:

Per savo jungtinį tikrinimą (žr. 3.6 skirsnį)
naudodamas VISS CID duomenų bazėje
archyvuojamą informaciją apie reikalavimų atitiktį
MTPS patikrina MSVV atitikties informaciją
siekdamas įsitikinti, kad MSVV atitinka visus
reikiamus rodiklius, ir, jei taip, MTPS išduoda
eksporto sertifikatą (ir FLEGT licenciją
eksportuojant į Sąjungos rinkas) MSVV. Tada
MSVV pateikia eksporto sertifikatą ir visus
reikiamus dokumentus MAPOS.

B.2 GMK centrinėje būstinėje tikrinamas mokestinių prievolių
vykdymas:

- GMK Vidaus audito skyrius palygina siuntos
sąskaitoje faktūroje pateiktus duomenis su gavimo
patvirtinimo duomenimis tikrindamas, ar MSVV
atitinka 3.3.7 skirsnyje nurodytą 7 taisyklę.

Remiantis pirmiau nurodytais tikrinimais, iš MSP centrinės būstinės
visos 3.4.4.7 skirsnyje nurodytos formos pateikiamos VISS, kad būtų
archyvuojamos MSVV elektroninėje duomenų byloje CID duomenų
bazėje.

C. Inspektorių patikrinimai vietoje

C.1 MAPOS inspektorių atliekamas siuntos patikrinimas

MAPOS atlieka papildomas patikras siekdamas įsitikinti, kad medienos produkto siunta atitinka eksporto sertifikate pateiktą informaciją, ir po to MAPOS suteikia medienos produkto išleidimo eksportuoti patvirtinimą.

Jeigu tarp Elektroninio bendrojo administracinio dokumento Muitinės duomenų automatizuotoje sistemoje (ASYCUDA) turinio ir FLEGT licencijos yra neatitikimų, MAPOS apie tai informuos MTPS, kuris imsis atitinkamų veiksmų, kurie bus nustatyti GMTUS įgyvendinimo etape.

3.4.4.8 Importuojamo medienos produkto tikrinimas

VAAO, bendradarbiaudama su GMK ir MAPOS, atliks importuojamų medienos produktų sisteminės patikras remdamasi šiais dokumentais:

- MSVV išsamaus patikrinimo ataskaita;

- galiojančia FLEGT licencija arba
- galiojančiu CITES leidimu.

MSP, bendradarbiaudamas su VAAO ir MAPOS, tikrins 3.3.8 skirsnyje išdėstytų reikalavimų atitiktį atlikdamas tikrinimus vietoje ir duomenų tikrinimus keliais lygmenimis.

Medienos importo kontrolės ir tikrinimo darbas bus glaudžiai koordinuojamas tarp MAPOS ir GMK siekiant įsitikinti, kad visi importuojami medienos produktai yra teisėti. GMTUS įgyvendinimo etape GMK parengs importuojamų medienos produktų kontrolės procedūrų vadovą. Į šį vadovą bus įtraukti išsamaus patikrinimo principai, atitinkantys 2010 m. spalio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 995/2010, kuriuo nustatomos veiklos vykdytojų, pateikiančių rinkai medienos produktus, pareigos (ES medienos reglamento), nuostatas.

A. Importo paraiškos duomenų tikrinimas

A.1 VAAO, GMK ir MAPOS koordinuojamos dokumentų patikros:

- VAAO, GMK (MSP) ir MAPOS vertina, kaip MSVV laikosi 3.3.8 skirsnyje nurodytų 1, 3, 4 ir 5 taisyklių, taip pat neteisėtumo riziką ir patvirtina importuojamų medienos produktų teisėtą kilmę atlikdami dokumentų patikras. VAAO parengia tikrinimo ataskaitą, kurioje nurodomi visi galimi neatitikties atvejai.

Kai nustatoma, kad MSVV atitinka reikalavimus, VAAO išduoda importo leidimą. Tuo remdamasis MAPOS išleidžia į apyvartą medienos produktus, nurodytus importo leidime, po MAPOS ir MSP atlikto tikrinimo (žr. B punktą).

Remdamasi pirmiau nurodytais tikrinimais VAAO pateiks pirmiau 3.4.4.8 skirsnyje nurodytą tikrinimo ataskaitą VISS tolesniam tikrinimui palyginant duomenis.

B. Inspektorių patikrinimai vietoje ir tikrinimas

B.1 MAPOS ir GMK (MSP) inspektorių atliekamas siuntų patikrinimas:

MAPOS ir MSP vietos pareigūnai, remdamiesi pirmiau nurodytų tikrinimų rezultatais ir rizikos vertinimu, gali atlikti papildomą fizinį patikrinimą vertindami, kaip MSVV laikosi 3.3.8 skirsnyje nurodytos 2 taisyklės. Inspektoriams atliekant medienos produktų fizinį patikrinimą įvertinama, ar jie atitinka Importo leidimo paraišką. Tada MAPOS parengia tikrinimo ataskaitą, kurioje nurodomi visi galimi neatitikties atvejai.

C. Duomenų tikrinimas

C.1 Medienos produkto kilmės šaltinio tikrinimas sutikrinant duomenis:

MSP centrinėje būstinėje tikrinimo ataskaitos duomenys palyginami su MSVV importo dokumentų duomenimis tikrinant 3.3.8 skirsnyje nurodytų 1 ir 2 taisyklių laikymąsi.

Remiantis pirmiau nurodytais tikrinimais, MSP centrinėje būstinėje užpildoma dokumentų peržiūros ataskaita, kuri kartu su 3.4.4.8 skirsnyje nurodytomis formomis ir ataskaitomis nusiunčiama į VISS, kad būtų archyvuojama MSVV elektroninėje duomenų byloje.

3.5 Neatitikties atvejų tvarkymas

Viena pagrindinių GMTUS funkcijų yra reikalavimų neatitikties atvejų nustatymas ir ištaisymas, dažnai vadinamas neatitikties atvejų tvarkymu. GMTUS atlieka šią funkciją dėl visos veiklos, reguliuojamos pagal teisėtumo apibrėžtį, remiantis visais atitinkamais teisinais ir norminiais reikalavimais. Be to, atliekant nepriklausomą auditą vertinama GMTUS atitiktis jos nustatytiems tikslams ir procesams. GMTUS užtikrinama, kad nustačius neatitikties atvejus, įskaitant sutarties sąlygų nesilaikymą, visada būtų imamasi tolesnių veiksmų pagal teisinės prievolos. Jei tokie veiksmai nėra numatyti pagal nacionalinę teisės sistemą, GMTUS nustatomi šie papildomi veiksmai, galintys apimti administracines ir veiklos sankcijas. Įgyvendinimo etape neatitikties rizikos nustatymo ir šalinimo priemonės bus integruotos į visus GMTUS elementus, be kita ko, parengiant GMTUS tikrinimo procedūrų vadovą, kuris yra reikalingas siekiant papildyti esamus reikalavimus. GMTUS taip pat apims sistemingas neatitikties atvejų tvarkymo procedūras.

GMTUS neatitikties atvejų tvarkymas bus sistemingas ir atitinkantis teisinius ir norminius reikalavimus. Juo bus padedama laikytis skaidrumo ir atskaitomybės principų, be kita ko, užtikrinti, kad visi įgyvendinant GMTUS nustatyti neatitikties atvejai būtų elektroninėmis priemonėmis užfiksuoti VISS CID duomenų bazėje.

Duomenys bus kaupiami, analizuojami ir jais bus dalijamasi su vykdymo užtikrinimo institucijomis. Siekiant didinti atskaitomybę ir stiprinti reikalavimų vykdymo užtikrinimą, kas pusę metų bus viešai skelbiama suvestinė ataskaita. Kai dėl GMTUS nustatytos neatitikties reikės konfiskuoti medieną, dėl to bus pradėtas 3.3.10 skirsnyje nurodytas medienos konfiskavimo procesas.

3.6 Jungtinis tikrinimas

VISS atliekamas jungtinis tikrinimas siekiant įsitikinti, kad MSVV atitinka visus teisėtumo apibrėžties rodiklius. Visą iš GMK padalinių – MIVP, Finansų padalinio ir MSP – ir iš kitų ministerijų bei vyriausybinių institucijų gautą informaciją apie atitiktį VISS archyvuoja MSVV elektroninėje duomenų byloje. Kiekvieno rodiklio jungtinio tikrinimo procedūros ir dažnumas, taip pat keitimosi informacija tarp VISS ir kitų ministerijų ir (arba) vyriausybinių institucijų protokolai bus GMTUS įgyvendinimo etape nustatyti GMTUS tikrinimo procedūrų vadove.

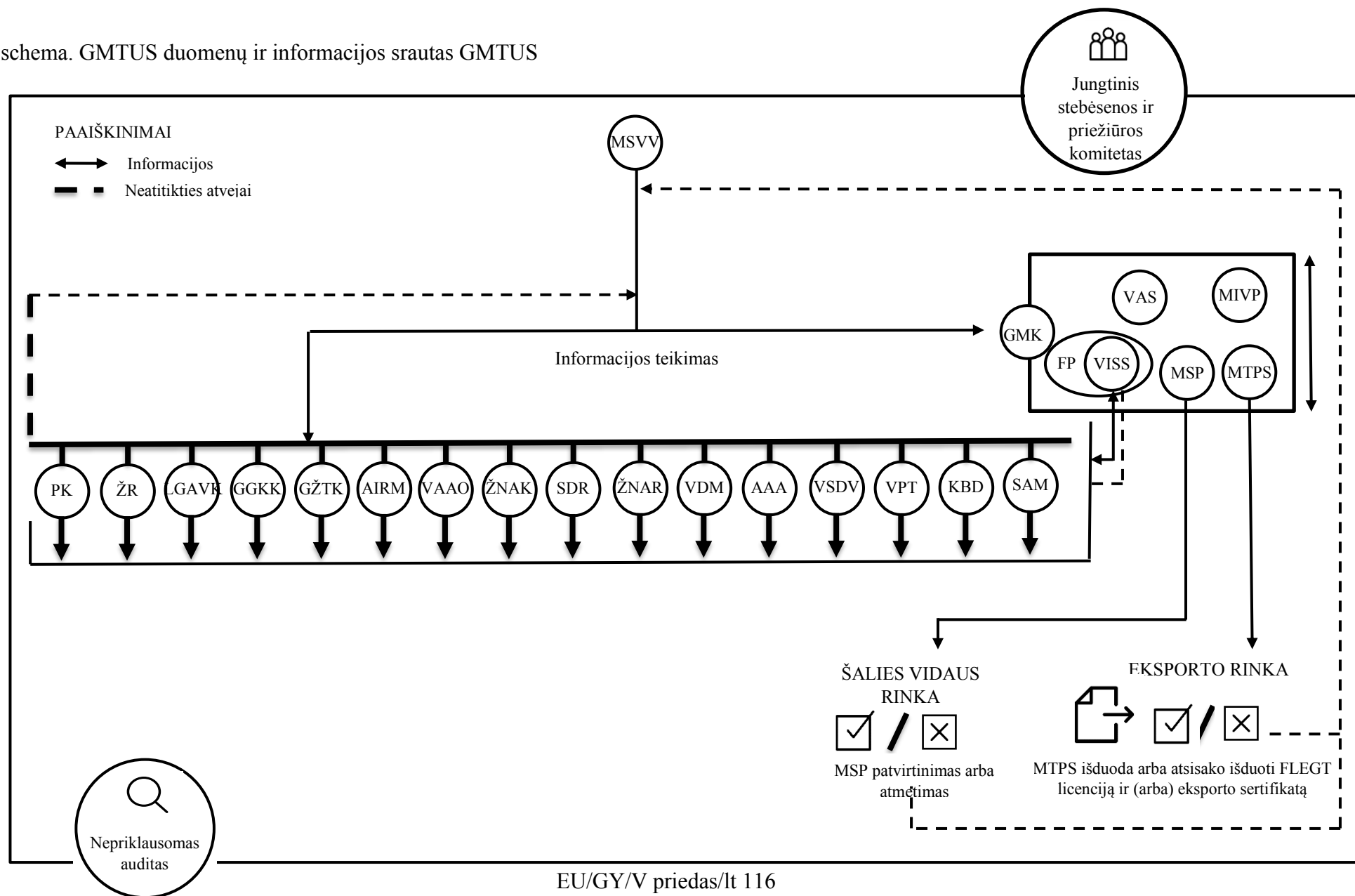
Remdamasis informacija, kurią VISS teikia GMTUS tikrinimo veikloje dalyvaujančios ministerijos ir (arba) vyriausybės institucijos, VISS atnaujins duomenis CID dalyje, kurioje saugomi duomenys apie neatitikties atvejus, MSVV elektroninėje duomenų byloje. VISS taip pat imasi tolesnių veiksmų visais neatitikties atvejais, susijusiais su rodikliais, ministerijų ir (arba) vyriausybinių institucijų nustatytais ir užfiksuotais CID dalyje, kurioje saugomi duomenys apie neatitikties atvejus, siekiant užtikrinti, kad į juos būtų tinkamu laiku atsižvelgta. Naudodamasis CID duomenų baze MTPS gaus visus duomenų įrašus apie MSVV atitiktį GMTUS reikalavimams, kad galėtų tuo remtis priimdamas savo sprendimus dėl FLEGT licencijų išdavimo.

3.7 Duomenų ir informacijos rinkimas ir tvarkymas

Toliau 1 schemoje parodyti GMTUS duomenų ir informacijos srauto valdymo ir tikrinimo procesai, kiek tai susiję su šalies vidaus ir tarptautine prekyba medienos produktais.

Joje parodyta, kaip, taikant MJSS procedūras, renkami duomenys ir informacija siekiant reguliuoti MSVV veiklą ir darbus ir užtikrinti nacionalinės teisės sistemos laikymąsi.

1 schema. GMTUS duomenų ir informacijos srautas GMTUS

PAAIŠKINIMAI

- Miškų sektoriaus veiklos vykdytojas (MSVV) pateikia ministerijoms ir (arba) vyriausybiniams institucijoms reikiamus dokumentus, kad atitiktų reikiamus teisėtumo apibrėžties rodiklius.
- Gajanos miškininkystės komisija (GMK) ir kitos ministerijos ir (ar) vyriausybės institucijos tikrina MSVV atitiktį rodikliams naudodamos MSVV pateiktus ir per inspektorių patikrinimus surinktus duomenis ir informaciją. Tada šie duomenys ir informacija persiunčiami į Valdymo informacinių sistemų skyrių (VISS), kad būtų įtraukti į MSVV elektroninę duomenų bylą Centrinėje informacinėje duomenų bazėje (CID).
- GMK valdo Gajanos medienos teisėtumo užtikrinimo sistemą (GMTUS), apimančią Medienos judėjimo sekimo sistemą (MJSS), ir tikrina MSVV atitiktį reikalavimams; šį darbą atlieka šie GMK skyriai ir padaliniai:
- Miško išteklių valdymo padalinys (MIVP) iš MSVV ir iš atitinkamų ministerijų ir (arba) vyriausybinių institucijų renka informaciją apie MSVV teisinį statusą dėl visų į I priedą įtrauktų medienos produktų iš visų kilmės šaltinių. Tada MIVP persiunčia šią informaciją VISS, kad ji būtų įtraukta į MSVV elektroninę duomenų bylą CID. MIVP taip pat konsultuoja Miškų stebėsenos padalinį (MSP) dėl MSVV medienos ruošos pradžios patvirtinimo ir GMK sekimo kortelių bei vežimo dokumentų išdavimo MSVV. Be to, MIVP perduoda su valdymo mokesčių ir rinkliavų mokėjimu susijusią informaciją Finansų padaliniui.

- MSP per inspektorių patikrinimus vietoje ir dokumentų tikrinimus renka informaciją apie visus MJSS svarbiuosius kontrolės taškus. MSP taip pat gauna ir persiunčia VISS svarbią informaciją iš MSVV, dalyvaujančių GMTUS. MSP perduoda su valdymo mokesčių ir rinkliavų mokėjimu susijusią informaciją Finansų padaliniui. MSP taip pat turi pareigą patvirtinti šalies vidaus rinkoje parduodamus medienos produktus, remdamasis tuo, kaip MSVV atitinka GMTUS reikalavimus.
- Finansų padalinys iš visų kitų GMK padalinių gauna su MSVV finansinėmis prievolėmis susijusius duomenis ir informaciją. Visa Finansų padalinio gauta informacija persiunčiama VISS, kad būtų įtraukta į MSVV elektroninę duomenų bylą CID.
- VISS yra atsakingas už bendrą CID duomenų bazės valdymą. VISS iš visų kitų GMK padalinių ir iš ministerijų ir (arba) vyriausybinių institucijų gauna ir tikrina su MSVV atitiktimi GMTUS reikalavimams susijusius duomenis ir informaciją. Šią informaciją VISS archyvuoja MSVV elektroninėje duomenų byloje CID.
- Vidaus audito skyrius (VAS) atliks kitų GMK padalinių surinktų GMTUS duomenų ir informacijos kokybės kontrolę. Paprašytas jis taip pat pateiks nepriklausomam auditoriui ataskaitą dėl su GMTUS veikimu susijusių GMK užduočių atlikimo. Audito metu surinkta informacija taip pat bus perduota VISS, kad būtų archyvuojama CID.

- Medienos teisėtumo ir prekybos skyrius (MTPS) bus Gajanos FLEGT licencijas išduodanti institucija. MTPS patikrins CID duomenis, siekdamas nustatyti MSVV atitiktį visiems GMTUS teisiniams reikalavimams, prieš išduodamas eksporto sertifikatą ir FLEGT licenciją. Su FLEGT licencijos ir eksporto sertifikato išdavimo statusu susijusią informaciją MTPS perduos VISS, kad ji būtų archyvuojama CID. Remiantis CID saugoma informacija, kai MSVV laikomas atitinkančiu GMTUS reikalavimus, medienos produktams leidžiama patekti į eksporto rinką.
- Pagal skundų nagrinėjimo tvarką MSVV ir plačiosios visuomenės narių skundai yra gaunami, archyvuojami ir nagrinėjami trejopai: per ministerijas ir (arba) vyriausybines institucijas, nepriklausomą auditorių ir JSPK. Tada ši informacija perduodama VISS, kad būtų archyvuojama Skundų registre.
- Nepriklausomas auditorius vertina GMTUS veikimą, efektyvumą ir patikimumą pagal taikomos teisinės sistemos nuostatas. Nepriklausomas auditorius rinks informaciją per dokumentų peržiūras, patikras vietoje, tyrimus ir pokalbius su susijusiomis suinteresuotosiomis šalimis. Nepriklausomas auditorius taip pat galės gauti GMK pateiktą ir kitą GMTUS dalyvaujančių ministerijų ir (arba) vyriausybinių institucijų turimą informaciją. Nepriklausomas auditorius perduos audito ataskaitą peržiūrėti Jungtiniam stebėsenos ir peržiūros komitetui (JSPK).

- JSPK yra dvišalis (Gajanos ir Sąjungos) organas, vykdyantis priežiūrą GMTUS įgyvendinimo etape ir licencijų išdavimo etape pagal šį Susitarimą. JSPK peržiūrės nepriklausomo auditoriaus gautą suvestinę ataskaitą ir patvirtins jos paskelbimą. JSPK taip pat gaus informaciją pagal skundų nagrinėjimo tvarką. Be to, jis palengvins Šalių tarpusavio dialogą ir keitimąsi informacija.

3.8 FLEGT licencijavimo schema

FLEGT licencijos išduodamos kiekvienai į I priedą įtrauktai ir į Sąjungos rinką eksportuojamų medienos produktų siuntai, jeigu tokia siunta ir jos eksportuotojas atitinka visus GMTUS nustatytus reikalavimus.

FLEGT licencijos išduodamos MSVV prieš galutinį MAPOS atliekamą atitikties patvirtinimą.

Išsami FLEGT licencijų tvarkymo ir išdavimo procedūra bus parengta GMTUS įgyvendinimo etape ir bus įtraukta į MSP procedūrų vadovo eksporto procedūrų skyrių. Ji bus pagrįsta šiais elementais:

a) dokumentai

- CITES leidimas yra privalomas, jeigu siuntoje yra į CITES sąrašą įtrauktų medžių rūšių medienos;

- reikalingi medienos eksporto dokumentai ir eksporto sertifikato bei FLEGT licencijos paraiškos teikimo elektroninėmis priemonėmis ar remiantis popieriniais dokumentais etapai bus aiškiai išdėstyti ir viešai paskelbti prieš pradedant veikti FLEGT licencijavimo schemai;
 - bus aprašytos procedūros, pagal kurias tikrinamas Elektroninio bendrojo administracinio dokumento Muitinės duomenų automatizuotoje sistemoje (ASYCUDA) ir FLEGT licencijos duomenų nuoseklumas.
- b) tikrinimas
- Bus aiškiai apibūdinta tikrinimo paskirtis, taip pat jo dažnumas ir intensyvumas.
- c) rūšiavimas
- Bus nustatyti rūšiavimo reikalavimai, taikomi prieš eksportuojant medieną.
- d) MTPS ir MSVV
- Bus aiškiai nustatytas laikotarpis, per kurį MTPS turės pateikti atsakymą dėl paraiškos statuso ir dėl jos nagrinėjimo rezultato.
 - Bus aiškiai nurodyti su MTPS veikla susijusių skundų nagrinėjimo etapai.

- Bus aiškiai apibūdinti MTPS atliekamo medienos eksporto paraiškų nagrinėjimo etapai. Jie apims paraiškų registravimą, informacijos išsamumo ir tikslumo patikrinimą, ryšius su eksportuotoju ir VISS, ryšius su kompetentingomis institucijomis ir informacijos archyvavimą.
- Bus apibūdintos reguliarios ataskaitos, kurias MTPS rengs dėl išduotų FLEGT licencijų ir teiks peržiūrėti JSPK.

e) MAPOS

- Bus aiškiai apibrėžtas MAPOS vaidmuo ir funkcija per eksporto procesą.
- Bus aiškiai nustatyti veiksmai, kurių turi būti imamasi, kai nustatoma neatitikimų tarp Elektroninio bendrojo administracinio dokumento Muitinės duomenų automatizuotoje sistemoje (ASYCUDA) ir FLEGT licencijos; tai apims MAPOS, MTPS ir VISS tarpusavio ryšių palaikymą ir informacijos tvarkymą CID duomenų bazėje.

IV priede pateiktas FLEGT licencijavimo schemas išsamus apibūdinimas kartu su FLEGT licencijos forma ir joje privaloma pateikti informacija.

3.9 Nepriklausomas auditas

Nepriklausomo audito tikslas yra įvertinti, ar GMTUS yra veiksminga ir ar ji veikia tinkamai ir patikimai. Juo taip pat siekiama nustatyti galimus šios sistemos struktūrų ir įgyvendinimo trūkumus ir riziką. Nepriklausomo audito įgaliojimai, įskaitant užduotis, privalomą kvalifikaciją ir taikomą metodą, yra išdėstyti VI priede.

3.10 GMTUS skundų nagrinėjimo tvarka

Pagal skundų nagrinėjimo tvarką nagrinėjami skundai ir sprendžiami ginčai dėl GMTUS veikimo. Skundų nagrinėjimo tvarka pagal GMTUS bus palaikoma trejopai: per ministerijas ir (arba) vyriausybines institucijas, nepriklausomą auditorių ir JSPK. Išsamios kiekvienu iš šių būdų gautų skundų nagrinėjimo ir ginčų sprendimo tvarkos procedūros bus nustatytos GMTUS įgyvendinimo etape ir bus viešai paskelbtos.

3.10.1 Ministerijos ir (arba) vyriausybės institucijos

Kiekvienai GMTUS dalyvaujančiai ministerijai ir vyriausybinei institucijai taikoma skundų nagrinėjimo tvarka bus pagrįsta esamomis sistemomis, kurios bus įvertintos ir pagal poreikius pakeistos GMTUS įgyvendinimo etape. Skundų nagrinėjimo tvarka kiekvienoje ministerijoje ir vyriausybėje institucijoje bus pagrįsta šiais principais:

- ji bus aiški, skaidri ir paprasta;
- apie ją bus plačiai paskelbta ir pateikta nurodymų, kaip ir kur teikti skundus;
- bus nagrinėjami pateikti tiek elektroninės, tiek popierinės formos skundai;
- bus užtikrinamas pakankamas atsakas, kad skundai būtų tinkamai tiriami ir sprendžiami;
- atliekant kiekvienos ministerijos ir vyriausybės institucijos vidaus auditą bus užtikrinta, kad būtų tinkamai ir laiku reaguojama į skundus;

- skundų teikėjams bus suteikta galimybė apskųsti sprendimus;
- bus nagrinėjami tiek fizinių, tiek juridinių asmenų skundai;
- bus užtikrinama, kad nustatytos skundų formos būtų patogios naudoti, atsižvelgiant į tai, kad galbūt ne visi skundų teikėjai yra raštingi.

Kiekviena ministerija ir vyriausybinių institucijų reguliariai pateiks GMK gautų su GMTUS įgyvendinimu ir veikimu susijusių skundų santrauką. Šioje santraukoje bus nurodytas gautų skundų skaičius, skundų rūšys ir jų statusas. GMK saugos tą informaciją CID elektroniniame Skundų registre. Nepriklausomas auditorius turės prieigą prie elektroniniame Skundų registre saugomos informacijos.

3.10.2 Nepriklausomas auditas

Atliekant nepriklausomą auditą bus nustatyta speciali suinteresuotųjų šalių skundų arba nusiskundimų skaidraus nagrinėjimo tvarka. Pagal būsimas procedūras nepriklausomas auditorius perduos visus skundus GMK, kad jie būtų įtraukti į Skundų registrą, ir JSPK.

Atliekant nepriklausomą auditą (VI priedas) nustatytos skundų nagrinėjimo tvarkos procedūros atitiks nepriklausomumo, patikimumo, prieinamumo, skaidrumo ir savalaikiškumo principus.

3.10.3 JSPK

JSPK yra atsakingas už skundų dėl FLEGT licencijavimo schemos veikimo ir įgyvendinimo abiejų Šalių teritorijose nagrinėjimą. Jis taip pat bus atsakingas už su nepriklausomo auditoriaus darbu susijusių skundų nagrinėjimą ir susitars dėl tinkamų veiksmų, kurių reikės imtis. Nustatytos šios JSPK skundų nagrinėjimo tvarkos procedūros atitiks nepriklausomumo, patikimumo, prieinamumo, skaidrumo ir savalaikiškumo principus.

3.11 GMTUS įgyvendinimo stebėseną

Šalys įsteigia Jungtinį stebėsenos ir priežiūros komitetą (JSPK), kurio užduotis – pagal šio Susitarimo 20 straipsnį padėti valdyti, stebėti ir peržiūrėti šį Susitarimą. Bendrosios su šio Susitarimo valdymu, stebėseną ir peržiūra susijusios JSPK funkcijos ir konkrečios su GMTUS susijusios jo užduotys apibūdintos X priede.

Gajana ir Sąjunga pagal poreikius steigs atitinkamus JSPK pakomitečius dirbti konkrečiose su Susitarimo įgyvendinimu susijusiose srityse. Pakomitečiai rengs savo atsakomybės sričių ataskaitas, įskaitant rekomendacijas JSPK dėl peržiūros ir tinkamų veiksmų.

Prieš pradedant FLEGT licencijavimą bus atliktas jungtinis nepriklausomas GMTUS techninis vertinimas. Atliekant šį jungtinį techninį vertinimą bus peržiūrėtas sistemos aprašas, daugiau dėmesio skiriant bet kokiems šio Susitarimo pakeitimams po jo įsigaliojimo. Atliekant šį vertinimą taip pat bus vertinama visa sistema siekiant nustatyti, ar yra tinkama tvarka, skirta užtikrinti, kad GMTUS atliktų numatytas savo funkcijas. Šio vertinimo kriterijai išdėstyti VIII priede.

4 GMTUS ĮGYVENDINIMO PAGALBINIŲ SISTEMŲ STIPRINIMAS

GMTUS bus kuriama remiantis jau esamais jos elementais, kurie įgyvendinimo etape bus sustiprinti, kaip aprašyta toliau:

- a) naudojamo miško skyrimo procesas
 - Esamų spragų, taip pat esamų ir galimų konfliktinių sričių žemės skyrimo sistemoje nustatymas ir vertinimas
 - Dalijimosi informacija priemonių stiprinimas gerinant bendradarbiavimą su vyriausybėmis institucijomis, kurios yra atsakingos už žemės skyrimą

b) teisėtumo apibrėžtis

- Dabartinės teisinės sistemos spragų nustatymas ir šalinimas

c) MJSS reikalavimai

- CID patobulinimas siekiant archyvuoti ir analizuoti GMTUS kuriamus duomenis ir informaciją; tai apims individualias MSVV elektronines duomenų bylas CID duomenų bazėje, archyvuojant su kiekvienu MSVV susijusius reikalavimų atitikties duomenis ir informaciją
- MJSS patobulinimas, suteikiant suinteresuotosioms šalims prieigą per vieno langelio principu veikiančią portalą, kartu tobulinant ryšių technologijas, kad būtų galima patikimai ir saugiai perduoti duomenis ir informaciją ir dalytis jais GMK

d) koncesijų skyrimo reikalavimų, teisėtumo apibrėžties ir MJSS reikalavimų atitikties tikrinimas

- Patikrų, tikrinimo ir patvirtinimo procedūrų tobulinimas, be kita ko, nustatant GMK ir kitų ministerijų ir (arba) vyriausybinių institucijų griežtus planinius ir atsitiktinę tvarka atliekamus inspektorių patikrinimus

- Tarpinstitucinės teisėtumo tikrinimo veiklos koordinavimas teikiant informaciją MSVV duomenų byloms ir tikrinimo veiklai
- MSVV neatitikties reikalavimams atvejų nustatymo, užfiksavimo ir tvarkymo sistemų kūrimas ir plėtra
- Importuojamos medienos atitikties reikalavimams kontrolės procedūrų parengimas
- GMTUS tikrinimo procedūrų vadovo parengimas, jame išsamiai nustatant GMK padalinių ir visų kitų GMTUS dalyvaujančių vyriausybės ministerijų ir (arba) institucijų atliekamas tikrinimo funkcijas (planinį ir jungtinį tikrinimą tiekimo grandinėje)
- Kriterijų ir procedūrų nustatymas GMTUS įgyvendinimo etape siekiant įvertinti ir įsitikinti, kad nepažeidžiamos tradicinės Amerikos indėnų tautų teisės

e) FLEGT licencijavimo schema

- FLEGT licencijavimo schemas, taikomos visam medienos eksportui į Sąjungą, sukūrimas
- Naujo GMK skyriaus MTPS, atsakingo už FLEGT licencijų ir eksporto sertifikatų išdavimą, įsteigimas

f) nepriklausomas auditas

- Paskirto nepriklausomo trečiojo asmens atliekami periodiniai auditai siekiant vertinti ir didinti GMTUS patikimumą, efektyvumą ir veiksmingumą

g) skundų nagrinėjimo tvarka

- Su GMTUS įgyvendinimu ir veikimu susijusių skundų gavimo ir nagrinėjimo ir ginčų sprendimo procedūrų sukūrimas

h) GMTUS įgyvendinimo stebėseną

- Vidaus įgyvendinimo struktūrų, skirtų šio Susitarimo įgyvendinimo pažangai koordinuoti ir stebėti, sukūrimas
- Abiejų Šalių JSPK įsteigimas šio Susitarimo įgyvendinimo tikslu

i) kiti svarbūs patobulinimai

- Galimybės visuomenei susipažinti su informacija apie miškininkystės sektorių ir dalijimosi šia informacija gerinimas (ypač kai ji susijusi su GMTUS, kaip reikalaujama IX priede)

- Informacinės ryšių technologijos, kuri teiktų galimybę beveik tikruoju laiku dalytis duomenimis ir informacija tarp MSVV, ministerijų ir vyriausybinių institucijų, sukūrimas
- Ministerijų ir (arba) vyriausybinių institucijų darbuotojų su GMTUS susijusių gebėjimų stiprinimo programos
- Laipsniškas naujos GMK pajamų struktūros įgyvendinimas, įskaitant nukirstų medžių vertės įkainojimo diegimą
- Laipsniškas perėjimas nuo popieriniais dokumentais grindžiamos prie elektroninės paramos sistemos

Tiekimo grandinės svarbiųjų kontrolės taškų ir teisėtumui nustatyti reikalingų dokumentų ir įrodymų santrauka

Tolesnė lentelė sudaryta remiantis esamomis procedūromis, nustatytomis MJSS gairėse ir MSP procedūrų vadove; abu dokumentai bus atnaujinti GMTUS įgyvendinimo etape (žr. II priede pateiktą gairių sąrašą).

Produkto identifikavimas	Duomenų deklaravimas		Duomenų tikrinimas	
	Veikla ir atsakomybė	Deklaruoti duomenys	Patvirtinimas	Sutikrinimas
Metodas	Kas, ką ir kaip deklaruoja?	Kurie duomenys deklaruojami?	Kurie duomenų rinkiniai palyginami?	Kurie duomenų rinkiniai palyginami?
1. Prieškirtiminis etapas (medžių, kurių mediena gali patekti į tiekimo grandinę, identifikavimo momentas) – žr. 3.3.1, 3.3.2 ir 3.4.4.2 skirsnius				
Kiekvienas medis identifikuojamas pagal unikalų inventoriaus numerį, naudojant MSVV medžių inventorizacijos korteles.	MSVV parengia prieškirtiminės inventorizacijos ataskaitą ir pateikia ją GMK centrinei būstinei kartu su miškotvarkos planu ir metiniu veiklos planu.	Prieš pradėdant medienos ruošą atitinkama informacija apie medienos produktą nurodoma prieškirtiminės inventorizacijos ataskaitoje, kurioje pateikiamas išteklių žemėlapis. Nurodoma informacija apima: – identifikacinį numerį, – medžių rūšį, – skersmenį, – buvimo vietą (koordinates / GPS), – miško kvartalo numerį.	MSVV prieškirtiminės inventorizacijos ataskaitoje deklaruotų inventorizacijos duomenų tikslumo tikrinimas palyginant su GMK tikrinimo ataskaita (fizinis inspektorių patikrinimas).	Netaikoma, nes atliekant prieškirtiminę inventorizaciją identifikuojami komerciniai medžių ištekliai, galintys patekti į tiekimo grandinę. Sutikrinimo neatliekama, nes duomenis tiesiogiai renka GMK.
Pastabos: patekimo į tiekimo grandinę momentas tik didelėse koncesijos teritorijose ir valstybinėje žemėje, kurios paskirtis keičiama. Galima netaikyti, jei 25 proc. ar didesnė atitinkamo miško kvartalo dalis yra paveikta aktyviai vykdomos naudingųjų iškasenų kasybos. Prieškirtiminės inventorizacijos neprivaloma atlikti mažose koncesijos teritorijose, Amerikos indėnų kaimuose ir privačioje žemėje.				
2. Medienos ruošas – žr. 3.3.2 ir 3.4.4.3 skirsnius				

Produkto identifikavimas	Duomenų deklaravimas		Duomenų tikrinimas	
	Veikla ir atsakomybė	Deklaruotini duomenys	Patvirtinimas	Sutikrinimas
Metodas	Kas, ką ir kaip deklaruoja?	Kurie duomenys deklaruojami?	Kurie duomenų rinkiniai palyginami?	Kurie duomenų rinkiniai palyginami?
Kiekvienas rąstas identifikuojamas pagal unikalų identifikacinį numerį, naudojant GMK sekimo korteles	MSVV parengia išgabenimo leidimą arba privačios nuosavybės išgabenimo deklaraciją. Šiuos dokumentus MSVV pateikia GMK miško poste.	Po medienos ruošos, kai MSVV jau yra pasirengęs vežti medienos produktą, atitinkama informacija apie tą medienos produktą raštu pateikiama išgabenimo leidime arba privačios nuosavybės išgabenimo deklaracijoje, nurodant: – šio dokumento išdavimo datą ir laiką, – MSVV pavadinimą, – paskirties vietą, – transporto priemonės registracijos numerį, – GMK sekimo kortelės numerį, – medžių rūšį ir produkto rūšį, – tūrį, – medžių kelmų buvimo vietos GPS duomenis, – vienetų skaičių, – skersmenis (x4), – ilgį.	Tik didelėse koncesijos teritorijose, mažose koncesijos teritorijose, valstybinėje žemėje, kurios paskirtis keičiama, Amerikos indėnų kaimuose ir privačioje žemėje: MSVV išgabenimo leidime arba privačios nuosavybės išgabenimo deklaracijoje deklaruotų matavimų ir medžių rūšių duomenų tikslumo tikrinimas palyginant su inspektorių atliekamo fizinio medienos produkto patikrinimo duomenimis. Tik didelėse ir mažose koncesijos teritorijose: aplinkosaugos reikalavimų atitikties tikrinimas inspektoriams atliekant fizinį kelmo patikrinimą dėl medžių rūšies, deklaruotos išgabenimo leidime arba privačios nuosavybės išgabenimo deklaracijoje.	Rąstų kilmės tikrinimas: 1. Tik didelėse koncesijos teritorijose, mažose koncesijos teritorijose, Amerikos indėnų kaimuose ir privačioje žemėje: GPS duomenų, medžių rūšių ir skersmens duomenų, deklaruotų išgabenimo leidime arba privačios nuosavybės išgabenimo deklaracijoje, tikrinimas palyginant su inspektorių patikrinimo ataskaita, kasdienės stebėsenos ataskaita arba vietos duomenų lapu, gautu iš GMK (inspektoriams atlikus fizinį patikrinimą). 2. Tik didelėse koncesijos teritorijose: kiekvienos medžių rūšies ir skersmens kategorijos rąstų skaičiaus ir tūrio tikrinimas palyginant išgabenimo leidimo ir GMK tikrinimo ataskaitos (prieškirtiminių patikrinimų) duomenis. 3. Tik valstybinėje žemėje, kurios paskirtis keičiama: GPS duomenų ir deklaruotos informacijos tikslumo tikrinimas palyginant išgabenimo leidimo ir inspektorių prieškirtiminio patikrinimo ataskaitos (parengtos inspektoriams atlikus prieškirtiminį patikrinimą) duomenis.

Produkto identifikavimas	Duomenų deklaravimas		Duomenų tikrinimas	
	Veikla ir atsakomybė	Deklaruoti duomenys	Patvirtinimas	Sutikrinimas
Metodas	Kas, ką ir kaip deklaruoja?	Kurie duomenys deklaruojami?	Kurie duomenų rinkiniai palyginami?	Kurie duomenų rinkiniai palyginami?
Pastabos: mažose koncesijos teritorijose, Amerikos indėnų ir privačioje žemėje patekimo į tiekimo grandinę momentas yra medienos ruošą turint išgabenimo leidimą arba privačios nuosavybės išgabenimo deklaraciją. Kai medžiai yra neįtraukti atliekant inventurizaciją ir MSVV yra skirta papildomų GMK kortelių, į su papildomais medžiais susijusią informaciją atsižvelgiama palyginant dokumentus.				
3. Pokirtiminis etapas – žr. 3.3.3 ir 3.4.4.3 skirsnius				
Standartinis identifikavimas neatliekamas	Tik didelėse koncesijos teritorijose: MSVV gauna miško kvartalo uždarymo raštą iš MIVP. Visiems MSVV: MSVV, grąžindamas nenaudotas korteles, pasirašo MSP grąžinamų kortelių registre. Tik didelėse koncesijos teritorijose, mažose koncesijos teritorijose ir valstybinėje žemėje, kurios paskirtis keičiama: MSVV sumoka valdymo mokesčius ir rinkliavas ir gauna mokėjimo gavimo patvirtinimą iš GMK, sumokėjęs įmokas pagal duomenis, deklaruotus išgabenimo leidime arba miško koncesijos sutartyje (tik pagal valstybinio miško naudojimo leidimus), arba išgabenimo leidime, nuomos sutartyje, kasybos leidime ar licencijoje arba rašytiniame leidime ar hidroenergetikos licencijoje (tik valstybinėje žemėje, kurios paskirtis keičiama).	Tik didelėse koncesijos teritorijose: uždarant miško kvartalus, atitinkama informacija apie miško kvartalą raštu pateikiama MSVV miško kvartalo uždarymo rašte, į kurį įtraukiama ši informacija: – miško kvartalo numeris, – atidarymo ir uždarymo datos, – DLIK / MLIK, – bendras iš kirtavietės išgaunamos medienos tūris, – geografinė miško kvartalo vieta.	Tik didelėse koncesijos teritorijose: Miško kvartalo uždarymo rašte deklaruoto miško kvartalo uždarymo tikrinimas palyginant su inspektorių atlikto to miško kvartalo fizinio patikrinimo duomenimis. Grąžinamų kortelių tikrinimas palyginant MSP kortelių išdavimo registro ir inspektorių atlikto fizinio kortelių patikrinimo duomenis. Tik didelėse koncesijos teritorijose, mažose koncesijos teritorijose ir valstybinėje žemėje, kurios paskirtis keičiama: atliktų mokėjimų tikrinimas palyginant mokėjimų gavimo patvirtinimus su faktinėmis sumokėtomis sumomis.	Sutikrinimo atlikti nereikia. MSP kortelių išdavimo registre deklaruotų kortelių tikrinimas palyginant su MSP grąžinamų kortelių registro ir produkcijos duomenimis. Tik didelėse koncesijos teritorijose, mažose koncesijos teritorijose ir valstybinėje žemėje, kurios paskirtis keičiama: atliktų mokėjimų tikrinimas palyginant mokėjimų gavimo patvirtinimų ir (arba) mokėjimo tvarkaraščio duomenis su išgabenimo leidimo arba miško koncesijos sutarties (tik pagal valstybinio miško naudojimo leidimus) arba išgabenimo leidimo, nuomos sutarties, kasybos leidimo ar licencijos arba rašytinio leidimo ar hidroenergetikos licencijos (tik valstybinėje žemėje, kurios paskirtis keičiama) duomenimis.

Produkto identifikavimas	Duomenų deklaravimas		Duomenų tikrinimas	
	Veikla ir atsakomybė	Deklaruoti duomenys	Patvirtinimas	Sutikrinimas
Metodas	Kas, ką ir kaip deklaruoja?	Kurie duomenys deklaruojami?	Kurie duomenų rinkiniai palyginami?	Kurie duomenų rinkiniai palyginami?
		Gražinant nenaudotas korteles, MSP gražinamų kortelių registre nurodoma ši informacija: – data, – koncesijos pavadinimas, – lapo numeris, – gražintų kortelių skaičius, – sekos pradžios ir pabaigos numeriai, – kas gražina korteles. Tik didelėse koncesijos teritorijose, mažose koncesijos teritorijose ir valstybinėje žemėje, kurios paskirtis keičiama: atliekant mokėjimus nurodoma ši informacija: – data, – koncesijos pavadinimas, – lapo numeris, – sumokėta suma, – mokėjimo tipas¹.		

¹ Mokėjimo tipai yra mokesčiai ir įvairios rinkliavos.

Produkto identifikavimas	Duomenų deklaravimas		Duomenų tikrinimas	
	Veikla ir atsakomybė	Deklaruoti duomenys	Patvirtinimas	Sutikrinimas
Metodas	Kas, ką ir kaip deklaruoja?	Kurie duomenys deklaruojami?	Kurie duomenų rinkiniai palyginami?	Kurie duomenų rinkiniai palyginami?
4. Vežimas – žr. 3.3.4 ir 3.4.4.4 skirsnius				
Kiekvienas medienos produktas identifikuojamas pagal dokumentus, gautus iš kilmės vietos	MSVV pateikia atitinkamą vežimo dokumentą GMK miško poste.	Vežimo metu atitinkama informacija apie medienos produktą yra raštu deklaruojama GMK vežimo dokumente¹ (ši informacija gali būti skirtinga priklausomai nuo vežimo dokumento tipo) ir produkcijos registre (kai taikytina), nurodant: – šio dokumento išdavimo datą ir laiką, – MSVV pavadinimą, – paskirties vietą, – transporto priemonės registracijos numerį.	MSVV vežimo dokumente deklaruotų matavimų ir medžių rūšių duomenų tikslumo tikrinimas palyginant su inspektorių atlikto fizinio medienos produkto patikrinimo duomenimis.	Vežimo dokumente deklaruoto medienos tūrio ir medžių rūšių tikrinimas palyginant su mėnesio ataskaitos duomenimis.

¹ Mokėjimo tipai yra mokesčiai ir įvairios rinkliavos.

Produkto identifikavimas	Duomenų deklaravimas		Duomenų tikrinimas	
	Veikla ir atsakomybė	Deklaruoti duomenys	Patvirtinimas	Sutikrinimas
Metodas	Kas, ką ir kaip deklaruoja?	Kurie duomenys deklaruojami?	Kurie duomenų rinkiniai palyginami?	Kurie duomenų rinkiniai palyginami?
		– GMK sekimo kortelės numeris, – medžių rūšis ir produkto rūšis, – tūris, – vienetų skaičius, – medžių kelmų buvimo vietos GPS duomenys, – skersmenys (x4), – ilgis.		
Pastabos: tie patys dokumentai naudojami vežant medieną kelių ir upių transportu. Taikomas tas pats tikrinimas.				
5. Perdirbimas: įvežimas į perdirbimo vietą – žr. 3.3.5 ir 3.4.4.5 skirsnius				

Produkto identifikavimas	Duomenų deklaravimas		Duomenų tikrinimas	
	Veikla ir atsakomybė	Deklaruoti duomenys	Patvirtinimas	Sutikrinimas
Metodas	Kas, ką ir kaip deklaruoja?	Kurie duomenys deklaruojami?	Kurie duomenų rinkiniai palyginami?	Kurie duomenų rinkiniai palyginami?
Kiekvienas medienos produktas identifikuojamas pagal dokumentus, gautus iš kilmės vietos	MSVV dėl visų į lentpjūvę ar medienos sandėlį įvežamų medienos produktų pildo lentpjūvės ar medienos sandėlio gautos, pirkto ar tiekiamos produkcijos registravimo žurnalą. Šį dokumentą MSVV pateikia GMK miško poste.	Kai medienos produktai įvežami į lentpjūvę ar medienos sandėlį, atitinkama informacija apie medienos produktą nurodoma tos lentpjūvės ar medienos sandėlio gautos, pirkto ar tiekiamos produkcijos registravimo žurnale, kuriame pateikiami šie duomenys: – mėnuo, – perdirbimo įmonės pavadinimas ir adresas, – licencijos numeris, – gavimo data, – vežimo dokumento data ir numeris, – medžių rūšis, – medienos produkto kiekis, – medienos produkto kilmė, – transporto priemonės, kuria pristatytas produktas, licencijos numeris, – tiekėjo pavadinimas.	Lentpjūvės ar medienos sandėlio gautos, pirkto ar tiekiamos produkcijos registravimo žurnale deklaruotų matavimų ir medžių rūšių duomenų tikslumo tikrinimas palyginant su inspektorių atlikto fizinio medienos produkto patikrinimo duomenimis.	Medienos produkto žaliavos kilmės šaltinio tikrinimas: lentpjūvės ar medienos sandėlio gautos, pirkto ar tiekiamos produkcijos registravimo žurnale deklaruotos medžių rūšies ir tūrio duomenų tikrinimas palyginant su GMK kasdienės stebėsenos ataskaita (inspektoriams atlikus fizinį patikrinimą).

Produkto identifikavimas	Duomenų deklaravimas		Duomenų tikrinimas	
	Veikla ir atsakomybė	Deklaruotini duomenys	Patvirtinimas	Sutikrinimas
Metodas	Kas, ką ir kaip deklaruoja?	Kurie duomenys deklaruojami?	Kurie duomenų rinkiniai palyginami?	Kurie duomenų rinkiniai palyginami?
6. Perdirbimo veikla – žr. 3.3.5 ir 3.4.4.5 skirsnius				
Standartinis identifikavimas neatliekamas	Lentpjūvė: MSVV dėl visų lentpjūvėje perdirbamų medienos produktų užpildo Supjaustytos medienos ir pjautinės medienos produkcijos apskaitos formą arba Supjaustytų rąstų ir rąstų medienos produkcijos apskaitos formą. Šį dokumentą MSVV pateikia GMK miško poste. Medienos sandėlis: dėl visų medienos sandėlyje perdirbamų medienos produktų MSVV pildo medienos sandėlio mėnesio apskaitą. Šį apskaitos dokumentą MSVV pateikia GMK miško poste.	Kai medienos produktai perdirbami, atitinkama informacija apie medienos produktą nurodoma Supjaustytos medienos ir pjautinės medienos produkcijos apskaitos formoje arba Supjaustytų rąstų ir rąstų medienos produkcijos apskaitos formoje, kurioje pateikiami šie duomenys: – mėnuo, – perdirbimo įmonės pavadinimas ir adresas, – medžių rūšis, – praėjusio mėnesio rąstų likutis, – gauti rąstai (vienetai ir tūris), – visi atsargose laikomi rąstai, – perdirbamų rąstų žaliavos (vienetai ir tūris), – pjautinės medienos produkcija (vienetai ir tūris), – perdirbimo įmonėje likusių rąstų likutis.	Patvirtinimas nėra reikalingas, nes medienos produktas (kuris jau yra perdirbtas) būtų buvęs patvirtintas tada, kai ankstesniame etape įvežtas į lentpjūvę arba medienos sandėlį.	Medienos produktų panaudojimo tikrinimas: MSVV Supjaustytos medienos ir pjautinės medienos produkcijos apskaitos formoje ar Supjaustytų rąstų ir rąstų medienos produkcijos apskaitos formoje arba medienos sandėlio mėnesio apskaitoje deklaruotų medžių rūšių ir panaudotos medienos tūrio duomenų tikrinimas palyginant su GMK kasdienės stebėsenos ataskaitos (inspektoriams atlikus į lentpjūvę ar medienos sandėlį įvežamų medienos produktų fizinį patikrinimą) duomenimis.

Produkto identifikavimas	Duomenų deklaravimas		Duomenų tikrinimas	
	Veikla ir atsakomybė	Deklaruoti duomenys	Patvirtinimas	Sutikrinimas
Metodas	Kas, ką ir kaip deklaruoja?	Kurie duomenys deklaruojami?	Kurie duomenų rinkiniai palyginami?	Kurie duomenų rinkiniai palyginami?
		Kai medienos produktai perdirbami, atitinkama informacija apie medienos produktą užfiksuojama medienos sandėlio mėnesio apskaitoje, kurioje nurodoma: – medienos sandėlio pavadinimas ir vieta, – medžių rūšis, – apskaitoje į kitą mėnesį perkeliamų medienos produktų likutis (tūris), – žaliavų tūris, – bendras atsargose laikomos medienos tūris, – produkcijos tūris, – atsargų likučių tūris.		

Produkto identifikavimas	Duomenų deklaravimas		Duomenų tikrinimas	
	Veikla ir atsakomybė	Deklaruotini duomenys	Patvirtinimas	Sutikrinimas
Metodas	Kas, ką ir kaip deklaruoja?	Kurie duomenys deklaruojami?	Kurie duomenų rinkiniai palyginami?	Kurie duomenų rinkiniai palyginami?
7. Pardavimas šalies vidaus rinkoje – žr. 3.3.6 ir 3.4.4.6 skirsnius				
Kiekvienas medienos produktas identifikuojamas pagal dokumentus, gautus iš kilmės vietos	MSVV ¹ dėl visų parduodamų medienos produktų užpildo medienos produktų pardavimo formą. Šį dokumentą MSVV pateikia GMK miško poste.	Kai medienos produktai išvežami iš perdirbimo įmonės, atitinkama informacija apie medienos produktą užfiksuojama medienos produktų pardavimo formoje, kurioje nurodoma: – mėnuo, – perdirbimo įmonės pavadinimas ir adresas, – licencijos numeris, – pardavimo data, – produktas, – medžių rūšis, – medienos produkto kiekis, – sąskaitos faktūros numeris, – GMK sekimo numeris (kai taikoma).	Lentpjūvė arba medienos sandėlis: iš šių įmonių parduodamo medienos produkto patvirtinimas atliekamas prieš jį įvežant į lentpjūvę arba medienos sandėlį. Žr. „Perdirbimas (įvežimas į perdirbimo įmonę)“ 5 punkte. Didelės arba mažos koncesijos teritorijos, valstybinė žemė, kurios paskirtis keičiama, Amerikos indėnų kaimai ir privati žemė: iš šių vietų parduodamo medienos produkto patvirtinimas pirmiausia atliekamas medienos ruošos metu. Žr. „Medienos ruošą“ 2 punkte.	Lentpjūvė arba medienos sandėlis. Iš medienos produkto pagamintos produkcijos tikrinimas: medienos produkto pardavimo formoje deklaruotų tūrio duomenų ir medžių rūšių tikrinimas palyginant su Supjaustytos medienos ir pjautinės medienos produkcijos apskaitos formos ar Supjaustytų rąstų ir rąstų medienos produkcijos apskaitos formos arba medienos sandėlio mėnesio ataskaitos ir lentpjūvės ar medienos sandėlio gautos, pirkto ar tiekiamos produkcijos registravimo žurnalo duomenimis. Didelės arba mažos koncesijos teritorijos, valstybinė žemė, kurios paskirtis keičiama, Amerikos indėnų kaimai ir privati žemė arba fizinis ar juridinis asmuo arba subjektas, turintis licenciją tik pirkti ir parduoti medienos produktus: medienos produkto pardavimo tikrinimas, atliekamas tikrinant medienos produkto pardavimo formoje deklaruotus tūrio, medžių rūšies ir kilmės šaltinio duomenis, juos palyginant su vežimo dokumento duomenimis.

¹ Žr. II priedo 3 skirsnyje pateiktą MSVV apibrėžtį.

Produkto identifikavimas	Duomenų deklaravimas		Duomenų tikrinimas	
	Veikla ir atsakomybė	Deklaruotini duomenys	Patvirtinimas	Sutikrinimas
Metodas	Kas, ką ir kaip deklaruoja?	Kurie duomenys deklaruojami?	Kurie duomenų rinkiniai palyginami?	Kurie duomenų rinkiniai palyginami?
8. Medienos produktų eksportas – žr. 3.3.7 ir 3.4.4.7 skirsnius				
Kiekvienas medienos produktas identifikuojamas pagal kilmės vietos dokumentus ir GMK eksporto žymas (žymimas plaktuku arba antspaudu, priklausomai nuo produkto).	MSVV parengia ir pateikia visus reikiamus eksporto dokumentus GMK (MSP) patvirtinti. Kai šie dokumentai patvirtinami, jie grąžinami MSVV ir jis tada įgyja eksporto sertifikatą (ir FLEGT licenciją, kai eksportuoja į Sąjungos rinkas). Tada MSVV pateikia MAPOS šį sertifikatą ir licenciją (jei taikoma) kartu su patvirtintais dokumentais. MAPOS MSVV pateikia eksporto sertifikatą (ir FLEGT licenciją, kai eksportuoja į Sąjungos rinkas) bei kitus reikiamus dokumentus MAPOS patvirtinti prieš išleidžiant produkto siuntą.	Kai medienos produktai eksportuojami, reikiama informacija apie produktą nurodoma šiuose dokumentuose: Miškų ūkio produkcijos eksporto paraiškos formoje: – pareiškėjo pavadinimas (vardas, pavardė) ir adresas, – vežimo dokumento numeris, – tiekėjo sąskaitos faktūros / gavimo patvirtinimo dokumento numeris, – inspektorių patikrinimo vieta ir licencijos numeris, – siūloma pakrovimo eksportuoti vieta, – eksporto sertifikatas.	Eksportuojamų medienos produktų tūrio matavimų ir medžių rūšių duomenų, deklaruotų MSVV medienos prekybos sertifikato paraiškoje, tikslumo tikrinimas palyginant su fiziniu medienos produktu (GMK inspektorių atliekamas medienos rūšiavimo patikrinimas). Eksportuojamų medienos produktų tūrio matavimų ir medžių rūšių duomenų, deklaruotų eksporto sertifikate, tikslumo tikrinimas palyginant su fiziniu medienos produktu (MAPOS inspektorių patikrinimas).	Medienos produkto kilmės šaltinio, deklaruoto Eksporto sertifikato paraiškoje, tikrinimas palyginant su Miškų ūkio produkcijos eksporto paraiškos arba vežimo dokumento duomenimis. Sutikrinimo atlikti nereikia.

Produkto identifikavimas	Duomenų deklaravimas		Duomenų tikrinimas	
	Veikla ir atsakomybė	Deklaruotini duomenys	Patvirtinimas	Sutikrinimas
Metodas	Kas, ką ir kaip deklaruoja?	Kurie duomenys deklaruojami?	Kurie duomenų rinkiniai palyginami?	Kurie duomenų rinkiniai palyginami?
		Medienos prekybos sertifikato paraiškos formoje: – medienos produkto vieta, – eksportuotojas, – medžių rūšis, – aprašymas, – vienetų skaičius, – tūrio matavimai. Eksporto sertifikato paraiškoje: – medienos prekybos sertifikato identifikacinis numeris, – paskirties vieta, – vienetų skaičius, – dydis, – medžių rūšis, – medienos produkto apibūdinimas, – tūris, – gavėjas.		

Produkto identifikavimas	Duomenų deklaravimas		Duomenų tikrinimas	
	Veikla ir atsakomybė	Deklaruotini duomenys	Patvirtinimas	Sutikrinimas
Metodas	Kas, ką ir kaip deklaruoja?	Kurie duomenys deklaruojami?	Kurie duomenų rinkiniai palyginami?	Kurie duomenų rinkiniai palyginami?
		Elektroninis bendrasis administracinis dokumentas Muitinės duomenų automatizuotoje sistemoje (ASYCUDA) – eksportuotojas, – gavėjas, – kiekis (svoris). Kartu su pirmiau nurodytais dokumentais eksporto sertifikate deklaruojama ši informacija: – eksportuotojas, – medienos prekybos sertifikato identifikacinis numeris, – paskirties vieta, – vienetų skaičius, – dydis, – medžių rūšis, – medienos produkto apibūdinimas, – tūris, – gavėjas, – GMK antspaudas ir parašas.		

Produkto identifikavimas	Duomenų deklaravimas		Duomenų tikrinimas	
	Veikla ir atsakomybė	Deklaruoti duomenys	Patvirtinimas	Sutikrinimas
Metodas	Kas, ką ir kaip deklaruoja?	Kurie duomenys deklaruojami?	Kurie duomenų rinkiniai palyginami?	Kurie duomenų rinkiniai palyginami?
Pastabos: išvežimo punktas.				
9. Medienos produkto konfiskavimas – žr. 3.3.10 skirsnį				
Kiekvienas medienos produktas identifikuojamas pagal dokumentus, gautus iš kilmės vietos, ir sulaikytos medienos žymę, padaromą plaktuku	GMK išleidimo patvirtinimą išduoda tam, kad mediena būtų grąžinta į tiekimo grandinę, kai – mediena grąžinama MSVV panaikinus konfiskavimo statusą arba – GMK medieną parduoda, nes ji gali supūti arba ji yra nusavinta.	Kai konfiskuotus medienos produktus leidžiama grąžinti į tiekimo grandinę, išleidimo patvirtinime nurodoma ši reikiama informacija apie medienos produktą: – išleidimo data, – MSVV pavadinimas, – medžių rūšis, – tūris, – vienetų skaičius ir (arba) dydis, – vežimo dokumento numeris (kai taikytina).	Medienos produktų tūrio matavimų, vienetų skaičiaus ir (arba) dydžio bei medžių rūšių duomenų, deklaruotų išleidimo patvirtinime, tikrinimas palyginant su fiziniu medienos produktu.	Išleidimo patvirtinime deklaruotų tūrio, vienetų skaičiaus ir (arba) dydžio bei medžių rūšių duomenų tikrinimas palyginant su konfiskavimo formos ir sulaikymo ataskaitos duomenimis.
Pastabos: konfiskuoti medienos produktai grąžinami į tiekimo grandinę tik po to, kai GMK išduoda jų išleidimo patvirtinimą.				

Produkto identifikavimas	Duomenų deklaravimas		Duomenų tikrinimas	
	Veikla ir atsakomybė	Deklaruoti duomenys	Patvirtinimas	Sutikrinimas
Metodas	Kas, ką ir kaip deklaruoja?	Kurie duomenys deklaruojami?	Kurie duomenų rinkiniai palyginami?	Kurie duomenų rinkiniai palyginami?
10. Tranzitu vežamas medienos produktas – žr. 3.3.9 skirsnį				
Kiekviena medienos produktų siunta identifiikuojama pagal identifikacinį numerį naudojant SS kodą, atitinkantį importuojamą medienos produktą, ir unikalų deklaracijos numerį	Transporto priemonių, kuriomis vežami medienos produktai, kapitonas, vyresnysis kapitonas arba vairuotojas deklaruoja MAPOS tranzitu vežamas prekes. Tarpininkas turi deklaruoti į Gajaną atvežamas prekes per septynias dienas.	Informaciją pateikia transporto priemonės, kuria vežami medienos produktai, kapitonas, vyresnysis kapitonas arba vairuotojas. Tranzitu vežamus medienos produktus tikrina muitinė.	Netaikoma	Netaikoma
Pastabos: medienos produktai vežami tranzitu laikantis MAPOS nustatytų procedūrų, pagal kurias valdomos ir kontroliuojamos tranzitu vežamos prekės. Jeigu šie medienos produktai vežami laivu, tranzito metu jie negali palikti laivo. Be to, sausumoje tranzitu vežami ar perkraunami medienos produktai yra visą laiką lydimi MAPOS pareigūnų iki ta transporto priemonė palieka Gajanos muitų teritoriją ir oficiali atsakomybė už tas prekes perduodama priimančiajai šaliai, pasikeičiant oficialiais muitinės dokumentais. Jeigu medienos produktus būtina laikyti sandėlyje tuo metu, kai jie sausumos transportu vežami tranzitu, prieš tai būtina gauti MAPOS sutikimą ir ši siunta laikoma sanitariškai valomoje zonoje, skirtoje tik tranzitu vežamoms prekėms. Tas pats taikoma ir laivu vežamiems medienos produktams tuo atveju, jei laive įvyksta gedimas. Taip MAPOS pareigūnai užtikrina, kad tranzitu vežamų medienos produktų siuntos nebūtų pakeistos Gajanos teritorijoje nuo įvežimo į Gajaną punkto iki išvežimo iš šalies punkto, ir niekada nepatektų į tiekimo grandinę.				

Produkto identifikavimas	Duomenų deklaravimas		Duomenų tikrinimas	
	Veikla ir atsakomybė	Deklaruoti duomenys	Patvirtinimas	Sutikrinimas
Metodas	Kas, ką ir kaip deklaruoja?	Kurie duomenys deklaruojami?	Kurie duomenų rinkiniai palyginami?	Kurie duomenų rinkiniai palyginami?
11. Medienos produktų importas – žr. 3.3.8 ir 3.4.4.8 skirsnius				
Kiekviena medienos produktų siunta identifikuojama pagal identifikacinį numerį naudojant SS kodą, atitinkantį importuojamą medienos produktą, ir unikalų deklaracijos numerį.	MSVV užpildo importo leidimo paraišką ir pateikia ją Valstybinei augalų apsaugos organizacijai (VAAO) patvirtinti.	Kai medienos produktai importuojami, importo leidimo paraiškoje nurodoma ši reikiama informacija apie medienos produktą: – informacija apie medienos produkto kilmę, – produkto apibūdinimas (rūšis, kiekis, svoris, tūris), – informacija apie importuotoją (kai taikytina), – FLEGT licencija ar CITES leidimas arba išsamaus patikrinimo ataskaita.	Importuojamų medienos produktų tūrio matavimų, medžių rūšių ir kilmės duomenų, deklaruojamų MSVV importo leidime, tikslumo tikrinimas palyginant su fiziniu medienos produktu (GMK inspektorių patikrinimas). Medienos produkto kilmės ir matavimų duomenų, deklaruotų MSVV importo dokumentuose, tikslumo tikrinimas palyginant su GMK tikrinimo ataskaita (per inspektorių atliekamą importuojamo medienos produkto fizinį patikrinimą).	Sutikrinimo neatliekama.
Pastabos: pirmasis tiekimo grandinės etapas būtų MAPOS leidimo įvežti produktą įforminimas patvirtintoje įvežimo į šalį vietoje. Iki medienos importo nėra jokių tiekimo grandinės svarbiųjų valdymo taškų, tikrinamų pagal GMTUS.				

GMTUS NEPRIKLAUSOMO AUDITO ĮGALIOJIMAI

1. Įvadas

Nepriklausomas auditas atliekamas pagal šio Susitarimo 11 straipsnį. Atliekant nepriklausomą auditą bus tiriami II priede nurodyti veiklos vykdytojai ir veikla ir jis bus atliekamas dėl I priede nurodytų medienos produktų. Jis taip pat apims visas V priede apibūdintas tiekimo grandinės dalis, t. y. teisinį statusą, teisėtą galimybę naudotis mišku, medienos ruošą, medienos produktų vežimą, reikalavimų neatitikties atvejus ir nusavintą medieną, perdirbimą, pardavimą, importą ir eksportą.

Šiuose įgaliojimuose apibūdinamas nepriklausomo audito darbas ir funkcijos vertinant šiuo Susitarimu nustatytą teisėtumo užtikrinimo sistemą. Nepriklausomu auditu suteikiamas patikrinimas, kad kertant medžius ruošiamą, transportuojamą, perdirbama, eksportuojama, importuojama arba parduodama šalies rinkoje mediena atitinka II priedo nuostatas. Taip pat patikrinama ir įsitikinama, kad tokia mediena atitinka tiekimo grandinės reikalavimus ir kad licencijas išduodanti institucija yra išdavusi FLEGT licencijas tik GMTUS reikalavimus atitinkančioms siuntoms. Šiais įgaliojimais nustatomos informacijos rinkimo ir ataskaitų teikimo užduotys ir protokolai. Šiais įgaliojimais taip pat nustatomi pagrindiniai informacijos šaltiniai ir apibūdinama reikalaujama nepriklausomo auditoriaus kvalifikacija ir patirtis. Remiantis šiais įgaliojimais gali būti parengiami išsamesni konkurso dokumentai.

2. Tikslai

Nepriklausomo audito tikslas yra vertinti ir gerinti GMTUS veikimą, patikimumą ir efektyvumą.

3. Užduotys

Nepriklausomo auditoriaus užduotys nurodytos toliau.

- a) Nepriklausomo audito vadovo, kuriame aprašytos auditoriaus darbo procedūros, apimančio informacijos rinkimo, įrodymų vertinimo ir ataskaitų teikimo metodus, parengimas.
- b) Vertinimas, ar GMTUS veikia patikimai ir efektyviai ir ar kertant medžius ruošiamo, perdirbama, vežama ir parduodama (šalies viduje ir užsienyje) mediena atitinka teisinius GMTUS reikalavimus.
- c) Tikrinimas siekiant įsitikinti, kad GMTUS elementai, įskaitant miško skyrimo ir medienos ruošos teises, teisėtumo apibrėžtį, skundų nagrinėjimo tvarką, reikalavimus, kurių turi laikytis MSVV, GMTUS reikalavimų atitikties tikrinimą yra taikomi ir veikia patikimai bei efektyviai.
- d) Visų Gajanos miškininkystės komisijos (GMK) padalinių, dalyvaujančių veikiant GMTUS, darbo rezultatyvumo ir veiksmingumo vertinimas.

- e) Ministerijų ir (arba) vyriausybinių institucijų, dalyvaujančių veikiant GMTUS, tikrinimo veiklos rezultatyvumo ir veiksmingumo vertinimas.
- f) FLEGT licencijų išdavimo proceso vertinimas siekiant įsitikinti, kad licencijų išdavimas ir tikrinimo sistema veikia patikimai ir efektyviai.
- g) Vertinimas, kaip įvairių GMTUS tikrinime dalyvaujančių ministerijų ir (arba) vyriausybinių institucijų pranešami reikalavimų neatitikties atvejai yra užfiksuojami, sprendžiami ir archyvuojami atitinkamų institucijų.
- h) GMTUS struktūros ir įgyvendinimo spragų ir trūkumų nustatymas ir rekomendacijų teikimas JSPK.
- i) Taisomųjų priemonių, dėl kurių nusprendžia JSPK siekdamas, kad būtų šalinamos audito ataskaitose nustatytos spragos ir trūkumai, vertinimas.
- j) Išvadų ir rekomendacijų teikimas JSPK, kuris reguliariai skelbs šių audito ataskaitų santrauką.
- k) Bet kokio kito JSPK prašomo tikrinimo, analizės arba tyrimo atlikimas siekiant papildomai pagrįsti atliekamą nepriklausomą auditą.

4. Metodika: informacijos rinkimo ir vertinimo ir ataskaitų teikimo metodai

Nepriklausomas auditorius privalo visada elgtis profesionaliai ir sąžiningai. Nepriklausomas auditorius laikosi geriausios tarptautinės praktikos, suderinamos su ISO 19011, ISO 17021 ar lygiaverčiais standartais. Nepriklausomo auditoriaus darbas turi būti grindžiamas faktais ir įrodymais ir turi apimti tyrimus vietoje ir dokumentų patikras. 3 dalies a punkte nurodytas nepriklausomo audito procedūrų vadovas bus JSPK patvirtintas prieš tai, kai nepriklausomas auditorius pradės audito veiklą, laikydamasis tame patvirtintame vadove nustatytos tvarkos.

Darbotvarkė. Pirmaisiais FLEGT licencijavimo schemos veikimo metais nepriklausomas auditorius parengia ir pateikia nepriklausomo audito procedūrų vadovą ir atlieka vieną auditą. Vėlesniais metais nepriklausomas auditorius dvejus metus atlieka GMTUS auditus bent kartą per metus, o vėliau JSPK šį dažnį persvarstys. Nepriklausomas auditorius gali atlikti neplaninius auditus ir patikras vietoje, kai tam pritaria JSPK.

Darbo apimtis. Nepriklausomo auditoriaus veikla mažų mažiausiai apima visas 3 dalyje išvardytas užduotis. Nepriklausomas auditorius, laikydamasis patvirtintame vadove nustatytos tvarkos, atlieka susijusios atitinkamų už įvairius GMTUS aspektus atsakingų ministerijų ir (arba) vyriausybinių institucijų veiklos auditą.

Įrodymų rinkimas. Nepriklausomo audito procedūrų vadove apibūdinamos įrodymų rinkimo procedūros ir praktika, įskaitant patikras vietoje, tyrimus, pokalbius ir dokumentų peržiūrą. Jame taip pat apibūdinama, kaip nepriklausomas auditorius reaguos į skundus dėl savo darbo ir dėl GMTUS veikimo.

Audito sistemos. Dokumentuose užfiksodamas audito įrodymus, nustatydamas trūkumus ir neatitiktis atvejus bet kurioje GMTUS dalyje ir vykdydamas bet kokių taisomųjų veiksmų tolesnę priežiūrą, nepriklausomas auditorius:

- užtikrina, kad visi audito metu pastebėti faktai būtų tinkamai užfiksuoti dokumentuose ir kad būtų archyvuojami audito įrodymų įrašai su išsamiais rezultatyvumo lygio, atitikties ir neatitikties duomenimis;
- užfiksuoja pastebėtus GMTUS sisteminius trūkumus, spragas ir tobulintinas sritis, užtikrina, kad būtų pateikta tinkamų rekomendacijų, ir vertina šių rekomendacijų poveikį ir
- užfiksuoja ir vertina visų GMK ir kitų atitinkamų GMTUS dalyvaujančių ministerijų ir (arba) vyriausybinių institucijų įgyvendinamų taisomųjų priemonių, kuriomis siekiama spręsti reikalavimų neatitiktis atvejus, veiksmingumą.

Pakankami ištekliai. Nepriklausomas auditorius turės pakankamai išteklių, kad galėtų atlikti tikrinimus pagal teisėtumo apibrėžtį ir tikrinti medienos tiekimo grandinės kontrolės sistemas.

Dokumentais patvirtinta valdymo sistema. Nepriklausomas auditorius turės tinkamą dokumentais patvirtintą valdymo sistemą, kurioje bus užtikrinama, kad jo darbuotojai turėtų reikiamą kompetenciją ir patirtį veiksmingai atlikti tikrinimus, ir bus atliekama vidaus kontrolė bei priežiūra.

5. Ataskaitos ir informacijos sklaida

Nepriklausomas auditorius laikosi su JSPK suderintos savo ataskaitų rengimo struktūros ir protokolo. Nepriklausomas auditorius:

- teikia veiklos ataskaitas pagal su JSPK suderintą darbotvarkę;
- rengia savo ataskaitas laikydamasis tarptautiniu mastu pripažintų audito principų ir JSPK vadove nustatytos tvarkos;
- pateikia JSPK preliminarą ataskaitą, kad jis galėtų pateikti pastabų;

- pateikia JSPK galutinę ir išsamią ataskaitą (parengtą remiantis gautomis pastabomis dėl preliminaros ataskaitos ir surinktų įrodymų), kurioje pateikiama visa aktuali informacija apie audito programą ir GMTUS veikimą, ir
- parengia suvestinę ataskaitą, kurią JSPK patvirtina kaip skirtą platinti plačiajai visuomenei. Ši suvestinė ataskaita bus parengta remiantis išsamia ataskaita ir joje bus apibendrintos pagrindinės tos ataskaitos rekomendacijos ir išvados, be kita ko, dėl nustatytų sistemos trūkumų.

6. Informacijos šaltiniai

Pagrindiniai informacijos šaltiniai yra dokumentų peržiūros, apsilankymai vietoje ir konsultacijos ir susitikimai su susijusiomis suinteresuotosiomis šalimis. Per apsilankymus vietoje nepriklausomas auditorius turi turėti galimybę patekti į vietas, kuriose miško ištekliai yra išgaunami iš kirtavietės, vežami, perdirbami ir parduodami, taip pat į importo ir eksporto vietas.

Gajana užtikrins, kad nepriklausomas auditorius turėtų prieigą prie visos reikiamos informacijos, įskaitant dokumentus ir duomenų bazines, kuriuos Gajana ir Sąjunga laiko svarbiais arba aktualiais, ypač tuos, kurie reikalingi GMTUS patikimumui ir efektyvumui vertinti. Prieiga prie informacijos apima GMK rengiamą ir kitų GMTUS dalyvaujančių ministerijų ir (arba) vyriausybinių institucijų turimą informaciją. Visų pirma nepriklausomas auditorius turi turėti prieigą prie informacijos iš GMTUS ir jos elementų bei kitų šaltinių, tokių kaip kitose valstybėse, kuriose sukurta FLEGT licencijavimo schema, paskelbti auditai arba Gajanos REDD+ stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo sistemos ataskaitos.

Suinteresuotosios šalys, galinčios suteikti svarbios informacijos, yra:

- a) GMK, ministerijos ir kitos vyriausybės institucijos

Pagrindiniais nepriklausomam auditoriui reikalingos informacijos šaltiniais laikomi visi GMK padaliniai.

Tuo atveju, kai nepriklausomam auditoriui reikia gauti informacijos iš kitų GMTUS dalyvaujančių ministerijų ir (arba) vyriausybinių institucijų, nepriklausomam auditoriui prieiga prie tų organų suteikiama per GMK.

- b) Nevalstybinio sektoriaus subjektai

- Čiabuvių suinteresuotosios šalys
- Čiabuvių tautų komisija
- Nacionalinė Tošao bendruomenės taryba
- Gajanos gamybos pramonės ir paslaugų asociacija

- Smulkiųjų miškakirčių asociacija
- Miško produkcijos asociacija
- Pilietinės visuomenės organizacijos
- Bet kokios kitos privačios organizacijos ar asmenys, galintys suteikti informacijos apie GMTUS veikimą.

Kiti galimi informacijos šaltiniai:

- komercine miškų ūkio veikla užsiimantys juridiniai asmenys
- akademinės įstaigos, pavyzdžiui, Gajanos universitetas, Gajanos žemės ūkio mokykla ir Nacionalinis žemės ūkio tyrimų ir plėtros institutas
- vietos valdžios institucijos
- Sąjungos valstybių narių kompetentingos institucijos
- komercine miškų ūkio veikla užsiimančios bendrovės ir vietos bendruomenių asociacijos
- bet kokios kitos suinteresuotosios šalys, kurias nepriklausomas auditorius laiko svarbiomis.

7. Reikalinga kvalifikacija

a) Nepriklausomas auditorius turėtų turėti:

- specialiųjų žinių, mažų mažiausiai aukštą kvalifikacinį laipsnį miškininkystės, miškotvarkos ar miškų politikos, miškų ar aplinkos apsaugos teisės, gamtos išteklių valdymo arba susijusioje srityje;
- didelę patirtį, susijusią su teisinės atitikties stebėseną ir vertinimu;
- patvirtintą praktinę patirtį, susijusią su miškų valdymo, medienos perdirbimo, medienos atsekamumo, muitinės ir kilmės grandinės sistemų auditu;
- patikimų žinių apie regioninę ir tarptautinę prekybą mediena ir medienos produktais ir komercinį miškų ūkio sektorių;
- puikius bendravimo anglų kalba žodžiu ir raštu įgūdžius;
- patvirtintą gebėjimą dirbti su įvairiomis suinteresuotosiomis šalimis ir derinti stebėsenos veiklą taip, kaip tinka įvairių valstybių aplinkoje.

Informuotumas Gajanos miškų ūkiui ir GMTUS aktualiais arba susijusiais klausimais būtų laikomas papildomu pranašumu.

b) Nepriklausomas auditorius laikosi šių reikalavimų:

- neturėti interesų konfliktų dėl organizacinių ar komercinių ryšių, kaip reikalaujama pagal ISO 17021, ISO 17065 ar lygiaverčius standartus;
- nebūti tiesiogiai susijęs su miškotvarka, medienos perdirbimu, prekyba mediena ar miškų sektoriaus reguliavimu Gajanoje;
- turėti savo kokybės kontrolės sistemą, kaip reikalaujama pagal ISO 17021, ISO 17065 arba lygiaverčius standartus.

c) Be to, nepriklausomas auditorius taip pat turi turėti:

- dokumentais patvirtintą vidaus kokybės valdymo sistemą;
- nustatytą skaidraus skundų ir nusiskundimų nagrinėjimo tvarką.

8. Atrankos procesas ir instituciniai susitarimai

Pasiūlymų teikimo procese gali dalyvauti visos reikiamus pajėgumus turinčios institucijos, įskaitant ne pelno institucijas, akademines įstaigas ir mokslo tiriamąsias institucijas.

Pasiūlymų vertinimas bus skaidrus procesas ir taikomi kriterijai bus viešai paskelbti.

Nepriklausomo auditoriaus atrankos procesas apims konkurse dalyvaujančių subjektų išsamų patikrinimą pagal JSPK nustatytus standartus. Pasiūlymų vertinimo ataskaita bus viešai paskelbta.

Gajana paskiria nepriklausomą auditorių, kai tam neprieštarauja JSPK.

9. Kiti reikalavimai

Papildomos nepriklausomo auditoriaus pareigos:

- tinkamų ryšių palaikymas su pilietine visuomene, čiabuvių tautų suinteresuotosiomis šalimis, privačiuoju sektoriumi ir ministerijomis ir (arba) vyriausybėmis institucijomis, kad suinteresuotosios šalys Gajanoje galėtų gerai suprasti nepriklausomo auditoriaus darbą, ir
- kontaktinio asmens Gajanoje paskyrimas pagal skaidrią procedūrą.

PAGALBINĖS PRIEMONĖS IR FINANSAVIMO PRIEMONĖS

Gajanos miškininkystės sektoriaus įnašas į nacionalinę ekonomiką tebėra didelis, jame kuriamos darbo vietos ir padedama mažinti skurdą. Be to, Gajanos miškininkystės sektorius yra svarbus vykdant intervencijas pagal Gajanos ekologiškai tvaraus vystymosi darbotvarkę ir padeda pritraukti tarptautinės bendruomenės išteklių, reikalingų jos miškų išteklių išsaugojimui ir tausiam naudojimui užtikrinti. Papildydama iš tarptautinės bendruomenės gaunamus išteklius Gajana įsipareigoja skirti finansavimą nacionalinio biudžeto lėšomis, kad padėtų plėtoti šį pridėtinės vertės turintį pramonės sektorių.

Gajana, bendradarbiaudama su Sąjunga ir jos valstybėmis narėmis bei su kitais vystymosi proceso partneriais, imsis įvairių pagalbinių priemonių, kaip nurodyta šio Susitarimo 15 straipsnyje, kad šis Susitarimas būtų veiksmingai įgyvendinamas. Tai apima priemones, kuriomis:

1. stiprinamos įgyvendinimo struktūros siekiant užtikrinti veiksmingą koordinavimą;
2. stiprinama reguliavimo ir teisinė sistema;
3. padedama kurti GMTUS ir užtikrinti jos veikimą;
4. stiprinami pajėgumai;

5. vykdoma komunikacija;
6. stebimas šio Susitarimo įgyvendinimas;
7. stebimas šio Susitarimo poveikis;
8. sukuriamą speciali erdvė dialogui dėl žemės valdymo, žemės naudojimo ir kylančių konfliktų;
9. tobulinama rinka ir pramonės plėtra ir
10. sukuriamą šio Susitarimo įgyvendinimo finansavimo priemonė.

Galimos pagalbinės priemonės nurodytos toliau. Jos bus toliau plėtojamos rengiant išsamius veiksmų planus pradiniam šio Susitarimo įgyvendinimo etape.

1. Veiksmingam koordinavimui užtikrinti reikalingų įgyvendinimo struktūrų stiprinimas

Institucinės struktūros bus stiprinamos siekiant sudaryti sąlygas sklandžiam darbui ir koordinavimui tarp Vyriausybės ir nevalstybinio sektoriaus subjektų, dalyvaujančių įgyvendinant šį Susitarimą, konkrečiai FLEGT SPS sekretoriato, Vyriausybės darbo koordinavimo organo ir Nacionalinės įgyvendinimo darbo grupės (NIDG). Rengiantis įgyvendinimui prioritetu bus parama pajėgumų stiprinimui pagal šias struktūras.

2. Reguliavimo ir teisinės sistemos stiprinimas

Įgyvendindama GMTUS, Gajana taip pat ištirs miškų sektoriui taikomą reguliavimo ir teisinę sistemą siekdama stiprinti ir įgyvendinti visą susijusią politiką, įstatymus ir kitus teisės aktus bei taisykles, strategijas, gaires, savanoriškas priemones, praktikos ir elgesio kodeksus.

Pagrindinės priemonės gali būti:

- a) reguliavimo sistemos peržiūra ir jos efektyvumo didinimas;
- b) teisinės sistemos peržiūra ir jos nuoseklumo didinimas;
- c) su išsamiu patikrinimu susijusių nuostatų rengimas ir įgyvendinimas;
- d) su MJSS susijusių nuostatų rengimas ir įgyvendinimas;
- e) su miškininkystės sektoriumi susijusios praktikos kodeksų rengimas ir įgyvendinimas ir
- f) Amerikos indėnų kaimams skirtų praktikos kodeksų rengimas ir skatinimas juos įgyvendinti.

3. Parama GMTUS kūrimui ir jos veikimo užtikrinimui

GMTUS bus pagrįsta esamomis Gajanoje jau veikiančiomis sistemomis ir struktūromis. Parama yra reikalinga sistemų tobulinimui siekiant užtikrinti, kad būtų tikrinama II priede pateiktos teisėtumo apibrėžties atitiktis ir V priede aprašytų tiekimo grandinės kontrolės priemonių bei procedūrų laikymasis. Pagalbinės priemonės bus daugiausia orientuotos į veiksmus, reikalingus įvairių ministerijų ir (arba) vyriausybinių institucijų funkciniam pajėgumui kurti ir nepriklausomam auditui pradėti. Šios priemonės apima MJSS plėtrą ir atnaujinimą, taip pat teisėtumo tikrinimo funkcijos, FLEGT licencijavimo sistemos, nepriklausomo audito funkcijos ir skundų nagrinėjimo tvarkos nustatymą.

3.1. Tiekimo grandinė (MJSS)

Gajana išplės ir atnaujins atsekamumo ir tikrinimo sistemą siekdama užtikrinti, kad informacija tiekimo grandinėje būtų beveik tikruoju laiku prieinama ir taip būtų užtikrinamas II, IV ir V prieduose nustatytų GMTUS reikalavimų laikymasis.

Pagrindiniai esamos sistemos patobulinimai apima:

- a) GMK vidaus duomenų bazių naujovinė;
- b) Centrinės informacinės duomenų bazės (CID) plėtrą ir naudojimą saugiai archyvuojant su kiekvienu MSVV susijusius atitikties duomenis ir informaciją;

- c) informacinių ir ryšių technologijų sistemų tobulinimą, kad būtų galima patikimai ir saugiai perduoti duomenis ir informaciją (ypač iš atokių vietovių) ir jais keistis tarp visų ministerijų ir (ar) vyriausybinių institucijų, dalyvaujančių vykdant GMTUS tikrinimo veiklą, ir tarp įvairių GMK padalinių ir skyrių, dalyvaujančių įgyvendinant šį Susitarimą;
- d) MJSS naujovinimą, kad MSVV galėtų internetu teikti su tiekimo grandine susijusią informaciją, ir
- e) MJSS naujovinimą, kad GMK galėtų patvirtinti ir sutikrinti tiekimo grandinės duomenis.

3.2. Kontrolė ir tikrinimas

Gajana kuria visų teisėtumo apibrėžties rodiklių atitikties tikrinimo ir tiekimo grandinės kontrolės sistemas. Pagrindinės priemonės gali būti:

- a) GMK dabartinio Vidaus audito skyriaus funkcijų ir pareigų išplėtimas, be kita ko, parengiant išsamias procedūras, kad jo darbas apimtų GMK kompetencijai priklausančių GMTUS elementų auditą;
- b) parama aktyviai GMTUS stebėsenai vykdant Vidaus audito skyriaus auditą, ir

- c) procedūrų, pagal kurias būtų kontroliuojama ir tikrinama teisėtumo apibrėžties atitiktis ir tiekimo grandinės kontrolės priemonės, kūrimas ir įgyvendinimas.

3.3. Licencijavimas

Gajana įsteigia specialų skyrių ir įgyvendina išsamias procedūras dėl FLEGT licencijų ir eksporto sertifikatų išdavimo, taip pat dėl būtino tarpinstitucinio koordinavimo.

Pagrindiniai esamos sistemos patobulinimai apima:

- a) Valdymo informacinių sistemų skyriaus (VISS), kuris įtrauks, tikrins, atnaujins ir saugos duomenis apie MSVV teisinę atitiktį GMTUS reikalavimams, įsteigimą ir sukūrimą;
- b) už FLEGT licencijų ir eksporto sertifikatų išdavimą atsakingo Medienos teisėtumo ir prekybos skyriaus (MTPS) įsteigimą ir sukūrimą;
- c) FLEGT licencijavimo sistemos kūrimą ir
- d) bendrų procedūrų su kitomis GMTUS dalyvaujančiomis institucijomis, visų pirma muitine, kūrimą ir tobulinimą siekiant užtikrinti eksporto licencijavimo proceso patikimą veikimą ir efektyvumą.

3.4. Nepriklausomas auditas

JSPK pareiškus, kad jis neprieštarauja, Gajana sudarys sutartį su nepriklausomu auditoriumi, kuris vertins sistemos veikimą, nustatys galimas spragas, taip pat nustatys taisomuosius veiksmus, reikalingus GMTUS veikimui gerinti, jos patikimumui ir efektyvumui didinti.

3.5. Skundų nagrinėjimo tvarka

Pagal skundų nagrinėjimo tvarką bus nustatomi, užfiksuojami ir tvarkomi MSVV neatitikties GMTUS teisiniams reikalavimams atvejai, iki tos neatitikties problemos bus išspręstos. Pagrindinės paramos priemonės, reikalingos įgyvendinant skundų nagrinėjimo tvarką, yra:

- a) su visų GMTUS dalyvaujančių ministerijų ir (ar) vyriausybinių institucijų darbu susijusių skundų gavimo, tvarkymo ir sprendimo procedūrų kūrimas ir įgyvendinimas. Ši tvarka turėtų suteikti galimybę gauti, tvarkyti ir išspręsti MSVV ir plačiosios visuomenės narių skundus GMTUS įgyvendinimo etape ir licencijų išdavimo pagal SPS etape;
- b) veiksmingo suinteresuotųjų šalių skundų nagrinėjimo tvarkos nustatymas siekiant užtikrinti, kad būtų išreikšti bendruomenių ir MSVV rūpesčiai ir jie būtų perduoti nagrinėti atitinkamai įstaigai.

3.6. Jungtinis GMTUS vertinimas

Bus atliktas GMTUS nepriklausomas vertinimas pagal VIII priede nustatytus kriterijus siekiant nustatyti, ar ji tinkamai atlieka savo funkcijas, taigi ar gali pradėti veikti FLEGT licencijavimo schema.

4. Pajėgumų stiprinimas

Visi įgyvendinant šį Susitarimą Gajanoje dalyvaujantys subjektai turės vykdyti tam tikrą pajėgumų stiprinimą, įskaitant ministerijų ir (ar) vyriausybinių institucijų bei jų darbuotojų techninį mokymą, kuriame, be kita ko, dalyvaus organizacija „Forestry Training Center Inc.“ (FTCI), FLEGT SPS sekretoriatas, GMK, Valstybės pajamų tarnyba ir Darbo ministerija; miškakirčių asociacijų ir Amerikos indėnų kaimų mokymą ir jų administracinių gebėjimų stiprinimą; pilietinės visuomenės mokymą; taip pat kitų (ne miškakirčių asociacijų ar Amerikos indėnų kaimų) MSVV mokymą.

5. Komunikacija

Komunikacija padeda įgyvendinti šį Susitarimą: ja skatinamos dalyvauti visos susijusios suinteresuotosios šalys, užtikrinama galimybė visuomenei susipažinti su informacija, gerinamas Gajanos medienos ir miškininkystės sektoriaus įvaizdis ir apie šio Susitarimo naudingumą informuojamos suinteresuotosios šalys bei plačioji visuomenė. Šiuo tikslu pagrindinės priemonės, skirtos užtikrinti, kad būtų veiksmingai informuojama apie šio Susitarimo rezultatus ir poveikį, gali būti komunikacijos strategijos įgyvendinimas; kasmetinių nacionalinio masto konsultacijų ar informuotumo didinimo susitikimų organizavimas; kasmetinis informavimas apie naujausią pažangą pagal pagrindinius šio Susitarimo įgyvendinimo orientyrus, teikiant šią informaciją GMK interneto svetainėje, socialinių tinklų forumuose, vietos spaudoje ir per vietos radijo laidas; skaitmeninių ir reguliariai atnaujinamų visos suinteresuotųjų šalių pateiktos grįžtamosios informacijos įrašų saugojimas; taip pat informacijos mainų platformos kūrimas siekiant nuosekliai skleisti informaciją.

6. Šio Susitarimo įgyvendinimo stebėseną

Jungtiniam stebėsenos ir priežiūros komitetui (JSPK) tenka bendra atsakomybė už šio Susitarimo įgyvendinimo stebėseną. Be to, kitos suinteresuotosios šalys, įskaitant privačiojo sektoriaus, pilietinės visuomenės ir čiabuvių tautų suinteresuotąsias šalis, stebės šio Susitarimo įgyvendinimą ir tai darydamos prisidės prie veiksmingo GMTUS įgyvendinimo. Pagrindinės priemonės šiuo tikslu gali apimti paramą Nacionalinei įgyvendinimo darbo grupei (NIDG) ir suinteresuotosioms šalims, įskaitant privačiojo sektoriaus, pilietinės visuomenės ir čiabuvių tautų suinteresuotąsias šalis, veiksmingai stebėti šio Susitarimo ir GMTUS įgyvendinimą.

7. Šio Susitarimo poveikio stebėseną

Siekiant užtikrinti, kad būtų pasiekti numatyti šio Susitarimo tikslai, būtina stebėti Susitarimo socialinį poveikį, poveikį aplinkai ir ekonomikai. Pagrindinės pagalbinės priemonės šiuo tikslu gali apimti

- stebėsenos sistemos sukūrimą arba esamų sistemų tobulinimą, kai tai reikalinga, įskaitant nustatomas pradines reikšmes ir sutartus rodiklius, apimančius tokius elementus kaip miškotvarka ir miškų būklė, pragyvenimo šaltiniai, valdymas, pajamų gavimas, ekonominė plėtra ir rinkos veikimas ir
- Šio Susitarimo ir REDD+ mechanizmo sąveikų nustatymą ir realizavimą.

JSPK nustato veiksmingą stebėseną, kaip nurodyta X priede.

8. Specialios erdvės dialogui dėl žemės valdymo, žemės naudojimo ir kylančių konfliktų sukūrimas

Nors šiuo Susitarimu nesiekama spręsti su žeme susijusių klausimų, siekiant stiprinti valdymą ir teisės aktų vykdymą svarbu turėti koordinavimo priemonę, kuria būtų suteikta speciali erdvė dialogui dėl žemės valdymo, žemės naudojimo ir su jos naudojimu susijusių konfliktų tarp visų suinteresuotųjų šalių. Šiomis aplinkybėmis su Amerikos indėnų žemės klausimais susiję skundai, pateikiami vyriausybiniams institucijoms ir (arba) ministerijoms įgyvendinant šį Susitarimą, bus perduoti nagrinėti pagal Nusiskundimų nagrinėjimo ir teisių gynimo priemonę, taikomą pagal dabartinį Amerikos indėnų žemės nuosavybės teisių nustatymo projektą, ir būsimam organui, veikiančiam po šio projekto pabaigos. Šiuo tikslu bus remiama Nusiskundimų nagrinėjimo ir teisių gynimo priemonė ir po jos veikiantis organas.

9. Rinkos tobulinimo ir pramonės plėtros vykdymas

9.1 Tarptautinė rinka

Siekdama užtikrinti, kad Gajanos miškininkystės sektoriaus įnašas į vietos ekonomiką ir toliau būtų svarbus ir jis teiktų užimtumo galimybių miestuose ir kaimo vietovėse bei padėtų mažinti skurdą, Gajana parengs rinkodaros strategiją, kuria bus skatinamas Gajanos miško produktų pateikimas į Sąjungos rinką GMTUS kūrimo ir licencijų išdavimo etape.

9.2 Vidaus rinka

Teisėtų ir kokybiškų medienos produktų tiekimas šalies vidaus rinkai yra labai svarbus siekiant apsaugoti nuo bet kokios neteisėtos veiklos, galinčios kliudyti įgyvendinti šį Susitarimą. Pagrindinės pagalbinės priemonės šiuo tikslu gali apimti kliūčių, trukdančių atitikti teisėtumo reikalavimus šalies vidaus rinkoje, vertinimą; su vidaus rinka susijusios teisinės sistemos tobulinimą; viešųjų pirkimų politikos formavimą; taip pat pajėgumo atitikti reikalavimus ir paskatų tai daryti (ypač mažosiose ir vidutinėse įmonėse) stiprinimą.

10. Sukuriama šio Susitarimo įgyvendinimo finansavimo priemonė.

Reikės sutelkti šiam Susitarimui įgyvendinti reikalingus finansinius išteklius. Bus parengtos išsamios priemonės ir biudžetai šiame priede aprašytose srityse. Sąjungos remiama Gajana, siekdama gauti reikiamą finansavimą, bendradarbiaus su kitais paramos teikėjais. Pagrindinės priemonės gali apimti lėšų sutelkimo strategijos parengimą GMTUS kūrimui užtikrinti, taip pat bendradarbiavimą su Finansų ministerija siekiant užtikrinti, kad kiekvienos ministerijos ir vyriausybės institucijos, dalyvaujančios įgyvendinant GMTUS, metinis veiklos biudžetas teiktų jai galimybę atlikti savo pareigas pagal GMTUS, kai pradės veikti ši sistema.

**GAJANOS MEDIENOS TEISĖTUMO UŽTIKRINIMO SISTEMOS (GMTUS)
VEIKIMO VERTINIMO KRITERIJAI**

BENDRA INFORMACIJA

Prieš pradėdant išduoti medienos eksporto į Sąjungą FLEGT licencijas bus atliktas jungtinis nepriklausomas GMTUS techninis vertinimas. Atliekant šį jungtinį techninį vertinimą bus įvertinta visa sistema siekiant nustatyti, ar yra pakankamai priemonių, skirtų užtikrinti, kad GMTUS veiktų ir jos rezultatai praktikoje būtų tokie, kokie numatyti. Atliekant vertinimą bus peržiūrėtas sistemos aprašas, daugiau dėmesio skiriant bet kokiems šio Susitarimo pakeitimams po jo įsigaliojimo. Dėl šio nepriklausomo techninio vertinimo įgaliojimų Šalys kartu susitars per Jungtinį stebėsenos ir priežiūros komitetą (JSPK).

Nepriklausomas techninis vertinimas apims:

- teisėtumo apibrėžtį, kurioje nurodyti Gajanos įstatymai, kurių privaloma laikytis siekiant gauti licenciją;
- tiekimo grandinės kontrolę atsekant medienos produktus nuo miško iki eksporto ar pardavimo šalies vidaus rinkoje vietos ir nuo importo vietos iki eksporto arba pardavimo šalies vidaus rinkoje vietos;

- tikrinimo procedūras siekiant nustatyti visų teisėtumo apibrėžties elementų atitiktį ir tiekimo grandinės kontrolės vykdymą;
- eksporto sertifikatų išdavimo ir FLEGT licencijų išdavimo procedūras ir
- nepriklausomą auditą, skirtą užtikrinti, kad sistema veiktų taip, kaip numatyta.

Remiantis įgyta su kitais susitarimais susijusia patirtimi, GMTUS vertinimą galima atlikti taikant pakopinį ir kartotinį metodą, pagal kurį bet kokie trūkumai ir GMTUS reikalavimų neatitikties atvejai, nustatyti atliekant vertinimą, gali būti laipsniškai sprendžiami įgyvendinant planuojamas taisomąsias priemones.

1. TEISĖTUMO APIBRĖŽTIS

Teisėtai pagaminta mediena apibrėžiama pagal galiojančią Gajanos teisės sistemą, kuri apima:

- medienos ruošos teises – miško koncesijų skyrimą ir juridinių teisių vykdyti medienos ruošą teisiškai apibrėžtoje teritorijoje suteikimą;

- miškų ūkio veiklą – miškotvarkos ir miško darbų teisinių reikalavimų laikymąsi, įskaitant atitinkamų aplinkosaugos ir socialinės teisės aktų laikymąsi;
- rinkliavas ir mokesčius – teisinių reikalavimų dėl mokesčių, atskaitymų ir rinkliavų (ar bet kokios kitos pakeistos valstybės pajamų rinkimo sistemos), tiesiogiai susijusių su medienos ruošą ir medienos ruošos teisėmis, laikymąsi;
- kitus naudotojus – pagarbą kitų asmenų teisėms į žemę arba teisėms naudoti žemę ir kitus išteklius, kuriems gali turėti įtakos medienos ruošos teisės (kai tokių kitų teisių yra);
- prekybą ir muitus – prekybos ir muitinės procedūrų teisinių reikalavimų laikymąsi.

Svarbiausi klausimai:

- 1.1. Ar teisiniai reikalavimai yra aiškiai nurodyti teisėtumo apibrėžtyje?
- 1.2. Ar yra nustatyti principai, kriterijai ir rodikliai, kuriais remiantis galima tikrinti kiekvieno teisėtumo apibrėžties elemento atitiktį?

- 1.3. Ar atitikties patvirtinimo dokumentai, kurie naudojami tikrinant kiekvieno teisėtumo apibrėžties principo ir kriterijaus atitiktį, yra konkrečiai pagrįsti įgalios ministerijos arba vyriausybės institucijos dokumentiniais teisės šaltiniais, kuriuose apibūdinta, kaip tuo atitikties patvirtinimo dokumentu konkrečiai užtikrinama rodiklio atitiktis?
- 1.4. Ar atitikties patvirtinimo dokumentai yra aiškūs, objektyvūs ir tinkami taikyti praktikoje? Ar gali kilti kokių nors neaiškumų dėl atitikties patvirtinimo dokumento pobūdžio? Ar atitikties patvirtinimo dokumentas apima visus procedūrų kartojimus ir (arba) realią praktiką dėl atitinkamų subjektų ir veiklos, kuriems tai taikoma? Ar atitikties patvirtinimo dokumentas turi teisinį pagrindą? Ar atitikties patvirtinimo dokumentas yra tinkamas ir pakankamas atitikčiai patvirtinti taip, kaip numatyta pagal tą rodiklį? Ar tuo atitikties patvirtinimo dokumentu šiuo metu naudojasi veiklos vykdytojai ir atsakingos institucijos?
- 1.5. Ar yra aiškiai nustatytos visų susijusių suinteresuotųjų šalių ir reguliavimo institucijų funkcijos ir pareigos dėl kiekvieno kriterijaus ir rodiklio?
- 1.6. Ar teisėtumo apibrėžtis apima atitinkamas susijusios dabartinės nacionalinės teisės sistemos straipsnių nuostatas? Jei ne, kodėl į kai kurias iš tų straipsnių nuostatų neatsižvelgta teisėtumo apibrėžtyje?

- 1.7. Ar rengiant teisėtumo apibrėžtį dalyvavo suinteresuotosios šalys?
- 1.8. Ar į GMTUS įtraukti teisiniai reikalavimai, nustatyti per diskusijas su suinteresuotosiomis šalimis?
- 1.9. Ar teisėtumo apibrėžtis buvo patikslinta po šio Susitarimo įsigaliojimo? Ar atitikties patvirtinimo dokumentai, kurie naudojami tikrinant kiekvieno teisėtumo apibrėžties principo ir kriterijaus atitiktį, yra konkrečiai pagrįsti įgaliotos ministerijos arba vyriausybės institucijos dokumentiniais teisės šaltiniais, kuriuose apibūdinta, kaip tuo atitikties patvirtinimo dokumentu konkrečiai užtikrinama rodiklio atitiktis?
- 1.10. Teisėtumo apibrėžties pakeitimų atveju svarbiausi klausimai bus tokie:
- a) Ar dėl šių pakeitimų buvo konsultuotasi su visomis susijusiomis suinteresuotosiomis šalimis ir ar atliekant bet kokius paskesnius teisėtumo tikrinimo sistemos pakeitimus buvo tinkamai atsižvelgta į jų nuomonę?
 - b) ar visi pakeitimai atitinka reikalavimus, nurodytus 1.1–1.10 a punkto klausimuose?

2. TIEKIMO GRANDINĖS KONTROLĖ

Taikomos tiekimo grandinės kontrolės sistemos turi pakankamai garantuoti, kad medienos produktai galėtų būti atsekami visoje tiekimo grandinėje:

- nuo medienos ruošos vietos miške iki eksporto vietos;
- nuo medienos ruošos vietos miške iki pardavimo šalies vidaus rinkoje vietos;
- nuo importo vietos iki pardavimo šalies vidaus rinkoje vietos; taip pat
- nuo importo vietos iki eksporto vietos.

2.1. Naudojimo teisės

Yra aiškiai nustatytos teritorijos, kuriose suteiktos teisės naudoti miško išteklius, ir identifikuoti šių teisių turėtojai.

Svarbiausi klausimai:

- 2.1.1. Ar tiekimo grandinės kontrolės sistema pakankamai griežta, kad būtų išvengta medžiagų, kurių teisėto naudojimo teisės nėra garantuotos, patekimo?
- 2.1.2. Ar kontrolės sistemoje užtikrinama, kad medienos ruošos darbus vykdančioms MSVV būtų suteiktos tinkamos teisės naudoti tuos konkrečius miško plotus?
- 2.1.3. Ar medienos ruošos teisių suteikimo procedūros ir informacija apie tokias teises, įskaitant teisių turėtojus, yra viešai skelbiamos?

2.2. Tiekimo grandinės kontrolės metodai

Yra veiksmingų priemonių, kurias naudojant galima atsekti medienos produktus visoje tiekimo grandinėje nuo medienos ruošos ar importo vietos iki pardavimo šalies vidaus rinkoje ar eksporto vietos; tai apima:

- MSVV teisinį statusą;
- teisėtą galimybę naudotis mišku;

- juridines medienos ruošos teises;
- miškotvarką ir medienos ruošą (įskaitant utilizuojamą medieną);
- pokirtiminį etapą (raštų žymėjimą kortelėmis ir dokumentų pildymą);
- medienos produktų vežimą;
- medienos produktų perdirbimą;
- medienos produktų pardavimą šalies vidaus rinkoje;
- konfiskuotus, nusavintus ir paliktus medienos produktus;
- medienos produktų eksportą;
- medienos produktų importą;
- tranzitu vežamus eksportuoti skirtus medienos produktus;

- su MSVV veikla susijusius socialinius, darbo ir mokesčių aspektus;
- MSVV teisėtą įsisteigimą ir mokestinių prievolių vykdymą ir
- su MSVV veikla susijusius aplinkos apsaugos aspektus.

Gali būti taikomi įvairūs medienos identifikavimo metodai, pradedant atskirų vienetų žymėjimu kortelėmis ir baigiant krovinio arba produkto partijos dokumentų naudojimu. Pasirinktas metodas turėtų būti tinkamas atsižvelgiant į medienos rūšį ir vertę ir į nežinomos ar neteisėtos medienos patekimo riziką.

Svarbiausi klausimai:

- 2.2.1. Ar kontrolės sistemoje nustatomos ir apibūdinamos visos įvairios tiekimo grandinės veiklos rūšys ir medienos šaltiniai?
- 2.2.2. Ar kontrolės sistemoje nustatomi ir apibūdinami visi tiekimo grandinės etapai?
- 2.2.3. Ar patikimas rizika grindžiamas metodas yra įtrauktas į tikrinimo metodiką siekiant užtikrinti, kad būtų daugiau dėmesio skiriama toms tiekimo grandinės dalims, kuriose yra didžiausia nežinomos ar neteisėtos medienos patekimo rizika? Ar rizika grindžiami metodai įtraukiami į įgyvendinamas tikrinimo metodikas ir ar jie praktikoje taikomi taip, kaip numatyta?

2.2.4. Ar yra nustatyti ir dokumentais patvirtinti bei taikomi metodai, pagal kuriuos nustatoma produkto kilmė ir išvengiama jo sumaišymo su mediena iš nežinomų šaltinių toliau nurodytuose tiekimo grandinės etapuose:

- augantys medžiai (didelių koncesijos teritorijų inventorių);
- rąstai miške;
- vežimas ir laikinas saugojimas (rąstų sandėliuose ar rąstų baseinuose, laikinuose rąstų sandėliuose ar rąstų baseinuose);
- atvežimas į perdirbimo įmonę ir žaliavų sandėliavimas;
- įvežimas į perdirbimo įmonę ir išvežimas iš jos;
- perdirbtų produktų saugojimas perdirbimo įmonėje;
- išvežimas iš perdirbimo įmonės ir tolesnis vežimas;
- atvežimas į eksporto vietą?

2.2.5. Kurios organizacijos yra atsakingos už tiekiamos medienos srautų kontrolę?
Ar jos turi pakankamai žmogiškųjų ir kitų išteklių kontrolės veiklai vykdyti?

2.2.6. Ar yra aiškiai nustatytos ir atitinkamoms suinteresuotosioms šalims
praneštos tiekimo grandinės kontrolės procedūros? Ar šios tiekimo
grandinės kontrolės procedūros įgyvendinamos ir praktiškai veikia taip, kaip
numatyta?

2.3. Kiekybinių duomenų tvarkymas

Yra nustatyta patikima ir veiksminga tvarka, pagal kurią matuojami ir užfiksuojami
medienos produktų kiekiai kiekviename tiekimo grandinės etape, įskaitant patikimus ir
tikslus priešskirtiminius augančių medžių tūrio įvertinimus (kai taikytina) kiekvienoje
medienos ruošos vietoje.

Svarbiausi klausimai:

2.3.1. Ar kontrolės sistemoje gaunami kiekybiniai žaliavų ir produkcijos
duomenys, įskaitant, kai taikytina, perskaičiavimo koeficientų taikymą,
toliau nurodytuose tiekimo grandinės etapuose:

- augantys medžiai (didelių koncesijos teritorijų inventorių);

- rąstai miške (rąstų krovos aikštelėse);
- vežama ir sandėliuojama mediena (rąstų sandėliuose ar rąstų baseinuose, laikinuose rąstų sandėliuose ar rąstų baseinuose);
- atvežimas į perdirbimo įmonę ir žaliavų sandėliavimas;
- atvežimas į gamybos linijas ir išvežimas iš jų;
- perdirbtų produktų saugojimas perdirbimo įmonėje;
- išvežimas iš perdirbimo įmonės ir tolesnis vežimas;
- atvežimas į eksporto vietą?

2.3.2. Ar yra aiškiai nustatytos informacinių sistemų funkcijos atliekant tikrinimą tiekimo grandinėje?

2.3.3. Jei konfiskuotą ir (arba) nusavintą medieną leidžiama grąžinti į tiekimo grandinę, ar ji sistemoje valdoma užtikrinant, kad prieš tai būtų atliktos visos reikalingos jos įteisinimo procedūros?

- 2.3.4. Ar dėl augančių medžių inventoriaus nesudarymo prieš pradedant medienos ruošą mažose koncesijos teritorijose, valstybiniuose miškuose, kurių paskirtis keičiama, Amerikos indėnų žemėje ir privačioje žemėje yra reali rizika, susijusi su tikimybe, kad nepatikrinta mediena gali patekti į tiekimo grandinę? Jei taip, kaip atsižvelgiama į šią riziką? Ar ši rizika veiksmingai valdoma?
- 2.3.5. Kurios organizacijos yra atsakingos už kiekybinių duomenų įrašų saugojimą? Ar jos turi pakankamai personalo išteklių ir įrangos? Ar už kiekybinių duomenų įrašų saugojimą atsakingos organizacijos atlieka savo įgaliojimus ir pareigas?
- 2.3.6. Ar visi kiekybiniai duomenys užfiksuojami taip, kad nustatytus kiekius būtų galima tinkamu laiku sutikrinti su pirmesnių ir tolesnių tiekimo grandinės etapų duomenimis? Ar užfiksuoti duomenys naudojami sutikrinant kiekius su pirmesnių ir tolesnių etapų duomenimis?
- 2.3.7. Kokia informacija apie tiekimo grandinės kontrolę skelbiama viešai? Kaip suinteresuotosios šalys gali gauti šią informaciją?

2.4. Medienos, kurios teisėtumas patikrintas, atskyrimas nuo medienos iš nežinomų šaltinių

Svarbiausi klausimai:

- 2.4.1. Kokios kontrolės priemonės taikomos siekiant užtikrinti, kad patikrintos ir nepatikrintos medžiagos būtų atskirtos visoje tiekimo grandinėje? Ar tos kontrolės priemonės taikomos veiksmingai?

2.5. Importuojami medienos produktai

Taikomos tinkamos kontrolės priemonės, skirtos užtikrinti, kad būtų importuojami medienos produktai iš teisėtų kilmės šaltinių.

Svarbiausi klausimai:

- 2.5.1. Kokie įrodymai reikalingi norint įrodyti, kad importuojami medienos produktai yra pagaminti iš kilmės šalyje teisėtai nukirstų medžių? Ar šie įrodymai pateikiami nuosekliai ir tinkamai?
- 2.5.2. Kai naudojama importuota mediena, ar iš FLEGT licencijos galima nustatyti medienos ruošos šalį? Ar medienos ruošos šalies informacija sistemingai įtraukiama į FLEGT licenciją?

2.6. Transitu vežama mediena

Vykdoma pakankama tranzitu vežamų medienos produktų valdymo kontrolė ir procedūros. Taikoma sistema neleidžia sumaišyti tranzitu vežamos medienos su mediena iš kitų šaltinių, skirta perdirbtiems produktams gaminti arba skirta parduoti.

Svarbiausi klausimai:

- 2.6.1. Ar tranzitu vežamų medienos produktų valdymo procedūros ir kontrolė yra aiškios ir pakankamos?
- 2.6.2. Ar yra nustatytos procedūros, skirtos užtikrinti, kad tranzitu vežama mediena nebūtų sumaišyta su mediena iš kitų šaltinių, skirta perdirbtiems produktams gaminti arba skirta parduoti Gajanoje?
- 2.6.3. Ar tos procedūros ir kontrolė yra įgyvendinamos, veiksmingos ir veikia taip, kaip numatyta? Ar tomis procedūromis ir kontrole veiksmingai užtikrinama, kad tranzitu vežama mediena nebūtų sumaišyta su mediena iš kitų šaltinių, skirta perdirbtiems produktams gaminti arba skirta parduoti Gajanoje?
- 2.6.4. Kokie duomenų įrašai saugomi, kad būtų galima vėliau atlikti tikrinimą?
- 2.6.5. Kokia informacija apie tranzitu vežamus medienos produktus skelbiama viešai? Kaip suinteresuotosios šalys gali gauti šią informaciją?

2.7. Konfiskuoti ir nusavinti medienos produktai

Taikomos pakankamos procedūros ir kontrolė, skirtos užtikrinti, kad konfiskuoti medienos produktai, kurie, kaip įtariama, pažeidžia Gajanos miškų teisės aktų nuostatas, būtų tinkamai įforminti prieš jiems patenkant į tiekimo grandinę po grąžinimo, nusavinimo ir (arba) pardavimo.

Svarbiausi klausimai:

2.7.1. Ar yra nustatyta aiški konfiskuotos ir nusavintos medienos apibrėžtis?

2.7.2. Ar procedūros ir kontrolė, taikomos leidžiant grąžinti konfiskuotą ir (arba) nusavintą medieną į tiekimo grandinę, ir užkertant kelią išduoti FLEGT licencijas, yra veiksmingos?

3. TIKRINIMO PROCEDŪROS

Tikrinimo procedūromis pakankamai užtikrinamas medienos teisėtumas. Tikrinimas turi būti pakankamai patikimas ir veiksmingas, kad būtų užtikrinama, jog būtų nustatyti bet kokie reikalavimų neatitikties miške arba tiekimo grandinėje atvejai ir būtų nedelsiant imamasi veiksmų.

3.1. Organizavimas

Tikrinimą atlieka Vyriausybės arba trečiųjų asmenų organizacija, turinti pakankamai išteklių, tinkamas valdymo sistemas, įgudusius ir išmokytus darbuotojus, taip pat patikimas ir veiksmingas interesų konfliktų kontrolės priemonės.

Svarbiausi klausimai:

- 3.1.1. Ar Vyriausybė yra paskyrusi tikrinimo įstaigą arba įstaigas tikrinimo užduotims atlikti? Ar tie įgaliojimai (ir susijusios pareigos) yra aiškūs ir viešai paskelbti?
- 3.1.2. Ar tikrinimo įstaiga turi pakankamai išteklių teisėtumui tikrinti? Žmogiškieji, finansiniai, logistikos, informacinių technologijų (IT) ištekliai, energijos tiekimas ir prisijungimo prie tinklo galimybės.
- 3.1.3. Ar tikrinimo įstaiga yra veikianti ir gebanti atlikti reikiamas tikrinimo užduotis?
- 3.1.4. Ar institucijų funkcijos ir pareigos yra aiškiai apibrėžtos ir vykdomos?

3.1.5. Ar tikrinimo įstaiga turi išsamiai dokumentuose nustatytą valdymo sistemą, kuria:

- užtikrinama, kad jos darbuotojai turėtų veiksmingam tikrinimui atlikti reikalingą kompetenciją ir patirtį?
- taikoma vidaus kontrolė arba priežiūra?
- yra nustatytos interesų konfliktų kontrolės priemonės?
- užtikrinamas sistemos skaidrumas?
- yra nustatyta ir taikoma tikrinimo metodika?

3.2. Teisėtumo apibrėžties atitikties tikrinimas

Yra pateikta aiški apibrėžtis, kuria nustatyta, kas turi būti tikrinama. Tikrinimo metodika yra patvirtinta dokumentais ir ja užtikrinama, kad procesas būtų sistemingas, skaidrus ir grindžiamas įrodymais, būtų atliekamas nustatytu dažniu ir apimtį viską, kas įeina į apibrėžtį.

Svarbiausi klausimai:

- 3.2.1. Ar tikrinimo įstaigų taikoma tikrinimo metodika apima visus teisėtumo apibrėžties elementus ir joje yra aiškiai apibūdinta, kaip pasiekama rodiklių atitiktis?
- 3.2.2. Ar rizika grindžiamas metodas yra patvirtintas dokumentais nustatant išsamias ir praktiškas procedūras?
- 3.2.3. Ar rizika grindžiamo metodo taikymas veiksmingai prisideda prie teisėtumo apibrėžtimi grindžiamo tikrinimo?
- 3.2.4. Ar tikrinimo įstaigos:
- tikrina dokumentus, veiklos duomenų įrašus ir veiksmus vietoje (be kita ko, atlikdamos patikras vietoje)?
 - renka informaciją iš išorės suinteresuotųjų šalių?
 - užfiksuoja savo vykdomą tikrinimo veiklą?
- 3.2.5. Ar tikrinimo rezultatai paskelbiami viešai? Kaip suinteresuotosios šalys gali gauti šią informaciją?

3.2.6. Ar tikrinimo rezultatai aiškiai ir nedviprasmiškai parodo rodiklio atitikties lygį (Taip / ne)?

3.3. Tiekimo grandinės patikimumo kontrolės sistemų tikrinimas

Yra aiškiai apibrėžti tikrintini kriterijai ir rodikliai visoje tiekimo grandinėje. Tikrinimo metodika yra patvirtinta dokumentais ir ja užtikrinama, kad procesas būtų sistemingas, skaidrus ir grindžiamas įrodymais, atliekamas reguliariais intervalais ir apimtų visus į apibrėžtą įeinančius kriterijus ir rodiklius, taip pat būtų reguliariai ir tinkamu laiku sutikrinami kiekvieno tiekimo grandinės etapo duomenys.

Svarbiausi klausimai:

3.3.1. Ar tikrinimo metodika visiškai apima tiekimo grandinės kiekvieno etapo kontrolę? Ar tai aiškiai išdėstyta tikrinimo metodikoje?

3.3.2. Kaip įrodoma, kad tiekimo grandinės kontrolės tikrinimas yra vykdomas?

3.3.3. Kuri organizacija yra atsakinga už duomenų sutikrinimą ir tikrinimą? Ar ji turi pakankamai išteklių duomenų tvarkymo veiklai vykdyti? Žmogiškieji, finansiniai, logistikos, informacinių technologijų (IT) ištekliai, energijos tiekimas ir prisijungimo prie tinklo galimybės.

- 3.3.4. Ar yra metodų, pagal kuriuos būtų galima vertinti augančių medžių, nukirstų rąstų ir į perdirbimo įmonę arba eksporto vietą atvežamos medienos sutikrinimo rezultatus? Jei taip, ar tais metodais veiksmingai nustatomi duomenų neatitikties atvejai ir galima vykdyti tolesnę priežiūrą ir (arba) tolesnį tyrimą?
- 3.3.5. Ar yra nustatyti metodai, pagal kuriuos vertinama atitiktis tarp lentpjūvėse ir kitose perdirbimo įmonėse naudojamų žaliavų ir pagamintų perdirbtų produktų? Ar šie metodai apima perskaičiavimo koeficientų nustatymą ir periodinį atnaujinimą? Jei taip, ar tais metodais veiksmingai nustatomi nenuoseklumai tarp duomenų srautų ir galima vykdyti tolesnę priežiūrą ir (arba) tolesnį tyrimą?
- 3.3.6. Ar informacinės sistemos ir technologijos, taikomos saugant, tikrinant ir užfiksuojant duomenis, yra pakankamos tinkamam tikrinimui užtikrinti?
- 3.3.7. Ar yra veiksmingos atsarginės sistemos, skirtos tam, kad būtų užtikrintas greitas ir veiksmingas duomenų atkūrimas didelio katastrofinio įvykio, tokio kaip gaisras ar sistemos gedimas, atveju?

3.4 Skundų nagrinėjimo tvarka

Yra nustatyta tinkama su tikrinimo procesu susijusių skundų ir ginčų nagrinėjimo tvarka.

Svarbiausi klausimai:

- 3.4.1. Ar tikrinimo įstaigos turi nustatytą skundų nagrinėjimo tvarką, kuria gali naudotis visos suinteresuotosios šalys?
- 3.4.2. Ar tikrinimo įstaigos turi nustatytą tvarką, pagal kurią gaunami suinteresuotųjų šalių skundai ir į juos reaguojama?
- 3.4.3. Ar tikrinimo įstaigos turi nustatytą tvarką, pagal kurią gaunami pranešimai apie valdžios pareigūnų nustatytus pažeidimus ir į juos reaguojama?
- 3.4.4. Ar yra aišku, kaip skundai priimami, įforminami dokumentais, perduodami nagrinėti aukštesniu lygmeniu (kai reikalinga) ir į juos atsakoma?

3.5. Neatitikties atvejais taikoma tvarka

Yra nustatyta tinkama tvarka, taikoma reikalavimų neatitikties atvejais, nustatytais per tikrinimo procesą arba gavus skundus ir vykdant nepriklausomą stebėseną.

Svarbiausi klausimai:

- 3.5.1. Ar tikrinimo sistemoje yra nustatyta tvarka, taikoma reikalavimų neatitikties atvejais, nustatytais per tikrinimo procesą arba gavus skundus ir vykdant nepriklausomą stebėseną? Ar ši tvarka yra veiksminga?
- 3.5.2. Ar yra prieinami pakankami duomenų įrašai apie reikalavimų neatitikties atvejus ir tikrinimo rezultatų ištaisymą arba kitus veiksmus, kurių imtasi? Ar taip pat vertinamas tokių veiksmų veiksmingumas?
- 3.5.3. Ar yra nustatyta tvarka, skirta taikyti reikalavimų neatitikties atvejais ir dėl tų atvejų padarinių FLEGT licencijoms ir eksporto sertifikatų išdavimui? Ar ta tvarka taikoma praktikoje?
- 3.5.4. Kokia informacija apie neatitikties atvejus skelbiama viešai?

4. EKSPORTO IR PARDAVIMO ŠALIES VIDAUS RINKOJE LICENCIJAVIMAS

Yra paskirta licencijas išduodanti institucija, turinti bendrą atsakomybę už FLEGT licencijų ir eksporto sertifikatų išdavimą. FLEGT licencijos ir eksporto sertifikatai išduodami atskiroms eksportuoti į Sąjungą skirtoms siuntoms. Eksporto sertifikatai išduodami tik dėl eksporto į ne Europos Sąjungos rinkas, taip pat yra nustatytos sistemos, skirtos šalies vidaus rinkai pateikiamų medienos produktų teisėtumui tikrinti.

4.1. Organizacinė struktūra

Svarbiausi klausimai:

- 4.1.1. Kuriai įstaigai perduota atsakomybė už FLEGT licencijų ir eksporto sertifikatų išdavimą?
- 4.1.2. Ar yra nustatytos procedūros, skirtos užtikrinti, kad tik teisėta mediena patektų į šalies vidaus rinką?
- 4.1.3. Ar vykdoma kontrolė, kuria užtikrinamas šių procedūrų pakankamumas ir veiksmingumas?

- 4.1.4. Ar yra aiškiai apibrėžtos ir viešai paskelbtos licencijas išduodančios institucijos funkcijos ir jos darbuotojų užduotys, susijusios su FLEGT licencijų ir eksporto sertifikatų išdavimu?
- 4.1.5. Ar yra nustatyti licencijas išduodančios institucijos darbuotojų kompetencijos reikalavimai ir vidaus kontrolė?
- 4.1.6. Ar licencijas išduodanti institucija turi pakankamai išteklių savo užduočiai atlikti? Žmogiškieji, finansiniai, logistikos, informacinių technologijų (IT) ištekliai, energijos tiekimas ir prisijungimo prie tinklo galimybės.

4.2. FLEGT licencijų ir eksporto sertifikatų išdavimas

Yra nustatyta tinkama FLEGT licencijų ir eksporto sertifikatų išdavimo tvarka.

Svarbiausi klausimai:

- 4.2.1. Ar FLEGT licencijos atitinka IV priede nustatytas technines specifikacijas?
- 4.2.2. Ar licencijas išduodančios institucijos darbuotojų užduotys ir pareigos yra aiškiai nustatytos ir viešai paskelbtos?

- 4.2.3. Ar licencijas išduodančios institucijos procedūros veiksmingai taikomos praktikoje? Kokie įrodymai patvirtina šią išvadą?
- 4.2.4. Ar yra pakankamai duomenų įrašų apie išduotas FLEGT licencijas ir eksporto sertifikatus? Ar yra pakankamai duomenų įrašų apie atvejus, kai FLEGT licencijos ir duomenų sertifikatai neišduoti dėl reikalavimų neatitikties? Ar iš duomenų įrašų yra aišku, kokiais įrodymais remiantis išduodamos FLEGT licencijos ir eksporto sertifikatai?
- 4.2.5. Ar yra taikoma padirbtų teisinių dokumentų aptikimo ir identifikavimo sistema?
- 4.2.6. Ar toje sistemoje pakankamai tiksliai nustatomi padirbti teisiniai dokumentai?
- 4.2.7. Ar licencijas išduodanti institucija taiko tinkamas procedūras, kuriomis užtikrinama, kad kiekviena medienos siunta atitiktų teisinės apibrėžties ir tiekimo grandinės kontrolės reikalavimus, remiantis iš visų įgyvendinant GMTUS dalyvaujančių ministerijų ir (ar) vyriausybinių institucijų gauta informacija?
- 4.2.8. Ar licencijų išdavimo reikalavimai yra aiškiai nustatyti ir perduoti eksportuotojams ir kitiems susijusiems asmenims?

- 4.2.9. Kokia informacija apie išduotas licencijas yra skelbiama viešai? Kaip suinteresuotosios šalys gali gauti šią informaciją?
- 4.2.10. Ar Gajana yra sukūrusi FLEGT licencijų numeravimo sistemą, teikiančią galimybę skirti FLEGT licencijas ir eksporto sertifikatus? Ar licencijas išduodanti institucija laikosi šios numeravimo sistemos?
- 4.2.11. Ar licencijavimo sistemoje galima pakeisti FLEGT licenciją tuo atveju, kai šis dokumentas pametamas?
- 4.2.12. Ar licencijavimo sistemoje galima atlikti FLEGT licencijos pakeitimus pagal vieną arba kelis iš šių scenarijų:
- kai pakeičiama siuntos paskirties vieta arba gavėjas; arba
 - kai skirtumas tarp eksportuoti skirtų medienos produktų siuntos faktinio tūrio ir kiekio viršija 10 proc.?

4.3. Užklausos dėl išduotų FLEGT licencijų

Yra nustatyta tinkama tvarka, pagal kurią nagrinėjamos Sąjungos valstybių narių kompetentingų institucijų užklausos dėl FLEGT licencijų, kaip nustatyta III priede.

Svarbiausi klausimai:

- 4.3.1. Ar licencijas išduodančioje institucijoje yra nustatyta ir įdiegta informavimo apie licencijas funkcija, apimanti, be kita ko, Sąjungos valstybių narių kompetentingų institucijų ir kitų subjektų užklausų gavimą ir atsakymą į jas?
- 4.3.2. Ar yra nustatytos aiškios ryšių palaikymo tarp licencijas išduodančios institucijos ir Sąjungos valstybių narių kompetentingų institucijų procedūros?
- 4.3.3. Ar yra sukurti ryšių kanalai, kuriais naudodamasi Gajanos arba tarptautinės suinteresuotosios šalys gali teirautis dėl išduodamų FLEGT licencijų?

4.4. Susijusių skundų nagrinėjimo ir ginčų sprendimo tvarka

Yra nustatyta tinkama su licencijavimu susijusių skundų nagrinėjimo ir ginčų sprendimo tvarka. Ši tvarka teikia galimybę išspręsti bet kokius skundus dėl licencijavimo schemos veikimo.

Svarbiausi klausimai:

- 4.4.1. Ar yra nustatyta susijusių skundų nagrinėjimo tvarka ir dokumentais patvirtintos procedūros, prieinamos visoms suinteresuotosioms šalims, ir ar jos yra veiksmingos?
- 4.4.2. Ar yra aišku, kaip skundai priimami, įforminami dokumentais, perduodami nagrinėti aukštesniu lygmeniu (kai reikalinga) ir į juos atsakoma?

5. KITŲ VALDŽIOS SEKTORIAUS ORGANIZACIJŲ PAREIGOS

GMK, turinti oficialius įgaliojimus valdyti Gajanos nacionalinius miškų išteklius, yra šio Susitarimo įgyvendinimą koordinuojanti institucija. Tai darydama ji bendradarbiauja su ministerijomis ir (ar) vyriausybėmis institucijomis, kurios dalyvauja įgyvendinant GMTUS ir kurioms suteikti įstatymų nustatyti įgaliojimai turi poveikį tausiam šalies miškų išteklių valdymui.

Svarbiausi klausimai:

- 5.1.1. Ar yra nustatyta tvarka, pavyzdžiui, susitarimo memorandumas (SM) ar kitokia tvarka, pagal kurią valdomos su šio Susitarimo įgyvendinimu susijusios kitų ministerijų ir (ar) vyriausybinių institucijų funkcijos ir pareigos?
- 5.1.2. Ar tos kitos ministerijos ir (ar) vyriausybės institucijos yra informuojamos apie įstatymų nustatytas jų pareigas ir ar jos jas supranta?
- 5.1.3. Ar ministerijos ir (ar) vyriausybės institucijos turi pakankamai išteklių savo užduotims, nustatytoms šiuo Susitarimu, atlikti? Žmogiškieji, finansiniai, logistikos, informacinių technologijų (IT) ištekliai, energijos tiekimas ir prisijungimo prie tinklo galimybės.
- 5.1.4. Ar yra sukurta tikrinimo sistema, kurioje tikrinama, ar šios kitos ministerijos ir (ar) vyriausybės institucijos tinkamai ir veiksmingai atlieka savo pareigas pagal šį Susitarimą?
- 5.1.5. Ar yra aišku, kaip dažnai atliekami šie tikrinimai? Ar yra rengiamos šių tikrinimų ataskaitos ir ar jos yra viešai prieinamos?
- 5.1.6. Ar yra sukurta sistema, kurioje naudojantis šių tikrinimų rezultatais nuolat tobulinama GMTUS? Ar ši sistema yra veiksminga?

6. INFORMACINĖS SISTEMOS, KURIOMIS PADEDAMA ĮGYVENDINTI GMTUS

Įgyvendinant GMTUS Gajana, palaikydama partnerystės ryšius su Sąjunga, prieš pradėdant išduoti FLEGT licencijas ir eksporto sertifikatus atliks visapusišką GMTUS pagalbinių informacinių ir ryšių technologijų (IRT) sistemų naujovinį.

Visų pirma bus sukurtos ir įdiegtos IRT sistemos, teikiančios galimybę beveik tikruoju laiku perduoti MSVV duomenis ir informaciją ir jais dalytis tarp GMK ir ministerijų ir (ar) vyriausybinių institucijų, dalyvaujančių įgyvendinant šį Susitarimą.

Svarbiausi klausimai:

- 6.1.1. Ar IRT sistema teikia galimybę prisijungti prie tinklo (naudojantis veiksminga šifravimo funkcija) perduodant informaciją tarp GMK padalinių ir skyrių, įskaitant GMK centrinę būstinę ir vietos postus, ir tarp pačių vietos postų?
- 6.1.2. Ar IRT sistemoje, kuria padedama įgyvendinti GMTUS, galima beveik tikruoju laiku gauti duomenis ir informaciją ir jais keistis tarp GMK ir ministerijų ir (ar) vyriausybinių institucijų, dalyvaujančių įgyvendinant šį Susitarimą?

- 6.1.3. Ar kitos ministerijos ir (ar) vyriausybės institucijos turi gebėjimą, mokydamos darbuotojus ir atnaujinamos įrangą, palengvinti laisvą komunikaciją (įskaitant keitimąsi duomenimis ir informacija) su GMK?

7. NEPRIKLAUSOMAS AUDITORIUS

Nepriklausomas auditas bus pradėtas prieš pradedant veikti FLEGT licencijavimo schemai. Jo tikslas bus nustatyti bet kokius GMTUS sistemos trūkumus, teikti rekomendacijas dėl nuolatinio jos tobulinimo ir taip padėti gerinti GMTUS ir viso šio Susitarimo veikimą, patikimumą ir efektyvumą.

Svarbiausi klausimai:

- 7.1.1. Ar nepriklausomo audito vykdymas atitinka VI priede nustatytus įgaliojimus?
- 7.1.2. Ar Vyriausybė parengė nepriklausomo audito gaires, ar šios gairės atitinka VI priede nustatytus įgaliojimus, ir ar Vyriausybė šias gaires paskelbė viešai?

- 7.1.3. Ar tose gairėse pateikti aiškūs reikalavimai dėl organizacijų tinkamumo (žr. VI priedą) atlikti nepriklausomo audito funkcijas, siekiant užtikrinti nešališkumą ir vengti interesų konfliktų?
- 7.1.4. Ar tose gairėse yra nustatytos informacijos gavimo procedūros?
- 7.1.5. Ar suinteresuotosios šalys praktikoje gali gauti IX priede nurodytą informaciją?
- 7.1.6. Ar gairėse nustatytos procedūros, pagal kurias teikiami su GMTUS ir kitais šio Susitarimo elementais susiję skundai ir apie tai paskelbiama viešai?
- 7.1.7. Ar yra paaiškintos ir nustatytos nepriklausomam auditui taikomos ataskaitų teikimo ir viešo informacijos atskleidimo nuostatos?
- 7.1.8. Ar nepriklausomo audito metodika atitinka geriausią tarptautinę praktiką pagal ISO 19011, ISO 17021 ar lygiaverčius standartus?
- 7.1.9. Ar Gajana naudojasi nepriklausomo auditoriaus paslaugomis JSPK pareiškus, kad jis tam neprieštarauja? Ar JSPK yra pareiškęs, kad neprieštarauja nepriklausomo auditoriaus skyrimui, ir ar Gajana yra sudariusi sutartį su nepriklausomu auditoriumi dėl tikrinimo užduočių atlikimo? Ar tie atitinkami įgaliojimai (ir susijusios pareigos) yra aiškūs ir viešai paskelbti?

- 7.1.10. Ar GMTUS nustatytos institucinės funkcijos ir pareigos, kurias atlieka ministerijos ir (ar) vyriausybės institucijos, yra aiškiai apibrėžtos ir taikomos?
- 7.1.11. Ar nepriklausomas auditorius turi pakankamai išteklių, kad galėtų atlikti tikrinimą pagal teisėtumo apibrėžtį ir medienos tiekimo grandinės kontrolės sistemas?
- 7.1.12. Ar nepriklausomas auditorius turi išsamiai dokumentuose nustatytą valdymo sistemą, kuria:
- užtikrinama, kad jos darbuotojai turėtų veiksmingam tikrinimui atlikti reikalingą kompetenciją ir patirtį?
 - taikoma vidaus kontrolė arba priežiūra?
 - yra nustatytos interesų konfliktų kontrolės priemonės?
 - užtikrinamas sistemos skaidrumas?
 - yra nustatyta ir taikoma tikrinimo metodika?
-

**GALIMYBĖ VISUOMENEI SUSIPAŽINTI SU INFORMACIJA
APIE FLEGT LICENCIJAVIMO SCHEMĄ**

1. ĮVADAS

Pagal Gajanos ir Sąjungos politiką siekiant skaidriai ir atskaitingai valdyti gamtos išteklius, informacijos prieinamumas yra būtina Susitarimo sėkmingo įgyvendinimo prielaida. Todėl Šalys įsipareigoja užtikrinti, kad būtų nuolat prieinama informacija siekiant palengvinti šio Susitarimo įgyvendinimą ir stebėseną. Šalys taip pat įsipareigoja užtikrinti, kad informacija, įgyta pagal šiuo Susitarimu sukurtą Gajanos medienos teisėtumo užtikrinimo sistemą (GMTUS), būtų prieinama visuomenei.

2. JUNG TINIO STEBĖSENOS IR PRIEŽIŪROS KOMITETO SKELBIAMA INFORMACIJA

2.1 Jungtinio stebėsenos ir priežiūros komiteto (JSPK) struktūra ir jo darbo procedūros

2.2 JSPK posėdžių protokolai ir jo sprendimų santraukos

2.3 Informacija apie nepriklausomą auditą:

- a) GMTUS nepriklausomo auditoriaus įgaliojimai
- b) nepriklausomo audito procedūrų vadovas
- c) nepriklausomo auditoriaus atrankos kriterijai
- d) nepriklausomo auditoriaus suvestinės ataskaitos

2.4 JSPK rengia metines ataskaitas, kuriose visų pirma pateikiama informacija apie:

- a) Gajanos pažangą įgyvendinant kiekvieną GMTUS elementą ir visus kitus su šio Susitarimo įgyvendinimu susijusius dalykus;
- b) pažangą siekiant šio Susitarimo tikslų, taip pat veiksmus, kurių reikia imtis iki Susitarime nustatyto termino, ir atitinkamas papildomas priemones, taikomas prieš pradėdant veikti FLEGT licencijavimo schemai;
- c) Gajanos išduotų FLEGT licencijų skaičių;

- d) neteisėtos kilmės medienos produktų eksporto į ne Sąjungos rinkas arba jų pateikimo šalies rinkai prevencijos veiksmus, kurių imtasi (jei imtasi);
- e) į Gajaną importuojamų arba per Gajaną tranzitu vežamų ir joje perkraunamų medienos produktų kiekius;
- f) neteisėtos kilmės medienos produktų importo prevencijos priemonės (jei yra), kurių imamasi siekiant išlaikyti FLEGT licencijavimo schemos patikimumą;
- g) GMTUS neatitikties atvejus Gajanoje ir veiksmus, kurių imtasi tokiais atvejais;
- h) pagal FLEGT licencijavimo schemą į Sąjungą importuotų medienos produktų kiekius pagal atitinkamas SS kodų pozicijas ir pagal Sąjungos valstybę narę, į kurią importuota (šią informaciją pateiks Sąjunga);
- i) pagal FLEGT licencijavimo schemą į Sąjungą eksportuotų medienos produktų kiekius pagal atitinkamas SS kodų pozicijas ir pagal Sąjungos valstybę narę, kurioje yra tų produktų paskirties vieta (šią informaciją pateiks Gajana);
- j) informaciją apie konkrečius atvejus ir medienos produktų kiekius, dėl kurių Gajanos licencijas išduodanti institucija ir Sąjungos valstybių narių kompetentingos institucijos tarpusavyje siekė gauti paaiškinimų.

3. GAJANOS PASKELBIAMA INFORMACIJA

Atitinkama informacija ir ataskaitos bus reguliariai skelbiamos ir (arba) per GMK prieinamos kitais būdais. Ta informacija apims šiuos elementus:

3.1. Teisinė informacija:

- a) šio Susitarimo, jo priedų ir visų pakeitimų tekstas;
- b) II priede nurodyta nacionalinė teisės sistema;
- c) ratifikuotos tarptautinės konvencijos ir sutartys;
- d) GMK praktikos kodeksas, MJSS gairės, taip pat didelėms ir mažoms koncesijos teritorijoms skirtos gairės;
- e) atitinkami procedūrų vadovų skyriai, susiję su V priede aprašytais tikrinimo procedūromis;
- f) bet koks su Susitarimo II ar V priedu susijęs teisinis ar norminis tekstas, priimtas GMTUS įgyvendinimo etape.

3.2. Informacija apie produkciją:

- a) bendra metinė medienos produkcija pagal produktų rūšis;
- b) per metus perdirbtos medienos tūris pagal produktų rūšis;
- c) per metus eksportuotų (iš viso ir į Sąjungą) rąstų tūris;
- d) per metus eksportuotos (iš viso ir į Sąjungą) medienos tūris pagal produktų rūšis;
- e) medienos, kuria per metus prekiauta šalies vidaus rinkoje, tūris pagal produktų rūšis;
- f) per metus konfiskuotos ir nusavintos medienos kiekis.

3.3. Su miško skyrimu susijusi informacija:

- a) MSVV, su kuriais sudarytos miško koncesijos sutartys, žemės ūkio paskirties žemės nuomos sutartys, kuriems suteikti kasybos leidimai ar licencijos ir miško koncesijos sutarčių nuosavybės teisės, pavadinimų sąrašas;

- b) papildoma informacija apie didelių ir mažų koncesijos teritorijų konkretų statusą: kontaktiniai duomenys, koncesijos teritorijos apibūdinimas (žemėlapis), koncesijos teisinis statusas, galiojimo trukmė;
- c) GMK miško koncesijų skyrimo procedūros;
- d) kitų institucijų leidimų, nuomos sutarčių, licencijų ir nuosavybės teisių, suteikiamų valstybinių miškų sklypuose, suteikimo gairės;
- e) miško koncesijų skyrimo kriterijai;
- f) miško koncesijos teritorijų žemėlapis su pažymėtomis skirtomis teritorijomis;
- g) teritorijų, kuriose galima kirsti medžius, žemėlapis ir susijusių paraiškų teikimo terminai;
- h) kai taikytina, informacija apie faktiškuosius savininkus arba apie asmenis, faktiškai kontroliuojančius koncesijos turėtoją;
- i) MSVV, turinčių leidimą dėl medienos iš sklypų, kurių paskirtis keičiama, arba utilizuojamos medienos komercinio panaudojimo, sąrašas;
- j) per metus sklypuose, kurių paskirtis keičiama, paruoštos arba surinktos utilizuojamos medienos tūris.

3.4. Informacija apie valdymą:

- a) už koncesijų valdymą ir kontrolę atsakingų institucijų įgaliojimai, funkcijos ir pareigos;
- b) sertifikuotų miškų ūkio koncesijos teritorijų plotas;
- c) poveikio aplinkai ir socialinio poveikio vertinimai (kai taikytina);
- d) ministerijų ir (ar) vyriausybinių institucijų, atliekančių tikrinimo pareigas pagal II priedą, sąrašas;
- e) didelių koncesijos teritorijų su patvirtintais valdymo planais sąrašas;
- f) Amerikos indėnų kaimų ir privačių miškų teritorijų sąrašas;
- g) susitarimo memorandumas (SM), kuriuo nustatytos GMTUS tikrinimą pagal šį Susitarimą atliekančių ministerijų ir (ar) vyriausybinių institucijų funkcijos ir pareigos.

3.5. Informacija apie perdirbimą:

- a) patvirtintų medieną perdirbančių MSVV sąrašas su kontaktine informacija;
- b) per metus perdirbtų rąstų tūris pagal medžių rūšis ir produktų rūšis.

3.6. Informacija apie eksportą:

- a) duomenys apie į Gajaną importuotus medienos produktus;
- b) duomenys apie MSVV vykdomą eksportą į Sąjungą pagal medžių rūšis, valstybę ir medienos tūrį;
- c) duomenys apie prašytus išduoti ir išduotus eksporto sertifikatus ir atmetas paraiškas.

3.7. Informacija apie GMTUS ir stebėseną:

- a) GMTUS, įskaitant nacionalinės teisės sistemos, kuria grindžiamas GMTUS įgyvendinimas, apibūdinimas ir kita susijusi metodika;

- b) eksporto sertifikatų ir FLEGT licencijų išdavimo procedūros;
- c) išduotų FLEGT licencijų sąrašas;
- d) atmestų paraiškų dėl FLEGT licencijų sąrašas;
- e) tikrinimo ataskaitos (bus pateiktos paprašius).

3.8. Informacija apie licencijas išduodančias institucijas ir jų konkrečias pareigas, susijusias su bet kurių kitų ministerijų ir vyriausybinių institucijų dokumentų atskleidimu.

4. SAJUNGOS PASKELBIAMA INFORMACIJA

- a) Šio Susitarimo, jo priedų ir bet kokių pakeitimų tekstas;
- b) FLEGT licencijų, kurias iš Gajanos gavo Sąjungos valstybių narių kompetentingos institucijos, skaičius;
- c) iš Gajanos į Sąjungą per metus importuotų medienos produktų kiekiai ir vertė;

- d) bendri su FLEGT licencijomis ir be jų į Sąjungą importuotos medienos ir jos produktų kiekiai ir vertė pagal valstybę;
- e) visos prieinamos ataskaitos, parengtos vykdant nepriklausomą rinkos stebėseną (NRS);
- f) atnaujinta informacija apie Sąjungos teisę, susijusius su prekyba mediena, ir finansinę bei techninę paramą, susijusią su šio Susitarimo įgyvendinimu Gajanoje;
- g) už FLEGT sistemą ir pagal 2010 m. spalio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 995/2010, kuriuo nustatomos veiklos vykdytojų, pateikiančių rinkai medieną ir medienos produktus, pareigos (ES medienos reglamentas), atsakingų Sąjungos valstybių narių kompetentingų institucijų sąrašas ir kontaktiniai duomenys.

5. INFORMACIJA APIE FINANSINES OPERACIJAS

GMK teiks finansinę miškininkystės sektoriaus informaciją metinėse ataskaitose, kurios apims:

- miškų ūkio pajamas, gautas renkant kasmetinius mokėjimus, pvz., su miškų ūkiu susijusias rinkliavas ir mokesčius už plotą ir
- ginčo atveju – su ginčų sprendimu susijusius atsiskaitymus ir sumokėtas ar nesumokėtas baudas.

6. KITA VIEŠAI SKELBIAMA INFORMACIJA

Be 2–5 dalyse pateikto sąrašo, ir bet kokia kita svarbi informacija, įskaitant su Gajanos miškų sektoriumi susijusias ataskaitas ir ypač valdymo ir teisinės atitikties klausimus, yra reguliariai GMK atnaujinama ir viešai skelbiama.

JSPK taip pat gali rekomenduoti viešai skelbti papildomą informaciją vienos iš Šalių pasiūlymu.

7. ĮGYVENDINIMO METODAI

Šis priedas atitinka Gajanos teisės aktus, susijusius su visuomenės galimybe gauti informaciją, konkrečiai 2011 m. Įstatymą dėl galimybės gauti informaciją Nr. 21 ir 2009 m. Miškų įstatymą Nr. 6.

Šiame priede nurodyta informacija bus teikiama šiais kanalais:

- a) oficialiose ataskaitose;
- b) GMK ir organizacijos „Forest Products Development and Marketing Council Inc.“ interneto svetainėse, taip pat Gamtos išteklių ministerijos, Vyriausybės informacijos tarnybos ir kitų vyriausybinių institucijų svetainėse;

- c) daugelio suinteresuotųjų šalių skirtoje įgyvendinimo platformoje;
- d) viešuose susitikimuose;
- e) spaudos konferencijose;
- f) filmuose;
- g) per radiją ir televiziją.

Taip pat bus nustatytos procedūros, pagal kurias šiame priede nurodyta informacija bus tvarkoma ir atnaujinama ateityje.

8. KOMUNIKACIJOS STRATEGIJA

Konsultuojantis su susijusiomis suinteresuotosiomis šalimis parengta komunikacijos strategija bus įgyvendinama ir grindžiama šiais principais:

- a) informacija bus prieinama nemokamai arba už priimtina kainą;

- b) bus paskelbtas viešų ir prieinamų dokumentų sąrašas;
 - c) informacija bus tiksli ir atnaujinama;
 - d) informacija bus prieinama tinkamu laiku;
 - e) informacija bus teikiama skelbti tinkamu formatu;
 - f) bus sudarytas komunikacijos metodų sąrašas;
 - g) GMTUS bus vienas pagrindinių informacijos šaltinių.
-

JUNGTINIS STEBĖSENOS IR PRIEŽIŪROS KOMITETAS

1. Pagal šio Susitarimo 20 straipsnį įsteigiamas Jungtinis stebėsenos ir priežiūros komitetas.
2. Šalys paskiria savo atstovus dalyvauti JSPK.
3. JSPK veikia pagal savo parengtas ir patvirtintas darbo tvarkos taisykles.
4. Konkrečios JSPK funkcijos ir užduotys yra susijusios su:
 - a) šio Susitarimo įgyvendinimo valdymu, stebėseną ir peržiūrą, įskaitant atliekamo nepriklausomo audito valdymą;
 - b) skatinimu Šalis palaikyti dialogą ir tarpusavyje keistis informacija.

5. Šio Susitarimo valdymas

JSPK:

- a) atlieka pasirengimo taikyti Gajanos medienos teisėtumo užtikrinimo sistemą (GMTUS) nepriklausomą vertinimą pagal VIII priede aprašytus kriterijus. Atliekant šį vertinimą nustatoma, ar GMTUS, kuri yra V priede aprašytos FLEGT licencijavimo schemos pagrindas, tinkamai atlieka savo funkcijas;
- b) pasiūlo datą, nuo kurios turėtų pradėti visapusiškai veikti FLEGT licencijavimo schema;
- c) gauna bet kurios Šalies pranešimą, jei ji turi pagrįstų įtarimų ar įrodymų dėl bet kokių bandymų apeiti FLEGT licencijavimo schemą ar jos įgyvendinimo pažeidimų pagal šio Susitarimo 12 straipsnį ir nustato bet kokius reikalingus tolesnius veiksmus;
- d) parengia ir patvirtina šio Susitarimo įgyvendinimo tvarkaraštį, taip pat stebėsenos ir vertinimo programą, kad būtų galima stebėti to tvarkaraščio vykdymo pažangą;
- e) peržiūri importuojamų medienos produktų kontrolės procedūrų vadovą ir GMTUS tikrinimo procedūrų vadovą, apimančią GMTUS rizika grindžiamiems metodams taikyti skirtą metodiką ir kriterijus, ir pateikia pastabų dėl šių dokumentų;

- f) nagrinėja skundus dėl FLEGT licencijavimo schemos taikymo bet kurios iš Šalių ar abiejų Šalių teritorijoje;
- g) saugo konkrečius duomenų įrašus, kad būtų galima sekti visus šio Susitarimo priedų pakeitimus, ir susijusių posėdžių kartu su suinteresuotųjų šalių grupėmis protokolus. Šie įrašai saugomi nuo šio Susitarimo įsigaliojimo visu šio Susitarimo galiojimo laikotarpiu;
- h) teikia rekomendacijas padėdamas pasiekti šio Susitarimo tikslus, be kita ko, dėl gebėjimų stiprinimo ir dėl privačiojo sektoriaus, pilietinės visuomenės bei čiabuvių suinteresuotųjų šalių dalyvavimo;
- i) sudaro darbo grupes, kai to reikia bet kokiems šio Susitarimo įgyvendinimo klausimams spręsti;
- j) rengia ir skelbia metines ataskaitas dėl šio Susitarimo įgyvendinimo pagal IX priedą, remdamasis iš Šalių gauta informacija;
- k) gauna ir svarsto Šalies pasiūlymus dėl šio Susitarimo ar jo priedų pakeitimo, teikia rekomendacijas Šaliai dėl bet kokio siūlomo šio Susitarimo pakeitimo, taip pat patvirtina bet kokius šio Susitarimo priedų pakeitimus pagal Susitarimo 27 straipsnį;

- l) bet kuriai arba abiem Šalims pasiūlius sprendžia bet kokius kitus su šio Susitarimo įgyvendinimu susijusius klausimus;
- m) pagal šio Susitarimo 25 straipsnį siekia rasti priimtina sprendimą, jeigu skiriasi Šalių nuomonės dėl šio Susitarimo taikymo arba aiškinimo.

6. Šio Susitarimo stebėseną ir peržiūra

JSPK:

- a) stebi pažangą, padarytą siekiant VII priede nurodytų tikslų;
- b) užtikrina, kad šio Susitarimo socialinio ir ekonominio poveikio bei poveikio aplinkai vertinimas atitiktų gerą patirtį ir kriterijus, dėl kurių susitars abi Šalys, ir siūlo tinkamus bet kokių atliekant tą vertinimą nustatytų problemų sprendimus;
- c) užtikrina, kad būtų atliekami reguliari šio Susitarimo įgyvendinimo vertinimai, įskaitant, jei tinka, patikras vietoje;

- d) užtikrina šalies vidaus ir tarptautinės rinkos padėties stebėseną ir atskaitų teikimą reguliariais intervalais, siūlo atlikti bet kokius reikalingus tyrimus ir rekomenduoja imtis veiksmų remiantis rinkos analizių ataskaitomis.

7. Nepriklausomo audito valdymas

JSPK:

- a) pareiškia, kad neprieštarauja Šalių išrinkto nepriklausomo auditoriaus, su kuriuo sutartį sudaro Gajana, paskyrimui pagal nepriklausomo auditoriaus įgaliojimus, nustatytus VI priede;
- b) pareiškia, kad neprieštarauja nepriklausomo auditoriaus sutarties pratęsimui, kai tai reikalinga;
- c) nagrinėja nepriklausomo auditoriaus ataskaitas;
- d) siūlo imtis veiksmų siekiant spręsti nepriklausomo audito ataskaitose iškeltus klausimus ir atsižvelgti į jose pateiktas rekomendacijas;

- e) nagrinėja trečiųjų asmenų skundus dėl nepriklausomo auditoriaus darbo;
- f) patvirtina nepriklausomo auditoriaus parengtą ir pateiktą nepriklausomo audito darbo procedūrų vadovą ir patvirtina audito ataskaitą, nepriklausomo auditoriaus siūlomą patvirtinti pagal dokumentais nustatytas procedūras;
- g) susitaria dėl nepriklausomo auditoriaus darbotvarkės ir, kai tinka, rekomenduoja atlikti papildomus auditus;
- h) nagrinėja nepriklausomo auditoriaus preliminarias ataskaitas ir apibendrinamąsias ataskaitas, pateikia dėl jų pastabų ir jas patvirtina;
- i) kai reikia, prašo parengti specialią papildomą nepriklausomo auditoriaus ataskaitą;
- j) prireikus stebi taisomąsias priemones, kurių Šalys imasi siekdamas spręsti nepriklausomo auditoriaus nustatytas problemas.
